ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
នឹង
សេចក្តីប្រែជាតាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
បញ្ចមតាគ
៧៦

ពោះគុន្នលើកទ៉ ១
ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ក្រុងភ្នំពេញ
ព. ស. ៦៥០៧

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បញ្ចមភាគ

៧៦

ព. ស. ៦៥០៧

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បញ្ចមោ ភាគោ

ថេរិយាបទានំ

បឋមោ សុមេធាវគ្គោ

បឋមំ សុមេធាថេរិយាបទានំ

អដ្ឋ ថេរិកាបទានានិ សុណាថ(១)

(១) កកវតិ កោ ជាតមនេ សព្ពាភមច្ចិ ឯវមច្ចិ
សត្ថិយោ តិស្សោ ឧបត្ថិយោ វិហារទានំ អទម្ហសេ(២)។
ឧសភក្ខត្តុំ សតក្ខត្តុំ សតានំ ច សតក្ខត្តុំ
ឆេវេសុ ទេវបដ្ឋិម្ហិ តោ ភវោ មានុសេ ភវេ។
ឆេវេសុ មហិទ្ធិកោ ហុត្វា មានុសកម្ហិ តោ ភវោ
សត្តរតនស្ស មហេសី ឥត្ថីរតនំ អហំ ភវិ ។

(១) ក. សុណេថ។ ខ-ឃ. អទាសិម្ហ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បញ្ចមភាគ

ថេរិយាបទាន

សុមេធាវគ្គ ទី ១

សុមេធាថេរិយាបទាន ទី ១

លំដាប់តទៅនេះ ចូរចាំស្តាប់នូវថេរិកាបទានទាំងឡាយចុះ

(១) *កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកោនាគមនៈ នៅក្នុងសង្ឃារាម យើងជាស្ត្រីឧបាសក ជាស្តាប់ធ្មប់ញាតិតែងគ្នា បានថ្វាយនូវវិហារទាន ។ ក្នុងកប្បដែលចុះទៅក្រោមនេះ ក្នុងកំណើតទេវតា អស់ ១០ ជាតិផង មួយវេយជាតិផង មួយម៉ឺនជាតិផង ចាំបាច់តែងបានជាស្តេចក្នុងកំណើតជារបស់មនុស្ស ។ ខ្ញុំជាស្ត្រីមានឫទ្ធិច្រើន ក្នុងកំណើតទេវតាចាំងឡាយ ចាំបាច់តែងបានជាស្តេចក្នុងកំណើតជារបស់មនុស្ស ខ្ញុំកើតជាស្ត្រីកែវ ធ្វើជាមហេសី របស់ស្តេច មានរតនៈ ៧ ។*

ตสฺส สงฺคีติ(๑) กาลสฺมึ สุสมิทฺธกุลปฺปชา
ฉฬงฺคิโน ๘ เขมา ๘ อสีติมฺปิ ตโยปิ ๘๓ ฯ
อภิมนฺตา สุคตสฺส สาสนา สงฺฆายนาย มณฺฑิตา
ตุทฺทปฺปมุขสชฺฌายา นิยฺยาเตนฺติ ปโมทิตา(๒)ฯ
ยสฺส ยสฺมึปปชฺชามิ ตสฺส ตสฺส ปิหาสหา
เตวีสุ อคฺคิตา ปตฺตา มนุสฺเสสุ ตเถว ๘ ฯ
สมสฺมึเยว ปพฺพสฺมึ ปฺรหฺมเทฺว มหายสา
กสฺสปาโต ตาม ตาเมน ขุปฺปฏฺฐิ วนตึ ปเว ฯ
ขุปฏฺฐาโก มเหสิสฺส ตตา อาสิ ฉวิสฺสโร
กาสิตกาสิ กิกี ตาม ตาภณสี ปุรุตฺตเม ฯ
ตสฺสาสุ สตฺต ฉีตเว กฉกญฺญา สุเข ปิตา
ตุทฺทุปฏฺฐาฉฉิเต ปฺรหฺมจริยึ จรึสุ ตา ฯ

๑ ฉ. ฮ. ฌ. สงฺคีติ ฯ ฮ. ฌ. สงฺคีติ ฯ

ជន ៣ នាក់នោះ គឺ នាងធនញ្ជានី ១ នាងខេមា ១ និងខ្ញុំ ១ បាននាំគ្នាកន្ត្រក់ស្រូល ដែលសម្រេចល្អ ដោយកុសលវាំងល្អ យើងបានសន្សំហើយ ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំបានកាសាវគាមល្អ ដ៏ប្រាជ្ញាប់ដោយឥរិយាៈ (គ្រឿងនាំតែង) គ្រប់យ៉ាង ហើយមានចិត្តរីករាយរៀបរាប់ជូនព្រះសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ដោយផលនៃកុសលកម្មនោះ ខ្ញុំចូលទៅកើតក្នុងកាលណា។ តែងដល់នូវភាពជាប្រសើរ ក្នុងទេវលោក ក្នុងមនុស្សលោក ក៏ដូចគ្នា ។ ក្នុងកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ មានវង្សជាប្រសើរ មានយសធំ ជាប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កើតមក ។ កាលនោះ ស្តេចក្នុងវាណនគរ ទ្រង់ព្រះនាមកិកី ជាឥស្សរៈរបស់ជនក្នុងកាសីបុរី ដ៏ឧត្តម ជាឧបដ្ឋាកនៃព្រះកស្សបៈ ព្រះអង្គសែ្វងរកនូវគុណដ៏ធំ ។ ព្រះរាជាកន្លះនោះ មានកញ្ញាជាធីតា ៧ អង្គ ជាស្រីបីតានៅក្នុងរាជសេចក្តីសុខ ក្រែកអាក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ ជីតាទាំងនុ៎ះ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។

តាសំ សហាយិកា ហុត្វា សីលេសុ សុសមាហិតា
ឧត្វា ជាជាលិ សញ្ញាយ អគារេវ វត្តំ ឧភី ។
តេន ភាគ្គេន សុភគេ ទេតជាបណិធីហិ ច
ឥហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសូបគា អហំ ។
តតោ ចុតា យាមា សក្កំ(១) តតោហំ តុសិតំ ភតា
តតោ ច និម្មានរតឹ វសវត្តឹបុរំ ភតា(២) ។
យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ បុញ្ញកម្មសមាហិតា
តត្ថ តត្ថេវ ភវ្វំ មហេសិត្តមការយឹ ។
តតោ ចុតា មនុស្សត្តេ ភវ្វំ ចក្កវត្តិំ
បណ្ឌលិនញ្ច ភវ្វំ មហេសិត្តមការយឹ ។
សម្បត្តឹ អនុភោត្វាន ទេវេសុ មានុសេសុ ច
សព្វត្ថ សុចិតា ហុត្វា ទេវភាតិសុ សំសរឹ ។

១ ម. យាមេសុ ។ ២ ម. ម. នភោ ។

ខ្ញុំជាសំឡាញ់នៃនាងទាំងនោះ មានចិត្តត្រេកអរក្នុងសីល ឲ្យទ្វារទានទាំងឡាយដោយគោរព ប្រព្រឹត្តខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងធម៌នុ៎ះ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ខ្ញុំសេចក្តីជ្រះថ្លានោះឆាប់ លុះខ្ញុំលះបង់កាយជារបស់មនុស្ស ហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ខ្ញុំច្យុតអំពីឋានោះមក ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានយាមៈ លុះច្យុតអំពីឋានយាមៈនោះ បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត លុះច្យុតអំពីតុសិតនោះ បានទៅកើតក្នុងឋានទិព្វានរតី លុះច្យុតអំពីទិព្វានរតីនោះ បានទៅកើតក្នុងវសវត្តីបុរី ។ ខ្ញុំជាស្ត្រីប្រកបដោយបុញ្ញកម្មនោះ ទៅកើតក្នុងឋានណាៗ តែងបានខ្ជូរភាពជាមហេសី របស់ស្តេចទាំងឡាយ ក្នុងឋានៈនោះៗ ។ លុះខ្ញុំច្យុតអំពីអត្តភាពនោះហើយ បានមកកើតជាមនុស្ស ក៏បានខ្ជូរភាពជាមហេសី នៃស្តេចចក្រពត្តិទាំងឡាយផង នៃស្តេចវដលមានមណ្ឌលទាំងឡាយផង ។ ខ្ញុំទទួលខ្ជូរសម្បត្តិក្នុងទេវតាទាំងឡាយផង ក្នុងមនុស្សទាំងឡាយផង ជាស្ត្រីមានសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួង អាត្មាលៅទៅតស៊ាំច្រើនជាតិ ។

សោ ហេតុ ច សោ បកាសៃ តំ ម្ចលំ សាសនេ ទមំ
តំ បឋមំ សមោធានំ តំ ធម្មវតាយ ឯត្ថុតំ ។
ត្រិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវ សត្វេ សម្ចហតា
ជាតីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរមិ អជាសវ ។
ស្វាតតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា ការតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកាតា ការតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុមេធា ភិក្ខុនី ឥមា គាថា-
យោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុមេធាថេរិយាបទាន សមត្តំ ។

ហេតុនោះក្តី ដើមកំណើតនោះក្តី ចូសតល់នោះក្តី សេចក្តី
តាប់ចិត្តក្នុងសាសនានោះក្តី ការប្រជុំចុះជាដំបូងនោះក្តី ធម្ម-
ជាតទាំងនោះបានវលត់ហើយ ដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
ធម្ម ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្ចាញហើយ គពទាំង-
អស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
បានកាត់ចំណង ដូចជាមេដីវ៉ែកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទីង ។ ៤! ខ្ញុំមក
ល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
សម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានត្មាថា ព្រះសុមេធាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំង
នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុមេធាថេរិយាបទាន ។

ขุทฺทกนิกาเย เมฆิยตฺเถรวตฺถุ

(๖) สิทฺธตฺถสฺส ภควโต ถูปกาเรมหาสหี(๑)
เมฆิโย นาม นามฺโญ สนฺติเก ฯ
ตีณิเยว ปทานาสิ เมฆิโย ปุณฺณสาสหี
โสภนาย ทสฺส มุนิโน ปสนฺโน เสตปจฺฉิกา ฯ
จตุนฺนวุเต ตโต กปฺเป เมฆิโย อาสิ ราชา(๒)
ขุทฺทโก จกฺกวตฺติมฺหิ ถูปการปฺปโก ฯ
กกุสนฺธสฺส มหิโต สพฺเพ สพฺพงฺคสาธโก
ตาทิเส ตาทิโส ภูตฺวา ปตฺโต สพฺพญฺญุตญฺญาณ ฯ
ตสฺสาหุ ปุพฺพจริตานิ ปุพฺพเกสุ ภเวสุ ตุ
ตานิ สุตฺวา ปสีทนฺติ ปณฺฑิตา กตปุญฺญตา ฯ

เมฆิยตฺเถรวตฺถุ ปฐมํ ฯ

๑- ๑. ปูชิ ถูปการมหิ สหิ ฯ ๒. ปูชาการมหิ สหิ ฯ ๓ ๑.ข.ฉ. เมฆิยตฺเถ
ตฺถ ฯ

เมฆิยตฺเถรวตฺถุ ที่ ๒

(๖) ข้าพเจ้าได้ทำการบูชาพระเจดีย์ของพระผู้มีพระภาค พระนามว่าสิทธัตถะ ในกาลก่อน แล้วได้ถวายไม้กวาดด้วยความเลื่อมใส เพื่อประโยชน์แก่ความสะอาดแห่งพระเจดีย์ ๓ ครั้ง ในกาลนั้น ข้าพเจ้าได้เป็นผู้มีใจเลื่อมใส ได้ถวายผ้าขาวแด่พระผู้มีพระภาคพระนามว่าโสภนะ ๑ แสนกัป นับแต่กัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้เป็นพระราชาผู้มีบุญน้อย ผู้ทำการบูชาพระเจดีย์ ในจักรวาลเล็ก ๔ ครั้ง ในกัปที่ ๙๒ นับแต่กัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้เป็นผู้ทำประโยชน์ทั้งปวง ได้เป็นผู้เช่นนั้นเทียว ในกาลนั้นๆ ได้บรรลุพระสัพพัญญุตญาณ ในพระพุทธเจ้าพระนามว่ากกุสันธะ ผู้เป็นที่เคารพนับถือของชนทั้งปวง ก็บุพจริยาทั้งหลายของพระองค์ในภพก่อนๆ ย่อมมีอยู่ ดังนี้ ท่านผู้เป็นบัณฑิตมีบุญกรรมอันกระทำแล้ว ครั้นได้สดับบุพจริยาเหล่านั้นแล้ว ย่อมเลื่อมใส ฯ

ข้าพเจ้าได้ทำการบูชาพระเจดีย์ของพระผู้มีพระภาค พระนามว่าสิทธัตถะ ในกาลก่อน แล้วได้ถวายไม้กวาดด้วยความเลื่อมใส เพื่อประโยชน์แก่ความสะอาดแห่งพระเจดีย์ ๓ ครั้ง ในกาลนั้น ข้าพเจ้าได้เป็นผู้มีใจเลื่อมใส ได้ถวายผ้าขาวแด่พระผู้มีพระภาคพระนามว่าโสภนะ ๑ แสนกัป นับแต่กัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้เป็นพระราชาผู้มีบุญน้อย ผู้ทำการบูชาพระเจดีย์ ในจักรวาลเล็ก ๔ ครั้ง ในกัปที่ ๙๒ นับแต่กัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้เป็นผู้ทำประโยชน์ทั้งปวง ได้เป็นผู้เช่นนั้นเทียว ในกาลนั้นๆ ได้บรรลุพระสัพพัญญุตญาณ ในพระพุทธเจ้าพระนามว่ากกุสันธะ ผู้เป็นที่เคารพนับถือของชนทั้งปวง ก็บุพจริยาทั้งหลายของพระองค์ในภพก่อนๆ ย่อมมีอยู่ ดังนี้ ท่านผู้เป็นบัณฑิตมีบุญกรรมอันกระทำแล้ว ครั้นได้สดับบุพจริยาเหล่านั้นแล้ว ย่อมเลื่อมใส ฯ

ได้ฟังว่า พระเมฆิยเถระผู้มีอายุ ได้กล่าวคาถาเหล่านี้ ด้วยประการฉะนี้ ฯ

จบ เมฆิยตฺเถรวตฺถุ ที่ ๒

ตติยํ มณฺฑปทายิกาวิมานวตฺถุ

(๓) เอกาสนมหํ ตสฺมึ มณฺฑเป ตาวตึสเก
ทิพฺพปญฺจงฺคิเก ตูเร ปาวเทนฺตา ปโมทิตา ๑
ยทา ยทา หิ ฉณทสฺสี ยาติ เทวคณาวุโต
ตทา ตทา อหุ ตตฺถ ปาวทนฺติ ปโมทิตา
สพฺพญฺญุ ปูชิตา โหติ ปุญฺญกมฺมสมงฺคินี ๒
กปฺปโกฏิสหสฺสานิ สคฺเค วสติ สมฺปทา
ตาสาหํ ทฺวตฺตึสกฺขตฺตุ เทวรชฺชมกาสหํ ๓
ปทสา ปถวึ สพฺพา วสมานาย มยฺหิทํ
มณฺฑปทายิกาย ผลนฺติ ปาปุณามิ ปทาปทํ ๔
สตฺตรตนสมฺปนฺนา จตุรงฺคินิยา ยุตา
จกฺกวตฺตี มหาราชา ปถวึ วิชิตาวสี ๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๒๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๓๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๔๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๕๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๖๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๗๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๘๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๐
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๑
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๒
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๓
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๔
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๕
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๖
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๗
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๘
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๙๙
ตสฺส ปุตฺตา ภวนฺติ ปญฺจสตา ปิยา มนาปา
ปาสาทิกา ทสฺสนีเยา ปรมาย ปิยาย ปิยา ๑๐๐

ตติยภาณวารสฺส ปฐโม ภาโค ๑

๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๒๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๓๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๔๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๕๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๖๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๗๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๘๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๑ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๒ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๓ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๔ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๕ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๖ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๗ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๘ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๙๙ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา ๑๐๐ ม. ปาวทนฺติ ปโมทิตา

មណ្ឌបទាយិកាវិមានវត្ថុ ទី ៣

(๓) ខ្ញុំបានកសាងមណ្ឌបថ្វាយព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមកាឝ-
បមុនិ ហើយថ្វាយព្រះស្គរជាប្រុសើរ ដល់ព្រះពុទ្ធ ជាដៅ
ពន្យល់នៃលោកវៀមទៀត ។ ខ្ញុំទៅកាន់ឋានឋេព និងម ក-
ឝាទីណា ។ ជាស្រីត្រូវនឹងចូលជាក្នុងទីចាំងពួង នេះជាផលនៃ
បុញ្ញកម្ម ។ កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចំផ្លាញហើយ គព
ចាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះ
បានកាត់ចំណង ដូចជាមេជីកាត់ផ្តាច់ខ្លួនខ្ញុំដែរ ។ ខ្ញុំ
មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ រឿង ៣ ខ្ញុំបាន
សម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមណ្ឌបទាយិកាឝិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចតុត្ថំ សង្គមនទាវេរិយាបទានំ

(๖) តោសលិញ្ជសុ[๑] ភគវតោ លោកនេដ្ឋស្ស
តាទិនោ

ទេវិយំ បដិបជ្ជិស្សុ តាវតិំសោ។
ឃរតោ និក្ខមិត្វាន អាកាសេ និបជ្ជហំ
អនុកម្បកោ លោកនេដ្ឋោ សិរសិ អញ្ជលិ មកា។
អញ្ជលិំ ករិត្វាន សិរសិ[๒] អកមា លោកជេយ្យោ
តេន ចិត្តប្បសាទេន តុសិតំ អគមាសហំ។
តត្ថលេសោ ឈានិកា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមុហតា
ជាតិយា ពុទ្ធំ ទេក្ខាមិ វិមោក្ខំ អនាសវំ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិសេ្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

๑ ម. វិមលិស្ស។ ๒ ម. សត្ថុនោ។

សង្គមនទាវេរិយាបទាន ទី ๔

(๔) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមលោកនេត្តិ ជាធំជាងលោក ជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ឋានព្រហ្ម ទ្រង់ញុំាងសត្វទាំងពួងឲ្យឆ្លងទន្លេ ។ ខ្ញុំចេញអំពីផ្ទះ ហើយទទួលគ្រាបចុះ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជាធំជាងលោក ព្រះនាមថ្លៃជាអ្នកឧត្តុង្គ្រោះ បានជាន់លើក្បាលខ្ញុំ ។ លុះព្រះលោកនាយកទ្រង់ជាន់លើក្បាលខ្ញុំ ហើយស្តេចហួសទៅ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងចិត្តនោះ ។ កាលសាច់ឆ្អឹងរលាយ ខ្ញុំដុតបង់ផ្សាញ្ញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រ័មនៃអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកាត់ផ្តាច់ខ្លួនចំពោះខ្លួនឯង ។ ๑ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ๓ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ๔ វិមោក្ខ ๘ និងអភិញ្ញា ๖ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

៩ន្តំ សុដ្ឋុ អាយស្មា សង្គ្គមជនោ កិច្ចេនិ ៩រហ តាវ-
យោ អកាសិត្ថាតិ ។

សង្គ្គមជតាវេរិយាបទាន់ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ឧទ្ធមាលិកាវេរិយាបទាន់

(៨) ឧច្ចកាត ឧនីតវេ អហោសិ ត្តិន្នំ តថា
អច្ចុសំ វិរជំ ពុទ្ធិំ សយម្ភុំ អបរាជិតំ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ វេឧជាតោ កតញ្ជលិ
ឧទ្ធមាលំ កវេត្វាន សយម្ភុំ អភិបូជយិំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេវតាបលិតីតហិ ច
ឯហិត្វា តិន្នំវេទេហិ(១) អកច្ឆិំ តិឧសំ តលំ(២) ។
ឆត្តឹសវេរកប្បំ មហេសិត្តមការយិំ
ឧសច្ចំ ចក្កវត្តិំ មហេសិត្តមការយិំ ។
ទេវយិត្វាន(៣) កុសលំ បច្ចឹ អឧតារយិំ
តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កតា សព្វេ សមូឧតា(៤)
សព្វាសវា បរិក្ខីណា ឧត្ថិតាឧិ បុនព្ភវេ ។

១ ម. យោឧនាបលិតីតហិ ច ឯហិត្វា តិន្នំវេទេហិ ឯវេ ចាហ ឧ ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. ឧតិ-
៣ ម. សំវេវយិត្វា ។ ឧ. សំវេវេត្វាន ។ ៤ ម. ភវា សង្ខ្យាតិ។ ម ម ។ ម. ភវា សំឃាតិតា មម ។

បានឮថា ព្រះសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគនាមថា ទីបង្ករ មានព្រះជន្ម បានសម្តែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សង្គ្គមជាតាវេរិយាបទាន ។

ឧទ្ធមាលិកាវេរិយាបទាន ទី ៥

(៨) កាលនោះ ខ្ញុំជាកន្ទរាជ្ញ នៅជិតនូវស្ទឹងចន្ទភាគា
បានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលី គឺកិលេស ក្រាស់
ជិនឯង ទ្រង់ឈ្នះកិលេសហើយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
ចិត្តល្អ កើតសេចក្តីត្រេកអរ ធ្វើតញ្ជលី ហើយយកកម្រងផ្កាឈូក បូជាព្រះសយម្ភូ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើ
ល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់
រាងកាយជាកន្ទរាជ្ញហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានដ៏ក្រៃលែង ។
ខ្ញុំបានទៅកាន់ទេវលោកជាមហេសី នៃទេវតា ៣៦ ដង បាន
ជាមហេសីនៃស្តេចចក្រពត្តិ ១០ ដង ។ ខ្ញុំទន្ទេញរំពឹងកុសល
បានបូជាទៅកាន់ផ្នួស កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញ
ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចេញហើយ អាសវៈទាំងពួង
អស់ហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀត មិនមានឡើយ ។

ពន្ធុន្ធរុតេ ឥតោ តាវេរ្ឍ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ពុទ្ធគតិ ឆាតិយានាមំ ភុទ្ធបូជាយនំ ផលំ ។
តតំលេសោ ឈានមិតា មយ្ហំ ភវ សព្វេ សម្ភវតា
ពោតីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត តេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧឡុមលិកោ អភិញ្ញាដ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧឡុមលិកាវេរិយាបទានំ សត្តមំ ។

ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាភ្នំ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតចំផ្ទាញ្ញាហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រ័យមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ជួបជាមមិត្តកាត់ផ្តាច់នូវខន្ធ៍ទាំង ។ ឥឡូវខ្ញុំមកល្អះហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធមិប្រសើរជាង ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧឡុមលិកាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧឡុមលិកាវេរិយាបទាន ។

ឆដ្ឋំ ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទានំ

(๖) ឧកវេ ពទ្ធមតិយា ពាវុមា ជាម ខត្តិយោ
តស្ស្រញ្ញោ អមាំ ករិយា ឯកទ្វំ ភទយាមហំ(๑) ។
រហោគតា និសីទិត្វា ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា
អាជាយ កមនីយំ ហិ កុសលំ ឧត្តំ មេ កតំ ។
មហាកិតាបំ កាជុតំ ឃោរវ្ជបំ សុខាវុណិំ
និវយិំ ទ្ធទ កញ្ជាមិ ឯត្ត មេ ឧត្តំ សំសយោ ។
ភជាមំ ទុបតដ្ឋាន(๒) ឥទំ វចនមព្រវិំ
ឯកាំ មេ សមណំ ទេហិ កោជយិស្សាមិ ខត្តិយ ។
អថាសិ មេ មហាកជា សមណំ ភាវិតិន្ទ្រិយំ
តស្ស ឧត្តំ កភោត្វាន បរមន្នេន តប្បយិំ ។
ឋជយិត្វា(๓) បរមន្នំ កញ្ជាលេបំ អកាសហំ
ជាលេន ចិនហិត្វាន ចីតចោលេន(๔) ជានយិំ ។

๑ ម.ន. ភាយាតមាំ ។ ๒ ន. ឧបសង្កមិ ។ ๓ ម.ន. ឋបយិត្វា ។ ๔ ម.ន. មហាវេលេន ។
ន. ខ្លែយវេន ។

ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទាន ទី ៦

(๖) ព្រះមហាកស្សបព្រះនាមពន្ធុមៈ ក្នុងក្រុងពន្ធុមវតី ខ្ញុំជា
អគ្គមហេសីរបស់ស្តេចនោះ បានឈ្មោះថា ភទ្រាទេវី (ទីរស់ស្តេច
នោះ) ។ កាលនោះ ខ្ញុំគង្គីយក្នុងទីស្ងាត់ ហើយគិតយ៉ាង
នេះថា កុសលដែលគេញុះញង់ឲ្យធ្វើក្នុងសាសនាព្រះលោក គេញុះ
ញង់ខ្ញុំច្រើនណាស់ គេញុះញង់ខ្ញុំជាច្រើនដង ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំមាន
សេចក្តីសុខក្នុងទីទាំង អាក្រក់ក្រៃលែងជាមិនពិត គេញុះញង់ខ្ញុំ
ឲ្យធ្វើនូវសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងដំណើរនេះឡើយ ។ ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះ
រាជា ហើយក្រាបទូលដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមហាក្សត្រ សូម
ព្រះអង្គប្រទានខ្ញុំនូវសមណៈមួយអង្គ ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់នឹង
និមន្តលោកឲ្យឆាន់ ។ ព្រះមហារាជ ទ្រង់ប្រទានខ្ញុំនូវសមណៈ
មួយអង្គ ដែលមានឥន្ទ្រិយអប់រំហើយដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំទទួលខ្ញុំបាត្រ
របស់លោកហើយ បំពេញដោយបាយដ៏ប្រសើរ ។ លុះខ្ញុំ
បំពេញហើយ ធ្វើខ្ញុំបាយដ៏ប្រសើរ ឲ្យជាបាយសាយដោយវត្ថុ
ទាន់ក្តុំទក្រអូប បំពេរដោយសំណាញ់ ក្រហមដោយសំពត់សៀង ។

อาวชฺชนกิ มม ฆนฺ สกฺกจฺจ ยาวชีวิกนฺ
ตสฺส จิตฺตสฺส ปสาเทน ตาวตฺตึสา อคญฺฉถ ฯ
ตีสาธิ เทวกญฺญาธิ มเหสิตฺตมการยิ
มธุรา ปตฺถิตา มยฺหิ จิตฺตญฺจตฺถิ ยถิจฺฉกนฺ ฯ
วีสาธิ ฉกฺกาวตฺตีธิ มเหสิตฺตมการยิ
อุปจิตฺตา[1] ปุถู อาสุ สพฺพกามทุหา[2] ฯ
สพฺพทนฺธนมุตฺตาหนฺ อเปตา เม อุปาธโย
สพฺพาสวปริกฺขีณา ภวนฺติ ปุนพฺภเว ฯ
ฉฬภิญฺญาตเร ฉเฬว ยนฺ ตาทิเสน ตาทินา
ปุถุชฺชเนน ปตฺตพฺพา ปณฺฑิตาตสฺมิธ ฉนฺ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ สพฺเพ สพฺเพ สมูหตา
ตาทีหิ ตาทินา เตน วิหาตมิ อตาสตา ฯ
สาคตนฺ เต มเย อาสิ พุทฺธเสฏฺเฐน สตฺถุเน
ตีเสฺวว วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตนฺ พุทฺธสฺส สาสนนฺ ฯ

๑ ฉ. ม. ฉจิตฺตา ปา ฯ ๒ ฉ. ม. ฆสพฺพกามา ฯ ม. ภสพฺพกามา ฯ

กุสลสฺส+ ๆ ជាតារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបានសាងនូវកុសលណា ខ្ញុំ
ទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ព្រោះញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងកុសល
នោះ ។ ខ្ញុំបានទៅជាតាវតីទេវនារីជាមហេសី នៃស្តេចទេវតាចំនួន
ពីរយ ៣០ ដង សេចក្តីប្រាថ្នាដែលខ្ញុំប្រាថ្នារហើយក្នុងចិត្ត ក៏
កើតឡើងដល់ខ្ញុំដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ខ្ញុំបានទៅជាតាវតីមហេសី
នៃស្តេចចក្រពត្តិ ៦០ ដង ខ្ញុំជាស្រីមានកុសលសន្សំហើយ
តែងអាង្គាសទៅ ក្នុងភពតូចនិងភពធំ ។ ខ្ញុំរួចចាកចំណង
ទាំងអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកប្រាសចាកតំណើរហើយ អស់អាសវៈ
ទាំងពួងរលើងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀតមិនមានឡើយ ។
ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីភទ្ទកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
ទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល
នៃចំណុចទាន ។ កិលេសទាំងពួងខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
ភពទាំងអស់ ខ្ញុំជក់ចាលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដាំ កាត់ផ្តាច់នូវខ្នែង ។
ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា
៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ปฏิสมฺภิทา จตสฺสฺโว วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

๙ตฺวา สุขิโต หุตฺวา ฯ ตโต ปจฺฉา ตายเทวตาย กิจฺจวเสน
๙ฆา ตาทิโส อหมสฺมีติ ฯ

ឯកចំណុចឧទាហរណ៍ សង្ឃាទិ ។

សត្តមំ ភណ្ឌិកបុត្តទាយកត្ថេរវត្ថុ

(๗) ปิณฺฑาจารํ จรนฺตสฺส ตาปสฺสาหารสฺส สตฺถุโน
กาฬจฺฉกสฺมึ ปตฺตมฺหิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สาสเน ฯ
ปฏิคฺคเหตฺวา สมฺมุโข ตาปเสฺส โลกนายเก
วีถิยา สนฺถิเต สนฺเต อหา เม อนุโมทนํ ฯ
กาฬจฺฉกสฺมึ ขาทิตฺวา ตาวตฺตึสา กถิสฺสเร
ขตฺติเย เจว ภทฺเท จ มหาเสฏฺฐี กหาปเณ ฯ

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនិសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកចំណុចបានតាយើកាកិកុទ្ធី មានអាយុ បានសម្តែង
នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកចំណុចតាតយើកាបើរឿងបទាន ។

ភណ្ឌិកបុត្តទាយកត្ថេរវត្ថុទី ៧

(៧) កាលព្រះសាស្តា ព្រះនាមតិស្សៈ ទ្រង់គ្រាច់ទៅ
បិណ្ឌបាត ខ្ញុំបានយកចង្ហាន់មួយវែក ថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធជើ
ប្រសើរ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាសាស្តា ជា
នាយកដ៏លើសលុប ក្នុងសាក ទ្រង់ទទួលហើយ ទ្រង់
គង់ទៅក្នុងវីថី ទ្រង់ត្រេកអរនូវមោទនាដល់ខ្ញុំថា

នាងប្រពន្ធចង្ហាន់មួយវែក នឹងបានទៅកើតក្នុងឋានតា-
វត្តឹង្ស នឹងបានជាអគ្គមហេសី នៃស្តេចទេវតា ៣៦ ដង ។

ธีรัชนาชาหาเหสี ในพระนครกรุงพาราณสี ๙๐ ปี ธีรัชนาได้ทรงสมัครสมานกับพระราชาแล้วทรงปรารถนาแล้ว ตามความปรารถนาในกาลก่อน ๆ ธีรัชนาได้ทรงสมัครสมานกับพระราชา ได้ทรงสมัครสมานกับพระราชาแล้ว ธีรัชนาได้ทรงสมัครสมานกับพระราชาแล้ว

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិសេ្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភទ្ទបីឋិកត្ថេរាយិកា កិលេសេ ឈាបយោ អរហាសិ្តាតិ ។

កតិបុប្ផិយត្ថេរាយិកាបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ សត្តទុប្បូលមាលិកាយិដ្ឋិយាបទានំ

(៨) ឧទេវេ អរុណវតិយា អរុណោ នាម[1] ខត្តិយោ
តស្ស រញ្ញោ អហំ ភរិយា ឧត្តរា នាមហំ[2] ។
សត្ត មាលា ភវេ ធារេ ទុប្បូលា[3] ភវេ តទា
ឯសន្ថ ចាសនវរេ ឋិតា ឆន្នេសិ តាវតេ ។
តាវ ភវេ ឥមាហិ មាលាហិ សិរសា ភវេ បតិមាហិ[4] ភវេ
ភវំ ភវេ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ញាណត្ថិ អភវេ បតិំ ។

១ ម. ន. អរុណវតិ នាម ។ ២ ឥមស្មិំ ជាតយេ អហំ ។ ៣. ភវិរំ ភរិយាមហំ ។
៣ ន. ទុប្បូលី ។ ៤ ន. ភវេ ភវេ ។

៩។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានអ្នើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ចប់ កតិបុប្ផិយត្ថេរាយិកាបទាន ។

សត្តទុប្បូលមាលិកាយិដ្ឋិយាបទាន ទី ៨

(៨) ក្នុងកប្បដ៏អរុណវតី ជាតក្សត្រមួយព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះនាមអរុណៈ ខ្ញុំជាអគ្គមហេសីរបស់ស្តេចនោះ បានចាត់ចែងខ្លួនជាវិជ្ជាមិនតាន់ក្រម៉ីទុក ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាប្អូលផ្កា ៧ កម្រង ជាគ្រឿងដូចជាក្នុងទិព្វ តម្កល់លើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ តែងយ៉ាងនេះ ក្នុងទីឆាកនោះថា អញមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយកម្រងផ្កាទាំងនេះ ដែលអញពាក់លើក្បាលរបស់អញ បើអញប្តូរថា ចំពោះព្រោះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ប្រសើរជាងឯ ។

សត្ថុនោ បដិមាទេន្តិ ទ្វារាសន្នេ ឯសនធិំ
យតា ឯហិតិ(១) សត្ថុន្តោ ថូដយិសុំ មហាមុនិំ ។
តកាលោ វិលសន្តោវ មិតកជាវ តោសវិ
តិត្តុសន្តេន សហិតោ អាតដ្ឋេ វីថិយោ ឯតោ ។
តុទ្ទសុ រំសី ឯស្ថាន ហដ្ឋា សំវិគ្គមានសោ
ញាវំ អតោមុសាតិត្វាន តុទ្ទសេដ្ឋំ អមូឯយិ ។
សត្ត ទប្បលមុច្ឆាន សុវិត្ថិណ្ណាន(២) អគ្គរេ
ជានិ តកវេត្តា តុទ្ទស្ស មត្ថកេ ជាវយិត្ត តេ ។
ទទក្តចិត្តា សុមនា វេនជាតា តតញ្ជលី
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា តាវត្តិំសំ អតញ្ជហំ ។
មហាទេលស្ស ជានន ជាវេត្តិ មម មុទ្ធនិ
ឯតកតុំ ចតាយតិ(៣) សត្តុបប្បសាទនំ ផលំ ។
តកាទិ ឆ័យមាជាយ ញាតិសង្ឃេន មេ តតា
យាវតា មវិសា មល្លំ មហាទេលំ ជវីយតិ ។

១ ខ. ឯតិហំ ។ ២ ខ. បវិត្ថិណ្ណាន ។ ៣. ម. បវិកិណ្ណាន ។ ៣ ខ. ម. ជាយតិ ។

ជនា ឯនំ វណ្ណយន្តែនជាតបំ អាគន្ត្វា ព្រះសម្ពុទ្ធ អញ្ញតរស្មិំ ទេវនិកាយេ
កាលណា ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ហៅថា នាឯច្ចូរមក អញ្ជម៌ឯបូជាទ្វេ
ព្រះមហាមុនី ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះជិនស្រីប្រកបដោយតិក្ខុ-
សម្ប៉ ស្តេចមកតាមផ្លូវដ៏ថ្លៃ ទ្រង់ល្អាសលុងដូចជាដើមថ្នាំងត្រែ
ទ្វេ ឬដូចជាកេសរកេសរ៉ាជ៍ដ៏ល្អ ស្តេចម្រិត ។ ខ្ញុំជាអ្នកមាន
ចិត្តរីករាយ លុះឃើញស្តេចព្រះពុទ្ធ កំមានចិត្តសន្តោសមិនខាន់
ដល់ខ្លួន កំបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំប៉ូផ្កាទប្បល ៧
កម្រង ត្រជាឯឯដ៏អាកាស ផ្កាទាំងនោះ កំប៉ាន់ទាន់លើព្រះ
សីរៈនៃព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំមានចិត្តខ្ពស់ឡើង មានចិត្តរីករាយ
មានចិត្តត្រេកអរ ធ្វើតញ្ជលី ហើយញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុង
ព្រះពុទ្ធនោះ កំចូលទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ផ្កាទាំងឯឯយ
ប៉ាន់ធ្វើជាដំបូលនៃរាជធំ ទាន់លើក្បាលខ្ញុំ ក្នុងជាតិឯ កំផ្សាយ
ទៅ នេះជាផលនៃផ្កាទប្បល ៧ កម្រង ។ កាលតួក
ញាតិទាំងខ្ញុំទៅ ក្នុងកាលម្តង ។ បរិស័ទរបស់ខ្ញុំ មានចំនួន
ត្រឹមណា ផ្កាទាំងឯឯយកំប៉ាន់ជារាជ មានចំនួនត្រឹមនោះ ។

សត្តតិនេវកប្បំ មហោសិន្តិ អគារយី
សព្វត្ថ ៥សុភ្រា ហុត្វា សំសរាមិ ភវាភវេ ។
តេសដ្ឋិចក្កវត្តីនំ មហេសិន្តិ អគារយី
សព្វេ មំ អតុវត្តន្តិ(១) អាទេយ្យវចនា អហំ(២) ។
ឧប្បលសេរ្យ មេ វណ្ណោ កញ្ចោ ទេវេ បភាយតិ
ពុទ្ធក្តី(៣) ជាកិជាជាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
៥ទ្វិចាទេសុ តុសលា ពោជ្ឈង្គកាវជារតា
អកិញ្ចាចារមិប្បត្តា ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សតិប្បដ្ឋានកុសលា សមាធិឈានគោចរា
សម្មប្បធានមនុយុត្តា ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥទ្ធិយំ មេ ជុវនោវជ្ជំ យោគក្ខេមាធិវាហនំ
សព្វាសវាមវិក្ខីណា ឧត្តិជាធិ បុនព្ភវោ ។
ឯកត្តិំសេ ៥តោ កាបេ្ប យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ពុទ្ធក្តី ជាកិជាជាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

๑ ម. បវត្តន្តុវត្តន្តិ ។ ๒ ម. អហុំ ។ ๓ ម. ពុទ្ធក្តិយ៍ ។

ខ្ញុំបានជាមហេសី នៃនរវរកប្ប ៧០ ដង ខ្ញុំអាស្រ័យទៅកាន់កំណើតក្នុងត្រកូលធំ រមែងបានជាធំក្នុងទីពាំនាំពួន ។ ខ្ញុំបានជាមហេសី នៃស្តេចចក្រពត្តិ ៦៣ ដង ជនទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្តតាមខ្ញុំ ខ្ញុំមានភាស្យ ត្រូវអ្នកដឹងជឿគាំទាម ។ ពណ៌នៃកាយរបស់ខ្ញុំ តែងភ្លឺរុះរៅ ដូចជាកំទេចនៃផ្កាឧប្បល ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំជាស្រ្តីឈ្មោលក្នុងកប្បដែលខ្ញុំបានត្រេកអរក្នុងការចម្រើនពោជ្ឈង្គ ដល់នូវនូវនូវកិញ្ចាចារមិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំជាស្រ្តីឈ្មោលក្នុងសតិប្បដ្ឋាន មានសមាធិជាគោចរជាអារម្មណ៍ ប្រកបហើយ ។ នូវសម្មប្បធាន នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ សេចក្តីត្រាយាមរបស់ខ្ញុំ ជារឿងនាំទៅនូវបុរៈ: នាំមកនូវនូវមិជឹក្សេមចាការយោគៈ: ខ្ញុំមានអាសវៈអស់ហើយ ភពក្រោយនេះ ភពថ្មីមិនមានទៀតឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីភទ្ទកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ឥមំ លោសោ ឈានបិតា មយ្ហំ តាតោ សទ្ធេ សរទ្ធមានសោ
ភាគីរថេ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សន្តុឧប្បលមាលិកា កិញ្ចិទំ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សន្តុឧប្បលមាលិកាបើរិយាបទានំ សមត្តំ ។

ឥមំ បញ្ចទីបិកាបើរិយាបទានំ

(៧) ឆគវេ ហិំសវតិយា ចាវិចិ(១) អាសហំ តទា
អាភមេធេវ(២) អាភមំ ឧភមិ ពុទ្ធសិ តុត្តកា ។
ពាឧបញ្ចទ្ធជ្ជិ ធិវសេ អទ្ធសិ ពោធិមុត្តមំ
តតុ ចិត្តំ បសាទេត្វា ពោធិម្ហលេ ឯសិ ឧទាំ ។

១ ឧ. ម. ចរិកំ ។ ២ ឧ.ម. អភាទេន ឧ ។

កំលេសភក់ធំទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញហើយ ភពចាំងអស់ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានឧបាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកផ្តាច់ផ្លូវទៅទ្វីប ។ ៩ ខ្ញុំមកល្អហើយក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ ថ្ងៃ ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ទិដ្ឋអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាត់ថាសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ចប់ សន្តុឧប្បលមាលិកាបើរិយាបទាន ។

បញ្ចទីបិកាបើរិយាបទាន ទី ៩

(៧) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកដំរីណើរ ទៅតាមស្រ័យក្នុងអរហន្តវត្ថុ ជាស្រែគឺចិត្តក្នុងកុសល តែងទៅអំពីអាភម ទៅកាន់អាភម ។ ខ្ញុំបានឃើញនូវពោធិព្រឹក្សដ៏ឧត្តម ក្នុងថ្ងៃកន្លងទៅ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះពោធិព្រឹក្សនោះ ហើយអង្គុយនៅក្បែរគល់ នៃពោធិព្រឹក្ស ។

កតុចិត្តំ ឧបដ្ឋេត្វា(១) សិរេ កត្វាន អញ្ជលឹ
សោមនស្សំ បវេទេត្វា ឯវំ ចិន្តេសិ តាវទេ ។
យទិ ពុទ្ធោ អមិតគុណោ អសមបញ្ញដិបុគ្គលោ
ឧសេ្សតុ ចាដិហីរំ មេ ពោធិ ទិកាសតុ អយំ ។
សហ អាវជ្ជិតេ មយ្ហំ ពោធិ បជ្ជលិ តាវទេ
សព្ពសោវណ្ណមយា អាសិ ទិសា សព្វា វិភេទតិ ។
សត្តរត្តិន្ទិវំ តត្ថ ពោធិម្ហលេ ទិសីទហិ
សត្តមេ ទិវសេ បត្តេ ទីបម្ហដិ អកាសហិ ។
អាសនំ បរិភាវេត្វា បញ្ចទីបានិ បជ្ជលុំ
យាវ ឧទេតិ សុរិយោ ទីបា មេ បជ្ជលុំ តទា ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេតជាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។
តត្ថ មេ សុកតំ ព្យម្ហិ បញ្ចទីបាតិ វុច្ចតិ
សតយោជនមុព្ពេធំ សដ្ឋិយោជនវិត្ថតំ(២) ។
អសេ្សាយ្យានិ ទីបានិ បរិភាវេ ជលន្តិ មេ
យាវតា ទេវកាយំ ទីបាលោកេន ជោតតិ(៣)។

• ម. ចេតិយ្ហា ។ ២ម, សដ្ឋិយោជនវិត្ថតំ ។ ម. តិំសយោជនវិត្ថតំ ។ ៣ម. ជោតយិ ។

ខ្ញុំកាន់ដង្ហែរតាមវេ ធ្វើអញ្ជលីរលីក្បាល ហើយទទួលខ្ញុំ
សោមនស្ស កំណត់យ៉ាងនេះ ក្នុងខណៈនោះថា បើព្រះពុទ្ធ
មានគុណាប៉ាងមិនចាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹមស្មើបានមែន
សូមឲ្យពោធិព្រឹក្សានេះ សម្តែងនូវបាដិហារ្យដល់តាក្នុងកាល
ឥសូមឲ្យទ្វីទាំងពួងចុះ ។ ក្នុងខណៈនោះ ពោធិព្រឹក្សាប្រែជា
មាសទាំងអស់ ទីទាំងពួងក៏ដាលសាយទាំងខ្ញុំកំពុងពិចារណា
ឯទិសទាំងឆ្នូង កំភ្លឺត្រឹងរឿងឡើង ។ ខ្ញុំអង្គុយនៅក្បែរតល់
ពោធិព្រឹក្សានោះ អស់ ៧ យប់ ៧ ថ្ងៃ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ខ្ញុំបាន
ប្តូជាប្រចាំ ។ ប្រទីបទាំង ៥ កំភ្លឺត្រឹងរឿងពាំខ្ញុំតាសនៈ កាល
នោះ ប្រទីបទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ កំភ្លឺត្រឹងរឿង ដាបដល់
ព្រះពោធិញ្ញាណឡើង ។ ខ្ញុំលះបង់នូវកាយ ជារបស់មនុស្ស
បានទៅកើតក្នុងតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
នោះផង ដោយការតម្កល់នូវបណិធានានោះផង ។ ប្រាសាទរបស់
ខ្ញុំ ដែលប្រាកដម្នាក់ឯងហ៊ាយ ក្នុងហ៊ានតាវត្តឹង្សនោះ ហៅថា
បញ្ចទីបប្រាសាទ មានកម្ពស់ ១០០ យោជន៍ មានទំហំ ៦០
យោជន៍ ។ ប្រទីបទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំកាប់មិនអស់ រែងតិ្ត្រង
រឿងនៅឯខ្ញុំ ពាំងកពាទេវតា កំភ្លឺដោយពាន្ធិប្រទីបនោះដែរ ។

ขุ้ภกฺฺฺ

ชาติยา สตฺตวสฺสาหํ อหาสึ อคารินี
อุปสมฺปาทยี พุทฺธา กุลาทญฺญายโคตมา ฯ
ยญฺเจปิ ทุกฺกรํ ลเก ตาหเมสึ ตปาสเน
สุญฺญาคาเร ปชฺชายนฺตา(๑) ปตฺวาน ผลมุตฺตมํ ฯ
ติฏฺฐตฺตา วิสุทฺธึ เม สมาธิกุสลา อหุ
อภิญฺญาจารมิปฺปตฺตา ปตฺวาน ผลมุตฺตมํ ฯ
สตฺตเวสิตเวสาขา ตถตถิตฺถา อตาสถ
ปตฺวาน ผลมาวิรา ตาเต วิฑฺฒิมิ ปตฺถนา ฯ
สตสหาสฺเส ฑเต กปฺเป ยึ ธีปมทธึ ตทา
ทุกฺกตี ตาทิตาตาทิ ปตฺวาน ผลมุตฺตมํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา ตยฺหึ ภวา สเพฺว สมูหตา
ตาทีวา ตฺวนฺตึ เตฺวา วิหรามิ อตาสถ ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺเสว วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

๑ ม. ม. สุญฺญาคาเร ฉ ฌายนฺตา ฯ

ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ ក៏ចាកចេញ ចូលទៅរកព្រះអាចារ្យ
ព្រះពុទ្ធព្រះនាមគោតម ទ្រង់ជ្រាបខ្លួនគុណ ហើយឲ្យខ្ញុំ
បានឧបសម្បទា ។ ប្រមាណជាំង ៩ រយសំខ្ញុំ រមែងនេះ
ខ្លើនក្នុងមណ្ឌប ជិតឈើក្នុងព្រៃធំ ក្នុងភ្នំ ក្នុង
ផ្នូរស្មៅ ។ ខ្ញុំពួចក្តុរបស់ខ្ញុំស្អាតរាបស្មើ ខ្ញុំជាស្រីល្អាស
ក្នុងសមាធិ ដល់នូវអភិញ្ញាចារ ខេះជាផលនៃប្រមាណ ៩ ។
បពិត្រព្រះអង្គមានភ្នែកយ៉ាងមធ្យម ទ្រង់មានចក្ខុ ខ្ញុំព្រះអង្គមាន
ការប្រព្រឹត្តធម៌ជាំងពួង ចប់អស់រលាយ មានសោឡសកប្ប
ប្លែកស្រួចពេក មិនមានឈឺ: មានប្រមាណ ៩ ខ្ញុំសូម
ថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ។ ក្នុងកប្បមួយសែន ពីក្នុងកប្ប
ខេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយប្រមាណ ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ ខេះជាផលនៃប្រមាណ ៩ ។
កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតចំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួងខ្ញុំដក
ចោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានឈឺ: ព្រោះបានកាត់
ចំណង ផ្ទួចជារមែងក៏កាត់ផ្តាច់នូវចន្ទីដ ។ ខ្ញុំមកល្អ
ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាំប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
សម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

ตสฺสิทํ สุทฺธิ อายสฺมา ปญฺจวีสติกา กิตฺตนฺติ ตาทิโย อกาสิตฺถาติ ฯ

ทสมํ ทุกกายิกาวิเสวิยาปทานสฺส

(๑๐) ปุนาปรํ ปทุมนิยา อาสึ ทุกกายิกา(๑)
ทุสฺสาปเณ(๒) ปสิทฺธิยา เตน โตเสสิมิ สารเถ ฯ
ทิยฺยมฺหา เม ธเน ลทฺธา ปุญฺญกฺเขตฺเต อนุตฺตเร
กโรนฺตี ทุปสมฺปทฺม ทุลฺลภา ปพฺพชิสฺสิหิ ฯ
เตน กมฺมวิปากเตน ตาวตึสมฺหิ อาคญฺฉิหิ
ตตฺถ เมสุกตา ทิพฺพา ทุสฺสาปเณ ลภิมฺหิหิ ฯ
อฏฺฐกฺขตฺตุ สหสฺสสฺส อหุ หิ(๓) ปวโร ตทา
ทุสฺสฏฺฐาเนหิ ตา สพฺพา อกิเรหิมิ ตทา(๔) อหุ ฯ

๑ ม. สหาเสลี ทุกมาริกา ฯ ๒. อาสึ ทุกกายิกา ฯ ๓ ม. ทุกฺกายิกา ฯ ๓. อหมฺปี ฯ ๔. ม. สพา ฯ

ปฏิสมฺภิทา ๔ วิโมกฺข ๘ อภิญฺญา ๖ เหล่านี้ ข้าพเจ้าได้ทำแล้วในพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติแล้ว ฯ

ท่านกล่าวว่า พระปัญจวีสติกาภิกษุณี มีอายุ ได้สดับคาถาเหล่านี้ ด้วยประการฉะนี้ ฯ

ทุกกายิกาวิเสวิยาปทาน ที่ ๑๐

(๑๐) ข้าพเจ้าเป็นทุกกายิกา ผู้มีอาชีพด้วยการขายผ้าในพระนครหังสวดี ได้ทำความเลื่อมใสแก่พระสารถี ด้วยการถวายผ้าในร้านนั้น ฯ ในภพสุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าได้ทรัพย์ในเรือน ได้ถวายแด่พระผู้ไม่มีใครยิ่งกว่า ในนาบุญ ได้ปรารถนาการบวช ในพระศาสนาของพระโคดม ผู้ประเสริฐกว่านรชน ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในพระนครหังสวดี ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ ข้าพเจ้าได้ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ ในกาลนั้น ฯ

បញ្ញាសំ នេរកេ ឆឌ្ឌិំ មហាសិន្ធវមុត្តមាយិនី
រីសភិនិក្ខន្តវត្តិនិំ មហាសិន្ធវមុត្តមាយិនី ។
ឧបេ តវេ សំសរតមិ នេរវត្តេ អដ្ឋ មាឧសេ
ឧក្កដ្ឋតិ ជាតិជាតមិ ឧទកធារសន្និភំ ឥលំ ។
បញ្ចវត្តេ ឧមង្គេ ភ អន្តលិក្ខេ ច ភូមិយំ
យថា ឧទកមិច្ឆាមិ ចិត្តំ បដិលភាមហំ ។
អវុដ្ឋិកា ឆិសា អត្ថិ(១) សត្តត្តា ឧប្បតិ ហិ នេ(២)
មម សត្តប្បមញ្ញាយ មហាមេឃោ បវស្សតិ ។
ឥមាជាតិ ចិយមាជាយ ញាតិសង្ឃេន មេ តជា
យថា ឥច្ឆាមហំ វស្សិំ មហាមេឃោ អជាយថ ។
ឧណ្ហំ ភ បវិឌ្ឍោហោ ភ សរីរេ មេ ន វិជ្ជតិ
កាយេ ច មេ រជោ នត្ថិ ឧទកធារសន្និភំ ឥលំ ។
វិសុទ្ធមនសា អជ្ជ អហេតមនចាបិកា
សព្ពាសវបរិក្ខីណា នត្ថិជាតិ បុនព្ភវោ ។

១ឧ. ម. នត្ថិ ។ ២ឧ. សត្តន្តុកបិតា ឧ ច ។ ម. សត្តន្តុកុបិតាបិ ឧ ។

ខ្ញុំបានជាមហេសី នៃទេវរាជ ៥០ ដង ក្នុងជាតិមហេសី
នៃស្តេចចក្រពត្តិ ៦០ ដង ។ ខ្ញុំតែងទៅកាន់តាំងពីជាតិ
ដែលមានទុស្សី ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតែម្តងឡើយ នេះជា
ផលនៃទានទឹក ។ កាលណា ខ្ញុំចង់បានទឹក លើ
កំពូលភ្នំក្តី លើចុងឈើក្តី ឮដីអាកាសក្តី លើដែនដីក្តី
ខ្ញុំក៏បានផ្លូវទឹកយ៉ាងឆាប់ ក្នុងកាលនោះ ទឹសាច់ដ៏ល្អ
មិនភ្លាត់ភ្លឹងភ្លាត់សោះ កំណើសព្វ ខ្ញុំស្រេកទឹក មហា-
មេឃ ចាននឹងតម្រេះរបស់ខ្ញុំ ក៏បង្អុរភ្លៀងចុះមក ។
ជួនណា កាលខ្លួនញាតិកំពុងនាំខ្ញុំទៅ ខ្ញុំចង់បានទឹក ក្នុង
កាលណា មេឃមេឃ ក៏ញាក់ភ្លៀងធ្យារភ្លើង ក្នុងកាល
នោះ ។ កាយក្តី សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយក្តី មិនមាន
ក្នុងសរីរៈរបស់ខ្ញុំឡើយ ជួលក៏មិនមាន ក្នុងកាយរបស់ខ្ញុំ
នេះជាផលនៃទានទឹក ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានចិត្តល្អាន
បរិសុទ្ធ ច្រោះសាកចិត្តលាមក មានអាសវៈទាំងពួង
អស់ហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីមិនមានទៀតឡើយ ។

ปกฺกนฺตุเต ฯ เต กาเย ยถา ตถา

ทุกฺกตํ ตาทิสา ตาทิ ฉฬงฺคุเปกฺขโก มุนิ ฯ

ตาทิเสหา ฉฬภิฺญาหิ ตาทิ สตฺถา สเมหิ ตาทิ

ตาทิเส ตาทิโน ทตฺวา ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส วตฺตาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส สาวโกปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส สาวิกาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส อุปาสโกปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส อุปาสิกาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส สีลวโตปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส ปาณาติปาตาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส อทินฺนาทานาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส กาเมสุมิจฺฉาจาราปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส มุสาวาทาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานาปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส ปาณาติปาตา ปฏิวิรตสฺสปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส อทินฺนาทานา ปฏิวิรตสฺสปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส กาเมสุมิจฺฉาจารา ปฏิวิรตสฺสปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส มุสาวาทา ปฏิวิรตสฺสปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา ปฏิวิรตสฺสปิ ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส ปาณาติปาตา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส อทินฺนาทานา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส กาเมสุมิจฺฉาจารา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส มุสาวาทา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส ปาณาติปาตา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส อทินฺนาทานา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส กาเมสุมิจฺฉาจารา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว ฯ

ตาทิสกสฺส มุสาวาทา ปฏิวิรตสฺส ตาทิ ตาทิสโก ภเว

ตาทิสกสฺส สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา ปฏิวิรตสฺส

ទុទ្ធាន

សុមេធា មេទលធជា(๑) មណ្ឌបសន្ថុមន្ធជា(๒)
ឧឡមាលិនី បិណ្ឌធជា(๓) កដច្ឆុទប្បលប្បជា ។
ឥបទធកធាយី ច(๔) កាជាយោ កណិតាវិហ
ឯកកាជា សតញ្ចេវ សត្តរសំ(๕) តទុត្តរិ(๖) ។

សុមេធាវគ្គោ បឋមោ ។

---

๑ ឧ. មេទលាទជា ។ ម. សុមេទលា ច ។ ๒ ឧ. មណ្ឌបសន្ថុមន្ធជា ។ ๓ ម. បិណ្ឌធាតា ។ ๔ ឧ. ទីបទោទកជា ចេវ ។ ៥ ឧ. សតាទស ។ ម. ឥសតិ ច ។ ៦ ឧ. ឥទុត្តរិ ។

ទុទ្ធាន

សុមេធាថេរិយាបទាន ១ មេទលទាយិកាថេរិយាបទាន ១ មណ្ឌបទាយិកាថេរិយាបទាន ១ សន្ថុមនទាថេរិយាបទាន ១ ឧឡមាលិកាថេរិយាបទាន ១ ឯកបិណ្ឌបាតទាយិកាថេរិយាបទាន ១ កដច្ឆុភិក្ខទាយិកាថេរិយាបទាន ១ សត្តទប្បលមាលិកាថេរិយាបទាន ១ បញ្ចទីបិកាថេរិយាបទាន ១ ទទកទាយិកាថេរិយាបទាន ១ ក្នុងវគ្គនេះ មានគាថា ១១៨ រំដល ឆ្នក្របាដ្ឋទាំងឡាយកប់ឃើញហើយ ។

ចប់ សុមេធាវគ្គ ទី ១ ។

ទុតិយោ ឯកុបោសថិវគ្គ(១)

បឋមំ ឯកុបោសថិកាបេរិយាបទានំ

(១១) ឧកវេ ៣ទុមតិយា ៣ទុមា ជាម ខត្តិយោ
ធិវសេ បុណ្ណាមាយ សោ ឧបវសិ ឧបោសថំ ។
អហំ តេន សមយេន កុម្ភទាសី អហុ(២) តទា
ធិស្សា សាធិកំ សេនំ ឯកាហំ ចិន្តយី តទា ។
កថាចំ វន្ទិ ជនេត្វា ឧបវសិ(៣) ឧបោសថំ
សដលំ ទ្វន តំ កម្មំ ៨ឧកាយោ បមោធិតោ។
យោធិសោ បច្ចវេក្ខិត្វា ឧក្កតិញ្ច ឧលិទ្ធតំ
មានសំ សម្បហំសិត្វា ឧបវសិ ឧបោសថំ ។
អហំ ឧបោសថំ កត្វា សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ
តេន កម្មេន សុកតេន តាវត្តឹសំ អកញ្ចហំ ។

---

១ ឯកុបោសថិកាវគ្គោ ។ ២ ទ. អហុំ ។ ខ. តហំ ។ ៣ ម. ឧបវសិ ។

ឯកុបោសថិវគ្គ ទី ២

ឯកុបោសថិកាបេរិយាបទាន ទី ១

(១១) មានព្រះមហាក្សត្រមួយព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះនាមឧទុម្ពរៈ សោយរាជ្យក្នុងនគរឧទុម្ពរ ព្រះអគ្គមហេសីទ្រង់ព្រះនាមបុណ្ណមា ក្នុងថ្ងៃពេញបូណ៌មី ។ សម័យនោះ ខ្ញុំជាកុម្ភទាសី នៅក្នុងទីនោះ ខ្ញុំបានឃើញសេនា ព្រមទាំងព្រះរាជា ហើយគិតយ៉ាងនេះថា សូម្បីស្តេចគ្រប់គ្រងលះបង់ភោគសម្បត្តិ ហើយសមាទានឧបោសថ កម្មនោះ តែងជាប្រកបដោយផល បានជាក្លាយជាទីគោរពហើយ ។ ខ្ញុំពិចារណាខ្លួនឯងតិចតួច ខ្លួនសោយនូវទុក្ខដ៏ក្រៃលែង ដោយទុច្ចរិតនៃស្ត្រីថោកទាប ហើយសមាទានឧបោសថ ។ លុះខ្ញុំសមាទានឧបោសថ ក្នុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះ ។

តត្ថ មេ សុកតំ ឥច្ចាទិ ចតុន្នំ(១) យោជនមុក្កតំ
តត្ថជាតារវ្ហបេតំ មហាសត្តំ សុភូសិតំ(២) ។
អច្ឆរា សតសហស្សា ឧបតិដ្ឋន្តិ មំ សទា
អញ្ញានេវ(៣) អតិរេកា ច អតិរេចាមិ សព្ពទា ។
ចតុស្សដ្ឋិនេវុតានិ មហេសិត្តមការយឹ
តេសដ្ឋិចក្កវត្តីនំ មហេសិត្តមការយឹ ។
សុវណ្ណវណ្ណា ហត្ថារោ កវេសុ សិសកាមហំ
សព្ពត្ថ បវរា ហោមិ ឧភោសឧសុជិនិ ឧលំ ។
ហត្ថិយានំ អស្សយានំ រថយានញ្ច កេវលំ(៤)
លភាមិ សព្ពមេតម្បិ ឧភោសឧសុជិនិ ឧលំ ។
សោវណ្ណមយំ រូបិមយំ អដ្ឋបិ ឧលិតាមយំ
លោហិតង្គមយញ្ចេវ សព្ពំ បដិលភាមហំ ។
តោសេយ្យកម្ពលសាដិ(៥) ខោមកប្បាសិកាទិ ច
មហគ្ឃានិ ច វត្ថានិ សព្ពំ បដិលភាមហំ ។

---

១ ឧ. ចត្តំ ។ ខ. ចត្តេ ។ ៤ ឧ. មហាសយនញ្ចសិតំ ។ ៣ ឧ. ខ. អញ្ញេ ខេវ ។
៤ ឧ. សព្ពំ ។ ៥ ឧ ឯ. តោសេយ្យកម្ពលិយាទិ ។

មៃមានវបស់ខ្ញុំ ដែលកុសលធ្វើល្អហើយក្នុងទីនោះ មានកំពស់ទៅខាងលើមួយយោជន៍ ប្រដាប់ដោយផ្ទះកំពូលជាប្រាសាទមានអាសនៈធំ ស្អិតស្អាងល្អហើយ ។ ស្រីអប្សរមួយសែនកន្លះបម្រើខ្ញុំ សព្វ ។ កាល ខ្ញុំវង្វើតក្នុងផ្ទះលើសាទៅតាទាំងឡាយដទៃសព្វ ។ កាល ។ ខ្ញុំបានជាមហេសីនៃទេវតា ៦៤ ជាតិ បានជាមហេសីនៃស្តេចចក្រពត្តិ ៣៦ ជាតិ ។ ខ្ញុំមានពណ៌ដូចជាមាស កែងតាឆ្នាលទៅក្នុងតតាំងឆ្ងាយ ខ្ញុំជាស្រីប្រសើរក្នុងទីទាំងពួង នេះជាផលនៃទុចរិតទី ។ ខ្ញុំកែងបានទូរឹក្ខទាំងពួងនេះ គឺ ឃានជាតិ ឃានសោះ ឃានជាទាំងអស់ នេះជាផលនៃទុចរិតទី ។ ខ្ញុំបានទូរឹក្ខទាំងពួង ជាកែងនៃមាស ជាកែងនៃថ្នាក់ ជាកែងនៃកែវមុក្ត ជាកែងនៃកែវមានពណ៌ក្រហម ។ ខ្ញុំបានទូរឹក្ខទាំងពួង គឺ សំពត់កោសេយ្យពស្ត្រ និងសំពត់កម្ពលជាដ៏ សំពត់សម្បុកឈើ និងសំពត់អំបោះជាដ៏ សំពត់មានក្រណាត់ប្រាំនជាដ៏ ។

ปปัญจสูทนี ฉกฺกนิปาตวณฺณนา

อฏฺฐารสนฺนํ ภาณวารานํ วคฺโค เสขาสนฺนาม ฉฏฺโฐ ฯ

สตฺตเมสุ ปฏิสเมฺภ ทุโตสฏฺฐิสหสฺสานิ ฉสตานิ ฯ

วิภงฺเคสุ ปาสาทิกา ทุโตสฏฺฐิสหสฺสานิ ฉสตานิ ฯ

ขนฺธกภาเณสุ ขนฺธกา มณฺฑูกมฺหิ ปุถุมา

สตฺตเมสุ ปฏิสเมฺภ ทุโตสฏฺฐิสหสฺสานิ ฉสตานิ ฯ

ปาติโมกฺเข สตฺตสตฺตติ ปญฺจ อนฺตรายิกา

อฏฺฐเม อสมฺมุฏฺเฐ อรหนฺโต อถาปรา

สตฺตสตานิ ปาจิตฺตี ฉนฺนวุติ จ ปุจฺฉกา ฯ

ฉกฺกนิปาเต ปาฏิเทสา จตฺตาโร ปุน จาปรา

ทุฏฺฐุลฺลา ปาจิตฺตีสา ฉสตฺตติ สมาหตา

สตฺตสตานิ เอกูนานิ สิกฺขาปทานิ ปกาสิตา

ปาติโมกฺเข ฐปิตานิ ปญฺจสตานิ ฯ

ปาติโมกฺขุทฺเทสา ปญฺจ ปญฺจาหิกา ปญฺจ ปญฺจาหิกา

ปญฺจ ปญฺจาหิก

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកុបោសធិកោ កិត្តយំ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកុបោសធិកត្ថេរស្សាបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ សលឡបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៦) ឧទ្ធុមាតាឧធីតវេ អហោសិ កិន្នរី តទា

អដ្ឋង្គសំ(១) នេវនេវំ ចង្កមន្តំ ឧបាសកំ ។

ទិជិនិន្ទា សលឡបុប្ផំ(២) ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស គោសភំ

ទុជសិន្ទ្រំ(៣) មហាវីរេ សលឡំ នេវកទ្ធិកំ ។

បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធោ វិបស្សី លោកនាយកោ

ទុជសិន្ទ្រំ(៣) មហាវីរេ បេក្ខមានាយ មេ តទា។

---

១ ម. អង្គសំហំ ។ ២ ម. ម. ឧបនិន្ទាន សលឡំ ។ ៣ ម. ទុជសិនយិ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនឹសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកុបោសធិកត្ថេរ មានតាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ចាំនឹនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកុបោសធិកត្ថេរាបទាន ។

សលឡបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៦) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាកិន្នរញី នៅក្បែរភ្នំ

ស្ទឹងឧទ្ធុមាតា គ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជា

ទេវតាប្រសើរជាងទេវតា ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរជន ទ្រង់

កំពុងចង្ក្រម ។ ខ្ញុំបានបេះផ្កាស្រល់ យកទៅថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ

ដ៏ប្រសើរ ឯព្រះមហាវីរៈ ទ្រង់ចាំតទូវផ្កាស្រល់ ដែល

មានក្លិនជូចជាទិព្វ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមវិបស្សី ជាលោក-

នាយក មានព្យាយាមធំ ទ្រង់បានទទួលយកហើយ កាល

ដែលខ្ញុំកំពុងតែសង្ឃឹមនឹមើល ទ្រង់ភិញ្ញាក្នុងកាលនោះ ។

អញ្ជលឺ បក្ខហេត្វាន ឥន្ធិត្វា ឌិបទុត្តមំ
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា តតោ បត្វតមារុហឺ ។
ឯកានវុតេ ឥតោ កាប្យ យំ បុប្ជមទទឺ តទា
ទុក្ខតឺ ជាកិជាជាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ជលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវ សត្វេ សមូហតា
ជាកីវ ពទ្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អជាសវ ។
ស្វាកតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡកិញ្ញា សច្ជិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា សលឡបុប្ជិកា កិក្ខុនី ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សលឡបុប្ជិកាបើណបទាន់ សបត្តំ ។

ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលីថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រសើរជាងសត្វដើងពីរ
ខ្ញុំញ៉ាងចិត្តរបស់ខ្ជូនឲ្យជ្រះថ្លា ទ្បើងទៅកាន់ភ្នំ ។ ក្នុងកប្ប
ទី ៩១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កា
ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធ-
បូជា ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំផ្ទកបំផ្លាញហើយ ភពទាំង
ពួង ខ្ញុំផកបោលហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបាន
កាត់បំណង ផ្លូជាមេដីកាត់ផ្តាច់ខ្ជូវទ្ធីង ។ ៣ ខ្ញុំមកល្ម
ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដឺប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន
ដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ទិងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំកឺបាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពុទ្ធថា ព្រះសលឡបុប្ជិកាកិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សលឡបុប្ជិកាបើណបទាន ។

ตติยํ เมาทกทายิกาเถริยาปทานํ

(๑๓) อกาเร ทฺวาทเส กปฺเป กากุสนฺธสฺมิ นายเก
ตทา กากึ กเรหตฺวา ปตฺถิ(๑) พุทฺธมหาวิเล(๒)๑
ปทุมุตฺตโร สมณานํ อคฺคตฺตมภิปตฺถยิ
สตฺตจิตฺโต สมาหิโต ปสนฺนจิตฺโต สุมโน
เทนฺโต ภตฺตมุทกญฺจ ขชฺชโภชฺชมนปฺปกํ
ปจฺจนฺตสีส(๓) กปฺปาโน วิวิตฺตา อกตญฺญุโน(๔)๒
สมฺมชฺชิตฺวา กากึ ตตฺถ สงฺฆสฺส อนุกมฺปโก
เมาทเกหิ ตีณิ ทตฺวาน ปตฺตาหิ อตุลา ปติ ๓
กเถสฺสา ฌานจิตฺตสฺส ภวา สพฺเพ สมุทฺธเต
ชาตีสุ ทฺวนฺนเวกฺขา วิหรามิ อนาสวา ๔
สฏฺฐิเต กปฺปสตมฺหิ อาสิ พุทฺธสฺส สนฺติเก
ตีสฺสา วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตา พุทฺธสฺส สาสนา ๕

๑ ม. ปตฺถี ๒ ม. ทฺวาทสาวิเล ๓ ม. ทฺวาทสาวิเล ๔ ม. ปกตญฺญุโน ๕ ม. ปตฺถยิ ๖ ม. ปตฺถยิ

เมาทกทายิกาเถริยาปทานที่ ๓

(๑๓) ข้าพเจ้าได้กระทำกากะในกัปที่ ๑๒ แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่ากากุสันธะ ได้ถวายน้ำดื่มอันประเสริฐ (น้ำผลไม้) แด่พระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระ ผู้เป็นนายกของหมู่สมณะ ผู้เป็นเลิศกว่าสมณะทั้งปวง ข้าพเจ้าเป็นผู้มีจิตเลื่อมใส มีจิตตั้งมั่นดีแล้ว มีจิตผ่องใส มีใจยินดี ได้ถวายภัตตาหารและน้ำดื่ม ขาทนียโภชนียาหารเป็นอันมาก แด่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ประทับอยู่ในปัจจันตประเทศ ผู้ปราศจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง ผู้ไม่มีกิเลสเครื่องกังวล ๒ ข้าพเจ้าได้กวาดที่นั่งในที่นั้นถวายแด่พระสงฆ์ ได้ถวายเมาทกผลทั้งหลาย ๓ ผล ด้วยอานิสงส์แห่งการถวายนั้น ข้าพเจ้าจึงเป็นผู้ไม่มีใครเสมอเหมือนในภพทั้งปวง ๓ ข้าพเจ้าได้บรรลุฌานจิตในกัปใด ข้าพเจ้าได้ดับกิเลสทั้งปวงในกัปนั้น ข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่มีอาสวะ ๔ ในกัปที่ ๖๐ นับแต่กัปนี้ไป ข้าพเจ้าได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าพระนามว่าตีสสะ ข้าพเจ้าได้บรรลุวิชชา ๓ ข้าพเจ้าได้ทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ๕

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មោឝកគាយិកា កិង្កុធំ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បត្ថុត្ថំ ឯកាសនទាយិកាវេរិយបទានំ

(๑๒) ឧភោ ហំសវតិយា អហោសិ មាលិកា តទា
មាតា ច មេ បិតា ចេវ កម្មុនា អកមំសុ តេ ។
មជ្ឈន្តិកម្ហិ សុរិយេ អទ្ទសំ សមណំ អហំ
វិវិធា អនុកម្បន្តំ អាសនំ បញ្ញបេសហំ ។
តោណកេ ចិត្តកាឝិហិ បញ្ញាបេត្វាហមាសនំ(๑)
បសន្នចិត្តា សុមនា ឥមំ វចនមព្រវឹ ។
សន្តត្តា កាមិតា(๒) ភូមិ ស្វាភេ ឥជ្ឈន្តិកោ(๓) បិតា
មាលុតា ច ន វាយន្តិ តាលោ ចេវ័ន្តមេហិតិ(๔) ។

๑ ម. បញ្ញាបេត្វា ហរិសនំ ។ ឧ. បញ្ញាបេត្វា ឧមាសនំ ។ ๒ ឧ. កុបិតា ។ ๓. ឧ. ឥជ្ឈន្តិកោ ។ ๔ ឧ. បេវ័ន្តមេតិតំ ។

បដិសម្ភិទា ๔ វិមោក្ខ ๘ ឥទ្ធិអភិញ្ញា ๖ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនឹងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមោឝកគាយិកាកិង្កុធ៌ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឯកាសនទាយិកាវេរិយបទាន ទី ๒

(๑๒) *កាលនោះ ខ្ញុំជាស្រីក្រនឹងភ្លាំ នៅក្នុងនគរហង្សវតី មានបិតាបង្កើតរបស់ខ្ញុំទាំងពីរនោះ បានទៅធ្វើការងារ ។ កាលព្រះគោតមស្បែកពុទ្ធក្រនឹងជាក់ ខ្ញុំឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ជាសមណៈកំពុងនិមន្តទៅតាមថ្នល់ ខ្ញុំក៏ក្រាលកាសនៈ ។ ខ្ញុំក្រាលកាសនៈដោយកម្រាល មានក្រវែលមានកេមរាំង ៤ ជាន់ និងកម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ ចៃត្រដោយរបស់សត្វសាហាវជារដើម ខ្ញុំមានចិត្តត្រេកអរ ចាំនឹងចិត្តក្រែកយ បានពោលពាក្យនេះថា ដែនដីក្តៅណាស់ ឈើនៅពុំបាន ព្រះគោតមស្បែកពុទ្ធក្រនឹងជាក់ ឮល់ក៏និមន្តមក ចាំនឹងកន្លែងកាល ក៏ដឹងអស់ ។*

ปฏิคฺคณฺหาสเนมิหํ ตาทิกาย ยถาหุนิ
อนุกมฺปึ อุปาทาย นิสีท มม อาสเน ฯ
นิสีทิ ตตฺถ สมเณ สุขนฺโต สุขุมาลสา
ตสฺส ปตฺตึ กเรตฺวาน ยถาวณฺโณ อตาสถ ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน เทวตาปณิธีหิ จ
ฉหิตฺวา มานุสึ เทหึ ตาวตึสึ อคญฺฉหึ ฯ
ตตฺถ เมฆ สุกตึ ญตฺวา อาสเนน สุนิมฺมิตึ
สฏฺฐิโยชนมุพฺเพธึ ตีสโยชนวิตฺถตึ ฯ
เสาณฺณมยา มณิมยา อเถตฺถ ฉลิตามยา
เสมาตฺถมยา เจว ปลฺลงฺกา วีถิ มม ฯ

បាតិត្រព្រះមហាមុនី ឯសនេះទេះ ខ្ញុំគ្រាលេហើយ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គអាស្រ័យ នូវសេចក្តី
អនុគ្រោះ គង់លើអាសនៈ របស់ខ្ញុំ ។ ព្រះសមណៈមាន
ព្រះទ័យខ្ជួនៈហើយ មានព្រះទ័យបរិសុទ្ធ គង់លើអាសនៈ
នោះ ខ្ញុំឧបត្ថម្ភចាត្រនៃព្រះអង្គ បានប្រាកដចង្ក្រានៈ សម
ស្តួលល្អការចំអិន ។ ខ្ញុំលះបង់កាយ ជារបស់មនុស្ស កំ
ចាន់ទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
នោះផង ដោយការអប្តល់នូវខ្លួនចេតនានោះផង ។ នៃមាន
របស់ខ្ញុំល្អ ត្រង់ដែលនៃអាសនៈនិម្មិតហើយ ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស
នោះ មានកំពស់ ៦០ យោជន៍ មានទំហំ ៣០ យោជន៍ ។
បល្ល័ង្កផ្សេងៗ របស់ខ្ញុំ ជាវិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃកែវមណី
ជាវិការៈនៃកែវផលិក ជាវិការៈនៃមាសមានពណ៌ក្រហម ។

ปถวีกสิณมิติ เอกจฺโจ ปถวีกสิณนฺติ ปถวีมณฺฑลสฺส นิมิตฺตุปฺปาทนตฺถาย ปถวีกสิณารมฺมณชฺฌานสฺส นิมิตฺตุปฺปาทนตฺถาย ปถวีกสิณารมฺมณชฺฌานสฺส ปฏิลาภตฺถาย ปถวีกสิณารมฺมณชฺฌานสฺส อุปฺปาทนตฺถาย ปถวีกสิณารมฺมณชฺฌานสฺส สมาปตฺติยา ปถวีกสิณารมฺมณชฺฌานสฺส วสีภาว

ឧុវ ឥុលេ បជាយាមិ ទត្តិយេ ចាបិ ព្រាហ្មណេ
ទជ្ជាឥុលិកា សព្វត្ត ឯកាសនជលំ ឥធំ ។
ទោមនស្សំ ន ជានាមិ ចិត្តសន្តាបនំ មម
វេវណ្ណិយំ ន ជានាមិ ឯកាសនជលំ ឥធំ ។
ជាតិយោ មំ ទបដ្ឋន្តិ ទុជ្ជា ចេលាវកា(๑) ពហ្ម
អន្ធេន អន្ធំ ឥជ្ជាមិ ឯកាសនជលំ ឥធំ ។
អញ្ញា មមេវ ជ្ជាបេន្តិ អញ្ញា ភោជេន្តិ ភោជនំ
អញ្ញា មំ អលង្ការេន្តិ អញ្ញា រមេន្តិ មំ សធា ។
អញ្ញា ឥន្ធំ វិលិម្បន្តិ ឯកាសនជលំ ឥធំ
មណ្ឌបេ រុក្ខមូលេ ភ សុញ្ញាគារ វសន្តិយា ។
មម សង្ការម្បមញ្ញាយ បល្ទង្ការ ទបតិដ្ឋតិ
អយំ បជ្ជិមកោ មយ្ហំ ចរិមោ វត្តតេ ឥភ ។
អជ្ជាបិ រជ្ជំ ជទ្ធេត្វា បព្វជឹ អនគារិយំ

---

๑ ម. ចេលាវិក ។ ម. ចេលាបំក ។

ខ្ញុំកែងកើតក្នុងត្រកូលពីរ គឺក្សត្រិនិងព្រាហ្មណ៍ ប្រកបដោយ
ត្រកូលទ្គស់ ក្នុងទីទាំងពួង នេះជាផលនៃកាសនៈឯក ។
ខ្ញុំមិនស្គាល់ទោមនស្ស ដែលញ្ចាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យក្តៅ ខ្ញុំមិន
ស្គាល់ទូវកេទផ្សង ។ នេះជាផលនៃកាសនៈឯក ។ មេនំ
ស្រីគម ស្រីកំពុងពេញវល្យងប្រើននាក់ កែងបម្រើខ្ញុំ ខ្ញុំទៅពី
ចន្លះមួយទៅចន្លះមួយ គឺគេពត្ទាស់ប្ញូរគ្នា មិនដែលដើរដី
នេះជាផលនៃកាសនៈឯក ។ ពួកស្រីដទៃផ្ទូតទឹកឲ្យខ្ញុំ ពួក
ស្រីដទៃឲ្យខ្ញុំបរិភោគភោជន ពួកស្រីដទៃប្រដាប់ភាក់កែង
ឲ្យខ្ញុំ ពួកស្រីដទៃឲ្យខ្ញុំត្រេកអរ សព្វ ។ កាល ។ ពួកស្រី
ដទៃ លាបត្រៀងក្រអូបឲ្យខ្ញុំ នេះជាផលនៃកាសនៈឯក ។
កាលខ្ញុំនៅក្នុងមណ្ឌបក្តី នៅដិកគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ទាត់
ក្តី បល្ទីង្ហកែងកើតទ្បើង ព្រោះដឹងនូវតម្រិះរបស់ខ្ញុំ នេះ
គតទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ គតជាទីបំផុតនេះកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ថ្ងៃ
នេះ ខ្ញុំទំលាក់ចោលនូវរាជ្យ ហើយបួលទៅកាន់ផ្ទួស ។

สตสหสฺเส ฯเ เตน กาเลฺย ยำ ฌานมธิ ตฺตา
ตุฏฺฐหิ ฺ ฌานิโก ฌานี ปากาสนฺตสิ ฺ ฯ
กกิเลสา ฌาปิตา ตสฺสี ทกฺข สเทฺว สมฺปาตา
ฌานีว ตฺวนฺตำ เตสฺวา วิหารามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตำ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตำ พุทฺธสฺส สาสนำ ฯ
ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตำ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

ฯ๓ำ สุทำ อายสฺมา ปากาสนฺตาเยกา กิกฺขุนี ฯมา ฌานาเยา อกาสิฺฌาติ ฯ

ปากาสนฺตาเยกาเวฬิยเถรคาถา สมตฺตำ ฯ

ក្នុងកប្បទីមួយពីសេន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
បានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
ផលនៃការសន្ទះឯក ។ កិលេសទាំងពួងខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ
ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានការសាវៈ
ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកកាត់ភ្លុកដូច្នោះដែរ ។ ឧ។
ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ ក្នុង ๓ ខ្ញុំ
បានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
ហើយ ។ បដិសម្ភិទា ๔ វិមោក្ខ ๘ ទិព្វឥទ្ធិ ๖ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកាសនចាយិកាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកាសនចាយិកាវេឡិយត្ថេរគាថា ។

បញ្ចមំ បញ្ចទីបទាយិកាបេរិយោបទានំ

(๑๔) ឧគតេ ហំសវតិយោ ចារិកា[๑] អាសហំ តទា
អាកាមេន វិហាយេន ឧភមំ ពុទ្ធសត្តិកា ។
ពោធិមូលម្ហិ និវសេ អទ្ធសំ តោចិមុត្តមំ
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា តោចិមូលេ និសីទហំ ។
ពុទ្ធចិត្តំ ឧបដ្ឋេត្វា សិរេ កត្វាន អញ្ជលឹ
សោមនស្សំ បវេទេត្វា ឋិតំ ចិន្តេសិ តាវទេ ។
យទិ ពុទ្ធោ អមិតគុណោ អសមប្បដិបុគ្គលោ
ឧស្សេតុ ចាដិហីរំ មេ តោចិ ទុកាសតុ អយំ ។
សហ អាវជ្ជិតេ មយ្ហំ តោចិ បជ្ជលិ តាវទេ
សព្ពសោវណ្ណមយោ អាសិ និសា សព្ពា វិរោចតិ ។
សត្តរត្តិន្ទិវំ តត្ថ តោចិមូលេ និសីទហំ
សត្តមេ និវសេ បត្តេ ឥមម្ហដ្ឋំ អកាសហំ ។

๑ ម. ម. ៣/៤ ។

បញ្ចទីបទាយិកាបេរិយោបទាន ទី ៥

(๑๔) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាស្ត្រីអ្នកដំណើរ នៅក្នុងនភ
ហង្ស[វតី] ខ្ញុំជាស្ត្រីត្រូវការដោយគុណសិល ដែនដើរទៅតាម
អាកាស ទៅតាមវិហារ ។ ខ្ញុំបានឃើញដើមពោធិព្រឹក្សដ៏ឧត្តម
ក្នុងថ្ងៃកន្លងបង្អស់ ហើយញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាចំពោះពោធិព្រឹក្ស
នោះ ក៏អង្គុយនៅក្បែរគល់នៃពោធិព្រឹក្ស ។ ខ្ញុំតម្កល់ចិត្ត
នោះថា ធ្វើខ្ញុំអញ្ជលីលើសិរ្សៈ ហើយដើម្បីសោមនស្ស ក៏
តិតយ៉ាងនេះ ក្នុងខណៈនោះថា ចំពោះព្រះពុទ្ធមានគុណរាប់
មិនបាន មិនមានបុគ្គលផ្ទឹមស្មើមិន សូមឲ្យពោធិព្រឹក្ស
នេះ សម្តែងនូវបាដិហារ្យ ដល់អាត្មាអញ តើសូមឲ្យពោធិ-
ព្រឹក្សភ្លឺស្វាង ។ ជំណាលភ្លាមនឹងខ្ញុំកំពុងពិចារណា ពោធិព្រឹក្ស
ក៏ភ្លឺស្វាង ក្លាយទៅជាពណ៌មាសទាំងអស់ ទំសាំងពួងភ
ព្រឹក្សនឹង ក្នុងខណៈនោះ ។ ខ្ញុំអង្គុយក្បែរគល់ពោធិព្រឹក្ស
នោះ អស់រាត្រីមួយយប់ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ខ្ញុំបានបួងជាប្រទីប ។

អាសនំ បរិភុវេត្វា　　បញ្ច ឆឌ្ឌិតា បដ្ឋលុំ
យាវ ទុនេតំ សុវិយោ　　ឆឌ្ឌិតា មេ បដ្ឋលុំ តថា ។
តេន ភាម្នេន សុភាតេន　　ចេតថាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ　　តាវត្តឹសំ អភញ្ជហំ ។
តត្ថ មេ សុភតំ ព្យម្ហំ　　បញ្ច ឆឌ្ឌិតា វុច្ចតិ
សដ្ឋិយោជនមុព្ភេធំ　　តិសយោជនវិត្ថតំ ។
អសនេ្ថយ្យាឯ ឆឌ្ឌិតា　　បរិភុវេ ជលិសុ មេ
យាវតា ទេវភវនំ　　ឆឌ្ឌិតាលោភេន ជោតតិ ។
បុព្វមុខា(១) ឯសីឯិត្វា　　យនិ ឥច្ឆាមិ បសវិតុំ
ទុទ្ធំ អតោ ច តិរិយំ　　សព្វំ បស្សាមិ ចក្ខុនា ។
យាវតា អភិភវ្ហាមិ　　ឆដ្ឋំ សុភតចុល្លកំ(២)
តត្ថ អាវាសាំ(៣) ឯត្ថិ　　វុច្ចេសុ បញ្ចភេសុ ភ ។

๑ ម. បាំមុខា ។ ๒ ម. សុភតចុល្លភេ ។ ๓ ម. ភេ វិសាំ ។

ប្រទីបពាន់ ៥ ខោះ ក៏ភ្លឺរុងរឿងឡើងព្រមគ្នាសន្ធឹះ ការខោះ
ប្រទីបពាន់ឯណាយរបស់ខ្ញុំ ភ្លឺរុងរឿង ដរាបដល់ព្រះអាទិត្យរះ
ឡើង ។ លុះខ្ញុំលះបង់នូវកាយ ជារបស់មនុស្ស ក៏បានទៅ
កើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង
ដោយការតម្កល់ទុកនូវចេតនានោះផង ។ ប្រាសាទរបស់ខ្ញុំ
ដែលបុញ្ញកម្មធ្វើល្អហើយ ក្នុងឋានតាវត្តឹង្សនោះ លោក
ហៅថា បញ្ចទីបប្រាសាទ មានកំពស់ ៦០ យោជន៍ មាន
ទំហំ ៥០ យោជន៍ ។ ប្រទីបពាន់ឯណាយ របស់ខ្ញុំ មាន
ចំនួនកប់មិនអស់ តែងភ្លឺរុងរឿងជុំវិញ កណ្តាលវាង ក៏ភ្លឺដោយ
ពន្លឺប្រទីបនោះដែរ ។ ខ្ញុំអស្ចារ្យចិត្តមុនទៅកាន់ទិសទាងពីកើត
ម៉ែខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីមើល ទាងលើ ទាងក្រោម និងទិសទាងពីន
ខ្ញុំក៏ឃើញនូវភ្នែកពាន់ឯអស់ ដោយចក្ខុ ។ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីឃើញ
នូវកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អធ្វើអាក្រក់ ដរាបណា ត្រឿងបិទបាំងនឹកក្នុង
ភ្នែកពាន់នោះ ទោះជារាល់ម្តងក្តី ក៏មិនមាន ដរាបនោះ ។

អសីតិនេវភទ្ទំ មហោសិត្តមកាយឹ
សតានំ ចក្កវត្តីនំ មហោសិត្តមកាយឹ ។
យំ យំ យោនូបបជ្ជាមិ នេវត្តិំ អដ្ឋ មានុសំ
ឥធូបសមសហាសុខំ បវាភវេ ជលន្តិ មេ ។
នេវលោកា ចវិត្វាន ឧប្បជ្ជិំ មាតុកុច្ឆិយឹ
មាតុ កុច្ឆិគតំ សន្តំ(១) អក្ខិ មេ ន និមីលតិ ។
ឥធូបសមសហាសុខំ បុញ្ញកម្មសមង្គិនោ(២)
ជលន្តិ សូតិកាគេហេ(៣) បញ្ចធីតានិធំ ជលំ ។
បដិនេ ភវសម្បត្តេ មានសំ វិនិវត្តយឹ(៤)
អដ្ឋកមរំ សីតិការំ និព្វានំ បស្សយឹ អហំ ។
ជាតិយា សត្តវស្សហំ អរហត្តំ អថាបុណឹ
ឧបសម្បាទយិ ពុទ្ធោ បញ្ចធីតានិធំ ជលំ(៥) ។
មណ្ឌបេ រុក្ខមូលេ ឯ សុញ្ញាគារេ វសន្តិយា
សជា បជ្ជលតេ ឥធំ បញ្ចធីតានិធំ ជលំ ។

---

១ ម. មាតុ កុច្ឆិគតា សន្តឹ ។ ២ ម. បុញ្ញកម្មសមង្គិតា ។ ៣ ម. សូតិកេ នេហេ ។
៤ ម. វិនិវត្តិយឹ ។ ៥ ម. ពុទ្ធមញ្ញាយ ពោធយេ ។

ខ្ញុំបានជាមហេសីនៃទេវរាជ ៨៤ ជាតិ បានជាមហេសីនៃ
ស្តេចចក្រពត្តិ ១០០ ជាតិ ។ ខ្ញុំទៅកាន់កំណើតណា ។ ជា
ទេវតាឬមនុស្ស ប្រថព្វីបានចំនួនមួយសែន ក៏ជ្រុំវិញខ្ញុំ ។
លុះខ្ញុំច្យុតចាកទេវលោក មកកើតក្នុងផ្ទៃម្តាយ កាលខ្ញុំនៅ
ក្នុងផ្ទៃនៃមាតា រាត្រីរបស់ខ្ញុំមិនដែលងងឹតឡើយ ។ ប្រថព្វី
ចំនួនមួយសែន រំជួលប្រកបដោយបុញ្ញកម្ម រមែងកក្រើកក្នុងផ្ទះ
ជាទីប្រសូតិ នេះជាផលនៃប្រថព្វីប ៥ ។ កាលគភជាទីចំផុត
ដល់ព្រមហើយ ខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំឃើញព្រះ
និព្វាន មិនមានផ្កាងនិមរណៈ មានសេចក្តីត្រជាក់ ។ ខ្ញុំ
មានអាយុ ៧ ឆ្នាំ អំពីកំណើត ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត
ព្រះពុទ្ធទ្រង់ឲ្យឧបសម្បទាដល់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃប្រថព្វីប ៥ ។
កាលខ្ញុំនៅក្នុងមណ្ឌបក្តី ដើមឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ប្រ.
ថព្វីតែងកក្រើករឿងរាល់ សព្វ ។ កាល នេះជាផលនៃប្រថព្វីប ៥ ។

ឯកូនបញ្ចុ(๑) វិសុទ្ធំ មេ សមាធិញ្ចសុសលា អហំ
អភិញ្ញាចាមិប្បត្តា បញ្ចធីតាឯំ ឧលំ ។
សព្វកិលេសតោសាជា កតកិច្ចា អនាសវា
បញ្ចធីតា មហារិ ថានេ វន្ទាមិ(๒) បញ្ចុមេ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ ឆាទមទធី(๓) តទា
ទុក្កតំ ជាតិជាតាមិ បញ្ចធីតាឯំ ឧលំ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
ជាតិវ ពន្ធនំ នេត្វា វិហរាមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

๑ ម. ទុំបុ ចុំ ។ ๒ ម. ម. វន្ទិតំ ។ ๓ ម. ទីបមទទំ ។

ចំពូកបញ្ចុរបស់ខ្ញុំ ស្អាតរៀបរយ ខ្ញុំជាស្រីឈ្លាសក្នុងសមាធិ ដល់នូវអភិញ្ញាចុះ។ ខេះជាផលនៃប្រទីបទី ៩ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ទ្រង់មានចក្ខុ ខ្ញុំមានការប្រព្រឹត្តធម៌បរិសុទ្ធហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ មិនមានអាសវៈ ជាស្រីមានប្រទីប ៩ សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទពាំងនូ ។ ក្នុងកប្បទីមួយរៀបនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ ខេះជាផលនៃប្រទីប ៩ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចេញរួចហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកកាត់ផ្តាច់នូវទូទ្រនិង ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ ខេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុឥំ អាយស្មា បញ្ចឥបឌាយិកា កិត្ថុឥ
ឥមា កាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទាន សមត្ថំ ។

ឆដ្ឋំ នឡមាលិកាថេរិយាបទានំ

(៧៦) ចន្ទភាគានឥតីវ អហោសឺ កិន្នរី តទា
អន្ធសំ វិវជិ ពុទ្ធំ សយម្ភុំ អបរាជិតំ ។
បសន្នចិត្តា សុមនា វេឥជាតា កតញ្ជលី
ឧឡមាលំ គហេត្វាន សយម្ភុំ អភិបូជយឺ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា កិន្នរីទេហំ តាវត្តឺសំ អគញ្ឆហំ ។
ចត្តឺសទេវរាជូនំ មហេសិត្តមការយឺ
មនសា បត្ថិតំ មយ្ហំ និព្ពត្តតិ យថិច្ឆិតំ ។
ឥសន្នំ ចក្ការត្តឺនំ មហេសិត្តមការយឺ
ទុចិតត្តារ(១) ហុត្វាន សំសរាមិ ភវេសុហំ(២) ។

---

១ ឥ. សុចិត្តាវ ។ ២ ឥ. ភជសូហំ ។ ម. ភជសហំ ។

បានពួយ ព្រះបញ្ចទីបទាយិកាកិត្ថុនី មានអាយុ បានសម្ដែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បញ្ចទីបទាយិកាថេរិយាបទាន ។

នឡមាលិកាថេរិយាបទាន ទី ៦

(៧៦) កាលនោះឯង ខ្ញុំកើតជាកិន្នរញី នៅទៀបទ្នោរស្ទឹងចន្ទ-
ភាគា ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធជាព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលី
ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយទ្វាំង
មានចិត្តក្រេកអរ ធ្វើនូវអញ្ជលី ហើយកាន់យក នូវកម្រង
ផ្កាបបុះ ទៅបូជាចំពោះព្រះសយម្ភូ ។ ខ្ញុំលះបង់រាងកាយជា
កិន្នរញី បានទៅកើតក្នុងហានតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែល
ខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ទុកនូវចេតនានោះផង ។ ខ្ញុំ
បានជាមហេសី នៃទេវរាជ ៣៦ ជង សេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
ចិត្តរបស់ខ្ញុំ រមែងកើតឡើង តាមសមត្ថរដល់សេចក្តីប្រាថ្នា ។
ខ្ញុំបានជាអត្តមហេសី នៃស្តេចចក្រពត្តិ ១០ ជង ព្រោះបាន
សន្សំកងកុសល ខ្ញុំកងអន្ទោលទៅ ក្នុងភពទាំងឡាយ ។

กุสลนฺติ วิฏฺฐเตน มยฺหนฺติ ปจฺจตฺตนิ อนตฺตาทิยนฺติ
ปจฺจวหา อหนฺติ อตฺถ สตฺถุปฺปตฺติสฺส สาสเนฯ
จตุตฺถวุฏฺเตน ๙เตน กปฺเปน ยนฺติ พุทฺธมกิปฺปยนฺติ
ทุกฺขตีติ ตาทิตาทิมนฺติ อนฺปมาณยนฺติ ๕ลนฺติ ฯ
วิสุทฺธมนสา อตฺถ อเปตมนถาปิตา
สพฺพาสวปริกฺขีณา อนฺติมาติ ปุนพฺภเวฯ
ตกิเลสา ฌาปิตา มยฺหนฺติ ตกิ สเพฺว สมุทาตา
ตาทีหิ พหุธนฺติ เตสฺวา วิหรามิ อตาสกิ ฯ
ตฺวากตนฺติ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ตินฺเนฺน วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตนฺติ พุทฺธสฺส สาสนนฺติฯ
ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ ๘ อฏฺฐเม
อนฺปกิญฺญา สจฺฉิกตา กตนฺติ พุทฺธสฺส สาสนนฺติฯ

๙ทฺเท สุนฺทร อายสฺมา อนฺปมาลิกา กิกฺขุนี ๙มา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กุสลมเยส่ขุ์ วเรมิฆาน ขุ์ขุ์ปานขุ์ขุ์ปิ ขุ์ขุ์ปิ ขุ์ขุ์ปิ

สตฺตมี มหาปชาปติโคตมีเถรีอปทานี

(๑๗) ฯ ตทา ลোকนาโถ วิปสฺสิมฺหิ มหามุนิ
กกุสนฺธสฺส มุนิโน สาสเน ฉนฺนสาธเก ฯ
ตทา ชินสฺส มาตุจฺฉา มหาโคตมิ ภิกฺขุนี
ตทาหิยาหิ ปุเร ภทฺเร วิสิ ภิกฺขุนุปสฺสเย ฯ
ภิกฺขุนีหิ วิมุตฺตาหิ สเตหิ สห ปญฺจหิ
ภเวหิ ตาย สทฺธึ จิตฺตสฺสูปริ วิตกฺกิตา ฯ
พุทฺธสฺส ปริจิณฺณาหิ สาวิกาหิ ปภาวิกา
ภทฺทา เอตทคฺคมฺหิ(๑) ปสฺสิตุ ฯ
ปฏิกจฺจายุสงฺฆาหิ ปิสฺสิตฺวา จิตฺตกึ
ปเทยฺยึ โลกนาเถน อนุญฺญาตา มเหสินา ฯ
ตทา ปญฺจสตาหิมา ภิกฺขุนีหิ วิตกฺกิตา
อาสิ เจมา ตทา ตาสมฺปิ วิตกฺกิตา ฯ

๑ ๑. สทฺทาหิ ฯ

มหาปชาปติโคตมีเถรีอปทานี ที ๗

(๑๗) ក្នុងសម័យមួយ ព្រះសម្ពុទ្ធជាប្រទីបនៃលោក ព្រះអង្គជាសាវតី ទ្រង់នាំនូវប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរ ក្នុងកុដាគារសាលា ក្នុងមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ កាលនោះ កិកុនីឈ្មោះមហាបជាបតិគោតមី ជាព្រះមាតុច្ឆា នៃព្រះជិនស្រី នៅក្នុងសំណាក់កិកុនី ជិតចុះជាទីពេញចិត្ត ដ៏ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីកិកុនី នៅក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងពួកកិកុនី ដែលមានចិត្តប្រែស្រួលចេញចាកតិលេស ចំនួន ៥០០ រូប ព្រះនាងមានចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញ (បើរស់នៅ) មិនចូលទៅគាប់ចិត្តនូវ នៃព្រះសម្ពុទ្ធ នៃសង្ឃកែវ នៃពពួក តាមន័យនិងន័យទេ នឹងសុំនូវញាតព្រះលោកនាថជាមហាមុនី លះបង់នូវអាយុសង្ខារ ទៅកាន់ព្រះនិព្វានភ្លាម ។ ។ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់នាងកិកុនី ៥០០ រូបក្តី សេចក្តីត្រិះរិះរបស់នាងកិកុនីទាំងឡាយ មានន័យដ៏ទីឈ្មោះ ទទាជាដើមនេះក្តី ក៏ដូចព្រះនាងគោតមីដែរ ។

កូមិ ចាលោ តថា អាសិ ជាតិតា នេវ ទុន្ទុភិ
ឧបស្សយោ ជិវ្ហាយោ នេវ តា សោ កបិ ឥតា ។
វិលបន្តា សកា បុត្តំ តត្ថ ស្សុ ជិ បវត្តយុំ
សព្វា(១) កិត្តុ ជិយោ តាហិ ឧបកន្តាន តោតមី ។
ជិបច្ច សិវសោ ថា នេ ឥតំ វជន មព្រវុំ
តត្ថ តោលយ ភាសិត្តា(២) មយមយ្យេ រហោ តតា ។
សាចលោ ចលិតា កូមិ ជាតិតា នេវ ទុន្ទុភិ
បវិនេភ ច សុយ្យន្តេ កាមតុំ ទ្វេ តោតមិ ។
តថា អភេច សោ សព្វំ យថាបវិតក្កិតំ
តតោជិ(៣) សព្វា អហំសុ(៤) យថាបវិតក្កិតំ ។
យតិ តេ ទុជិតំ អយ្យេ ជិញ្ញាតំ បវតំ សិវំ
ជិញ្ញាយិស្សាម សព្វាបិ តុញ្ហាទុញ្ញាតមុព្វកេ(៥) ។

---

១ ម. ជិត្តា ។ ២ ម. តោយលាសិត្តា ។ ៣ ម. ម. តយោជិ ។ ៤ ម. អហំសុ ។ ៥ ម. តុញ្ហាទុញ្ញាយសុព្វកេ ។

ត្រាះនោះ មានការកក្រើកផែនដី ចាំងផ្គរកំលាន់ឮៗឡើង ទេវតាចាំងឮៗ ផែលអស្រ័យនៅក្នុងសំណាក់តុន្នី កំត្រាស់សេចក្តីសោកជាច្រើន ។ (ទេវតាចាំងនោះ) យំទួញញាំងចិត្តក្នុងចិត្តសេចក្តីកណ្តាលឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តនោះ កិក្ខុនីចាំងអស់ ចូលទៅជិតនាងគោតមីតុន្នី ជាមួយនឹងទេវតាចាំងនោះ ហើយក្រាបចុះដាយសិរ្សះទៀបបាទ គោលខ្លួនពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ យើងចាំងឮៗនៅក្នុងចិត្តស្ងាត់ ត្រូវដំណាក់ចិត្តស្រោចស្រប់ហើយ ក្នុងចិត្តនោះ ។ បពិត្រព្រះនាងគោតមីជាម្ចាស់ ផែនដីនោះ កក្រើកញាប់ញ័រចាំងផ្គរកំលាន់ឮៗឡើង ចាំងសេចក្តីខ្លឹកខ្លួល ពួកយើងគឺបានឮផែរ តើមានហេតុផ្សេងទេ ។ ត្រាះនោះ ព្រះនាងកំត្រាស់ខ្លួហេតុចាំងអស់ ផែលនាងត្រែរិះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីចាំងអស់ បានត្រាស់ខ្លួហេតុផែលខ្លួនត្រែរិះហើយផែរថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ព្រះនិព្វានជាទីក្សេមយ៉ាងក្រៃលែង តើព្រះនាងពេញចិត្តហើយ បពិត្រព្រះនាងផែលបានព្រះពុទ្ធអនុញ្ញាតហើយ យើងចាំងអស់គ្នានឹងនិព្វានផែរ ។

យើងតាំងខ្លួយនឹងចេញចាកផ្ទះចាកកត ជាមួយនឹងព្រះនាងវជិរៈ យើងនឹងទៅកាន់ព្រៃនន្ទវិភ្លាន ជាប្រាំដើមទុតិយ ជាមួយនឹងព្រះនាងទៀត ។ កាលកិកុធនឹងតាំងខ្លួយ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះនាងក៏ពោលថា ខ្ញុំនឹងជាអ្វី ហើយក៏ចេញទៅចាកលំនៅកិកុធ ជាមួយនឹងកិកុធតាំងអស់ រួចពោលថា ទៅកាលណាដែលគាស្រ័យនៅ ក្នុងសំណាក់កិកុធ ទៅកាន់នោះ សូមគាត់ពោលដល់ខ្ញុំ ការឃើញលំនៅនាងជាកិកុធីនេះជាការឃើញទីចំផុតរបស់ខ្ញុំ ។ ជាតិក្តី មរណៈក្តី មិនមានក្នុងនឹងណា ការជួបប្រទះដោយសក្ខនិងសង្ឃារៈ មិនជាទីស្រឡាញ់ក្តី ការព្រាត់ប្រាសចាកសក្ខនិងសង្ឃារៈជាទីស្រឡាញ់ក្តី មិនមានក្នុងនឹងណា ពីនោះ ហៅថាអសង្ខតៈ ។ ពួកកិកុធីជាឧរសរបស់ព្រះសុគត ដែលមិនមានប្រាសចាកកតៈ បានស្តាប់ខ្លួកាក្យនោះហើយ ក្រែរសេចក្តីសោកគ្រប់សង្កត់ កំឡុកខ្លួលថា ទុច្ចំ ! យើងតាំងខ្លួយ ជាប្តូលសកបុណ្យ ។

មយំ សហាវ ឯក្ខន្តា យាវជីវ កវាជីវ
សហាយេវ កមិស្សាមិ ឯញ្ញំ បុរមុត្តមំ ។
ឯញ្ញាថាយ វជិរិំ(១) តី វក្ខាមីតិ សា វទិ(២)
សហ សញ្ញាហិ ឯក្តញ្ញិ កិកុធំលយថា តថា ។
ឧបស្សយេ យាធិវត្ថា ទេវតា តា ទទ្ទុ ទេ
កិកុធំលយនស្សេធំ បច្ឆិមំ ឧស្សធំ ឥម ។
ឧ ជក ឥត្ថុ ភ យត្ត អប្បិយេហិ សមាកមោ
ឥយេហិ ឧ វិយោគោត្ថិ តំ វដ្ដិយំ(៣) អសង្ខតំ ។
អវីតភគា តំ សុត្វា វិជនំ សុគតោរសោ
សោកាភិភូតា បវិវេទីសុ អហោ ទោ អប្បបុញ្ញតា។

---

១ ម. វិរត្តិំ ។ ២ ម. វិទិ ។ ៣ ម. ម. វដ្ដិស្សំ ។

កិត្តកុនីនិលយោ សុញ្ញោ ភូតោ តាហិ វិនា អយំ
បការេ វិយ តារកយោ ន និស្សន្តិ និនោទសា ។
និក្ខានំ កោតមី យាតិ សតេហិ សហ បញ្ចហិ
ឧនិសតេហិវ សហា កន្តា បញ្ចហិ សាកវំ ។
វជិយាយ វនន្តិ តំ(១) និស្សា សក្យា ឧទាសិតា
ឃរ និក្ខមុ តាឧនេសុ និបតុ ឥធមព្រវុំ ។
បសីឧស្សុ មហាភោតេ អនាថាយោ វិហាយ នោ
តយា ន យុត្តំ និក្ខាតុំ ឥច្ចដ្ឋា វិលបីសុ តា ។
តាសំ សោកមហានគ្គិ អកេន មនុនំ តិរំ
ពុនិតេន អលំ ឃុត្តា ហាសកោលោយមដ្ឋវេ ។

១ ម. វនន្តិនំ ។ ម. វនន្តិយោ ។

ទីលំទៅកំកុនីនេះ ហើយរៀបចាកពួកកំកុនីទាំងនោះហើយ កំនត់ស្តួចប្រាំរយ ពួកនាងកំកុនី ជាទាសោរបស់ព្រះរាជទ្រព្យ កំលែងប្រាកដ ដូចជាផ្កាយ រៃលមិនប្រាកដក្នុងពេលភ្លឺច្បាស់ ។ ព្រះនាងគោតមី ទីនៅកាន់និក្ខាន ជាមួយកំកុនី ៥០០ ប្រៃ ដូចទន្លេតន្តី ហូរទៅកាន់សាគរជាមួយស្តីនី ៥០០ ជុំវិញ ។ ពួកទាសិកា រៃលមានសទ្ធា ចេញអំពីផ្ទះ ដើរទៅតាមក្រោយ ចាន់ឃើញព្រះនាងគោតមីនោះ កំក្រាបទៀបបាទា ហើយពោលនូវពាក្យនេះថា ព្រះនាងម្ចាស់ ចូរជ្រះថ្លាក្នុងកោតៈដ៏ប្រសើរចុះ ព្រះនាងមិនគួរលះបង់ នូវយើងខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យនៅវេទនាតែឯង ហើយនិក្ខាមទេ ។ ចាស់ភាទាំងនោះ ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាត្រូវសង្កត់ ហើយក៏យំរៀបរាប់ (យ៉ាងនេះ) ។ ព្រះនាងគោតមីបានពោលវាចាជាពីរោះ ដើម្បីបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសោក របស់ស្រីទាំងនោះថា ម្នាលក្មួយទាំងឡាយ នាងទាំងឡាយមិនគួរយំស្រែកទេ ថ្ងៃនេះ ជាកាលគួរនាងទាំងឡាយសើចសប្បាយ ទេតើ ។

បរិញ្ញាតំ មយា បុព្ពំ ពុទ្ធហេតុ រវិជ្ជិតោ

ឯកោ មេ សត្ថិកោតោ មត្តោ ចាបិ សុភាវិតោ។

ឋបិតំ ភាណវារំ ។

បរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា ភាគំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ

ទិហិតោ ភរុកោ ភាវេ ភវនេត្តិ សម្ភវោតា ។

យស្សត្ថាយ(១) បព្ពជិតា អគារស្មា អនគារិយំ

សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្ពសំយោជនក្ខយោ។

ពុទ្ធោ តស្ស ច សទ្ធម្មោ អន្តោ យាវ តិដ្ឋតិ

ឥញ្ចាតុំ តាវ ភាសោ មេ នាមំ សោឧជ បុត្តិកា។

១ ម. យស្សត្ថាយ ។

ព្រោះសេចក្តីពុទ្ធ ខ្ញុំបានកំណត់ជីវិតហើយ ហេតុនាំឲ្យកើតពុទ្ធ ខ្ញុំរៀបស្រេចរួចហើយ ព្រះនិព្វានជាទីលះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងមគ្គទៀត ខ្ញុំក៏បានឥប៉ាល្អះហើយ ។

ឋបិតំ ភាណវារៈ ទី ១ ។

ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបំរើហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ភារៈដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាជាគម្មជាតិនាំសត្វទៅកាន់ភព ខ្ញុំក៏បានដកចោលហើយ ។ ស្រីតាំងឡាយចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍ជាទីតស់ទៅនៃសំយោជនៈតាំងពួងនោះ ខ្ញុំក៏បានដល់ហើយ ។ ព្រះពុទ្ធក្តី ព្រះសទ្ធម្មរបស់ព្រះពុទ្ធនោះក្តី បឋមវណ្ណ ភាសនេះជាភាសម្តេចដើម្បីខ្ញុំនឹងនិព្វាន ដរាបនោះ ម្នាលកូនស្រីតាំងឡាយ តាំងតាំងឡាយ កុំសោកស្តាយខ្ញុំឡើយ ។

កោសម្ពាញ្ញានន្ទនច្ចាធិ តិដ្ឋន្តិ ភទ្ទវោ ជិនោ
សុទិតោ សហិតោ សង្ឃោ ហាតនប្បាភ(១) តំទិវា ។
ទិស្សាកាវិសប្ប យសោ ទេសេតោ មារមទ្ទនោ
ឧទុ សម្បត្តិកាលោ មេ ឯវាឧត្តាយ បុច្ឆិតា ។
ចិរប្បភូតំ យំ ឧយ្ហំ បត្តិតំ អជ្ជ សិជ្ឈតេ
អាឧទ្ធកេរិកាលោយំ តាំ ភេ អស្សហំ បុច្ឆិតា។
សទេ មយិ ឧយោ អត្ថំ យនំ ឧត្តំ តាតញ្ជាតា
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា សត្វា តាវេ វីរិយំ ឧឡ្ហំ ។
ឥទំ អធាសិ បញ្ញិំ សត្ថុន្តោ យាចិតោ មយា
តស្មា យថាហំ ឧទ្ទិស្សំ(២) តថា តំ អនុតិដ្ឋថ ។

---

១ ម. ហាតនប្បាភ ។ ២ ម. តស្មា យថាហន្តុទ្ទិស្សំ ។

ព្រះគោណ្ឌញ្ញ ព្រះអានន្ទ ព្រះឧទ្ទ ព្រះរាហុល ព្រះឥន្ទ្រិ
ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ចូរឋិតនៅជាសុខចុះ ទាំងពួកតិរ្ថិយដែល
មានសេចក្តីល្ងង់ភ្លៀសាបសូន្យហើយ ក៏ឋិតនៅជាសុខចុះ ។
យសនៅលើផ្ទៃបរិស្ថេចនក្តាក ចម្រើនឡើងហើយ ញាំញីនូវមារ
ម្ចាស់កូនស្រីទាំងពួង ដែ្រគ (កាលនេះ) ជាសម្បត្តិកាល
ដើម្បីឲ្យខ្ញុំទិញនេះហើយឬ ។ ចាប់តាំងអំពីយូរយារមកហើយ
សេចក្តីប្រាថ្នាណា ដែលខ្ញុំតម្កល់ទុក (សេចក្តីប្រាថ្នានោះ)
នឹងសម្រេចក្នុងថ្ងៃនេះ កាលនេះ ជាកាលនួរខ្ជិលកៅ តែសេចក្តី
ត្រេកអាក្នុងធម៌ ម្ចាស់កូនស្រីទាំងពួង នាងទាំងពួង មាន
ប្រយោជន៍អ្វី នឹងសម្រក់ទឹកភ្នែក ។ បើនាងទាំងពួងមាន
សេចក្តីតណ្ហាខ្ញុំ ថ្កាំជាអ្នកកន្ត្រាក់ខ្ញុំ នាងទាំងអស់គ្នា ចូរ
ធ្វើព្យាយាមឲ្យមាំ ដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្ម ឲ្យតាំងនៅមាំចុះ ។
ព្រះសម្ពុទ្ធដែលខ្ញុំអង្វរសុំហើយ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រទានខ្ជួនដ្ឋស
ដល់ស្រីទាំងពួង ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងត្រេកអរ យ៉ាងណា
នាងទាំងពួង ចូរប្រព្រឹត្តតាមដំណើរនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។

តា ឋវមទុស្សាសិត្វា កិត្តយិំ បុរតោតា
ទុបេទ្វ តុទ្ធិំ វន្ទិត្វា ឥតិ វចនមព្រវី ។
អហំ សុភតេ ទានា តុវំ(១) ឥវ បិតា មម
សទ្ធម្មសុខទោ ជាឥ តយា ជាតម្ហិ តោតម ។
សំវិទ្ធិតោយំ សុភត ទ្វបកាយោ មយា តវ
អាទច្ចិយោ ជម្មកាយោ(២) មម សំវិទ្ធិតោ តយា ។
មុក្ខតិ្ត តណ្ហាសតនំ ទីរំ ទុំ ចាយិតោ មយា
តយាហំ សត្តមទ្ធត្តិ ជម្មទីរម្ប(៣) ចាយិតា ។
តទ្ធាវក្ខាតេ(៤) មយ្ហំ អនណោ តុំ មហាមុនេ
បុត្តកាមិត្តិយោ យាតំ លភត្តិ(៥) តាឥសំ សុតំ ។

១ ម. តុំ ប ។ ២ ម. អតិត្តិយោ ជម្មកតុ ។ ម. អតិត្តិតោ ជម្មកតុ ។ ៣ ម. ជម្មទីរត្តិ ។
៤ ម. វិទូតាវក្ខាតេ ។ ៥ ម. បុត្តកាមោ ឋវិយោ ឥវំ លោកំ ឥតិ ទិស្សត្តិ ។

ព្រះនាឯតាតម៑ ចានប្រឹនប្រែងខ្លួនពួកទ ជាសំកាតាំងនោះ
យ៉ាងនេះហើយ ពួកតិក្ខុនីកំហែហម ហើយចូលទៅថ្វាយបង្គំ
ព្រះសម្ពុទ្ធ ចានពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ជាព្រះមោតាបរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ចាន
ប្រាជ្ញា ព្រោះព្រះអង្គជាព្រះបិតារនៃខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះលោក
នាថ ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់ប្រចានខ្លួនដល់ព្រះសទ្ធម្មចិនសេចក្តីសុខ
បពិត្រព្រះគោតម ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថាកើតអំពីព្រះអង្គ ។
បពិត្រព្រះសុគត រូបកាយនៃព្រះអង្គនេះ ខ្ញុំឲ្យចំរើនហើយ
ធម្មកាយជាទីត្រេកអររបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គឲ្យចំរើនហើយ ។
ខ្ញុំខ្ចាស់ឲ្យព្រះអង្គជ្រាបទីតក្សៃ ដែលសាមាច់ខ្លួនសេចក្តីស្រេក
ឃ្លានមួយរំពេច ព្រះអង្គឲ្យខ្ញុំជ្រាបទីតក្សៃនឹងធម៌ មានសេចក្តី
សូមសាមាច់ជាទីបំផុត បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គមិនមាន
បំណុលដល់ខ្ញុំ ក្នុងការក្សាខ្លួនចំណែនឯទេ ស្រីពាំនឹងឲ្យចេញ
ចានកូន កាលបន់ស្រន់ រមែងចានកូនច្រកដល់ព្រះអង្គ ។

មជ្ឈាគាន្ធិនរិន្ទានំ យា មាតា សា(១) កវណ្ណវេ
ន៑មុក្កាហំ ភយា បុត្ត តាវតា កវសាកវា ។
រញ្ញោ មាតា មហេសីតិ សុលក៑ ជាមមិត្តិនំ
ពុទ្ធមាតាតិ យំ ជាមំ ឯតំ បរមទុល្លភំ ។
ឥញ្ច លទ្ធំ មហាវីរ(២) បណិជាតំ មមត្តយា
អនុកក៑ ក មហន្តំ ក តំ សព្វំ ទ្វារតំ តយា(៣)។
បរិនិព្វាតុមិច្ឆាមិ វិមាយេមំ ករោវរំ
អនុជានាហិ មេ វីរ ទុក្ខន្តករ ជាយក ។
ពន្ធក្កុសធជាកិណ្ណោ ជាតេ ករមលរោគមលេ
បសារេហិ បណាមន្តេ ករវិស្សុំ បុត្តបេមជាំ(៤) ។

---

១ ឧ. ៣ ។ ៦ ឧ. ឧយោ ជំ ។ ៣ ឧ. ម. មញ ។ ៤ ឧ. បុត្តបេមសា ។

បតិត្រព្រះអង្គជាទាស មាតាណា របស់ស្តេចជាធំជាងនេះ
មានស្តេចមន្ទាតុជាដើម មាតានោះ គឺខ្ញុំព្រះអង្គដែលលះចុះ
ក្នុងសមុទ្ទតីភព ចុតព្រះអង្គចំរឿនហើយ ចាកសមុទ្ទតីភព ។
ព្រះនាម ជាព្រះមាតា ជាព្រះមហេសីរបស់ស្តេច គឺស្រីពាន
ល្អាយ តែងបានដោយងាយទេ ឯព្រះនាមជាព្រះពុទ្ធមាតានេះ
គឺស្រីពាន់ល្អាយ សឹងបានដោយកម្រក្រៃពេក ។ បតិត្រព្រះ
មហាវីរៈ ឯរបស់ក្តីថ្នាថ្នាជាដំបូងនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានហើយ
ដោយសារព្រះអង្គ របស់ក្តីថ្នាថ្នាទាំងអស់នោះ តោះតួចក្តីធំក្តី
ព្រះអង្គបានបំពេញឲ្យហើយ ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមលះបង់ខ្លួនសាកសព
នេះ ថ្នាថ្នានឹងបរិនិព្វាន បតិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមដ៏ខ្លាំងក្លា
ច្រើនក្នើនខ្លួនដ៏ចំរុងចំរើនដល់ទុក្ខ សូមព្រះអង្គកុញ្ញាតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
សូមព្រះអង្គសណ្តុក ខ្លួនព្រះចុតទាំងអស់ ដ៏ទន់ល្អន់ដូចផ្កាឈូក
ដោះជាសារជាយស្នាមចក្រ ការ៉ុងខ្ចង់ខ្ចាត់ ខ្ញុំព្រះអង្គមានរបស់ក្តី
ស្រឡាញ់ ចំពោះព្រះឧរស ខ្ញុំសង្ឃាយបង្គំព្រះចុតទាំងអស់នោះ ។

សុវណ្ណកស័ិសង្កាសំ សរីរំ ឝារុទាឝតំ

ឝាត្វា ឆេកំ សុនិដ្ឋន្តេ សន្តិ(១) ឝដ្ឋាមិ ជាយឝា ។

ទ្វត្តីសលក្ខណូបេតំ សុប្បកាលង្កតំ ឝទុំ

សញ្ញុជាវ ពាលសូំ(២) ហាតុដ្ឋំ ឧសុរយើ ជិនោ ។

ឝុល្លាវិដ្ឋសង្កាសេ ឝរុណាធិដ្ឋសច្ឆវេ

ចង្កង្កន្តិតេ ឋានឝសេ ឝតោ(៣)សាសរំសាឝតំ ។

បណាមាមិ ឯវាធិដ្ឋំ អាធិដ្ឋាសុលឝោភុធំ

បដ្ឋមេ សរណំ(៤) មយ្ហំ(៥) ឧតំ ឧដ្ឋាមហំ បុន(៦) ។

ឥត្ថំយោ ជាម លោឝាគ្គ សព្វឝោសឝាឝក មឝា

យធិ ឝោឝត្តំ ឝោសោ មេ ឧមស្សុ ឝារុណាឝារ ។

---

១ ឧ. ម. សន្តិ ។ ២ ឧ. ឧ. សញ្ញុសុជាវ ពាលសូំ ។ ៣ ឧ. ឃរេ ។ ៤ ឧ. ម. ឝរណេ ។ ៥ ម. ពុទ្ធំ ។ ៦ ឧ. ឧដ្ឋាមហំ បុនេ ។

សរីរៈរបស់ព្រះអង្គ ច្រាកដរុះរោយដោយគំនរមាសវែលច្រាកដ ក្នុងវែនក្បរ សូមព្រះអង្គធ្វើឲ្យជាភព្វនិកាយ តើខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ បានដោយងាយ បពិត្រព្រះមាយក ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមែនទៅកាន់ ព្រះនិព្វាន ជាទីស្ងប់ម្ចាស់ ។ ព្រះជិនស្រី ទ្រង់សម្តែងនូវភព្វនិកាយ ប្រកបដោយលក្ខណៈ ៣២ ប្រដាប់ដោយពន្លឺដ៏ល្អ ដូចព្រះអាទិត្យដ៏ស្រទន់នាអាកាស ក្នុងវេលាស្ងាច ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាងនោតមីនោះ ក្រាបថ្វាយបង្គំនូវ ទៀបព្រះបាទា ច្រាកដរុះរោយដោយផ្កាឈូកព្រឹក មានរស្មីដូចព្រះអាទិត្យទើបមានរះ ប្រដាប់ដោយចក្រ ហើយទូលថា ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គជាព្រះអាទិត្យរបស់នរជន ជាទន្លឹកនូវចក្រកូល ព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលជាទីបំផុត ខ្ញុំមិនបានឃើញព្រះអង្គទៀតទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាកំពូលនៃរលក ឧម្មគ្គស្តីពាំនូវយ ធ្វើខ្លួនឲ្យសពាំនួនរហើយ ស្ងាប់ទៅ ប៉ោពាសារបស់ខ្ញុំមានបន្តិចបន្តួច បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់ធ្វើសេចក្តីករុណា សូមព្រះអង្គអត់ទោសនោះដល់ខ្ញុំ ។

៩ តត្ថិកានញ្ច បញ្ញំ យមហំ យាចិ បុនប្បុនំ
តន្តេ អត្ថិ នាសោ មេ តំ មមស្សុ នភាសក ។
មយា កិត្តិនិយោ កិរ តវានុញ្ញាយ សាសនា
តន្តេ អត្ថិ ពុទ្ធិតំ តំ មមស្សុ មមានិត(១) ។
អត្ថន្តេ ជាម មន្តញ្ច កវេ កុណាកុសានេ
កិមុត្តរន្តេ វក្ខាមិ និក្ខាយ វនន្តិយា(២) ។
សុន្ទេ អន្ធេ មម កិត្តិសទ្ទេ
លោកា ៤តោ និស្សរិតុំ មមន្តេ
ឧភាតកាលេ ព្យសនន្តរានំ(៣)
និស្ថាន និយ្យាតិ មា(៤) ឧន្តលេខា ។

---

១ ម. មមជិច ។ ម. មមបិតោ ។ ៤ ក្នុ. ម. រិនន្តិយា ។ ៣ ម. ព្យសនន្តរានំ ។ ៤ ម. តំ ។

ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំសូមផ្តែសរឿយ ។ ដើម្បីស្រីពាន់ឱប្បាយ បើខ្ញុំមានទោសក្តីរហូតនាះ បពិត្រព្រះអគ្គីដ៏ប្រសើរជាធំនៅវន សូមព្រះអង្គអត់ ខ្ញុំទោសនាះ ។ បពិត្រព្រះអង្គីមានព្យាយាម កិត្តិពាន់ឱប្បាយ ដែលខ្ញុំប្រឹងប្រែងហើយ តាមសេចក្តីអនុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ បើខ្ញុំខ្ជិលមិនល្អក្នុងរឿងនោះទេ បពិត្រព្រះអង្គីប្រទំាងសេចក្តីអត់ធន់ទិន្នីមានព្យាយាម សូមព្រះអង្គីអត់ខ្ញុំទោសនោះដល់ខ្ញុំ ។

(ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់តបថា) តថាគតអត់ទោស ក្នុងហេតុដែលតថាគតមិនទាន់អត់ ប្រយោជន៍អ្វីក្នុងតថាគត ដែលប្រដាប់ដោយគុណតថាគតនឹងពោល ខ្ញុំអ្វីដំលើសលុប ជាធំនាដែលពោលដើម្បីនិក្ខាន ។ កាលកិត្តិសព្ទរបស់តថាគត ស្ពានត្រប់ត្រាន់ កិត្តិសព្ទកំណត់ដើម្បីអ្វីខ្លួន ចេញចាកលោកនេះ ដូចកាលព្រះចន្ទនិងផ្កាយពាន់ឱប្បាយ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីនាស ក្នុងកាលព្រះអាទិត្យរះឡើង ស្នាមព្រះចន្ទដែលគេឃើញច្បាស់ ក៏លុបបាត់ទៅ ។

តានេតរា កិត្តយិស្សាមិ ឥទានិ
តាសាវ ចម្ពាបុប្ផានា សុមេរុំ
បទក្ខិណំ កត្វា(១) ឥមម្ហ ជាតេ
បិតា មុទ្ធាសុ មុនិត្តមានា ។
ន តិត្តិបុព្វំ តវ ឧស្សវេន
ចក្ខុំ ន សោតំ តវ ភាសិតេន
ចិត្តំ មមំ តោសយសេមកមេវ
បប្បុយ្យ(២) តំ ជម្មរសេន តិត្តិំ ។

ឯតាសា មវិសាយន្តេ កិត្តិនម្បបហារិនោ(៣)
យេ តេ ឧក្កន្តិ វិធនំ ជញ្ញា តេ ឧរបុត្តវ ។
ឥយង្តុលិតមត្តនេ សុភេ អាយតបណ្ហិតេ
យេ ចានេ បណមាយន្តិ(៤) តេចិ ជញ្ញា វណាត្តគ(៥)។

១ ម. ពហូ ។ ២ ម. បុព្ពុញ្ញ ។ ៣ ម. តិទិវប្បាបការិតា ។ ៤ ម ម. បណមិស្សន្តិ ។
៥ ម. ឆុណន្ទរ ។

តិក្ខុត្តិដវៃ ត្រេតាអំពីព្រះមាតាមហាយជាបង់អាតម៏ៗនោះ
ទៅប្រទក្សិណព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ដួងជាស្តាយប្រព្រឹត្ត
ទៅតាមព្រះចន្ទ ដើរប្រទក្សិណភ្នំសិនេរុ ហើយក្រាប
ចុះទៀបព្រះបាទា រួចឈរមិលៗមើល នូវព្រះកន្ត្រៃនៃ
ព្រះសាស្តានោះ ។ ព្រះនាងបជាបតីអាតម៏ក្រាបទូល
ថា នែភ្នកបង្កើតខ្ញុំ មិនភ្លាប់ឆ្អែត ដោយការឃើញនូវ
ព្រះអង្គ ត្រចៀកបង្កើតខ្ញុំ មិនភ្លាប់ឆ្អែត ដោយការស័ត
បង្កើតព្រះអង្គ ។ ចិត្តបង្កើតខ្ញុំនែមួយប៉ុណ្ណោះ ដល់នូវ
សេចក្តីឆ្អែត ដោយរសនៃធម៌ដ៏ពេញលេញ ។

កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទំនូវឫទ្ធិ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ
ទ្រង់ប្រកាសនូវសេចក្តីនឹងគ្នា របស់ជនអ្នកមានតិចៗ ពួកជនណា
បានឃើញព្រះទស្ស បតាកព្រះអង្គជាធំជាងនោះ ជនទាំងឡាយ
នោះ ឈ្មោះថាមានបុណ្យ ។ ជនទាំងឡាយណា ថ្វាយបង្គំ
នូវព្រះបាទា មានព្រះអង្គុលីវែង មានព្រះនខាក្រហម មាន
ព្រះបញ្ជាវែងល្អ បតាកព្រះអង្គ ទ្រង់ដល់នូវចំណែកនៃសេចក្តី
សៅហ្មង ជនទាំងឡាយនោះ ឈ្មោះថាមានបុណ្យ ។

មជ្ឈកដំ បហាដ្ឋាដំ ឆោសឈានដំ ហិតានដំ ច(១)
យេ តេ ភិក្ខានំ សុណាដ្ឋំ(២) តេបិ ឆញ្ញា ឯវុត្តម ។
ឆញ្ញាហាដ្ឋេ មហាវីរ ជានឆ្ឌជនតប្បក(៣)
តិណ្ណាសំសារកន្តារ សុភាភេក្ខ សិរីមតោ(៤)។
តតោ សា អនុសារេត្វា កិកុសន្ធស្សម្ហិ(៥) សុត្វតា
ភវោណនដ្ឋនដ្ឋេ ច វិដ្ឋិត្វា ឥឆមត្រវិ ។
អាសិវិសាសយសមេ ភេតាភិសេ តាលេវារេ
ដិត្វិណ្ណា ឆុក្ខសន្ថតេ(៦) ជាតមរណាតោឆរេ ។
ជាជាតុណាឋមលាតិណ្ណោ(៧) បរាយត្តេ ដិវិមាតោ
តេន ដិត្វាតុមិជ្ជាមិ អនុមញ្ញ ឥ បុត្តតា ។

១ ឧ. ទោសហានិ ឧហិតានំ ច ។ ម. ទោសឆ្ឆានំ ហិតានំ ច ។ ង ឧ. សុស្សន្តិ ។ ម. សុយ្យន្តិ ។ ៣ ម. មានឆ្ឌជនតប្បក ។ ៤ ឧ. សុទ្ធម្មេន សិរីមតា ។ ៥ ម. អនុមានេត្វា កិកុ-សន្ធិស្ស ។ ៦ ឧ. ឆុក្ខបង្កេ ភេ ។ ម. ឆុក្ខសង្ខាតេ ។ ៧ ឧ. តាតាលលមាតិណ្ណោ ។ ម. តាតាកាឆ្ឌមលាតិណ្ណោ ។

ជនតំនឆ្ងាយណា ស្តាប់ខ្ញុំវាក្យតំនឆ្ងាយជិតក្រៃ ជាទី រីករាយចិត្ត ជាគ្រឿងដុតបាបសព្វខ្ញុំវាទាស ជាទីតាំមកខ្ញុំ ប្រយោជន៍ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ ជនតំនឆ្ងាយ ខ្លះ ឈ្មោះថាមានបុណ្យ ។ បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ខ្ញុំជា ស្រីមានបុណ្យ ជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការបូជាខ្ញុំព្រះ បាទារបស់ព្រះអង្គ ជាស្រីកន្លងបាកប្លែកតិសន្ធរ តាម ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះអង្គមានយស ។ លំដាប់នោះ ព្រះ នាងគោតមី បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាស្រីមាន វាក្យល្អចំពោះកិកុសន្ធ ប្រែថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមខ្ញុំ ខ្ញុំព្រះខ្ញុំ ហើយពោលខ្ញុំវាក្យនេះថា ខ្ញុំមានសេចក្តី ខ្ជឿយ ណាយក្នុងសាគសព ជាលំនៅរបស់ពាគ ស្ទើរដោយ លំនៅ នៃសត្វមានពិស ជាគ្រឿងកំណត់នៃខ្លួន ជាទីពោរ នៃជាតិនិងមរណៈ ។ ជាប្រយោជន៍ជាសារដោយមនុស្ស តិសាគ-សពផង្គី ។ ជាគាយគ្គ(១) នៃបុគ្គលជាន ជាប្រធ្រាសចាក គំណាង ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំប្តូថ្វាយដើម្បីព្រះនិព្វាន បពិត្រ ភ្លូនាំនិព្វាយ សោតនាំនិព្វាយ ប្តូរសំនាស់ចុះ ។

១ ដែលកើតនៃក្តែកក្តុតនៃទៃ ដែលធនគំណាងលើខ្លួន ។

ឧត្តោ ភហុលកន្តោ ច វីតសោកា ឯកសាដ
ឯតាទិសា ឥតិ ហីក(១) ឧច្ចាកម្ហា ពុទ្ធិមុប្បយុំ ។
ឯវំភូ សត្ថុតំ លោកេ(២) អសារេ ភាវនាមយេ
មាយាមរីចិសទិសេ ឥត្តរេ អនវដ្ឋិតេ ។
យត្ថ ជាម ជិនស្សាយំ មាតុជ្ជា ពុទ្ធទោសិកា
តោតមី ឯឧនំ យាតិ អនន្តំ សព្ពសត្ថុតំ ។
អានន្ទោ ច តជា សេក្ខោ ភាតិរជ្ជោ ជិនាត្មជោ
តត្ថស្សុឯ ភវោន្តោ(៣) សោ ភារុណិ បវិនេវតិ ។
ភាសន្តី(៤) តោតមី យាតិ ទ្វឧ(៥) ពុទ្ធាបិ ឯតុតំ
ភច្ចតិ ឧ ឥហេនេវ អត្តិ វិយ ឯវំវិធោ ។

---

១ ម. ម. បឋមពលធីតិ ឥហ ។ ម. បឋមពលធីតិ ឥហ ។ ២ ម. លោសំ ។ ៣ ម. ភវន្តោ ។ ៤ ម. ហាសន្តី ។ ម. ហាសន្តី ។ ៥ ម. ទ្វេ ។ ម ឧទ្ទុ ។

ព្រះឧទ្ធ ឥតិព្រះភហុលជ៏ចម្រើន ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីសោក មិនមានតាសារ: មានចិត្តឥតិធីធីធី មិនមានតម្រិះមានប្រាជ្ញា មានព្យាយាម តែតរំពើនខ្លួនមិថា ថ្ងៃយ ! សង្ខ័ត-ធម៌ ជារបស់រិនាស ជារបស់មិនមានទ្វឹម មានឧបមាដូចផើមចេក ប្រាកដរស្មើជាយតល់មាយា ឥតិរិថ្ងៃបរណ្តើរកូន ជារបស់តិចតួច មិនបានតាំងនៅយឺនយូរឡើយ ។ ព្រះនាង គោតមីនេះ ជាព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះជិនស្រី បានឯកញ្ចឹមព្រះសម្ពុទ្ធ ផើរទៅកាន់សេចក្តីស្ងាប់ ក្នុងតំណាក (តំនោះ) មិនខៀង ត្រូវមានបច្ចុយតាក់តែងតំាងអស់ ។ ចំណែកឯព្រះអានន្ទ ទៅជាសេក្ខបុគ្គល ជាប្អូនដាច់ស្រលាញ់នៃព្រះជិន-ស្រី ព្រះគោតន្ទនោះ បន្លឺរទឹកភ្នែកក្តីចំនោះ ម្តើនូវសេចក្តីកុណា ទួញយំទ្បឹកទ្បរថា ព្រះនាងគោតមី គោលលាទៅកាន់ព្រះនិព្វានហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្ពុទ្ធកំតន់ទៅកាន់ព្រះនិព្វានតុំមានវែង ដូចកូនមិនមានកំញ្ចឹម ។

ปโร วิสยมาลฺลี อาลฺลี อาหา เกาตมี
สุตสาคารกปฺปีรี ตุณฺหาปฏฺฐานตปฺปรา ฯ

ธ ยุตฺตี สาธิตพฺพา ปุตฺต ปาสาทกาเล จุปฏฺฐิเต
ตสฺสา(๑) เธ มาณี(๒) ปุตฺต ถิกฺขาธนฺตมุปาคตา ฯ

ตยา ตาต สมชฺฌิฏฺโฐ ปฏฺฐปฺปี อนุปาธิ เต
มา ปุตฺต วิมโต โหหิ สตฺถาโร เตปิ สาวกา ฯ

ยี ธ ธิฏฺฐี ปุคฺคเลหิ ติตฺถิกาจริเยหิ ธ
ตำ ปธำ สุกฺขาหาเรหิ สตฺตาสฺสาหิ เวธิตำ ฯ

ตุฏฺฐสาสนตาเลตา ปฏิปตฺตึ ธสฺสุตำ ตา
ตตฺถ กฏฺฐามหำ ปุตฺต ตาเต(๓) ยตฺต ธ ธิสฺสติ ฯ

๑ ม. ม. ตยา ฯ ๒ ม. ม. สาณี ฯ ๓ ม. ตถา ฯ

ព្រះនាងវិសាខាមហា បានមានព្រះសារទីយ៍ ទៅកាន់ព្រះអានន្ទ
ដែលកំពុងតែអង្គុយរៀបចំយ៉ាងនេះ ជាអ្នកមានវាចដ៏ជ្រាលជ្រៅផង
សាវរ ជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការបម្រើព្រះសម្ពុទ្ធថា
បពិត្រលោកកូន គាលបើកាលជាទីគួរតាយ ត្រូវតាមហើយ
លោកកូនមិនគួរសោយសោកទេ បពិត្រលោកកូន សេចក្តី
ស្លាប់របស់ខ្ញុំនោះ ជាកិច្ចចួលទៅកាន់ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត
វិញតើ ។ បពិត្រលោកកូន ព្រះសាស្តាដែលលោកកូន
បានទូលសុំហើយ ទ្រង់ក៏អនុញ្ញាតខ្លួនដែរ បពិត្រ
លោកកូន ចូរលោកកូនកុំកួចបង្គត់ឡើយ ព្រោះសេចក្តីខ្វល់
ខ្វាយរបស់លោកកូន ជាការមួយប្រកបដោយផល ។ បព
ណាដែលពួកតិត្ថិយាចារ្យជាខ្មាស់ មិនបានឃើញ បទនោះ
សូម្បីពួកកុមារីដែលមានវ័យ ៧ ឆ្នាំ ក៏យល់ច្បាស់ហើយ ។
លោកកូនចូរកាន់យកព្រះពុទ្ធសាសនាចុះ ការយល់ច្បាស់លោកកូន
(ត្រានេះ)ជាកិច្ចចប់ជុំគត (របស់ខ្ញុំ) បពិត្រលោកកូន បុគ្គល
ទៅហើយមិនត្រឡប់ ក្នុងទីណា ខ្ញុំនឹងទៅក្នុងទីនោះ ។

កាយានិ ឆឌ្ឌិ ឥទេសេត្តោ ទិបិ លោតក្កជាយតោ

តថាហំ អាសីសកានំ អភេជំ អនុកម្បិកោ ។

ឥមំ ជីវំ មហារហំ តាយ្យំ តិដ្ឋ មហាមុនេ

សព្វលោកហិតត្ថាយ ភវស្សុ អជរាមរោ ។

តំ តថាភិនិធិ ពុទ្ធោ មមំ សោ ឯតទព្រវិ

ឧភោវំ វន្ទិយា ពុទ្ធា យថា វន្ទសិ គោតមំ ។

តាទិញ្ចហំ សព្វញ្ញូ វន្ទិតព្វា តថាគតា

តាទិំ អវន្ទិយា ពុទ្ធា តំ ហេ អក្ខាហិ ពុទ្ធិតោ ។

ព្រះនាយក ជាកំពូលនៃលោក ទ្រង់សម្តែងធម៌ផ្សាយទៅ
កន្លងកាលណា កាលនោះ ខ្ញុំជាស្ត្រីអនុគ្រោះ ខ្ញុំបានទោល
ខ្លាវាចាឲ្យតាថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមជាំ សូមព្រះអង្គ
តាំព្រះជន្មនៅអស់កាលយូរ បពិត្រព្រះមហាមុនី សូមព្រះ
អង្គតាំរនៅអស់មួយកប្បចុះ សូមព្រះអង្គកុំមានជរាមិនធ្លាមរណៈ
ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សត្វលោកទាំងអស់ ។ ព្រះពុទ្ធនោះ
ទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំ ដែលជាអ្នកក្រាបទូលដូច្នោះ នូវពាក្យ
នេះថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងថ្វាយបង្គំយ៉ាងណា
ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គេមិនដែលថ្វាយបង្គំយ៉ាងនោះទេ ។
ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ជាសព្វញ្ញូ បុគ្គលតប្បីថ្វាយ-
បង្គំ ដោយប្រការដូចម្តេច ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ បុគ្គលមិន
តប្បីថ្វាយបង្គំ តើដោយប្រការដូចម្តេច ព្រះអង្គដែលខ្ញុំសួរ
ហើយ សូមប្រាប់ខ្ញុំវិញហេតុនោះឲ្យចាន ។

អារទ្ធវីរិយេ បហិតត្តេ　　ជិតិន្ទ្រិយេ ឧរុបរក្កមេ
សមវេក្ខេ សាវកេ បស្ស　　ឯតំ តុច្ឆាន វន្ទនំ ។
តតោ ឧបស្សយំ កត្វា　　ឯតិតាហំ វិចិន្តយិ
សមក្កិំ បរិសំ ជាតោ　　ភេរេតិ(១) តំតវន្តតោ ។
ហន្ទាហំ បរិនិព្ពាយិ(២)　　មា វិបត្តី តមន្ទុសំ(៣)
ឯវាហំ ចិន្តយិត្វាន　　និស្ទាន ឥស៊ិសត្តមំ ។
បរិនិព្ពានកាលំ មំ(៤)　　អាភេរេមិ វិនាយកំ
តតោ សោ សមនុញ្ញាសិ　　កាលំ ជានាហិ គោតមិ។
តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ　　ភវា សព្វេ សមូហតា
ជាតីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា　　វិហរាមិ អនាសវា ។

---

១ ម. ជាភេរិ ។ ៤ ន. ប. បរិនិព្ពុំស្សំ ។ ៣ ន. តមុស្ស ។ ៤ ន. ម ។

នាងបួសមើលខ្ញុំសាកែវាំងឆ្ងាយ ដែលមានព្យាយាមតឹងរឹងណែន មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏ជាប់ជានិច្ច ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា នេះឈ្មោះថាការថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះពុទ្ធទាំងឆ្ងាយ ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំទៅកាន់លំនៅតិក្ខុនីតែម្នាក់ឯង ក៏គិតយ៉ាងនេះថា ព្រះលោកនាថ ទ្រង់ដល់ខ្ញុំទីបំផុតនៃទុក្ខភាព ទ្រង់តេញព្រះតម្កល់យកនូវសរីរៈ ដែលព្រមព្រៀងគ្នា ។ ល្អើយចុះ ខ្ញុំនឹងបរិនិព្វាន កុំឲ្យឃើញខ្ញុំវិបត្តិនោះ ខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ ក៏ឃើញខ្ញុំព្រះពុទ្ធ ជាឥស៊ីទី ៧ ។ ខ្ញុំក្រាបទូលនូវកាលបរិនិព្វានរបស់ខ្ញុំ ចំពោះព្រះនាយក លំដាប់នោះ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងជ្ញាតិនូវកាលដ៏មានក្នុងកុះ ។ កិលេសទាំងឆ្ងាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួងខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចមេដឹកនាំផ្តាច់នូវខ្នែងនឹង ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ　　ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តំសេ្វ វិជ្ជា អនុប្បត្តា　　កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
បដិសម្ភិទា ចតសេ្ស　　វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា　　កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
ឥទំ ឆម្ភកិសមយេ　　យេ ញាណា វិមតិ គតា
តេសំ និដ្ឋិបហានត្ថំ　　ឥទ្ធិ ឧសេ្សហិ តោតមិ។
តថា ឯបក្ខ សម្ពុទ្ធិំ　　ឧបតិដ្ឋាន អគ្គតំ
ឥទ្ធិ អនេកា ឧសេ្សសិំ　　ពុទ្ធានុញ្ញាយ តោតមី ។
ឯកិកា ពហុធា អាសិ　　ពហុធា ចេកិកា តថា
អាវិភាវំ តិរោភាវំ　　តិរោកុឌ្ឌំ តិរោគតំ(1) ។
អសជ្ជមានា អគមា　　ភូមិយម្បិ និមុជ្ជនំ
អកិជ្ជមានេ ឧទកេ　　អគញ្ឆិ មហិយំ យថា ។

(1) ម. តិរោគតំ ។

ខ្ញុំ ខ្ញុំមកល្អះហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនឹងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ពួកជនពាលណា ដល់នូវសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកាលគ្រាស់ដំណូវនៃមែ នៃស្តេចមានឈ្មោះ គោតមី ព្រះនាងមួយ សម្តែងនូវឫទ្ធិ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវចិត្តនៃពួកជនពាលនោះ ។

ព្រះនាងព្រះនាងគោតមី ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះសម្ពុទ្ធហើយហោះទៅឯអាកាស សម្តែងនូវឫទ្ធិជាច្រើនជាអនេក តាមតុព្វានុញ្ញាត ក៏ស្តែងកាយមួយ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើន ក្នុងកាលបន្តិច ស្តែងច្រើនខាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់វិញបាន ទៅកាន់ទីវាល ជាទីខាងក្រៅ ខាងក្រៅជញ្ជាំង ខាងក្រៅក្តីកំពែង ដើរទៅមិនទើសខាក់ មុជចុះក្នុងដីដូចជាទឹក ដើរលើទឹកមិនបែកក្តាយទឹក ហាក់ដូចជាដើរលើផែនដី កំបាន ។

សត្តមំ មហាបជាបតិគោតមីវត្ថុ

សត្តមី វិភត្តិ

សត្តមីវិភត្តិ យថាការេ បល្លង្កេ ការេ តស្មិំ វត្តតិ ការយេ យាវ ព្រហ្មនិវេសនំ ។ សិនេរុំ ឧល្លិំ ការ្វាន ជន្តុំ ការ្វា មហាមហិំ សម្ភវំ បវិវត្តេត្វា ជាវយិំ ចន្ទិមំ ឧភេ ។ ឧស្សកេនយការោ(១) លោភការ្យាការសំ វុឌ្ឍិតំ(២) យុតទ្វេ វិយ តំ លោភំ(៣) ជាលមាលាកុលំ អការ ។ អុទ្ធលិំ្ធ មហាសេលំ មេរុំ មន្ទារឧទ្ធរេ សាសភានំ(៤) សព្វានិ ឯកោឧក្កលិ្លំ មុដ្ឋិនា ។ អង្គុលក្កេន ជានេសិ ការការំ សនិសាការំ ចន្ទសុរិយសហស្សានំ(៥) អាវេឌ្ឍមិវ ជាវយិ ។ ចតុសាការគោយានំ ជាវយិ ឯការចាណិជា យុតទ្វជលធាការំ(៦) មហាវស្សំ អវស្សុ(៧) ។ ចក្កាវត្តី សបវិសំ មាបយិ សា ឧកត្តលេ ការុឡិ ទ្វិវតិ ស័ហិ វិឧទ្ធញ្ច ឧស្សយិ(៨) ។

---

១ ម. ឧស្សុរាយការលោ ។ ២ ម. ទ្ធុមិតំ ។ ៣ ម. ទ្ធុមិតំ ។ ៣ ម. ម. យុតទ្ធេ វិយ លោកំ សា ។ ៤ ម. ម. សាសបានិ ។ ៥ ម. ម. ចន្ទសូរសហស្សានំ ។ ៦ ម. យុតន្ធ-ជលទាការ ។ ៧ ម. បវស្សេ ។ ៨ ម. វិឧទ្ធំ បវស្សយិ ។

ទៅទាំងវិភ្លេទលើអាកាស ដូចជាសត្វស្លាបកំពុង ញាំងអំ-ណាចអាយឲ្យអស់ល្អក់ទៅ ជាបដល់ល់ទៅនៃព្រហ្ម កំ ពុង ។ យកភ្នំសិនេរុធ្វើជាដងទ្រែ យកវាសុនជីងធ្វើជាចន្ទ្រែ បង្វិលដងទ្រែ ចាំងរលើរលៅដូអាកាស ។ ធ្វើខ្លួរលោកឲ្យ រុងរឿង ដូចជាព្រះអាទិត្យ ៦ រះឡើងផង ធ្វើខ្លួរលោក នោះឲ្យជាកម្រងសំណាញ់ ដូចជានៅលើកំយុតខ្លួរផង ។ កាន់យកខ្លួរកំពុងទាំងពួងនឹ តើមមុខលិខ្លួ ថ្លង ភ្នំសិនេរុ តើម មន្ទារធំងតើមខ្លួរៈទាំងឡាយ រោយមកជាប់ជាមួយ ដូចជា កាន់គ្រាប់ស្ករ ។ ចំទាំងព្រះអាទិត្យ ព្រះចន្ទ្រ រោយបុងម្រាម ខ្លួរព្រះចន្ទ្រ ព្រះអាទិត្យមួយកាន់ ដូចជាខ្លួរគ្រឿងប្រដាប់ក្បាល ខ្លួរទំពក់ក្នុងសម្បុខ្លួទាំង ៦ រោយ រៃអង្គាស ញាំងភ្លឿងឲ្យដាងអាការដូចជាទឹក ហូរអំពីភ្នំយុតខ្លួរ ឲ្យបង្ហូរចុះ ។ ព្រះនាងគោតមីនោះ បានឱម្ចាស់ជាស្តេច ចក្រពត្តិ ព្រមទាំងបរិស័ទ សម្តែងខ្លួរអត្ថភាពជាគ្រួផង ជីវិតផង សិរីរៈផង បង្ហើខ្លួរសម្រែក លើរៃអ្នកអាកាស ។

ឯតាទិសា អភិនិម្មិតា អប្សរមេយ្យុំ កិង្កុណីគណាំ
បុន អន្តរធាយេត្វា ឯតាទិសា មុនិមត្រវិ ។
មាតុជ្ជា តេ មហាវីរ តវ សាសនការិកា
អនុប្បត្តា សកំ អត្តំ ចាតេ វិជ្ជាមិ(១) ចក្ខុមា ។
ឧស្សេត្វា វិរិំ ឥទ្ធិំ(២) ទិវេហាគ្គា ឧភគ្គលា
វន្ទិត្វា លោកបជ្ជោតំ ឯកមន្តំ និសីទិ សា ។
សា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា ហំ មហាមុនិ
អលំ ឯត្តាវតា វីរ ឯត្ថាយំ សព្ពមិ ឆាយតា ។
តថាតិ វិត្វា តំ(៣) សត្ថា បវិសា សា កតញ្ជលិ
អវោចយ្យ កតំ អាសិ អតុលិទ្ធិ បវត្តរេ ។
បច្ចុគ្គន្ត្វាវ ឆាទ ជិនោ សព្ពញ្ញុនុត្តរោ មុនិ
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ កប្បេ ឧប្បជ្ជ(៤) ឆាយកោ ។

១ ម. វិន្ទិំ ។ ២ ម. វិរិយា ឥទ្ធិំ ។ ៣ ម. ន តថា ហិ វិត្វិតា ។ ៤ ម. ឧប្បន្និ ។

ព្រះនាងវិភម្ភាក់ឯងនិម្មិតនូវតួកកិកុំនី ដ៏ច្រើនប្រមាណមិនបាន
រហើយឲ្យចាក់ទៅវិញ រៅវិភម្ភាក់ឯង ទើបពោលនឹងព្រះមុនីថា
បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ខ្ញុំជាអនុចារបស់ព្រះអង្គ ជាស្ត្រីអ្នកធ្វើតាម
នូវសាសនា របស់ព្រះអង្គ បានសម្រេចប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គមានយក្ខ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទាទាំងគូ ។
ព្រះនាងវិភាតមើនោះ លុះសម្តែងឥទ្ធិវិធីរួចហើយ កំពុងចាកចេញ
នៃអាកាស មកថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ជាតទ្វីនៃលោក រហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំ
កើតមកបានអាយុ ១២០ ហើយ បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ខ្ញុំល្មម
ប៉ុណ្ណេះហើយ បពិត្រព្រះនាយក ខ្ញុំមិនមានទុក្ខ ។ ព្រោះនោះ
បពិសេចទាំងពួងនោះ មានសេចក្តីអស្ចារ្យក្រៃពេក ផ្តងតញ្ជលី
រហើយពោលថា បពិត្រព្រះនាងមានបុណ្យដ៏ថ្លឹងពុំបាន មានញាណ-
យានមិ កិច្ចទាំងពួង ព្រះនាងបានធ្វើហើយ ។

ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបច្ចុគ្គតៈ មានបញ្ញាចក្ខុកន្តិមនុស្សទាំងពួង
ជានាយក ទ្រង់ត្រាស់ឡើង ក្នុងកប្បទីមួយសែនអំពីកប្បនេះ ។

ឥទានាហំ មហាសេដ្ឋី ជាតាមច្ចកុលេ អហុ
សព្ពោបភោគសម្បន្នេ ឥទ្ធេ ផីតេ មហាធនេ ។
តតោ ចិតុជា សទ្ធី ជាសីតលាបុរក្ខតា
មហតា បរិវារេន តំ ឧបេច្ច ឧបាសកំ ។
ឯសាំ វិយ វស្សន្តំ ធម្មមេឃមបាសរិ(១)
សរតាធិច្ចសធិសំ វំសំមាលាកុលំ ជនំ(២)។
និស្សា ចិត្តំ បសាទេត្វា សុត្វា តស្ស សុភាសិតំ
ទានាយកំ ឧបេច្ចាហ ឧបេច្ចំ អរណាយកំ ។
សុត្វា ធម្មា មហាទានំ សត្តាហំ តស្ស តាទិនោ
សសង្ឃស្ស ឧរក្កស្ស បក្ខយាធិ ពហូធិ ច ។
ឯបច្ច ទានធម្មលម្ភិំ តំ ឋានំ អភិបត្ថយិំ

១ ម. ធម្មមេឃំ បវស្សយំ ។ ២ ម. វសិតាលាកុលក្ខំនំ ។ ឧ. វសិតាលសមុច្ចលំ ។

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលនៃតាមាត្យ ក្នុងនគរហង្សវតី ជាត្រកូលបរិបូណ៌ដោយទេបភោគៈទាំងពួង ជាសុក្កសម្ពូមាមួន មានទ្រព្យច្រើន ។ ក្នុងកាលមួយ ខ្ញុំទៅជាមួយនឹងបិតា មានពពួកខ្ញុំស្រីចោមរោម មានបរិវារច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធគ្គនោះ ព្រះអគ្គប្រសើរជាងនរៈ ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះជិនស្រី មិនមានអាសវៈ ទ្រទ្រង់ដោយព្រះគាថាត្ស ក្នុងសរទកាល ដ៏វែងជាសដោយកម្រងតិរស្មី ទ្រង់បង្អុរចុះនូវភ្លៀងគឺធម៌ ដូចជាព្រះឥន្ទ្រ ។ ខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា បានស្តាប់សុភាសិត នៃព្រះពុទ្ធនោះ ព្រះអគ្គជានាយកនៃនរៈ ទ្រង់តាំងនូវនាងកិក្ខុនី ជាព្រះមាតុច្ឆា ក្នុងទីដ៏ប្រសើរលើស ។ លុះខ្ញុំស្តាប់ហើយ ក៏បានថ្វាយនូវមហាទានផង នូវបច្ច័យដ៏ច្រើនផង ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរជាងនរជនគ្គនោះ ទ្រង់ជាតាទិបុគ្គល ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ អស់ ៧ ថ្ងៃ រួចខ្ញុំក្រាបទូលរឿងព្រះបាទ ហើយប្រាថ្នានូវកន្លែងនោះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធជាឥសីទី ៧ បាននាំយកផ្កាឈើមានក្លិនក្រអូប
ច្រើនជាង ស្ត្រីណា បានញ៉ាំងព្រះសាកគាយក ព្រមទាំងព្រះសង្ឃឲ្យឆាន់ អស់ ៧ ថ្ងៃ តជាតនឹងសរសើរនូវស្ត្រីនោះ
ក្នុងចំណែងឲ្យបួងស្តាប់ នូវពាក្យដែលតជាតន នឹងសម្តែងដូចតទៅនេះ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីភទ្ទកប្បនេះ ព្រះ
សាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់សម្តែងក្នុងត្រកូលក្សត្រក្តោះ នឹងត្រាស់ឡើងក្នុងវេលា ។ ស្ត្រីនោះ នឹងបានជាទាសី ជាអ្នក
ខ្ជូលមកឆ្ង ក្នុងជាតិនៃព្រះពុទ្ធនោះ ជាឧត្តរិយិកា ឈ្មោះនាងគោតមី នឹងបានជាសាវិកា នៃព្រះសាស្តាក្នុងនោះ ។ នាង
គោតមីនេះជាព្រះនាងភទ្ទា ជាអ្នកក្សត្រនូវជាតិនៃព្រះពុទ្ធនោះ នឹងបាននូវទីជាប្រសើរលើស ជាងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ជាអ្នកដឹងនូវ
កត្តីជាតិ (មានតាយុវែង) ។ ត្រានោះ ខ្ញុំស្តាប់នូវព្រះពុទ្ធដីកានោះ កំពុងចិត្តរីករាយ បានបម្រើនូវព្រះជិនស្រី ដោយបច្ច័យ
ទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់ជីវិត តមក ខ្ញុំកំរើបើមរណកាល ។

តតោ មហាបវិសតំ អភេច ឥសិសត្តមោ ។
យោ សសង្ឃំ អភោជេសិ សត្តាហំ លោកនាយកំ
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ សុណាថ មម ភាសតោ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ចិក្ខោ កតុលសម្ភវោ
គោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា ចិរសោ ធម្មទិន្និកា
គោតមី នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវិកា ។
តស្ស ពុទ្ធស្ស មាតុច្ឆា ជិវិតាចាលិកា(១) អយំ
ភត្តញ្ចនញ្ច អក្ខត្តំ កិក្ខុនីនំ លភិស្សតិ ។
តំ សុត្វាហំ បមុទិតា យាវជីវំ តទា ជិនំ
បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋិត្វា តតោ កាលំ កតា អហំ ។

๑ ឧ. ទីបិតាចារិកា ។

តាវត្តិំសេសុ ទេវេសុ　　សក្កស្សាមច្ចមិទ្ធិសុ
ឯកូនា ឧសភាវេន្តិ　　អញ្ញេ អភិភវំ អហំ ។
រូបសទ្ទេហិ គន្ធេហិ　　រសេហិ ផុសព្វេនហិ ច
អាយុតាបិច វណ្ណេន　　សុខេន យសសាបិច ។
តវេវានុភាវតោយ្យេន　　អនិកញ្ញេ វិភេជយំ
អហោសិំ អមរិន្ទស្ស　　មហេសី ឧយិតា តហិំ ។
សំសារេ សំសរន្តីហិ(១)　　កម្មកាយុសរេរិតា
តាសំ តាសញ្ញោ វិសយេ　　អជាយិំ ជាសតាមកេ ។
បញ្ចជាសសតាឯតា　　ឯវំសព្វេ តហិំ តទា
សព្វេសំ តត្ថ យោ ជេដ្ឋោ តស្ស ជាយា អហោសហំ ។
សយម្ភុនោ បញ្ចសតា　　តាមំ បិណ្ឌាយ ចាវិសុំ
តេ ឯិស្សាន អហំ តុដ្ឋា　　សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។
តតោ បញ្ចសតំ តុដ្ឋី(២)　　ជាតុម្នាសេ ឧបដ្ឋិយ(៣)
តំ ជីវកឯ ឧត្វាន　　បសន្នម្ហ(៤) សសាមិកា ។

---

១ ម. ម. សំសារន្តីហំ ។ ២ ម. ឬ ភវិត្វា សព្វា យោ ។ ម. ឬ ហុត្វាវ សព្វា យោ ។ ៣ ម. ឧបដ្ឋិហុំ ។ ៤ ម. សំសរន្តិ។ ម. សំសរិម្ហ។

ខ្ញុំបានទៅកើត ក្នុងត្រកូលទេវតាជាន់តាវត្តឹង្ស សម្រេចខ្លួនឯង-
ក្តីប្រាថ្នាទាំងពួង បានត្រេបសង្កត់ នូវទេវតាទាំងឡាយដទៃ
ដោយអង្គ ១០ យ៉ាង គឺដោយរូប សំឡេង ក្លិន រស
សម្ផស្ស អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ យស ។ មួយទៀត ខ្ញុំ
ឈ្នះឈ្នានុផ្ទឹងឿន ដោយអធិបតេយ្យ (ជាតំរង់ ១០) ខ្ញុំ
បានជាមហេសី របស់ព្រះអង្គ្រ ក្នុងឋានៈនោះ ។ ខ្ញុំក្រឡៃ
ឃ្លាល់តិតមួយជាតិទៅ អនុស្សាលទៅ ក្នុងសង្សារ បានទៅ
កើតក្នុងស្រុកពាសត្រាម ក្នុងវេនវនៈស្តុចឈ្មោះកាសិកៈ ។
ត្រានោះ ខ្ញុំប្រុស ៥០០ នាក់ ឥតខ្វះខាត នៅក្នុងស្រុក
នោះ ជនណាជាធំជាងគេក្នុងពួង ក្នុងស្រុកនោះ ខ្ញុំបាន
ជាប្រពន្ធរបស់ជននោះ ។ តទៅក្រុំរយៈកន្លង របស់ព្រះសយម្ភូ
បានចូលទៅកាន់ស្រុកនោះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ខ្ញុំព្រមទាំងញាតិ
ទាំងអស់ ឃើញតិក្តីទាំងនោះ កំពុងចិត្តត្រេកអរ ខ្ញុំព្រម
ទាំងប្តី មានចិត្តជ្រះថ្លា បានធ្វើកុដិប្រាំរយខ្នង (ប្រមាន)
ចូលទៅបម្រើ អស់ ៤ ខែ ហើយប្រមានខ្លួនវិត្រឡប់ ។

ឥតោ ឧតា សបតិកា(១) តាវត្តឹសំ ឥតា មយំ
បដ្ជិមេ ច ភវេជាន៌ ជាតា ទេវទហេ បុរ ។
បិតា អញ្ជនសក្ក្ហោ មេ មាតា មម សុលក្ខណា
ឥតោ ភបិលវត្ថុស្មឹ សុទ្ធោទនយរំ ឥតា ។
សព្ធា(២) សក្ក្យកុលេ ជាតា សក្ក្យានំ(៣) យរមាតមុំ
អហំ សេដ្ឋា ច(៤) សព្ធាសំ ជិនស្ស្ជាចាធិកា អហុំ ។
ស មេ(៥) បុត្តោតិធិក្ខម្ម ពុទ្ធោ អាសិ វិនាយកោ
បដ្ជាហំ បព្ធជិត្ធាន សតេហិ សហ បញ្ចហិ ។
សាកិយានីហិ វិរាហិ សហ សន្ធិសុទំ ជុសឹ
យេ ឥធា បុព្ធជាតិយា អស្មាកំ អាសុ សាមិនោ ។

---

១ ម. សព្ធាបិតា ។ ២ ម. ម. សេសា ។ ៣ ម. ឥស្សេវ ។ ៤ ម. ម. វិសិដ្ឋា ។
៥ ម. ម. មម ។

ខ្ញុំព្រមទាំងប្តី លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះ បានទៅកើតក្នុង
ឋានតាវត្តឹង្ស ឥឡូវនេះ ខ្ញុំកើតក្នុងប្ហ៉ ឈ្មោះទៅទហៈក្នុង
កពជាទីបំផុត ។ ព្រះបិតារបស់ខ្ញុំជាសាក្យៈ ព្រះនាមអញ្ជនៈ
ព្រះមាតារបស់ខ្ញុំ ព្រះនាមសុលក្ខណា លំជាប់នោះ ខ្ញុំបាន
ទៅកាន់ដំណាក់ (អត្តនេពី) ទៃព្រះកជា ព្រះនាមសុទ្ធោទនៈ
ក្នុងក្រុងកបិលពស្តុ ។ ស្ត្រីទាំងអស់ កើតក្នុងសាក្យត្រកូល
បានទៅកាន់ដំណាក់ (ស្រីស្ទិ) របស់ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈនោះ
ខ្ញុំប្រសើរជាងស្ត្រីទាំងអស់ បានជាអ្នកវក្សានូវព្រះជិនស្រី ។
ព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ជានាយក ជាបុត្តរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់របញ្ជាទៅបព្ជ្ជា
លុះកាលជាទាងក្រោយ ខ្ញុំកឺរបញ្ជាទៅបួសជាមួយនឹងស្ត្រីប្រាំ-
រយនាក់ ។ ខ្ញុំបានពាល់ត្រូវនូវសន្ធិសុទ ជាមួយនឹងពួកនាង
សាកិយានីទាំងឡាយ ជាស្ត្រីមានព្យាយាម ក្នុងកាលនោះ
ជនទាំងឡាយណា ជាស្វាមីរបស់យើង ក្នុងជាតិមុន ។

សហ បុញ្ញស្ស កម្មុនា មហាសមយតារកា
ជុសីសុ អវហន្តេ សុកតនាមកម្មុនា ។
តនេតភ កិត្តនីយោ អាយូហិសុ ឧភតលំ
សន្ថតាវិយ តារកយោ វិរោចីសុ មហិទ្ធិកា ។
ឥទ្ធី អនេកា ជនេត្តុំ បិលន្ធិវិកតិ យថា
កម្មារោ កនកស្សេវ បុញ្ញកម្មេ សុសិក្ខិតា[1]។
ជនេត្វា ចាដិហេរកំ វិវិធានិ[2] ពហូនិ ច
គោសេត្វា ភវនិច្ចារំ[3] មុនី សព្ពវិសំ តទា ។
ទិវេហិត្វា ឧភតលេ[4] វន្ទិត្វា ឥសិ សត្តមំ
អនុញ្ញាតា នរគ្គេន យថាឋានេ និសីទិសុំ ។
អហោធុតាមត្យិកាម្ហាតិ[5] សព្ពាសំ វិរ គោតមី
ភិក្ខនី តាយ បុញ្ញេហិ បត្តា ខោ អាសវក្ខយំ ។

---

១ ម. កញ្ចនស្ស សុសិក្ខិតា ។ ម. កតាកម្មញ្ញស្ស សុសិក្ខិតា ។ ២ ម. បំព្ភានិច ។ ៣ ម. ភវំបរិ ។ ៤ ម. ឧភតលា ។ ៥ ម. អហោធុតាម្យិតា អង្គុ ។

ជនទាន៎នោះ ជាអ្នកធ្វើបុណ្យ អ្នកធ្វើលទ្ធដ៏ធំ ដែលព្រះសុគតអនុគ្រោះហើយ ក៏បានខ្ជូរព្រះអរហត្ត ។

ភិក្ខុនីទាន៎ឯណោះវិញ ក្រៅអំពីព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីនោះ ហោះទៅកាន់អាកាស មានឫទ្ធិច្រើន រុងរឿង ដូចជាផ្កាយប្រជុំគ្នា សម្តែងឫទ្ធិជាអនេក ជាស្ត្រីសិក្សាក្នុងបុញ្ញកម្មទាន៎ឯណោះ ដូចជាជាងមាស ធ្វើខ្ជូរគ្រឿងប្រដាប់ដ៏ប្លែកៗ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីទាន៎ឯណោះ សម្តែងនូវបាដិហារ្យវេរ្ជ ។ ជារច្រើន ញ៉ាំងព្រះមុនីដ៏ប្រសើរជួចជាព្រះគាថាត្រាស ព្រមទាំងបរិសទ៌ទ្យរត្រកអរ ។ ចុះអំពីអាកាស មកថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ជាឥសីទី ៧ លុះព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរជាធីនោះ ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏ជាវែលវាញ ព្រះខ្ញុំលាថា បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ព្រះនាងគោតមី បានអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គទាន៎ឯអស់ឱ្យ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានព្រះនាងគោតមីនោះ អប៉ាងជាយបុណ្យទាន៎ឯណោះ ក៏បានដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ។

ឥមិសេសា ឈានបិតាឆ្ហាភិ អភិ សព្វេ សមូហតា
ជាតិវ តម្ហិ ឆេត្វា វិហរាម អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត នោ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥទ្ធិយាបិ វសី ហោម និច្ចាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិញ្ញាណស្ស វសី ហោម មហាមុនិ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាម ទិព្វចក្ខុ វិសោធិតំ
សព្វាសវាបរិក្ខីណា នត្ថិទានិ បុនព្ភវោ ។
អត្ថេ ធម្មេ ច នេរុត្តេ បដិភានេ ច វិជ្ជតិ
ញាណំ អម្ហំ មហាវីរ ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ ។

កិលេសាទានិ ឌយ្ហន្តិ ភវាទានិ ភវន្តិ ច
ខីណា ទានិ សមុច្ឆិន្នា ភវតណ្ហា សមូលកា ។
ឥតោ ទានិ ន ជាយន្តិ ខន្ធា ឥមស្មិ ឆឌ្ឌិតេ
ឥតោ ទានិ ន ជាយន្តិ ខន្ធា ឥមស្មិ ឆឌ្ឌិតេ
ឥតោ ទានិ ន ជាយន្តិ ខន្ធា ឥមស្មិ ឆឌ្ឌិតេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥទ្ធិយាបិ វសី ហោម និច្ចាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិញ្ញាណស្ស វសី ហោម មហាមុនិ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាម ទិព្វចក្ខុ វិសោធិតំ
សព្វាសវាបរិក្ខីណា នត្ថិទានិ បុនព្ភវោ ។
អត្ថេ ធម្មេ ច នេរុត្តេ បដិភានេ ច វិជ្ជតិ
ញាណំ អម្ហំ មហាវីរ ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ ។

កិលេសទាំងឡាយ ពួកខ្ញុំម្ចាស់ដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ពួកខ្ញុំម្ចាស់ដកចោលហើយ ពួកខ្ញុំ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកកាត់ផ្តាច់ខ្លួងខ្ចីឆ្កឹង ។ ខ្ញុំពួកខ្ញុំម្ចាស់មកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជំប្រុសើរ វិជ្ជា ៣ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ទាំងអភិញ្ញា ៦ នេះ ពួកខ្ញុំម្ចាស់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គបំពេញប្រតិបត្តិហើយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ពួកខ្ញុំម្ចាស់ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងឥទ្ធិវិធី ស្ទាត់ក្នុងចិត្តរបស់ជនដទៃ និងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ពួកខ្ញុំម្ចាស់ ជំនះខ្លួនបុព្វេនិវាសៈ ជម្រះទិព្វចក្ខុ អស់អាសវៈទាំងពួងហើយ ឥឡូវនេះគេចឹងទៀត មិនមានទៀតឡើយ ។ បពិត្រព្រះមហាវីរៈ ញាណរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ តើតរឡើង ក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ រមែងមានក្នុងអត្ថផង ក្នុងធម៌ផង ក្នុងនិរុត្តិផង ក្នុងបដិភាណផង ។

អស្មាកំ(១) ឥរិដំ ឯស្លោសិ មេត្តដំ ត្តាកាមិ ជាយកា
អនុជានាមិ សត្ថាយោ ដិត្ថាជាយ មហាមុនេ ។
ដិត្ថាយិ សត្ថាម ឥទ្ធិំ កតិ វត្ថូនិ វិនន្តិយោ
យស្សនាធិ ឧភៅ កាលំ មញ្ញាតិ ជិនោ ព្រវិ ។
តោតមិអាធិកា តាយោ អនា កិត្តុធិយោ ជិនំ
វន្តិត្វា អាសនា តម្ហា វុដ្ឋាយ អកមីសុ តា ។
បហាតា ជនកាយេន សហ លោកក្តជាយតោ
អនុសំសាវយិ(២) ឥរៅ មាតុច្ឆិ យាវ តោដ្ឋកិ ។
អនា ដិមតិ ចាទេសុ តោតមី លោកពន្ធុនោ
សហោតកាហិ(៣) សត្ថាហិ បច្ឆិមំ ចាតវន្តំ ។

---

១ ម. អស្មាកំ ។ ២ ម. អនុសំយាយិ សោ ។ ៣ ម. សហេវ តាហិ ។

បតិត្រព្រះនាយក ក្តុកខ្ញុំព្រះអង្គមានមនុតាចិត្ត បានបម្រើព្រះ
អង្គរហើយ បតិត្រព្រះមហាមុនី សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតក្តុកខ្ញុំ
ព្រះអង្គទាំងអស់ ដើម្បីបរិនិព្វាន ។ ព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រាស់
ថា អថាគតនឹងកាលជួបមុខ ចំពោះនាងទាំងឡាយ ដែល
នេះតែខ្លួចនិយាយយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ សុំបរិ-
និព្វានឥឡូវនេះ (កាលបើយ៉ាងនេះ) នាងទាំងឡាយ ចូរ
សំគាល់ខ្លួវាកាលគួរដើម្បីនិព្វានចុះ ។ កាលនោះ កិត្តុនី
ទាំងឡាយនោះ មានព្រះនាងគោតមីជាដើម ថ្វាយបង្គំព្រះ
ជិនស្រី ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយដើរទៅ ។ ព្រះលោក-
នាយក ជាកំពូលនៃលោក ជាអ្នកត្រាស់ដឹង មួយភាគខ្លាំងដោយ
ពួកជនដ៏ច្រើន ចុះនៅស្តេចទៅតាមព្រះមាតុច្ឆា ដរាបដល់
បន្ទប់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះនាងគោតមី ក្រាបចុះទៀបព្រះ
បាទាទាំងគូ នៃព្រះលោកពន្ធុ ជាមួយនឹងពួកកិត្តុនីទាំងអស់
ខ្លះ នេះឈ្មោះថាការថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទជាទីបំផុត ។

ឥទំ បដិមកាំ មយ្ហំ លោកជាឥស្ស ឧស្សវំ

ឧ បុនោ អមតាការំ បស្សិស្សាមិ មុខំ តវ ។

ឧ ច មេ វន្ទនំ រំ តាវ ថានេ សុកោមលេ

សម្ម្ទសិស្សតិ លោកគ្គ អជ្ជ កញ្ញាមិ ឯតុតិ ។

រូបេន កិត្តកិនេន ឯត្តេ ធម្មេ យថាតថេ

សព្ពំ សព្ពតមេវេតំ អនស្សាសិកមិត្តវំ ។

សា សហ តាហិ កញ្ញាន កិត្តុទ្ធបស្សយំ សកំ

អឡ្ឍបល្លង្កមាកុជ្ជ ឯសីនិ បរមាសនេ ។

តតោ ឧថាសិកា តត្ថ ពុទ្ធសាសនវច្ឆលា

តស្សា បវត្តិ សុត្វាន ឧបេសុំ ថានវន្ទិកា ។

ការឃើញព្រះលោកនាថវន្ទនេះ ជាការឃើញខ្ញុំពុំធ្លាប់ឃើញ ខ្ញុំពុំធ្លាប់ឃើញ ខ្ញុំមិនបានឃើញ ខ្ញុំពុំធ្លាប់ឃើញ ព្រះកន្ត្រកបស់ព្រះអង្គ ដែលមានភាពមិនស្លាប់ទៀតឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមការថ្វាយបង្គំរបស់ខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទារបស់ព្រះអង្គដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ នឹងមិនមានទៀតឡើយ បពិត្រព្រះអង្គជាកំពូលនៃលោក ខ្ញុំនឹងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ) ព្រះនាងនឹងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយរូប ក្នុងថ្ងៃបច្ចុប្បន្ននេះ ព្រោះរូបពាំងតែសន្ទុះ សុទ្ធតែមានបច្ច័យភាវៈតិច ជារបស់មិនទាំងមួន ជារបស់ស្តុះស្តើង ។ ព្រះនាងនាគមិនោះ ទៅកាន់ស៊ុំណាក់កំពូល មួយតន្ទឹះដោយកំពូលពាំងនោះ អង្គុយបត់ជើង លើតាសនៈប្រសើរ ។ ព្រះនោះ ទេវតាទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះ ជាអ្នកស្រឡាញ់ព្រះពុទ្ធសាសនា បានឮដំណឹងព្រះនាងនាគមិ ក៏នាំគ្នាថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។

ការេហិ នុវំ បលាឡា ជិន្នម្ទលា យថា លតា
ពុទ្ធា ការុណិកា ភវំ សោភតិ្ថ ភូមិ ថាតតាកា(១)។
មា តោ សរណេ ថាវេ វិហាយោកមំ ជិភូតិ
ឯបតិ្ថាន យោថាម សព្ភាយោ សិរសា មយំ។
យោ បជានំ កមា តាសំ សត្ថា បញ្ញា ឧថាសិកា
តស្ស សីសំ បមជ្ជិត្តិ(២) ឥតំ វចនមព្រវិ ។
អលំ បុត្ត វិសាវេន(៣) មារថាសា ឧវត្តិថា
អនិច្ចំ សង្ខតំ សព្វំ វិយោកន្តំ ចលាចលំ ។
តតោ សា តា វិសជ្ជិត្វា បឋមជ្ឈានមុត្តមំ
ឧតិយញ្ច តតិយញ្ច សមាបជ្ជិ ចតុត្ថកំ ។
អាកាសាយតនញ្ចេវ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ តថា
អាកិញ្ចំ នេវសញ្ញាញ្ច សមាបជ្ជិ យថាក្កមំ ។

១ ម. ការិថាតិកា ។ ម. ស៊ីរិថាតិកា ។ ២ ម. ម. បមជ្ជិត្តិ ។ ៣ ម. ម. វិសេវេន ។

យកវៃតក់ត្រូន យំស្រែក តួរាលិត សោយសោកផ្តួល
ខ្ញុំនេះលើដែនដី ផ្តួចជាវិលូវែលនេតាក់ភ្ជាជិនប់ ពោលថ្លែងច្នេះ
ក៏ បពិត្រព្រះនាថដ៏ចាំពីរដ៏លើក ព្រះនាថកុំលះបង់ខ្ញុំ
យើងទាំងឡាយ ទៅកាន់ព្រះនិព្វានទៀយ យើងទាំងអស់គ្នា
ក្រាបថ្វាយបង្គំដោយសិរ្សៈ សូមអង្វរយាត់ ។ ឯបាសិកាណា
មានសព្វាមានបញ្ញា ជាប្រធានទៃស្រីទាំងនោះ ព្រះនាថ
គោតមីបានពោលនូវពាក្យនេះ នឹងឯបាសិកានោះ ដែល
កំពុងប្រកបព្រះសិរាបង់ព្រះនាថថា នែកូនស្រី កុំពិលាប
ទៀយ ព្រោះការយំសោក ជាហេតុនាំឲ្យប្រព្រឹត្តទៅកាម
ទូវអន្តរាយនានាវេ ប្រទាំងអស់ ដែលមានបច្ច័យប្រជុំតាក់
តែងហើយ សុទ្ធតែមិនទៀង មានការត្រាក់ត្រាសជាទីបំផុត
ជារបស់នាំឲ្យចលាចល ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាថលះបង់
នូវពួកឯបាសិកាទាំងនោះ ចូលកាន់បឋមជ្ឈានដ៏ឧត្តម ទុតិ-
យជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ចូលកាន់អាកាសា-
នញ្ចាយតនជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន អាកិញ្ចញ្ញាយត-
នជ្ឈាន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន តាមលំដាប់ ។

ปฐมโพธิยา ฉนฺนตฺถิ สมาปชฺชึ(๑) โคตมี
ยาวตา ปมาโณ ฉนฺโน ตาโต ยาวตกฺขตฺตุกา ฯ
ตาโต วุฏฺฐาย ฉนฺนายิ ฉินฺทถ์ ฉกสกฺก(๒)
ภูมิจาลา มหา อาสิ ฉกสา วิฏฺฐตา ปถวี ฯ
ปถวิฉิตา(๓) ฉนฺนกายา ปวิเวสุ เฉวตา
ปุญฺญวนฺโต ฉ ภควา อหิวสฺสฺ เมฉนิ ฯ
ภาฆวาโต เมฆกูฏมฺหิ วสฺสนฺเต ยถา ฉเฉ
เสาเกน ภิกฺขิเตน ฉ ทิวเส อาสิ สาตเต ฯ
เฉเก ชาตสุภ ตฺรญฺญา สมฺปตฺตหิสุ ตีหเณ(๔)
อฉิฏฺฐา ปต สงฺฆาต ยถายิ วิลยิ ภตา ฯ
ยา เฉมิ ปริภาสิ สตฺถุสาสนการิกา
ตายเปติ อนุปาตาตา ฉินฺทิสิ ตา วิย(๕) ฉิฏฺฐา ฯ

๑ ฉ. สมาปชฺชิฺ ฯ ๒ ฉ. ฉินฺทิสา ฯ ๓ ฉ. ปถวีฺ ฯ ๔ ฉ. ฉวเต ฯ
๕ ฉ. ฉินฺทิ วิย ฯ

ព្រះនាងវិសាខាមហា ចូលកាន់ឈានជាន់ទីបួយ ជាបដិសម្ភិទាជាន់ពីរចតុក្កជ្ឈាន មកដល់បឋមជ្ឈាន ។ ព្រះនាងវិសាខាមហា មិនមានតណ្ហា: ចេញពីចតុក្កជ្ឈាននោះហើយ ក៏និយាយ ជូនជាប្រពន្ធបុត្រទាំងនេះ ការកម្រើកផែនដីដ៏ធំ កំពើតមានឡើងផ្ទេរមកខ្លួន កំរៀលធ្លាក់ភ្លាក់ចុះពីអាកាស ។ ជាន់ផ្តាក់លាន់ឮតគ្រឹកតគ្រែត ទេវតាជាន់ទាបក៏យំឡើកខ្ទរលែ ផ្លៀនផ្តាក់ភ្លាក់ចុះអំពីអាកាស មកកាន់ផែនដី ។ ស្តេចន្ទុះឈ្មោះសិនេរុ ក៏តក្រើកញាប់ញ័រ ដូចអ្នកវាយគ្រាប់ក្នុងក្តាលរឿលវង្គ ជាន់ទាបជាមានសេចក្តីសោកក្រៃលែងក្តៅ ។ ទេវតា នាគ អសុរ ព្រហ្ម មានសេចក្តីសង្វេគជាខ្លាំងក្នុងខណៈនោះថា ឧប្បាតសង្គ្រាមជាន់ទាបមិនមានទៀតទេ ដូចយ៉ាងព្រះនាងវិសាខាមហានេះ នឹងដល់នូវការលាយបាត់ទៅ ។ ស្រីជាន់ទីបួយណា ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ចាមកកាន់ព្រះនាងវិសាខាមហានេះ ស្រីជាន់ទាបមិនមានឡើយ និយាយហើយ ដូចជាតណ្ហាតប្រព័ន្ធដែលលះបង់ ។

ហា យោគា វិប្បយោគន្តា ហាសិកំ សព្វសត្តានំ
ហា ជីវិតំ វិនាសន្តំ ឥច្ចាសិ បវិនេវជា ។
តតោ ឧភោ ច ព្រហ្មា ច លោកជេដ្ឋានុត្តមំ
កាលញ្ញុំ បុព្វកិច្ចានំ ឧបេច្ច ឥសិសត្តមំ ។
តថា អាមន្តយិ សត្ថា អានន្ទំ សុតិសាគរំ
កញ្ញាឧទ្ធ ឯវេនេហី កិត្តកំ មាតុ ឯកតិ ។
តថានុច្ចា ឯឯនច្ចា អស្សុនា បុណ្ណលោចនោ
កត្តវេន សវេនាហ សមាកញ្ញុ កិត្តកោ ។
បុព្វឧក្កាំណាបញ្ញាសុ ឧត្តរាយ វសន្តិ យេ(១)
មយ្ហំ សា កិត្តកំ ឆាត(២) កិត្តកោ សុកតោវសា ។
យា វន្ទយិ(៣) បយន្តេន សរីរំ បច្ឆិមំ មុនេ
សា តោតតិ កតា សន្តិ តាកវ សុវិយោធយេ ។

---

១ ម. ន្តោយ ច សត្តិកា ។ ២ ន. សុណន្តុ ភាសិតឡ្ហំ ។ ម. សុណន្តុ ភាសិត មយ្ហំ ។
៣ ន. ម. វន្ទយិ ។

ហើ។ ការប្រកប ខាងសេចក្តីត្រាក់ត្រាសជាទីបំផុត ហើ។ រូបទាំង-
ពួងដែលបច្ចុប្បន្នកាលកន្លងហើយ សុទ្ធតែមិនទៀង ហើ។ ជីវិតមាន
សេចក្តីវិនាសជាទីបំផុត ខាងសេចក្តីខ្វាក់ខ្វល់ដូច្នេះឯង ។ លុះ-
ជាដំណើរ ទៅតា ព្រហ្ម ចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធជាឥសីទី ៧
ធ្វើនូវកិច្ចប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខមួយការលោក ដ៏សមគួរខាងកាល ។
ព្រះនោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទ ដែលមាន
វោវដ៏ជ្រៅដូចសាគរថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរទៅប្រាប់នូវ
ហានិភ័យ របស់ព្រះមាតាដល់កិត្តិទាំងឡាយចុះ ។ គ្រានោះ
ព្រះអានន្ទមានសេចក្តីទុក្ខ មានក្អែកគេញាស់ដោយចិត្តក្អែក មាន
សំឡេងអាក់អួល ពោលថា កិត្តិទាំងឡាយ ណានៅក្នុងទិស
ខាងកើត ខាងត្បូង ខាងលិច ខាងជើង កិត្តិទាំងឡាយនោះ
ចូរប្រជុំគ្នា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ នាងកិត្តិនោះ ជាព្រះមាតា
របស់ខ្ញុំ ជាឧបដ្ឋាយិកា របស់ព្រះសុគត ។ ព្រះនាងគោតមីណា
ថ្វាយបង្គំព្រះសរីរៈរបស់ព្រះមុនី ជាទីបំផុតដោយការផ្តាច់ផ្តង់
ព្រះនាងគោតមីនោះ ទៅហើយកាន់ទីស្ងប់រម្ងាប់នៃព្រះនិព្វាន
ដូចជាភ្លើងប្រាត់ទៅ ក្នុងកាលជាទីរះរលឹងនៃព្រះអាទិត្យ ។

ពុទ្ធមាតាតិ សញ្ញត្តិ(១) បដយិត្វា កតា សមំ(២)
ឯ យន្តេ បញ្ចនេត្តោបិ តត្ត(៣) ឧក្ខិតិ ជាយតោ។
យស្សត្តិ សុភតេ សត្ថា យោ ភ សិស្សេ(៤)មហាមុនេ
ពុទ្ធស្ស មាតុ សញ្ញាវំ ការេតុ សុភនោវសោ។
សុទ្ធាវាសាបិ តំ សុត្វា សីយមាតច្ច(៥) តំក្ខណេ
ទេវេ ពុទ្ធាឧកាវេន ទេវេ ឥទ្ធិសុ ទេវិតា។
ក្ខជាតារវេ រម្មេ សព្វសោណ្ណមយេ សុភេ
មញ្ចកំ សមកេបេសុំ(៦) យន្តេ សុត្តាសំ(៧)តោតមី។
ចត្តារោ លោកបាលា យេ(៨) អំសេហិ សមធារយុំ
សេសា សញ្ញាធិការេ ឧភ ក្ខជាតារេ សមត្តហិ។
ក្ខជាតាកធិ សព្វាធិ អាសុំ បញ្ចសតាធិ ហិ
សរធានិទ្ធវណ្ណាធិ វិសុកម្មកតាធិ(៩) ហិ។

---

១ ម. បញ្ញត្តិ។ ម. បញ្ញត្តិ។ ២ ម. សយំ។ ៣ ម. ឆតំ។ ម. ឆតិ។ ៤ ម. យោ ច បិយោ។ ៥ ម. សីយមាតញ្ច។ ម. សង្ឃមាតញ្ច។ ៦ ម. សហរាបេសុំ។ ៧ ម. សុត្តាបំ ម. ឡ្ហាសំ។ ៨ ម. ម. ឆេ។ ៩ ម. វិសុកម្មកតាធិ។

ព្រះលោកនាយក សូមឱ្យមានព្រះឧត្តម ៥ ដ៏ទេវយ៉ាញ (ខ្លួនតំ
របស់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី) ទ័ស្ងប់រម្ងាប់ណា ព្រះនាង
បជាបតីគោតមីក៏ពុទ្ធី តម្កល់ទុកខ្លួនឈ្មោះថាពុទ្ធមាតា ទៅ
ហើយកាន់ទ័ស្ងប់រម្ងាប់នោះ។ បុគ្គលណា មានជំនឿចំពោះ
ព្រះសុគត ម្យ៉ាងទៀត សិស្សណា របស់ព្រះមហាមុនី
សិស្សនោះ ជាឧបាសករបស់ព្រះសុគត ប្លែកធ្វើសក្ការៈដល់ព្រះ
ពុទ្ធមាតាចុះ។ ក៏ពុំយូរឡើយ សូម្បីនៅក្នុងទីជ្រាយវាលព្រៃរោក
លុះឮដំណឹងនោះ ក៏មកដោយឆាប់រហ័ស ក៏ពួកខ្លះមកដោយ
ពុទ្ធានុភាព ក៏ពួកខ្លះជាអ្នកឈ្លាសក្នុងឫទ្ធិទាំងឡាយ ក៏មក
ដោយឫទ្ធិ។ ព្រះនាងគោតមី ផ្ទំលើព្រៃណា ជនទាំង
ឡាយលើកទូវព្រៃនោះ ជាក់ក្នុងផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ ជាទី
រីករាយ ដ៏ស្អាត ជារោងវែងមាសទាំងអស់។ លោក-
បាលទាំង ៤ ក៏សែងដោយស្មាទាំងឡាយ ទេវតាដ៏សេស
មានព្រះឥន្ទ្រជាដើម ក៏បានចាប់កាន់ផ្ទះកំពូល។ ផ្ទះកំពូល
ទាំងអស់មានចំនួន ៥០០ ខ្នង វែលព្រះវិស្សកម្មទេវបុត្រ
និម្មិតហើយ មានពណ៌ដូចជាព្រះអាទិត្យ ក្នុងសវេទកាល។

សព្វា ឥមា(๑) តិក្ខត្តុំ យោ អាសុំ មត្ថកេ សុសាយិកា(๒)
នេកានំ ទេវមារុឡ្ហា(๓) ឆិយ្យន្តិ អនុបុព្វសោ ។
សព្វសោ ជាតិតំ អាសិ វិតានេន នភគ្គលំ
សតាភ ឆទ្ធសុភ ច លញ្ជិកា(๔)កាឧកាមយា ។
បជាកា ឧសភវតាឧកា ឆិន្នភិន្នា(๕) បុប្ផកញ្ចុកា
ឱកត្តកាសបឧមា(๖) ឧបរិយភ បុប្ផមុត្តមំ ។
ឆិយ្យន្តិ ឆទ្ធសុរិយោ វិជ្ជលន្តិ(๗) ឆ តារកា
មជ្ឈន្តគោចិថាឆិទ្ធោ ឆ តាបេសិ សសី យថា ។
នេកា ឆិត្តេហិ កទ្ធេហិ មាលេហិ សុរភីហិ ច
ភឆិតេហិ ច ឆទ្ធេហិ សន្តិតីហិ ច ឫជយុំ ។
ជាតាសុភ ច ព្រហ្មានោ យថាសត្តិ យថាពលំ
ឫជយើសុ វិឆិយ្យន្តិ(๘) ឆិព្ភុតំ ពុទ្ធមាតរំ ។
សព្វាយោ បុរតោ ឆីតា ឆិព្ភុតា សុភតោរសា
កោតមី ឆិយ្យតេ បច្ឆា សក្កាតា ពុទ្ធចោសិកា(๙)។

๑ ម. ឥមំ ។ ๒ ម. សយិកា ។ ๓ ឧ.ម. ទទ្ធមារុឡ្ហា ។ ๔ ម. លញ្ជិកា ។ ๕ ឧ. ឆិន្នភា ។ ๖ ឧ. ឧតកាភសទ្ធមារំ ។ ម. ឧតកាភសទ្ធ ច ។ ๗ ម. ឋទ្ធលន្តិ ។ ๘ ម. ច ឆិយ្យន្តិ ។ ๙ ឧ. ពុទ្ធចោសិកា ។

តិក្ខត្តុំ តាំងអស់ សំដែងនៅលើត្រកូកត្តិ៍ខោះ ទេវតាតាំងឡាយ
សែងដែរត្រែះលើស្មា តាំងចេញទៅតាមលំដាប់ ។ ផ្កាភគាសបិរ
ពាំង ដោយតគាឧតាំងអស់ ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យដំណើរឡាយ
សឹងមានស្មាមសុទ្ធតែមាសតាំងអស់ ។ ទង់តាំងឡាយ ជា
អនេក ដ៏ចំត្រដូចជាតាវត្តឹង្ស ដែលគេលើកឡើងហើយ
មានផ្កាឈូកភ្ជាក់ចុះអំពីភាគាស ឆ្កាងផុសឡើងអំពីដែនដី ។
ព្រះចន្ទ្រដ៏ព្រះអាទិត្យកំប្រាកដ តាំងឆ្ការកំដុរភ្លឺដែរ ព្រះ
អាទិត្យត្រង់ជាក់តែមិនក្តៅដូចព្រះចន្ទ្រ ។ ទេវតាតាំងឡាយ
កំចួងដោយត្រឿងក្រអូប ភម្រេងឆ្ការជាទិព្វ មានក្លិនឈ្ងុយ
ឈ្ងប់ផង ដោយត្រឿងប្រតិមផង ដោយភាវកំរត្រឿងផង ។
នាគ អសុរ ព្រហ្ម កំចួងជាសមគួរតាមសេចក្តីអធិឋាន សម
គួរតាមកម្លាំង តាំងចេញទៅខ្លួនពុទ្ធមាតាដែលនិព្វានហើយ ។
កំពុងតែតាំងអស់ ជានុរសព្រះសុតនតដែលនិព្វានហើយ ជនតាំង-
ឡាយ តាំងទៅខាងមុខ ឯព្រះនាងនោតមី ដែលចិញ្ចឹមព្រះ
ពុទ្ធ ទេវតាអ្វើខ្លួនសក្ការៈ ហើយតាំងចេញទៅខាងក្រោយ ។

ខេវាតា មនុស្សា ព្រមទាំងនាគ អសុរ ព្រហ្ម ដើរទាន់មុខ
ឯព្រះពុទ្ធព្រមទាំងសាវ័ក ហាន៎ដើរទាន់ក្រោយ ដើម្បីបូជាព្រះ
មាគ ។ បរិនិព្វានរបស់ព្រះខាន៎ដោតម៏ ជាការណ៍អស្ចារ្យ
ក្រៃពេក យ៉ាងណា បរិនិព្វានរបស់ព្រះពុទ្ធ មិនដូច្នោះទេ ។
(គ្រោះថា) ក្នុងពុទ្ធបរិនិព្វាន មិនមានព្រះពុទ្ធនិងពួកភិក្ខុមាន
ព្រះសារីបុត្តជាដើម (ជាគណិបាវ័ទ) ក្នុងដោតម៏បរិនិព្វាន មាន
ព្រះពុទ្ធនិងពួកភិក្ខុមានព្រះសារីបុត្តជាដើម (ជាគណិបាវ៏) ទេ៎-
តាទាំងពួង ដើរដើងថ្កល់ទាំងពួងជាវិការៈនៃគ្រឿងក្រអូប
ទាំងអស់ ដេរជាសរជាយលំអភាគក្លិនក្រអូប ហើយបូជាសព
ភិក្ខុទាំងពួងក្នុងទីនោះ ។ ចំណែកនៃសរីរកាយរ៉ៃសេស
សល់ និងដុតដើរជាសេសសល់ ក៏នេ៎សុសអស់ ព្រោះនេ៎
ព្រះភាគន្តុ ចាន៎ពោលនូវពាក្យ ដែលញុំាងសេចក្តីសង្វេគ

បុរតោ នេវមនុជា សព្ពាតាស្សវត្រហ្មកា
បច្ឆា សសាវកោ ពុទ្ធោ ឯវន្តំ យាតិ មាតុយា ។
ពុទ្ធស្ស បរិនិព្វានំ នេនិសំ អាសិ យាទិសំ
តោតមីបរិនិព្វានំ អតិអច្ឆរិយំ(១) អហុ ។
ន ពុទ្ធោ ពុទ្ធនិព្វានេ(២) សារីបុត្តាទិ ភិក្ខវោ(៣)
ពុទ្ធោ តោតមិនិព្វានេ សារីបុត្តាទិកា យថា ។
ភិក្ខាទិកាធំ ភរិត្វាន សព្ពកច្ចមយាធំ ច(៤)
កច្ចុល្លាវិកាភិល្លាធំ(៥) ឈាបយឹសុ ច តា តហឹ ។
សេសភាគាធំ ចយ្ហឹសុ អដ្ឋិសេសាធំ សព្ពសោ
អាធន្តោ ច តថាភេច សំវេគជនកំ វចោ ។

---

១ ម. ម. អតីវច្ឆរិយំ ។ ២ ម. ពុទ្ធោ ពុទ្ធស្ស និព្វានេ ។ ៣ ម. តោ បរិស្សតិ ភិក្ខវោ ។ ម. តោ បរិយោទិ ភិក្ខវោ ។ ៤ ម. ម, តេ ។ ៥ ម. កច្ចុល្លាទិភិល្លានំ ។ ម. កច្ចុល្ល. បភិល្លានំ ។

គោតមី ឯជនំ យាតា ជឡ្ឌ្យាឡ្ឌ(๑) សរីរកំ
សង្ហ្ហតំ ពុទ្ធនិព្វានំ ន ធិរេន ភវិស្សតិ ។
តតោ គោតមិជាតូនិ តស្ស្ស បត្តកតានិ សោ
ឧបជាមេសិ ជាជស្ស អានន្ទោ ពុទ្ធចោជិតោ ។
ចាណិជា តានិ បត្តយ្ហ អភេជ ឥសិសត្តមោ
មហតោ សាវវន្តស្ស យជា វុក្ខស្ស តិដ្ឋិតោ ។
យោ សោ មហត្តកេ ទន្ទោ បលុដ្ឋេយ្ស អនិច្ចតា
តជា កិក្ខុនិសង្ឆស្ស គោតមី បរិនិព្ពុតា ។
អានន្ទ បស្ស ពុទ្ធស្ស(๒) និព្ពុតាយបិ មាតុយា
សរីរមត្តសេសាយ ន សោកាបរិទេវជា(๓) ។

---

๑ ម. ទឡ្ឌ្យាឡ្ឌ ។ ๒ ឧ. ម. អហោ អច្ឆរិយំ ឆឡំ ។ ๓ ឧ. ម. ឧត្តំ សោកបរិទ្ទជា ។

ឲ្យកើតជា ព្រះនាងគោតមី ទៅកាន់សេបក្ខីស្ទាប់ ទាំងសរីរៈ
បស់ព្រះនាង កំដេះសុសអស់ មិនយូរកុំខ្នាន ព្រះពុទ្ធនឹង
បរិនិព្វាន ជាប្រាកដដែរ ។ លិជាប់នោះ ព្រះអានន្ទនោះ
ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់ជាស់គឿន កំបន្ថោនន្ទូវព្រះជាតុ បស់ព្រះ
នាងគោតមី ដែលតម្ពល់ទុកក្នុងបាត្របស់ព្រះនាង មកជូាយ
ព្រះលោកនាថ ។ ព្រះពុទ្ធជាឥសីទី ៧ ទ្រង់ទទួលន្ទូវព្រះជាតុ
ទាំងឡាយនោះ ដោយព្រះហស្ត ហើយទ្រង់ត្រាស់ផ្ទូរថ្នាជា
ដើមឈើជិមានក្ងិន កាលនៅរស់ ទាំងទំហំដើមកំជំ តប្យ
ចាក់ទៅ ព្រោះសកាវៈមិនទៀង យាំងណា ព្រះនាងគោតមី
ជាប្រជានទ៉ងកិក្ខុនីសង្ឆ បរិនិព្វានហើយ កំយាំងនោះដែរ ។
ម្នាលអានន្ទ ម្នកជូរមើលចុះ ព្រះពុទ្ធមាតាដែលបរិនិព្វាន
ហើយ សល់ដែសរីរៈទេ ម្នកកុំសោកឡីកឡូលទ្យើយ ។

ឧ សោឯយ្យោ បវេសំ សោ តំ ឈ្លាសំ សោវសោកភ
បវិដ្ឋិតសត្តាថា សីតក្ខតា សុនិត្តតា ។
បណ្ឌិតាសិ មហាបញ្ញា បុថុបញ្ញា តថេវ ច
វន្តញ្ច កិត្តនំ សោ រវិំ វិញ្ញាឥ(១) កិត្តកេ ។
ឥត្ថិយោ ច វសី អាសិ ឯិញ្ញាយ សោតជាតុយោ
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសី អាសិ ច តោតមី ។
បុព្វេនិវាសញ្ញាសិ ឯិញ្ញក្ខុ វិសោធិតំ
សញ្ញាសភ បវិក្ខីណា ឧត្តិជាតិ(២) បុនព្ភវោ ។
អន្តិមទ្ធនិរុត្តីសុ បដិកាណោ តថេវ ច
បវិសុទ្ធិ អហុ ញាណំ តស្មា សោចនិយោ ឧ សោ ។
អយោយនហតាសេវ្យោ ឥលតោ ជាតវេឧសោ
អនុប្បត្តបសត្តស្ស យថា ឧ ញាយតេ តតិ ។

---

๑๙. ជាតាថ ។ ម. ជាយេ ។ ๒๙. ប. ឧត្ថ ។

ព្រះខន្ធ៍តោតមីនោះ ធ្វើនិពាតសាតតិសន្តុដ្ឋហើយ រៀ
ចាតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មានសេចក្តីត្រជាក់ មានទុក្ខរលត់
ហើយ មិនមែនព្រោះតែសេចក្តីសោក របស់ពួកជនដទៃ
ទេឡើយ ។ ព្រះនាងតោតមីកិត្តនីនោះ ជាបណ្ឌិត មាន
បញ្ញាច្រើន មានប្រាជ្ញាក្រាស់ មួយវិញទៀត ព្រះនាងជាអ្នកដឹង
ខ្លួកក្រែវែង តិអាយុវែង ជាឥត្ថីចាំទល្បាយ ម្ចាស់ចិត្តចាំង
ល្បាយ អ្នកចាំទល្បាយចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។ ព្រះនាងតោតមី
ស្គាត់ក្នុងបុព្វនិវាសញ្ញាណ ស្គាត់ក្នុងចិត្តរបស់ជនដទៃ និងចេតោបរិ-
យញ្ញាណផង ដឹងបុព្វនិវាសៈ ជម្រះចិត្តចក្ខុ មានអាសវៈ
ចាំងពួនអស់ហើយ ឥឡូវនេះ កាលជាតិមិនមានទៀតឡើយ ។
ញាណក្នុងឥត្តផង ក្នុងធម៌ផង ក្នុងនិរុត្តិផង ក្នុងបដិភាណ
ផង ជាបរិសុទ្ធ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមិនត្អូរសោកស្តាយ
ព្រះនាងតោតមីនោះទេឡើយ ។ តតិរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្ត
ស្ងប់ទាប់ តាមលំដាប់ រមែងមិនច្រួលតវ ដូចអ៊ីដែលដែល
បុគ្គលដំហើយ កំភ្លុងរឹងប្រឹង ដោយសារកំភ្លឹង យ៉ាងណា ។

ปริ สงฺฆาฏิมุตฺตฺตมิ ตาทิเส ปาวเร สติ
ปญฺจาปาทุ(๑) ตตฺถ ฉตฺตึ ปตฺตานิ อฏฺฐ ปณฺฑเว(๒) ฯ
อตฺตมโน ตโต ปาเจ สปริปฺผาณกาทิกา
ภาเวตฺวา สตฺตเภฺย ปุตฺเต(๓) ขตฺติยปุตฺเต ตาทิเส ฯ
ตโต ปุนปิ อายสฺมา มหาปตาปตาปโน ภิกฺขเว
ตมา ตาตาโยเย อตาสิตฺถาติ ฯ

มหาปตาปตาปโนติ ปเทหิ สมฺพนฺโธ ฯ

อฏฺฐม ทฺวาทสนิปาตชาตก

(๑๙) ปฐมุปฺปตฺติภาเวน ปิ สพฺพสตฺเตสุ ตกฺกมา
ตโต สตสหสฺสมฺหิ กปฺเป ฉปฺปฏิ ชายโถ ฯ
ตตาหิ(๔) ปริสาตมิ ชาตา เสฏฺฐิกุเล อหุ(๕)
ชาตาตนยเนเนว มหาสุขสมปฺปิตา ฯ

๑.ฉ.ม. ปญฺจเปตุ ฯ ๒ ฉ. ม. สุปิ ฯ ๓ ฉ. ม. สตฺตเภฺยสุ ฯ ๔ ฉ. ตตฺถ ฯ ๕ ฉ. อหุ ฯ

ตถาปสนฺตุตฺตสฺส มาตงฺคสฺส ตาทิเส สติ ปาวเร ปญฺจาปาทุ ตตฺถ ฉตฺตึ ปตฺตานิ อฏฺฐ ปณฺฑเว ฯ อตฺตมโน ตโต ปาเจ สปริปฺผาณกาทิกา ภาเวตฺวา สตฺตเภฺย ปุตฺเต ขตฺติยปุตฺเต ตาทิเส ฯ ตโต ปุนปิ อายสฺมา มหาปตาปตาปโน ภิกฺขเว ตมา ตาตาโยเย อตาสิตฺถาติ ฯ

มหาปตาปตาปโนติ ปเทหิ สมฺพนฺโธ ฯ

ทฺวาทสนิปาตชาตก ที่ ๘

(๑๙) *ปฐมุปฺปตฺติภาเวน ปิ สพฺพสตฺเตสุ ตกฺกมา ตโต สตสหสฺสมฺหิ กปฺเป ฉปฺปฏิ ชายโถ ฯ ตตาหิ ปริสาตมิ ชาตา เสฏฺฐิกุเล อหุ ชาตาตนยเนเนว มหาสุขสมปฺปิตา ฯ*

ឧបេត្វា តំ មហាវីរំ អាសេ្សសិ ធម្មទេសនំ
តតោ ជាតប្បសាទាហំ ឧបេសិំ សរណំ ជិនំ ។
មានសំ បិតរញ្ចាហំ អាយាចិត្វា វិនាយកំ
និមន្តយិត្វា សត្តាហំ កោដយិ សហ សាវកំ។
អតិក្កន្តេ ច សត្តាហេ មហាបញ្ញានមុត្តមំ
កិត្តយិំ ឯតទគ្គម្ហិ ឋានេសិំ នរសារថិ ។
តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា បុន តស្ស មហេសិនោ
ការំ កត្វាន តំ ឋានំ បត្ថិបជ្ជ បណិធយិំ ។
តតោ មំ ស(១) ជិនោ អាហ(២) សិជ្ឈតំ បណិធិ តវ
សសាសនេ្ន មោក្ខតំ ការំ អប្បមេយ្យេ ឥមំ តយា(៣)
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ កុលសម្ភវេ
កោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា ឱរសា ធម្មនិម្មិតា
ឯតទគ្គមនុប្បត្តា ខេមា នាម ភវិស្សតិ ។

---

១ ម. ឥទ ។ ២ ម. សហ ។ ៣ ម. តវ ។

ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះមហាវីរបុរស ហើយបានស្តាប់ធម្មទេសនាលំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីជ្រះថ្លាកើតឡើង ហើយដល់នូវព្រះជិនស្រីជាទីពឹង ។ ខ្ញុំសូមអង្វរមាតាបិតា ហើយនិមន្តព្រះពុទ្ធជានាយក ព្រមទាំងព្រះសាវ័កមកឆាន់ អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃផុតទៅ ព្រះពុទ្ធជាទេសាម៉ៅ ទ្រង់តាំងនិក្ខុនី ដែលទក្តមជាធំជាងនិក្ខុនី មានបញ្ញាច្រើន ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ។ ខ្ញុំឮព្រះពុទ្ធវាចានោះហើយ ក៏រីករាយ បានធ្វើសក្ការៈចំពោះព្រះពុទ្ធជាមហាសីនោះទៀត ក្រាបចុះហើយច្រាំថ្នូរនូវតំណែងនោះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រាស់ចំពោះខ្ញុំថា សេចក្តីប្រាថ្នារបស់នាង សម្រេចហើយ សក្ការៈដែលនាងធ្វើហើយចំពោះអាតគ ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ជាសក្ការៈមានផលច្រើនមិនបាន ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម ទ្រង់សម្ភពក្នុងត្រកូលក្សត្រក្តោះ ទីធីទប្បត្តិខ្លីនក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាភិក្ខុនីឈ្មោះខេមា ជាធម្មទាយាទជាឧរស ជាធម្មនិម្មិតនៃព្រះសាស្តានោះ ដល់នូវទីជាឯតទគ្គៈ ។

អដ្ឋម៉ ទេមាបរិយាបទាន

តេន ការម្មេន សុការតេន ទេតជាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសូបគា អហំ ។
តតោ ចុតា យាមមគំ តតោហំ តុសិតំ គតា
តតោ ច និម្មានរតឺ វសវត្តឺបុរំ គតា ។
យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ តស្ស ការម្មស្ស ភាហសា
តត្ថ តត្ថេវ ភជ្ជនំ មហេសិត្តមការយឺ ។
តតោ ចុតា មនុស្សត្តេ ភជ្ជន ចក្ការត្តិនំ
មណ្ឌលីនញ ភជ្ជនំ មហេសិត្តមការយឺ ។
សម្សត្តឺ អនុកោត្វាន ទេវេសុ មនុស្សេសុ ច(១)
សព្វត្ថ សុទិតា ហុត្វា អនេកការម្សេសុ សំសរឺ ។
ឯកានវុតេ ឥតោ ការម្ស វិបស្ស៊ី ឡោកនាយកោ
ទុប្សជ្ជិ ចារុនស្សនោ(២) សព្វជម្មេ វិបស្សកោ ។

---

១ ម. ម.. មនុជេសុច ។ ២ ម. ចារុនយនោ ។

ទេមាបរិយាបទាន ទី ៨

ខ្ញុំលះបង់កន្ទកាយ ជារបស់មនុស្ស ហើយចូលទៅកើត
ក្នុងឋានតាវត្តិង្ស ដោយបុញ្ញកម្មវដលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយ
ការតម្ពល់ទូវបេតនាផង ។ លុះខ្ញុំច្យុតចាកឋានតាវត្តឹង្សនោះ
ហើយ ទើបទៅកើតក្នុងឋានយាម: លុះច្យុតចាកឋានយាម:
នោះហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងតុសិត លុះច្យុតចាកឋានតុសិត
នោះហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងឋាននិម្មានរតី ទៅកើតក្នុងឋាន
បរនិម្មិតវសវត្តីបុរី ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលណា ។ ខ្ញុំបានធ្វើ
ភាពជាមហេសីនៃពួកស្តេចក្នុងត្រកូលនោះ ។ ព្រោះអានិ-
សង្សនៃបុញ្ញកម្មនោះ ។ លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
បានធ្វើជាមហេសីនៃពួកស្តេចចក្រពត្តិផង នៃពួកស្តេចមាន
មណ្ឌលផង ក្នុងអត្តភាពជារបស់មនុស្ស ។ ខ្ញុំបានទទួល
សម្សត្តិក្នុងទេវលោកទាំងឡាយផង ក្នុងមនុស្សលោកទាំង-
ឡាយផង ដល់ទូវសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួង ហើយអន្ទោល
ទៅក្នុងកប្សទាំងឡាយដឹងច្រើន ។ ក្នុងកប្សទី ៩១ អំពីកប្ស
នេះ ព្រះពុទ្ធវិបស្ស៊ី ជាលោកនាយក មានព្រះនេត្រដឹត-
ហ្ជឹង ឃើញនូវពួកធម្មិទាំងអស់ ទ្រង់កើតឡើងហើយ ។

តមហំ លោកជាយកំ ឧបេត្វា(១) នរសារថិំ
ឥមំ បណីតំ(២) សុត្វាន បកាសិំ អនគារិយំ ។
ឧសវេ្សសហស្សានំ(៣) តស្ស វីរស្ស សាសនេ
ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វាន យុត្តយោគា តបុស្សុតា ។
បច្ចយាការកុសលា ធម្មសេ្សវនាសនា
ឯបុណា ឯត្តកេ ឯកា សត្ថុសាសនការិកា ។
តតោ ចុតាហំ តុសិតំ ឧបបជ្ជា យសស្សិនី
អកនិដ្ឋេ(៤) តហិំ អញ្ញេ ព្រហ្មចរិយេ ឧលេនហំ ។
យត្ថ យត្ថោបបជ្ជាហំ មហាភោគាមហទ្ធនា
មេជារិនី ទ្វេវតី(៥) វិនីតបរិសាបិច ។
តតាហំ តេន កម្មេន យោតេន ជិនសាសនេ
សព្ពា សម្បត្តិយោ មយ្ហំ សុលភា មនសោ បិយា ។

១ ម. ឧបេត្វា ។ ២ ម. កណិតំ ។ ៣ ម. អសីតិវស្សសហស្សានំ ។ ៤ ម. អតប្បកេ ។ ៥ ម. សិលវតី ។

ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះលោកនាយកនោះ ព្រះអង្គជានរសារថី
ទ្រង់ស្តាប់ធម៌ដ៏ប្រសើរ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំបាន
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធជាវីរបុរសនោះ
ប្រកបព្យាយាម ជាពហុស្សូត អស់មួយម៉ឺនឆ្នាំ ។ ខ្ញុំជាអ្នក
ឈ្លាសវៃ ក្នុងធម៌ជាបច្ចយាការ ភ្ញៀវភ្លក្នុងចតុរយៈសច្ច
មានបញ្ញាដ៏ល្អិត ជាអ្នកចេះគិតដ៏ចំព្រះ ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនា
របស់ព្រះសាស្តា ។ លុះខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ ក៏
បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ជាទេវតាមានយស ត្រូវសង្កត់
ពួកទេវតាដទៃ ក្នុងឋានតុសិតនោះ ដោយផលនៃព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ ។ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងទីណា ។ ជាស្រីមានភោគៈច្រើន
មានទ្រព្យច្រើន មានទ្រង្វាជ្ញា មានរូបល្អ ពាន់ជាតិសង្ខ័យក៏មាន
សណ្តាប់ធ្នាប់ ។ ខ្ញុំរឭកឥតកើតពាន់សាសនា នៃព្រះជិនស្រី
ដោយបុញ្ញកម្មទីនេះសេចក្តីព្យាយាមនោះ សម្បត្តិពាន់អស់ ខ្ញុំ
រកបានដោយងាយ ពាន់ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់ខ្ញុំ ។

โยหเมว ภควโต กตฺตา ยนฺตฺวา ยนฺตฺวา ตถาคเตน
วิหาเรตสฺมึ ฉ มหาโกฏฺ ปฏิปตฺติยเมว ฯ
ตมฺหิ ภิกฺขเว กาเล ทฺวาทสกุ มหายเสา
ชาเตน โกณฺฑญฺญโคตฺเตน ขุปฺปฏฺฐิ วตสฺมึ วเร ฯ
ตถา หิ ตาวเทว สตฺตมิยา สุรสมิทฺธิ ตกุลปฺปชา
ฉฬภิญฺญา สุเมธา จ อหิปิณฺฑ ตยา ฉฬา ฯ
สตฺถุกาลมฺหิ อตฺตาสิ เอเตหิ สหาสฺสาเนว ขีณา(๑)
สพฺเพ ฉฬภิญฺญา วิหารา ตโต(๒) ทฺวิสฺส ตาวตกา(๓) มยา ฯ
ตโต ตุตา มยา สทฺธา ตาวตฺตึสูปคา อหุ
ยสสา อคฺคตา ปตฺตา มนุสฺเสสุ ตเถว จ ฯ
ตมฺหิ ยเว ภควติ ทฺวาทสกุ มหายเสา
ตสฺสาเยว ชาม ชาเตน ขุปฺปฏฺฐิ วตสฺมึ วเร ฯ

๑ ฉ. ตาน สหสฺสานิ ขีณา ๒ ม. ตาสหสฺสานิ ฉปิ ๓ ฉ. สพฺพสฺส วิหารมฺปิ ๓ ตาวติกา ฯ

สพฺพปฺปโรสณา ชาตกฺขาตสฺส ทุวิเส ทุวิเสเยว กฺขตฺติยาณี ฯ
กฺขาโนเร ฯ มิตฺตวินฺทเตยฺยสฺส ทุวิเส ทุวิเสเยว ปริตฺตปตฺติยสฺส ฯ กฺขตฺติยกฺขาโนเร ปุตฺตปุตฺตาเนเม-
ตมฺม: ปุตฺตปุตฺตาเนเมตมฺม ปุตฺตปุตฺตาเนเมตมฺม ปุตฺตปุตฺตาเนเมตมฺม

ឯបដ្ឋាសោ មហោសិស្សោ តទា អាសិ ឥសិស្សរោ
កាសិ រាជា តទា តស្ស ពារាណសិបុរុត្តមេ ។
តស្សាសឹ ជេដ្ឋកា ធីតា សមណី តិតិ វិស្សុតា
ឆឌ្ឌេ សុត្វា ជិនក្កស្ស បព្វជ្ជំ សមរោចយី ។
អនុជាតិ ច សោ តាសោ អគារេ តទា មយំ
វិសវស្សសហស្សានិ វិចរិម្ហ អកង្ខិតា ។
សោមារព្រហ្មចរិយំ(១) រាជកញ្ញា សុខេ ឋិតា
ពុទ្ធោបដ្ឋានធិរតា ម្ចុធិតា សត្ត ជីនរេ ។
សមណី សមណគុត្តា ច កិកុធី កិក្កុធាសិកា(២)
ឆម្មា ចេវ សុឆម្មា ច សត្តមី សង្ឃទាសិកា(៣) ។
អហំ ទុប្បលវណ្ណោ ច បដាចារា ច កុណ្ឌលា
កិសាគោតមី ឆម្មទិន្នា វិសាខា ហោតិ សត្តមី ។

១ ម. សោមារព្រហ្មចរិយំ ។ ២ ម. កិក្កុធាយិកា ។ ៣ ម. ម, សង្ឃទាយិកា ។

ក្រោះនោះ ព្រះរាជាក្នុងវែនកាសី ព្រះនាមកិកី ជាធំលើប្រជាជន ក្នុងនគរពារាណសី ជាបុរីដ៏ឧត្តម ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះពុទ្ធជាមហាមុនី ។ ខ្ញុំត្រូវជាជីតាបង្អស់ របស់ព្រះរាជាអង្គនោះ ដែលគេឮថ្លែងដោយឈ្មោះសមណី ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះធម៌របស់ព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ហើយគេញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ។ ព្រោះវាគជាតិ ទ្រង់ពុំមានឧត្តរភាគដល់យើងទេ ក្រោះនោះ យើងជាអ្នកមានខ្វះលំទ្រអស់ប្រមាណ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់កុមារីអស់ ៦០ ពាន់ឆ្នាំក្នុងវង្សនេះ ជាព្រះរាជកញ្ញា ឋិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ ព្រោះការកាន់យកក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ ជាព្រះរាជធីតា ៧ អង្គ គឺ នាងសមណី ១ សមណគុត្តា ១ កិកុធី ១ កិក្កុធាសិកា ១ ឆម្មា ១ សុឆម្មា ១ សង្ឃទាសិកា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។ (ក្នុងពុទ្ធុប្បាទព្រះសមណគោតមនេះ ធីតាចាំង ៧ នោះ) គឺ ខ្ញុំនេះ ១ ទុប្បលវណ្ណា ១ បដាចារា ១ កុណ្ឌលកេសី ១ កិសាគោតមី ១ ឆម្មទិន្នា ១ វិសាខា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។

តាជានិ សោ ឧភដ្ឋោ ជន្ទ្ធំ ឆេសេតិ អក្ខិតំ
បហានិជានសុត្តន្តំ សុត្វា តំ បរិយាបុណិ ។
ឆេមិ តាឆ្នេមិ សុតាឆេមិ ឆេតនាបណិធីមិ ច
ឯហិត្វា មានុសំ ឆេមិ តាវត្តិំសំ អតញ្ជហំ ។
បច្ចូមេ ច តាវតិំសា សាតាលាយំ បុរុត្តមេ
រញ្ញោ មន្ធុស្ស ឆីតាសិ មនាបា ឧយិតា បិយា ។
សហា មេ ជាតមត្តម្ហិ ឆេមំ តម្ហិ បុរេ អហុ
តតោ ឆេមាតិ ជាមំ មេ កុណតោ(១) ឧបបជ្ជិ ។
យតាហំ យោទ្ធំ បត្តា វ្រូឍវណ្ណវិភូសិតា
តតា អតាសិ មំ តាតោ តិម្ពិសារស្ស រាជិនោ ។
តស្សាហំ សុបិយា អាសិំ វ្រូឍតោលាយនេ រតា
វ្រូឍាវំ ឆោសវាឆីតំ ឯ ឧឆេមំ មហាឧយំ ។

---

១ ម. កុណតំ ។

ក្នុងកាលមួយ ព្រះអង្គជាតាទិច្ចវង្សរបស់ជន កំពុងសម្តែងធម៌ ខ្ញុំបានស្តាប់មហាទិតានសូត្រ ដែលជាសូត្រមិនធាន់ដែលកើតមាន ហើយក៏រៀនយកខ្លឹមសូត្រនោះ ។ ខ្ញុំលះបង់ខ្លួរកាយជារបស់មនុស្សហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្លាប់ល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ខ្លួរចេតនានោះផង ។ លុះដល់មកក្នុងចុង្គមភព ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានជាធីតា ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីប្រាថ្នាដោយ របស់ស្តេចព្រះនាមមន្ធុះ ក្នុងបុរីដ៏ឧត្តម ឈ្មោះសាគលា ។ ការកម្សាន្តក្តី កើតមានឡើងក្នុងបុរីនោះ ដំណាលគ្នានឹងការដែលខ្ញុំកើតឡើង ព្រោះហេតុនោះ ជាតិក្យថានាមនេះ ជាឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ កើតឡើងដោយគុណ ។ កាលណា ខ្ញុំដល់នូវវ័យដ៏ចម្រើន ស្អិតស្អាងរួមនឹងពណ៌ ក្នុងកាលនោះ ព្រះវរបិតាបានប្រទានខ្លួនខ្ញុំទៅព្រះបាទពិម្ពិសារ ។ ខ្លួនខ្ញុំជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃលែងរបស់ព្រះរាជាអង្គនោះ ជាស្រីក្រៃគរក្នុងការប្រកាន់ប្រុស ខ្ញុំមិនដែលបានបួលទៅតាស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានសេចក្តីតណ្ហាជំនះដោយខ្ញុំតែឯងឃើញថា ព្រះពុទ្ធជាអ្នកកោលទោស ចំពោះប្រុស ។

តំ ខ្ញុំ សោកេ តជា កជា មមាធុក្កហតុទ្ធិយា

វណ្ណាយិត្វា វេឡុវំ តាយកោ តាបយី មមំ ។

វន្ទិំ វេឡុវំ យេន ឧ ឯំ ខ្ញុំ សុកតាលយំ

ឧ តេន ឧទ្ធំ ឯំ ខ្ញុំ ៥តំ មញ្ញន្តិ សេ មយំ ។

យេន វេឡុវំ ឯំ ខ្ញុំ ឧ១ឧទ្ធំ ឧទ្ធំ

សុឯំ ខ្ញុំ ឧទ្ធំ តេន អមាទ្ធំ សុឧទ្ធំ ។

វិមាយ ឧទ្ធំ ឧេវ ទិតាត្វា ឧបាតលេ

វន្ទិំ វេឡុវំ ឯំ ស្វា ឧ តប្បន្តិ សុវិន្តិតា ។

ភ៨ម្ពុញ្ជេន ឯំ ខ្ញុំ ពុទ្ធម្ពុញ្ជេន ភូសិតំ

តោ វណ្ណា តស្ស ឯំ សេន្តិ វំ ឧស្ស កុណាសភូយំ ។

ក្រោះនោះ ព្រះបាទតិម្ពុសារ ទ្រង់ញាំងជនក្នុងប្រៀងឲ្យប្រៀង
សាសើរវត្តវេឡុវនៃឱ្យខ្ញុំស្តាប់ ដោយច្រើនបាយក្នុងកាលអនុគ្រោះ
ចំពោះខ្លួនខ្ញុំ ដូច្នេះថា ក្តីតយើងសំគាល់ថា បុគ្គលណាមិន
ឃើញ នូវវត្តវេឡុវនៃ ជាទីរកាយ ជាលំនៅនៃព្រះសុគតទេ
ឧទ្ទេសច្រើន កំឡោះជាបុគ្គលនោះមិនឃើញវែរ ។ វត្តវេឡុ-
វនៃ ជាទីរកាយដ៏ក្រៃលែង របស់ប្រជាជន បុគ្គលណាបាន
ឃើញហើយ ច្រើនឆ្នាំះឧទ្ទេសនេះ ជាទីរកាយដ៏ក្រៃលែង
របស់សម្តេចអមរាត្រីឥន្ទ កំឡោះជាបុគ្គលនោះ ឃើញ
ហើយវែរ ។ ពួកទេវតាលះបង់ឧទ្ទេសច្រើន ចុះមកលើផ្ទៃ
ផែនដី បានឃើញវត្តវេឡុវនៃជាទីរកាយហើយ កំសត្វ
ចាំឡក មិនបង្អែកក្នុងកាមើល ។ វត្តវេឡុវនៃនេះ កើតឡើង
ដោយបុណ្យព្រះរាជា ផែលស្តេចស្តាប់ហើយ ដោយបុណ្យ
របស់ព្រះតថាគត ខណៈឡើយអាចារ្យ នូវការសន្សំគុណ
របស់វត្តវេឡុវនៃ ដោយសព្វគ្រប់បាន ។

តំ សុត្វា វចនមព្ភុតំ　　មម សោតមនោហរំ
ឧដ្ឋាយាសនា តម្ហាហំ　　រញ្ញោ អារោចយឹ តទា ។
មហតា បរិវារេន　　តទា មំ(๑) សោ មហីបតិ
សេឡេសេសិ(๒) តមុយ្យានំ　　ឧស្សវាយ សមុស្សុកំ ។
តត្ថ បស្សឹ មហាភោគេ　　វនំ ឱក្កន្តសោភនំ
យំ សជា កាតិ សិរិយា　　សុកតាកាសុវត្ថិតំ ។
យថា ច បិណ្ឌាយ មុនិ　　កិរិកាឡបុរុត្តមំ
បវិដ្ឋោហំ តថាយេវ　　វនំ ឧដ្ឋុមុតាកមំ ។
តថា តំ សង្ឃវនំ(๓)　　ជាជាកមរកុដ្ឋិតំ
កោកកិលភីតសហិតំ　　មយូរកណ្ឌចុដ្ឋិតំ ។
អប្បសទ្ធមជាកិណ្ណំ　　ជាជាឧត្តមភូសិតំ
កុដិមណ្ឌបសង្ឃិណ្ណំ　　យោគីវរវិភដិតំ(๔) ។

๑ ម. ០។ ๒ ម. សម្ពាសេសិ ។ ម. មំ សេសេសិ ។ ๓ ម. ឱក្កន្តវនំ ។ ម. ឱក្កវិរិវនំ ។
๔ ម. ម. យោគីវរវិភដិតំ ។

គ្រានោះ ខ្ញុំឮនូវសម្តីនៃវត្តវេឡុវ័ន ជារឿងដ៏មានដល់ត្រចៀកនៃខ្លួនបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំមានក្រេចក្រាយចង់ទៅមើលនូវព្រឹត្តនោះ ទើបក្រាបទូលព្រះរាជា ។ គ្រានោះ ព្រះរាជាទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ខ្ញុំ ទ្រង់បញ្ជូនខ្ញុំដែលកំពុងឈរនៅក្បែរ ដើម្បីទៅមើលនូវព្រឹត្តនោះដោយបរិវារច្រើន ដោយព្រះបន្ទូលថា ម្នាលនាងមានកោនះច្រើន ព្រៃណាដែលគេត្រកអរហើយ ដោយពាក្យព្រះសុគត រមែងភ្លឺរុងរឿងដោយសិរីត្រង់កាលជាំវស្សា ចូរនាងទៅចុះ ចូរនាងមើលព្រៃនោះ ដែលជាទីត្រេកអរនៃភ្នែក ។ ព្រះមុនីសម្តែង ស្តេចទៅកាន់ប៉ារិឆត្តក ឈ្មោះគិរិព្វជៈ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលណា ខ្ញុំក៏ចូលទៅមើលវត្តវេឡុវ័ន ក្នុងកាលនោះ ។ គ្រានោះ វត្តវេឡុវ័ននោះ មានដើមរាយរីកផ្កាស្គុះស្គាយ ដែលទ្រទាំងដោយតមរជាតផ្សេងៗ ។ ប្រកបដោយចម្រៀងនៃសត្វតោក្តី ដែលតួកឯកកំពុងលំពង ។ វត្តវេឡុវ័ន ជាវត្តមានសំឡេងឮជិត មិនកុះករដោយមនុស្សស្អាតស្អំដោយទីចង្រ្កមផង ។ មានកុដិនិងមណ្ឌបរៀបជាជួរៗគ្នាផង ដែលយោគីវរបុរសតួរត្រេកអរជាពិសេស ។

កាលខ្ញុំដើរទៅ បានសំគាល់ឃើញថា ក្អែកបេសខ្ញុំ ប្រកប ដោយផល ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញភិក្ខុកំពុងឡើងមួយប្រជា អ្នកព្យាយាម ខ្ញុំគិតថា ភិក្ខុនេះបរិនាមក្នុងព្រៃស្ងាត់គួរគប្បីយកយកបែប នេះ ប្រកបដោយប្រជាពីក្រែកអា ហាក់ដូចជារួបកាលនៅក្នុង រ័យក្មេង ។ យើ ភិក្ខុក្រអើលនេះ ឃ្លុំសង្ឃជីវិតក្តីយពិតប្រាកដ ទៀបតែលំណើ លះបង់ខ្លួនតម្រេកដែលកើតអំពីតម្រេក ។ ឆមានេះ ជាធម៌ដ៏ល្អ ព្រៃគ្រប់ចាស្ថចាស់ខ្លួ បរិភោគភាមសុខ ភាមសប្បាយ តប្បីប្រព្រឹត្តក្នុងកាលខាងក្រោយទៀត ។ ខ្ញុំ ជឹងច្បាស់ថា ព្រៃនេះស្ងាត់ ហើយចូលទៅកាន់តន្លក្នុងដើរ លំទៅព្រៃជិនស្រី បានឃើញព្រះជិនស្រី ដូចជាព្រះគាទិត្យ កំពុងរះឡើង ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះអគ្គ តន់ជាសុទ្ធតែមួយ ព្រះអគ្គ ដែលស្រីជីប្រុសើរកំពុងចក់ចាំយ ហើយគិតយ៉ាងនេះ ថា ព្រះជិនស្រីនេះ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងជីជន មិនសៅហ្មងទេ ។

ទិដ្ឋធ្លី អមញ្ញិសឹ្ម សដលំ ឧយនំ មមំ[1]
តថាគតំ[2] អនុណាំ កិក្ខុំ យុត្តំ ជិស្វា ទិដ្ឋយី ។
ឆ្វៀងសេចំ វរេ[3] វនេ មិគោយំ ឧរយោទ្ធនេ
វសន្តមិវ កាន្តេន រូបេន សុសមង្គិតោ ។
ជិលិន្ធោ ពុក្កមូលម្ហិ មុណ្ឌោ សង្ឃាដិបារុតោ
ឈាយតេ វតយំ កិក្ខុ ហិត្វា វិសយដិ រតិ ។
ឯតុ ធាម កហាដ្ឋេន ការំ កុត្វា យថាសុខំ
ឧបជ្ជ ជន្លោន ឧន្មោយំ ឧទិតច្ចោ សុកន្តកោ ។
សុញ្ញាគន្ត្វ វិជិត្វាន កន្តរេហំ វិចាលយំ
ទិបេត្វា ជិនមគ្គក្តី ទុឧយន្តំវ ភាការំ ។
ឯកកាំ សុខមាសីនំ វីជមានំ វិភត្តិយា
ជិស្វានេវំ វិចិន្តេសឹ ជាយំ ស្វាទោ ឧភាសតោ ។

---

១ ម. ម. ឧម ។ ២ ម. ម. តថាបិ ។ ៣ ម. បវនេ ។ ម. វិវនេ ។

ตาสกญฺญานญฺจ มาสปฺปมาณานิ มณฺฑลานิ ปญฺญายึสุ, ตานิ ปน ทิสฺวา ราชา ปุจฺฉิ "ภทฺเท กสฺมา ตุมฺหากมฺปิ มาสปฺปมาณานิ มณฺฑลานิ ปญฺญายนฺตี"ติ. "อาม มหาราช, ตุมฺหากมฺปิ ปญฺญายนฺติ, ตานิ ปน ทิสฺวา ตุมฺเหหิ กึ กตฺตพฺพนฺ"ติ. "ภทฺเท ตุมฺหากมฺปิ ปญฺญายนฺติ, มยฺหมฺปิ ปญฺญายนฺติ, ตานิ ปน ทิสฺวา มยา กึ กตฺตพฺพนฺ"ติ. "มหาราช ตุมฺเหหิ ทานมยฺหมฺปิ ทาน

សន្ធិត្តកល្លោ សេតច្ឆត្តំ លម្ពាសុកបយោធរា

វលិវិតតសព្ពង្គី(១) សិរិវិតតនេហិតំ ។

ឧតង្គី(២) ឧណ្ហឧតិយា ឧបណ្ហុបណ្ហុកា កតិសា(៣)

បវេធមានា បតិតា ឯសប្បសង្គី មហុំ មហុំ(៤)។

តតោ មេ អាសិ សំវេគោ អព្ភុតោ លោមហំសនោ

ឯវន្តុ ខ្វបំ អសុភិ វមនេ្តយន្តូ ពាលិសា(៥)។

តថា មហាការុណិកោ ឥស្សា សរីរកម្មានសំ

ឧដ្ឋហិត្វោ សុមនោ(៦) ឥមា គាថា អភាសថ ។

អត្ថុំ អសុចិ ឯតិ បស្ស ខេមេ សមុស្សយំ

ឧក្សន្តំ បក្សន្តំ ពាលានំ អភិនន្ទិតំ ។

អសុភាយ ចិត្តំ ភាវេហិ ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ

សតិ កាយគតា ត្យត្តុ ឥច្ឆាគហុលា ភវ ។

---

១ ម. វិលីវិតឯសព្ពង្គី ។ ២ ម. ឧតង្គា ។ ៣ ម. ខជ្ជោសុម្ភិកា តិលា ។ ម. ខជ្ជោសុលិកា កិសិកា ។ ៤ ម.ម. មុហុំ មុហុំ ។ ៥ ម ពាលិយា ។ ៦ ម. សុនេត ។

មានស្ទឹកត្រពៀកខ្លះ មានភ្នែកសល្លក់ មានស្គន់មិនល្អស្អុតយុះ-យារ មានឥវ៉ាយ:ចាំងឥស់ជ្រួញជ្រើរ មានសាច់ខុះ មានរាងកាយរាវដោយសរសៃ ។ មានខ្នងកោង មានឈើច្រត់ជាតំរៈតែ មានសម្បុរលឿង ស្មៅស្ងាត់ ស្ងាត់ស្ងម ញាប់ញ័រចំប្រប់ ដូចវេតស្រឹតឹត ជាតជាន្លឹមធ្លឹត ។ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្វេគដ៏ចំឡែក ជាគ្រឿងត្រិះត្រិះរពេចថា ចុំយភ្នក ជនពាលតែងរីករាយចំពោះរូបណា រូបនោះជារបស់មិនស្អាត ។ ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះបរមសាស្តា ប្រកបដោយមហាករុណា ឃើញខ្ញុំមានចិត្តសង្វេគ ព្រះអង្គក៏មានព្រះហឫទ័យរីករាយគ្រែក អ ចូនសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះថា ម្នាលនាងមេ ចូរនាងមើលគ្រែងកាយ ជារបស់ក្តៅ ជារបស់មិនស្អាត ជារបស់ស្អុយ រលួយ រែលហូរខ្ទុះចុះខ្ទុះចេញ រែលមានតែពួកជនពាលរេគ្រែកគ្រែកាល ។ នាងចូរតម្រង់ចិត្ត រៀងរាសុកសញ្ញា ឲ្យជាចិត្តមានការម្មណ៍មួយតែមួយ ឲ្យរាសមាធិចិត្តដ៏ល្អ ចូរនាងមានកាយគតាសតិចុះ ចូរនាងត្រេកអរដោយនិព្វិទានុបស្សនាចុះ ។

យថា ឥទំ តថា ឯតំ យថា ឯតំ តថា ឥទំ

អជ្ឈត្តញ្ច តថា ពហិទ្ធា ច កាយេ ជញ្ញា វិភង្គយ ។

អនិមិត្តញ្ច កាវេហិ មានានុសយ បដ្ឋហ(១)

តតោ មានាភិសមយា ឧបសន្តោ ចរិស្សសិ ។

យេ ភិក្ខវេ ខុបតន្តិ សោតំ

សយំ កតំ មច្ចុជវោ ជាលំ

ឯតម្បិ ឆេត្វាន បរិព្វជន្តិ

អនបេក្ខិនោ កាមសុខំ បហាយ ។

តតោ កល្យិកចិត្តំ មំ ញត្វាន ឩសាវាទិ

មហានិធានំ ឆេសេសិ សុត្តន្តំ វិនយាយ មេ ។

---

១ ម.ច មានុសយខុដ្ឋហ ។

ប្រយោនេះ យ៉ាងណា សរីរៈនៃនាងនុ៎ះ ក៏យ៉ាងនោះ សរីរៈនៃនាងនុ៎ះ យ៉ាងណា ប្រយោនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នាងចូរបន្សាត់ខ្លួសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងកាយទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅចេញ ។ ម្ួយទៀត ចូរនាងអប់រំខ្លួនតែមិនត្តសមាធិ លះបង់ការលខ្លួមានានុស័យ តណ្ហានោះ នាងនឹងបានជាបុគ្គលស្ងប់ ព្រោះយល់ច្បាស់ខ្លួមានានុស័យ ។

ពួកជនណា ដែលត្រេកអរដោយកាន: រមែងវ្ងាក់ទៅកាន់នៃត្រីតណ្ហា ដូចជាសត្វពីនាងដែលជាប់នឹងបណ្តាញ ដែលខ្លួនឯងធ្លី លុះតែពួកជនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនមានតណ្ហា កាន់ខ្លួនៃត្រីតណ្ហានុ៎ះ លះបង់ខ្លួកាមសុខរហើយ ទើបចេញបួសបាន ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជានាសាវបី ត្រាស់ច្បាស់ខ្លួទ្ធំថា ជាអ្នកមានចិត្តស្រួល កំពុងតែសាមែនខ្លួមហានិធានសូត្រ ដើម្បីបន្ទោបង់ (ខ្លួកំហែល) បេស់ខ្ញុំ ។

សុត្វា សុគតន្តសេដ្ឋនំ រុក្ខសញ្ញមនុស្សរី
តត្ថដ្ឋិតាវហំ សន្តិំ ឧម្មជក្តុំ វិសោធយិំ ។
ឯបតិត្វា មហេសិស្ស ចាធម្មលទ្ធិ តាវទេ
អក្ខយំ ឧទិសនក្តាយ ឥមំ វចនមព្រវិំ ។
ឧមោ តេ សព្វទស្សាវិ ឧមោ តេ ករុណាលយ(១)
ឧមោ តេ តិណ្ណសំសារ ឧមោ តេ អមតគ្គទ(២)។
និដ្ឋិតមាឧបក្ខ្លត្តា(៣) កាមភកវិមោមាតា
តយា សម្មា ឧចាយេឧ វិឧិតា វិឧយេ រតា ។
អឧស្សឧេឧ វិហិតា(៤) តាឧិសានំ មហេសិនំ
អឧុកម្បត្តំ មហានុភ្តំ សត្ថា សំសារសាគរា ។

---

១ ឧ. ករុណាលយ ។ ម. ករុណាករ ។ ២ ឧ. អមតច្ឆទ ។ ៣ ឧ. ទិដ្ឋិតហេឧបក្ខត្តា ។ ម. ទិដ្ឋិតហេឧបក្ខត្តា ។ ៤ ឧ. វិកែតា ។ ម. វិឧោតា ។

លុះខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះសូត្រ ដ៏ប្រសើរនោះហើយ កំរើកឃើញនូវសញ្ញាកន្លងកាលមុន ខ្ញុំឋិតនៅក្នុងទីនោះ បានជម្រះនូវឧម្មជក្តុនោះចេញផង ជាគុណដ៏ស្ងប់ ។ ខ្ញុំក្រាបបង្គំទៀបបាទមូលនៃព្រះសម្ពុទ្ធជាមហេសី ក្នុងខណៈនោះភ្លាម បានពោលពាក្យនេះ ដើម្បីសរសើរថា បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់ឃើញនូវហេតុទាំងពួង (ខ្ញុំម្ចាស់) សូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានករុណាជាលំនៅ (ខ្ញុំម្ចាស់) សូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានសង្សារធ្លុងហើយ (ខ្ញុំម្ចាស់) សូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់នូវនូវអមតធម៌ (ខ្ញុំម្ចាស់) សូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គ ។ ពួកជនវៀរលស់នូវទៅកាន់ព្រៃស្មៅ គឺទីដ្ឋិ វៀរលែងនូវទីឈ្មប់ក្នុងកាមភព ព្រះអង្គបានទន្ទ្រានទន្លេត្រកកាត់ក្តីរំភើយ ដោយទុយ្យដ៏ប្រពៃ ។ ពួកសត្វវៀរលែងហ្វូង ចាកប្រយោជន៍ព្រោះមិនបានជួបប្រទះ នូវព្រះមហេសី វៀរលែងជាដូចជាព្រះអង្គទេ រមែងវង់វេរសេចក្តីទុក្ខធំ ក្នុងសាគរគឺសង្សារ ។

ក្នុងកាលណា ខ្ញុំមិនបានឃើញព្រះពុទ្ធជាទីពឹងរបស់សត្វលោក
ព្រះអង្គមិនមានកង្វល់កំរើលស ដល់នូវទីបំផុតនៃមរណៈ ខ្ញុំនឹង
សំដែងនូវហេតុនោះ មានអត្ថន័យដ៏ពេក ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំព្រះ
អង្គឥតមានវង្វល់ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានប្រយោជន៍ធំ
ឲ្យនូវគុណជាប្រាសើរថា ព្រះអង្គឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះឡើយ
ខ្ញុំជាអ្នកត្រេកអរក្នុងប្រ ទើបមិនបានចូលមកគាល់ព្រះអង្គ ខ្ញុំនឹង
សូមសំដែងនូវហេតុនោះ ។ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជិនស្រី
មានសម្មុខ៍ពីរោះ ប្រកបដោយមហាករុណា ត្រេកអរខ្ញុំដោយ
ទំនឹងអម្រឹត ហើយបានត្រាស់ថា ម្នាលនាងទេមា ចូរនាង
ឈប់សិន ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំនាងប្រណម្យដោយកន្ធ្នឹង ធ្វើ
ប្រទក្សិណចំពោះព្រះអង្គរួចហើយ ទើបដើរចេញទៅ លុះខ្ញុំឃើញ
ព្រះខន្ធក៏ហើយ ខ្ញុំពោលពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សត្រូវ ៤ ហ្នឹ ។ ចុះយ៉ាងនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះចំណាត់ហើយ ដោយ
ប្រពៃ បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ការលែង (កំលេស) នៃខ្ញុំ
ម្ចាស់ ប្រាថ្នាដើម្បីរម៉ែលនូវភ្លៀវក្នុងទៀត ក៏បានឃើញហើយ ។

យតាហំ លោកសរណំ	អរណំ មរណន្តកំ(๑)
ជាតុសាមិ មនុវត្តុំ(๒)	ឧទេសេស្សាមិ(๓) តមទ្ធយំ ។
មហាហិតំ វរទ្ធនំ(๔)	អហិតោតំ វិសង្កិតា
នោទេសឹ ទ្រុបនិវតា	ឧទេសេស្សាមិ តមទ្ធយំ ។
តតា មធុរនិក្ខ្យាសោ	មហាការុណិកោ ជិនោ
អភៀន តិដ្ឋ ទេមេតិ	សិញ្ចន្តោ អមតេន មំ ។
តតា ចណាម្ហ សិរសា	តាត្វា ច នំ បទក្ខិណំ
តត្ថា និស្ថា ឧបតិ	តិមំ វចនមព្រវឹ ។
អហោ សម្មា ទុចាយោ តេ	ចិន្តិតោយមវិទូម
វនឧស្សុទកាមាយ	និដ្ឋោ និក្ខនថោ(๕) មុនិ ។

๑ ម. អរណគ្គតំ ។ ๒ ម. ឧទ្ធរិំ ។ ឧ. អទ្ធរិំ ๓ ម. ទេសយាមិ ។ ๔ ម. មហាហិតំ តំ វរំ ។ ម. មហាហិតំ វិរទ្ធនំ ។ ๕ ម. និក្ខនតោ ។

ឃនំ តេ រុក្ខតេ កជា សាសនេ តស្ស តាទិនោ
បព្ភដិសម្ភិទា ឆឡភិញ្ញា មុនិ កាណិជា(១)។

ទុតិយំ កាណិរំ ។

អញ្ញលី បគ្គហេត្វាន តទាហ ស មហីបតិ
អនុជានាមិ តេ ភទ្ទេ បព្ភជ្ជា ឥវ សិជ្ឈតុ ។
បព្ភជិត្វា តទា ចាហំ សត្តមាសេ ឧបដ្ឋិតេ
ធីតោ ឧយញ្ច ភេ ធញ្ញ ឥស្សា សិរិក្ខមានសា ។
ឥត្ថិ្ញា សព្ភសន្តានេ បច្ចយា តាការកោវិទា
ចតុភេយេ អតិក្កន្តេ អរហត្តំ អថាបុណិ ។
ឥទ្ធិយា(២) ច វសី អាសិ ឥញ្ញាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសី ចាបិ អកាមយិំ ។

១ ម. តំព្យិត្តមុនិ ឆទ្ធិតា ។ ២ ម. ឥទ្ធិសុ ។

បពិត្រព្រះរាជា បើព្រះអង្គប្រទំនុំសព្វព្រះរាជហឫទ័យ ចំពោះ
សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលនិរន្តរ៍ជាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គ
ជាអ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំម្ចាស់ជាអ្នកនឿយណាយក្នុងរូប វេទនា
ជាដើម នឹងសូមបួសក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

ទុតិយ កាណិរៈ ទី ២ ។

កាលនោះ ព្រះរាជា ជាម្ចាស់ផែនដី ក៏ត្រាស់ថា
ម្នាលនាងដ៏ចំរើន ខ្ញុំអនុញ្ញាតឲ្យនាង សូមបព្វជ្ជារបស់
នាងសម្រេចចុះ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបួសរួចហើយ លុះ
ដល់ខែ ៧ ប្រាកដហើយ ខ្ញុំបានឃើញនូវការកើតឡើង
និងការបែកធ្លាយនៃរូបទាំង ឃើញកំទេចចិត្តតក់ស្លុតរន្ធត់ ។
ខ្ញុំជាអ្នកនឿយណាយ ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ទម្លាក់ចោលក្នុង
បច្ចយាការ កន្លងផុតនូវខែៈទាំង ៤ ហើយបានធ្វើការ
នៃខ្លួនជាព្រះអរហន្ត ។ ខ្ញុំជាស្រីស្ទាត់ក្នុងឫទ្ធិផង ក្នុងចិត្ត-
សោតធាតុផង ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។

បុព្វេ ឯកស្មិំ ជាតាមិ　　ឯត្ថ ច ឆត្តំ វិសោធិតំ
សព្វាសភ បវិត្តោ្តសិ　　ឯត្ថ ឯវ ឯត្ថ បុនព្ភវេ ។
អត្តនម្ហិ ឯវំ ឆត្តំសុ　　បដិកាណោ តថេវ ច
បវិសុទ្ធំ មម ញាណំ　　ឥមស្មិំ ពុទ្ធសាសនេ ។
តុសលាហំ វិសុទ្ធីសុ　　តថាវត្ថុវិសោធនា
អកិលម្ហនយញ្ច ច　　វសិប្បត្តាម្ហិ សាសនេ ។
តតោ តោរណវត្ថុស្មិំ　　វញ្ញោ កោសលរាសាមិនា
បុច្ឆិត្វា ឯំបុណោ បញ្ហេ　　ព្យាករោន្តីយថាកថំ(១) ។
តតោ សកលា សុភតំ　　ឥមសង្គម្ហ បុច្ឆថ
តថេវ ពុទ្ធោ ព្យាកាសិ　　យថា មេ ព្យាកតា មយា ។
ជិនោ តស្មិំ កុណោ តុដ្ឋោ　　ឯតទគ្គេ ឋបេសិ មំ
មហាបញ្ញានមគ្គតំ　　កិត្តិំ ឯំ លភតោ ។

๑ ឧ. ឆដ្ឋំ ។

ខ្ញុំដឹងខ្លួនបុព្វជិតរៀង: ចាំដើមតែពួកក្នុងខ្ញុំបានដម្រេរហើយ តាសាវៈ
ចាំដើមសាច់របស់ខ្ញុំ អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ កាយថ្មីទៀត
មិនមានទេ ញាណរបស់ខ្ញុំ ដឹងរាស់ខ្លួន ក្នុងអត្ត ជម្ម និងក្តី
និងជដិកាណ កើតឡើងហើយក្នុងពុទ្ធសាសនា ។ ខ្ញុំជាស្រី
ក៏ឯកក្នុងវិសុទ្ធិចាំដើមឡាយផង ក្តៀវក្លាក្នុងតថាវត្ថុចាំដើមឡាយ
ផង ស្គាល់នយក្នុងអកិលម្ហផង ដល់ខ្លួនជាសាវ័ស្តាក្នុងសាសនា
ផង ។ ម៉្លោះហើយនោះ ខ្ញុំវិលត្រឡប់ជាខ្ញុំរបស់ព្រះបាទកោសល
ទ្រង់សាកសួរទៀតទីក្នុងព្រះ កំណើនខ្ញុំប្រាប្តាចាំដើមឡាយ
ដ៏ល្អិត តាមសេចក្តីពិត ។ ព្រោះនោះ ព្រះរាជានោះ ទ្រង់
ចូលទៅតាលព្រះសុរសរហើយទូលសួរ ឯព្រះភ្នំ កំទ្រង់
ជោរស្រាយ ដូចខ្ញុំបានជោរស្រាយប្រស្នាចាំដើមនោះដែរ ។
ព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជាឫស្តុលទក្ខមជាដ៏ជន ក្រែកអាចំពោះ
គុណនោះ ហើយតាំងខ្ញុំឲ្យដល់ទីជាឯតទគ្គៈថា ទេមេរិយភិក្ខុនេះ
ប្រសើរជាងតិក្ខុតាំងឡាយ ដែលមានប្រាជ្ញាក្រៃ ។

ตทิเสสา ฌานวิตา มยฺหํ ปกฺกา สเรฺว สมุจฺฉินฺนา
ปาปกา ทฏฺฐพฺพา เนตฺวา วิหารมฺหิ อชฺฌาสเย ฯ
ปุพฺพกมฺมํ วต เม อาสิ ตุจฺฉเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ตทิเสฺวว ทิวฺวา อนุปฺปตฺตา ปาปกมฺมสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสนฺธิยา ฉตฺตเสฺวว วิเหฐกฺขาเณ ๘ อฏฺฐเม
ฉฏฺฐกิญฺจา สเจฺจกิจฺจา ปาปกมฺมสฺส สาสนนฺติ ฯ

๙ สุขี สุขี อายสฺมา เขมา ภิกฺขุนี ๙ มา ภาสิ-
เยา อภาสิตฺถาติ ฯ

เขมาเถริยาปทานํ สมตฺตํ ฯ

๙ วิมลาย ขุปฺปลวณฺณาเถริยาปทานํ

(๑๙) ภิกฺขุนี ขุปฺปลวณฺณา ๙ ทิวฺยา ปาสาทิกา ปภา
วนฺทิตฺวา สตฺถุโน ปาเท ๙ มิทมโวจ มทฺทวี ฯ

ภิเกฺขสโว ขีณาสวา ปหีนา ปญฺจ นีวรณา ปหีนา
ปญฺจ โอรมฺภาคิยสญฺโญชนา ปหีนา ๙ ปหีนา ๙ ปหีนา ๙
ปหีนา ๙ ปหีนา ๙ ปหีนา ๙

បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំម្ចាស់ធ្វើនូវកុសល ខ្លួចជាតិសង្សារហើយ
ដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីមិនកម្រើក ខ្ញុំម្ចាស់សូមគ្រាបនូលនូវ
ទុក្ខពាន់ភ្លូន របស់ខ្ញុំម្ចាស់ដែលទស់ហើយ ។ ភ្លូកបរិស័ទពាន់
ប៉ុន្មាន ជ្រះថ្លាក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រី កំហុសរបស់ខ្ញុំ
ម្ចាស់ មានចំពោះពួកជនណា សូមពួកជនទោះ អត់ទាស
ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះជិនស្រីឲ្យបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ជាមហាវីរបុរស ខ្ញុំម្ចាស់កំពុងអាស្រ័យនៅក្នុងសង្សារ បើខ្ញុំ
ម្ចាស់មានសេចក្តីភ្លាត់ភ្លាំង ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះអង្គ
អត់ទាសចំពោះកំហុសនៃខ្ញុំម្ចាស់ទោះ ។ ម្នាលនាងអ្នកថ្វៃ
ភាមសាសនារបស់ឥឥសី បើដូច្នោះ ចូរនាងសម្តែងនូវថ្ងៃ
ចុះ ចូរនាងញ៉ាំងចិត្តទំពាន ៤ ឲ្យកាត់នូវសេចក្តីសង្ស័យ
ពាន់ប៉ុន្មាន ក្នុងវិថ្ងៃនេះចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវីរបុរស
ខ្ញុំមានបញ្ញា ទ្រទ្រង់នូវសេចក្តីរៀនច្រើន ខ្ញុំម្ចាស់ជាជិត
របស់ព្រះអង្គ ចំណែកខាងកំពើមីរច្រើន ដែលនេកម្រើ
បាន ខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាអំពើ ក៏នៅកម្រើកក្រលែង ។

ឯតិស្សា ជាតិសំសារំ បច្ឆាហំ អចលំ បទំ
សព្វទុក្ខក្ខំ មយា ទិដ្ឋំ អាភេទេមិ មហាមុនិ ។
យាវតា បរិសា អត្ថិ បសន្នា ជិនសាសនេ
យេសញ្ច[1] មេបភញ្ជោត្ថិ ខមន្តុ ជិនសម្មុខា ។
សំសារេ សំសរន្តោ មេ ខលិតំ មេ សកេ ភវេ
អាភេទេមិ មហាវីរ អបរាធំ ខមស្សុ មេ[2] ។
ឥទ្ធិញ្ចាបិ ជិនេស្សាហំ មម សាសនការិកេ
ចតុសច្ចេ បរិសា អជ្ជ កង្ខំ ជិន្ធាហិ យាវតា ។
ឥតោ តុយ្ហំ មហាវីរ បញ្ញាវន្ត ជុតិន្ធរ
ពហុញ្ច ទុក្ករំ កម្មំ កតំ មេ អតិទុក្ករំ ។

---

[1] យេសញ្ច ។ [2] ខំ ។

បតិត្រព្រះអគ្គិជាមហាវីរបុរស ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ សម្បុរ
បេះសំខ្ញុំម្ចាស់ដូចជាសម្បុរនៃផ្កាចម្បុស ខ្ញុំម្ចាស់មានឈ្មោះថា
ចម្បុសវណ្ណា ជាធីតាបេះព្រះអគ្គិ សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។
ព្រះកបុលត្តេនខ្ញុំម្ចាស់ ភ្ញាប់កើតក្នុងអតភៃតមួយ អស់រយ
នៃជាតិជាប្រាំន ជាអ្នកមានចិត្តធនធ្លះស្មើគ្នា ។ ការកើត
ទៀតក្នុងទីជាមួយគ្នាកំមាន ក្នុងជាតិជាមួយគ្នាកំមាន លុះដល់
បច្ចុប្បន្នភព ជនទាំងពីរនាក់កើតជាយោឈ្មោះ (ផ្សេងគ្នា) ។
ព្រះកស្សបពុទ្ធ ចូលមកជាកុមារឈ្មោះកបុល ខ្ញុំម្ចាស់ចូលមក
ជាធីតាឈ្មោះចម្បុសវណ្ណា បតិត្រព្រះអគ្គិជាវីរបុរស សូម
ព្រះអគ្គិនាថទ្រង់នៃខ្ញុំម្ចាស់ចុះ ខ្ញុំម្ចាស់ធនីសម្តែងកម្ចាំងថ្វាយ
ព្រះសាស្តា ។ នាងចម្បុសវណ្ណា ជាកំមហាសមុទ្រទាំងបួន
លើផ្ទៃចុងដៃ ចាក់ដួចកូនក្មេងលេងប្រដាប់ ដៃលាងដៃ
នៅលើចុងដៃ ។ នាងចម្បុសវណ្ណា ត្តិះដៃនៅដាក់លើ
ផ្ទៃចុងដៃ ដូចជាក្មេងដំនាំ ដកទូរស្មៅយកឫងដីរំចាត្រ ។

ចប្បសស្សវ៍ មេ វ៉ាណ្ណោ ជាមេនុប្បសជាតិ
សោ ដីតោ តេ មហាវីរ ចាតេ វណ្ណាមិ ចក្ខុមា ។
កហុណោ ច អហោសិវ- នេកជាតិសតេ ពហូ
ឯកស្មិំ សម្ភវេ ជាតា សមានធនុនេតសោ ។
ដិត្វាតិំ ឯកតោ ហោតិ ជាតិយា ចាបិ ឯកតោ
បច្ចិមេ ភវសម្បត្តេ ទុភយោ(១) ជាមសម្ភវា ។
បុត្តោ ច ភវហុលោ ជាម ដីតា ចប្បសសវ្ហយា
ចស្ស វីរ មម ឥទ្ធិំ ពលំ ធសេ្សមិ សត្ថុនោ ។
មហាសមុទ្ទេ ចតុរោ បក្ខិបិ ហត្ថាណិយំ(២)
តេសំ ហត្ថគតក្មេវ(៣) ចិត្តេ(៤) តោមារតោ យថា ។
ចុឡត្តយិត្វា ចម្បវី បក្ខិបិ ហត្ថាណិយំ(២)
ចិត្តមុញ្ចិ(៥) យថា ជាម លុញ្ចិ តោមារតោ យុកា ។

១ ម. ទភោបិ ។ ២ ម. ហត្ថជាតិយំ ។ ៣ ម. ក្តីតតក្មេវ ។ ៤ ម. ចិត្តេ ។ ៥ ម. ចិត្តមុញ្ចិ ។

ចក្កាកប្បសមំ ចាលឹ ជនយិត្វាន មន្តកេ
វស្សបេត្វាន ជុសិតំ ជាជាវណ្ណំ បុនប្បុនំ ។
ភូមំ ឧទុក្ខលំ កត្វា ជញ្ញំ កត្វាន សក្ខរំ
សំនេរុំ មុសលំ កត្វា មន្ទិ កោមារិកា(១) យថា ។
ឥតោ ឯ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ជាមេឌុប្បលសវ្ហយោ
អភិញ្ញាសុ វសីភូតោ តវ សាសនការិកា ។
ជាជាវិកាយ ពុទ្ធំ កត្វា ឧសេ្សត្វា លោកជាយកំ
ជាមកោដ្ឋំ បការេត្វា(២) ជាឧេ វិហារមិ ឧត្តមា ។
ឥទ្ធិយា ច វសី ហោមិ ឯកាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវា បរិក្ខីណា ឧត្តិជាធិ បុនព្ភវោ ។

១ ម. បទុមាមារិកា ។ ២ ម. ម. សំសារជិត្វា ។

ខាងទុប្បលវណ្ណ ម៉ាំងខ្លួនបានដែរ ស្មើចក្រកំប្ល សើក្បាល
ហើយញាំងត្រចៀកក្បែន មានពណ៌ដូចទង ។ ច្បាប់កំពុង ។
ខាងធ្វើដែនជាក្បាល់ ធ្វើត្រួសជាស្រូវ ធ្វើកំសៀនដុះជាកត្រែ
ជួចក្មេងស្រីបុកស្រូវ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះទុប្បលវណ្ណ ជាជិត
បង់ព្រះពុទ្ធជីប្រសើរ ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងឥតិញ្ជាចាំងឡាយ ជា
អ្នកធ្វើតាមសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធឥន្ត ។ បពិត្រព្រះអង្គមាន
បញ្ញាចក្ខុ ខ្ញុំម្ចាស់សូមធ្វើខ្លួនកុំឲ្យកើតក្នុងច្បាប់ផ្សេង ។ សម្តែងថ្វាយ
ព្រះសាកតាយក ហើយប្រកាសខ្លួនតាមនិងរាងត្រូវ ទើប
ថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំម្ចាស់
ជាអ្នកស្តាប់ក្នុងច្បាប់ផង ក្នុងចិត្តសោតជាតុច្បាប់ផង ជាអ្នក
ស្តាប់ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងខ្លួនបុព្វេនិវាស:
ចាំងចិត្តច្បាប់ក្តីខ្ញុំម្ចាស់ជម្រះហើយ អាសវៈចាំងអស់ កំអស់
សើងហើយ ឥឡូវនេះ កាលថ្មីទៀត មិនមានទៀតទេ ។

អត្ថជម្មនិរុត្តីសុ	បដិកាណេ តដេវ ច
ញាណំ មេ វិបុលំ សុទ្ធំ	សកាវេន(១) មហេសិនោ ។
បុរិមានំ ជិនក្តានំ	សង្ហាមន្ត្តេន ទស្សិតំ(២)
អដិកាវំ ពហុ មយ្ហំ	តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនិ ។
យំ មយា បុរិមំ កម្មំ	កុសលំ សរ មេ(៣) មុនិ
តវត្ថាយ មហាវីរ	បុញ្ញំ ទបដិតំ មយា ។
អកត្វដ្ឋានេ វដ្ដេត្វា	បរិមាចេន្ត្តា(៤) អនាចារំ
តវត្ថាយ មហាវីរ	ចត្តំ មេ(៥) ជីវិតុត្តមំ ។
ទសកោដិសហស្សានិ	អនាសិ មម ជីវិតំ
បរិចត្តា ច មេ ហោមិ	តវត្ថាយ មហាមុនិ ។

---

១ ឧ. បកាវេន ។ ២ ឧ. សង្ហមន្ត្តេ និទស្សិតំ ។ ម. សង្ហមន្ត្តេន ទស្សិតំ ។ ៣ ឧ. សំសជ ។ ៤ ម. ភរយន្ត្តី ។ ៥ ឧ. វត្តម្ម ។

ញាណរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ដឹទូលាយស្អាតក្នុងអត្ថ ធម៌ និរុត្តិ និង
បដិកាណ តាមសកាពរបស់ព្រះពុទ្ធជាមហេស៊ ។ បពិត្រព្រះ
មហាមុនី ព្រះអង្គឆ្លាប់សម្តែងនូវសង្គ្រាម ចំពោះព្រះដិនស្រីដឹ
ប្រសើរទាំងឡាយក្នុងកាលមុន កិច្ចការដឹវិក្រលែងប្រើនយ៉ាង
របស់ខ្ញុំម្ចាស់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ។
បពិត្រព្រះមហាមុនី អំពើណាមានក្នុងកាលមុន ដែលខ្ញុំម្ចាស់ធ្វើ
ហើយ សូមព្រះអង្គ រលឹកនូវអំពើជាកុសលរបស់ខ្ញុំម្ចាស់នោះ
បពិត្រព្រះមហាវីរបុរស បុណ្យដែលខ្ញុំម្ចាស់ សន្សំទុកហើយ
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវីរបុរស
ខ្ញុំម្ចាស់រៀរ (នូវអំពើ) ក្នុងទីមិនគួរ ហើយបានទាត់ចោលនូវ
អានាចារ ជីវិតដឹទត្តម ដែលខ្ញុំម្ចាស់លះបង់ហើយ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គបាន
ប្រទានជីវិតដល់ខ្ញុំម្ចាស់ អស់ ១០ ពាន់កោដិ ទាំងឆ្ងូនខ្ញុំម្ចាស់
ដែលខ្ញុំម្ចាស់បានលះបង់ហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។

កតាតិវិត្ថិតា សព្វា សិវិសារា កតញ្ជលិ
អភេជ្ជយ្យ កតំ(១) អាសិ អតុលិទ្ធិ បវត្តថ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ជាតកញ្ញា អហំ តទា
វិមលា នាម នាមេន កញ្ញានំ សាធុសម្មតា ។
មហោរគោ មហានាគោ បសន្នោ ជិនសាសនេ
បទុមុត្តរំ មហាវេរំ និមន្តេសិ សសាវកំ ។
រតនមយា មណ្ឌបំ បល្លង្កំ រតនាមយំ
រតនភាសុកាកិណ្ណំ ទុបកោតំ រតនាមយំ ។
មក្តា បដិយាទេសិ(២) រតនេជតូសិតំ
បទុក្ខត្តាន សម្ពុទ្ធំ វន្ទន្តោ តុវំយេហិ សោ ។
បវិសាហិ ត ចតូហិ ឥវតេ(៣)លោកតាយកោ
មហោរគស្ស ភវនេ និសីទិ បវរាសនេ ។

១ ម. កបំ ។ ២ ម. បវិសាហិ ច ចតូហិ បវរោ ។ ៣ ម. បវិសាហិ បវស្សហិ បវិរោ ។

ក្រោះនោះ បរិស័ទទាំងអស់ ស្ងប់ស្ងៀងក្រៃលែង ធ្វើអញ្ជលី
ដោយគ្មានគោលថា បពិត្រនាងម្ចាស់ សេចក្តីព្យាយាម
មានច្រើនថ្ងៃមិនបាន ដែលនាងធ្វើហើយ តើដូចម្តេច ។
ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ កាលនោះខ្ញុំកើត
ជាកញ្ញាឈ្មោះនាងវិមលា ដែលគេសន្មតហៅថា
ស្រីល្អ ជាធីតាកញ្ញាទាំងឡាយ ។ ពាល់នាងឈ្មោះមហា-
នាគ ជ្រះថ្លាក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រី បានទទឹមព្រះពុទ្ធ
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់មានគេជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រមទាំងសាវក ។
មហានាគនោះ បានរៀបចំខ្លួរមណ្ឌប ជាកែវនៃកែវទាំង
ខ្លួរបល្ល័ង្កជាកែវនៃកែវទាំង ខ្លួរគ្រឿងទុបកោតជាកែវនៃ
កែវ ដែលលាយដោយទ្រព្យជាកែវនៃកែវទាំង ខ្លួរផ្កា
ដែលស្អិតស្អាងដោយគំនិតយ ជាកែវនៃកែវទាំង ហើយ
ប្រគំដោយតូរ្យតន្ត្រី ទទួលព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ចំណែកខាងព្រះ
លោកនាយក ដែលចរិសទាំង ៤ បានចែចាមហើយ
ទ្រង់គង់លើអាសនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំនៅនៃមហានាគ ។

អត្ថទាឝំ ទានធម៌យំ កោដនញ្ចុ(๑) មហារហំ
វរំ វរញ្ចុ ទាធាសិ ជាតកជា មហាយសំ(๒)។
កុញ្ជិត្ថាន សសង្គុទ្ធោ ឧបន្តេ(๓) ឧបវិត្វា យោធំសោ
អនុមោធនំយំ កាសិ ជាតកញ្ញា មភិទ្ធិកា ។
សព្វញ្ញុំ ជុលុំតំ ធិស្វា ជាតកញ្ញា មហាយសំ
បសន្នំ សត្ថុនោ ចិត្តំ សុធិវុទ្ធញ្ចុ(๔) ទានសំ ។
មមញ្ច ចិត្តមញ្ញាយ ៨លជុត្តមថាមកោ
ឥស្មឺ ១ណោ មហាវីរោ កិកុទ្ធិ ឧសយ្យិទ្ធិយា ។
ឥទ្ធិ អនេកា ឧសេស្សសិ កិកុទ្ធិ សា វិសារទា
បមោធិតា វេនជាតា សត្ថារំ ឯតទព្រវឺ ។
អត្ថសារកំ ឥមា ឥទ្ធិ(๕) សុមិតា ឥតរាយចិ
កាដំ អហោសិ សា ឆិវ ឥទ្ធិយា សុវិសារទា ។

๑ ម. កោឝនឝ្ចុយំ ។ ๒ ម. ឧបាយសោ ។ ๓ ម. បង្គំ ។ ๔ ម. ម. សុធិវុទ្ធញ្ចុ ។ ๕ ម. ម. ឥមំ ឥទ្ធិ ។

ស្តេចនាគបានឧទ្ទាយទូលថ្វាយទឹកផង នូវកោដនវែលផ្តួចចាំ-
កោតមានវាំជួរច្រើនផង នូវសាលដ៏ប្រសើរផង ចំពោះព្រះពុទ្ធទ្រង់
ចានយសធំ ។ លុះព្រះសម្ពុទ្ធនោះទ្រង់សោយហើយ ទ្រង់
សាងចង្ហាន ហើយធ្វើអនុមោទនា ដោយគាថាទាំងប្រាថ្នាថា
ចូរនាងនាគកញ្ញា មានឫទ្ធិច្រើនចុះ ។ នាងនាគកញ្ញាបាន
ឃើញព្រះសព្វញ្ញុភាពនូវដែលទ្រង់ស្រស់បស់ មានយសច្រើន
ចិត្តក៏ជ្រះថ្លាចំពោះព្រះសាស្តាផង ចិត្តក៏ប្រតិព័ទ្ធចំពោះព្រះ
សាស្តាផង ។ ក្នុងខណៈនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាមហាវីរបុរស
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជ្រាបច្បាស់នូវចិត្តរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់បង្ហាញនូវ
កិកុទ្ធិដោយឫទ្ធិ ។ កិកុទ្ធិនោះ ក្រៀវក្រៃ សម្តែងនូវឫទ្ធិច្រើន
ប្រការ ខ្ញុំក៏រីករាយ ត្រេកអរ ចានគោលការណ៍នេះ ចំពោះ
ព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ខ្ញុំឯស៊ីបានឃើញ
ឫទ្ធិទាំងនេះ វែលកាលជាតិក្រៃលែងជាងឫទ្ធិឯទៀត កិកុទ្ធិនោះ
ក្រៀវក្រៃដោយឫទ្ធិទាំងនេះម្តេច តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

ขีรสา มุขเตา ชาตา　　ธีตา มม มหิทฺธิกา
มหานุภาวสมฺปนฺนา　　ฉฬภิญฺญา สุวิสารทา ฯ
พุทฺธสฺส วจนํ สุตฺวา　　ตุฏฺฐา ฆโร อเกฉิ(๑)
อหมฺปิ ตาทิสา โหมิ　　ฉฬภิญฺญา สุวิสารทา ฯ
ปโมทิตาหิ สุมนา　　ปตฺตทุตฺตมมานสา
อนาคตสฺมึ อทฺธาเน　　ลจฺฉิสา โหมิ ตายกา ฯ
มณิมยญฺจ ปลฺลงฺกึ　　มณฺฑปญฺจ ปภสฺสรึ
อนฺตาเนน(๒) ตมฺปตฺวา　　สสงฺฆึ โลกนายกึ
ตาตานิ ปวรึ ปุปฺผึ　　อรุณึ ตาย ขุปฺปลึ
วณฺณึ เม ลจฺฉิสึ โหตุ　　ปูเชสึ โลกนายกึ ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน　　เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสึ เทหึ　　ตาวตึสึ อคญฺฉหึ ฯ

๑ ข. พุทฺธา ฆโร ปตฺเถสหึ ฯ ข. ฆโร ปเถสหึ ก ฯ ๒ ข. ข. ยตฺถาเนน ฯ

ก็ในชาตินี้ ข้าพเจ้าก็เกิดในตระกูลแห่งนายช่างหม้อ ได้เป็นผู้มีฤทธิ์มาก ได้เป็นผู้มีอานุภาพมาก ได้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอภิญญาหก ได้เป็นผู้ชำนาญ ๆ

ครั้นได้ฟังพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ก็ยินดี ได้ทำกุฎีหลังหนึ่งถวาย ข้าพเจ้าก็ได้เป็นผู้มีอภิญญาหก ได้เป็นผู้ชำนาญ ๆ

ข้าพเจ้าเป็นผู้ปราโมทย์ มีใจยินดี มีใจเลิศ ได้ทำบุญไว้ในกาลก่อน

ในอนาคตกาลนานไกล ข้าพเจ้าจักได้เป็นนายก ได้ปรากฏพร้อมด้วยปราสาทแก้วมณี ได้ปรากฏพร้อมด้วยมณฑปอันรุ่งเรือง ได้ปรากฏพร้อมด้วยสงฆ์ ได้เป็นโลกนายก ได้ปรากฏพร้อมด้วยต้นตาตะ ได้ปรากฏพร้อมด้วยดอกปวรี ได้ปรากฏพร้อมด้วยดอกอรุณี ได้ปรากฏพร้อมด้วยดอกขุปปลี ได้มีวรรณะดังนี้ ได้บูชาโลกนายก ด้วยกรรมดีนั้น ด้วยเจตนาและปณิธานทั้งหลาย ข้าพเจ้าละมนุษยร่างกายนี้แล้ว ได้ไปสู่ดาวดึงส์ ๆ

តតោ ចុតាហំ មនុជេ　　ឧបបជ្ជា សយម្ភុនោ
ឧបប្បលេហិ បដិច្ឆន្នំ　　បិណ្ឌបាតមទាសហំ ។
ឯកានវុតេ ឥតោ កប្បេ　　វិបស្សី នាម នាយកោ
ឧប្បជ្ជិ នាវុណយនោ(១)　　សព្ពធម្មេសុ ចក្ខុមា ។
សេដ្ឋិដ្ឋានា តតា ហុត្វា　　ពារាណសិបុរុត្តមេ
ឯមន្តេ្វាន សម្ពុទ្ធំ　　សសង្ឃំ លោកនាយកំ ។
មហាទានំ ឧតិ្ឋាន　　ឧប្បលេហិ វិនាយកំ
បូជយិត្វា ន តេជេហោ(២)　　វណ្ណសោភំ អបត្ថយិ ។
ឥមម្ហិ កន្តកេ កប្បេ　　ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ នាម នាមេន　　ឧប្បជ្ជិ វិនតំ វភេ ។
ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស　　តទា អាសិ ឧទិស្សរោ
កាសិកជា កិកី នាម　　ពារាណសិបុរុត្តមេ ។

១ម. ឃរុវេឡ្ឍ ។ ២ម យោតណវរំ ។

លុះខ្ញុំច្យុតចាកហង្សវតីនគរនោះហើយ កំណើតក៏តក្កសីលហង្ស មនុស្ស ចានថ្វាយចំណីបាតដែលបិណ្ឌបាតជាទីរបស់ព្រះពុទ្ធជាសយម្ភូ ។ ក្នុងកប្បទី៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធជានាយកព្រះនាមវិបស្សី មានព្រះនេត្រដូចផ្កាឫស្សី មានបញ្ញាចក្ខុក្នុងធម៌ទាំងពួង ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូល ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានកើតជាសេដ្ឋីធំ ក្នុងបុរីដ៏ឧត្តមឈ្មោះពារាណសី បានទទួលព្រះសម្ពុទ្ធជាលោកនាយក ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ខ្ញុំថ្វាយមហាទាន បូជាព្រះពុទ្ធជានាយក ដោយផ្កាឧប្បលទាំងឡាយ ហើយប្រាថ្នាន្យូវពណ៌សម្បុរល្អដូចផ្កាឧប្បលទាំងនោះ ។ ក្នុងកប្បទីមួយនេះ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ មានវង្សពាលព្រឹទ្ធិប្រសើរ មានយសសម្រេចខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រសើរជាងពួកជនអ្នកគោរព ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូល ។ គ្រានោះ ព្រះពោធិសត្វ ព្រះនាមកិកី ជាឥស្សរៈលើប្រជាជន ក្នុងពារាណសីបុរីដ៏ប្រសើរ ចានជាឧបដ្ឋាកនៃព្រះពុទ្ធជាមហេសី ។

តស្សាសឹ ឧតិយោ ឥតិ សមណោ កុត្តសវ្ហយោ[๑]
ឧម្មឹ សុត្វា ជិនក្កស្ស បព្វជ្ជំ សមរោចយឹ ។
អនុជាឯ ឧ ភោ តាតោ អគារេ តថា មយឹ
រីសំ វស្សសហស្សានិ វិចរិម្ហ អតន្ទិតា ។
កោមារព្រហ្មចរិយឹ ភ ភគ្គញ្ញោ សុខេដ្ឋិតោ
តុម្ហេបដ្ឋាយនិតោ មុនិតោ សត្ត ដឹតរេ ។
សមណោ សមណកុត្តោ ច កិកុទ្ធី កិកុទ្ធាសិកោ[๒]
ឧម្មោ ខេមោ សុឧម្មោ ច សត្តមី សង្ឃរាសិកោ[๓]។
អហំ ខេមោ ច សច្ចញ្ច បដាចារោ ច កុណ្ឌលោ
កាសោកោតមី ឧម្មទិន្នោ វិសាខា ភោតិ សត្តមី។
តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ ទេតជាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។

๑ ឧ. ម. សមតុត្តស្សវ្ហយោ ។ ๒ ឧ. កិកុទ្ធយោ ។ ច. កិកុទ្ធយោ ។ ๓ ឧ. ច. សង្ឃ-ទាយោ ។

ខ្ញុំជាឱរសាតិតាវ របស់ព្រះពោធិសត្តនោះ ឈ្មោះនាងសមណី-
កុត្តា បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះក្មួយនាងស្រី ជាបុត្តលប្រសើរ
ហើយរកញ្ចាំងគ្នានឹងបព្វជ្ជា ។ ក្នុងគ្រានោះ ព្រះរាជបិតា
របស់យើងខ្ញុំមិនអនុញ្ញាត យើងក៏មិនទ្វេលប្រកួសប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់តុមាន អស់ ៦០ ពាន់ឆ្នាំ នៅក្នុងផ្ទះ ជា
ព្រះពោធិសត្តបិតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេតនាវែតរយក្នុងកាល
ហម្រើព្រះពុទ្ធ ជាព្រះពោធិសត្ត ៧ អង្គ គឺ នាងសមណី ១
សមណគុត្តា ១ កិកុទ្ធី ១ កិកុទ្ធសិកា ១ ឧម្មា ១ សុឧម្មា ១
សង្ឃរាសិកា ជាតំរប់ច្រើនពីរ ។ (ក្នុងកុទ្ទបព្រះសមណ-
គោតមនេះ ជីតាចាំងនោះ បានមកជា) ខ្ញុនខ្ញុំ ១ នាងខេម
ទាន្តច្រើជ្ញា ១ បដាចារា ១ កុណ្ឌលកេសី ១ កាសាគោតមី
១ ឧម្មទិន្នា ១ វិសាខាជាតំរប់ច្រើនពីរ ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំ
ធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ចេតនានោះផង ខ្ញុំលះបង់កាយ
កាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។

តតោ ចុតា មនុស្សេសុ ឧបបន្នា មហាកុលេ
បីតមជ្ជវរំ ពុទ្ធំ អទំ អរហតោ អហំ ។
តតោ ចុតា អរិដ្ឋបុរេ ជាតា វិប្បកុលេ អហំ
នីតា តិវិដំ[1]ព្ភុស្ស ឧម្មាទន្តិំ មនោហរា ។
តតោ ចុតា ជនបទេ កុលេ អញ្ញតរេ អហំ
បសុតា ជាតិនីតម្ហិ សាលិ តោមេមហន្តធា ។
និស្សា បព្ភេកាសម្ហិ បញ្ចសាជសតានហំ
ឧទ្ធា បទុមឆត្តានិ បញ្ច បុប្ផសតានិមំ[2] ។
បត្តយឺ តេសុ បុប្ផេសុ[3] មនុំ ឧទ្ធា សយម្ភុនោ
តតោ ចុតា អរញ្ញេហំ អជាយឺ បទុមោទរេ ។
កាសិរញ្ញោ មហេសីហំ ហុត្វា សព្ពង្គកប្បនី
អដ្ឋនំ ភរជបុត្តានំ អទ្ធនេ សតបញ្ចកំ ។

---

១ ម. តិវិដាព្ភុស្ស ។ ២ ម. បុប្ផសតានហំ ។ ម. បុប្ផសតានិមំ ។ ៣ ម. តេសុ បញ្ច-សុ ។ ម. តេបិ បញ្ចសុំ ។

លុះច្យុតចាកហានភាវគ្គិយ៍នោះហើយ កំណើតក្នុងមនុស្ស
ត្រកូលធំ បានជាយទូវស់ពាក់សាច់ម៉ដ្ឋមានពណ៌ដូចមាសដ៏
ព្រះអរហន្ត ។ លុះខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើត
ក្នុងអាដ្ឋប៊ុរី ក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ជាធីតានៃតិវិដីព្ភុះសង្ឃ
ឈ្មោះនាងឧម្មាទន្តី ជាទីពេញចិត្ត (របស់ជន) ។ លុះខ្ញុំ
ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុងជនបទ ក្នុងត្រកូល
មួយ ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោយ មិនជាអ្នកស្តុកស្តម្ភណាស់ណាទេ ។
គ្រានោះ ខ្ញុំថែរក្សាទូវស្រែសាលី ខ្ញុំបានឃើញព្រះបច្ចេក-
សម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយលាជាច្រើនយកនូវផ្កាឥន្ទ្រាយ ដែលត្រដរដោយ
ភ្លាំឈូក ហើយច្រូចថ្វាយនូវកូនច្រាំរយប្រមែ ខ្ញុំថ្វាយទឹកឃ្មុំ
ដល់ព្រះភ្នុទ្ធជាសយម្ភូ ព្រោះតែកូនចាំងនោះ លុះច្យុតចាក
អត្តភាពនោះហើយ បានមកកើតក្នុងត្រកូលភ្លាំឈូក នៅ
ក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំបានជាមហេសីរបស់ស្តេចដែនកាសី ដែលតេ
ចេ្ញសក្តាបួជា បានបង្កើតព្រះរាជបុត្រចំនួនច្រាំរយឥតខ្វះ ។

យថា តេ យោគ្ឃនប្បត្តា កាឱឡូកា ឧលកាឱឡិតំ
ទិស្វាន ទិជគ្គមធុមំ អាសុំ បក្ខេកជាយកា ។
សាហំ តេហិ វិនាភូតា សុតវារេហិ(១) សោភតិ
ចុតា ឥសិកិលិបសេ្ស តាមកម្ហិ អជាយិហំ ។
យថា តុច្ឆាសុតមតំ សុតានំ អត្ថនោបិ ច
យាតុំ អាជាយ កច្ចន្តិ អឌ្ឍ បក្ខេកជាយកោ ។
តំស្វាយ តាមំ កច្ចន្តេ ទិស្វា បុត្តេ អនុស្សរិ
ទីនជាក វិលិត្តញ្ចិ តជា មេ បុត្តបេមសា ។
តតោ តេសំ អធំ យាតុំ បសន្នា សេហិ ញាតិភិ
តតោ ចុតាហិ តិឧសំ ឧក្ខិតំ ទុបបជ្ជហំ ។

---

១ ខ. សុតវរេហិ ។ ម. សុតវិតាវិ ។

កាលណា ព្រះរាជបុត្រទាំងនោះ ដល់ទូវែយចម្រើនឡើង កំពុងលេងលែងក្នុងទីក ចាទឃើញស្ទឹកទន្លឹងធ្លាក់ឈូកសំយុនចុះ (ទាទាំងពួងនៅយកក្នុងសង្កាត់ កំពេញបួស) ចាទជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ជាទាយក ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំនោះជាអ្នកត្រាត់ប្រាសចាកពួកជាប្រុសៗទាំងនោះ កំពានសេចក្តីសោកស្តាយ លុះច្យុត (ចាកអត្តភាពនោះហើយ) ចាទមកកើតក្នុងស្រុកតូចមួយ ទៀបភ្នំឥសិតិលិ ។ កាលណាខ្ញុំពានចំណតក្នុងទីកដល់កូន ដែលជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធ កំពាំយកបបរដើរទៅកាន់ដើម្បីកូនទាំងពីរយ៉ាងវិញ ដើម្បីខ្លួនវិញ ខ្ញុំចានឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធជាទាយក ៨ ព្រះអង្គ ដែលកំពុងដើរទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីកិក្ខា ក៏ពីករលើកកូនទាំងពីរយ៉ាង កាលនោះ ខ្នែទីករដោះរបស់ខ្ញុំក៏ខ្ពុះចេញ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះកូន ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំជ្រះថ្លាចាទប្រគេនបបរដល់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងនោះ ដោយដៃរបស់ខ្លួន លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះ កំចានទៅកើតឯទេវលោក ឈ្មោះទន្ទុនៈ ក្នុងឋានតាវត្តិង្ស ។

អនុកោទ្ធា សុខនុក្កំ សំសរិត្វា អភព្ពវេ
តវត្តាយ មហាវីរ បរិក្ខត្តញ្ច បីរិតំ ។
ឯវំ ពហុវិធំ ទុក្ខំ សម្បត្តិ ច ពហ្វាវិធា(១)
បច្ចុមេ អវសម្បត្តេ ជាតា សាវត្ថិយំ បុរេ ។
មហាទ្វេ សេដ្ឋិកុលេ សុខិតេ សជ្ជិតេ តថា
ជាជាវតនបជ្ជោតេ សព្វកាមសមិទ្ធេ ។
សព្ពាភរណបដិមា ខេវ មាតិភាបដិមា តថា
រូបសិរី អនុប្បត្តា ឃុលេសុ អតិសណ្ឋិតា ។
អតីវ បត្ថិតា ជាសិ រូបកោតសិរីហិ ច
បត្ថិតា សេដ្ឋិបុត្តេហិ អនេកេហិ សតេហិ ច ។
អភវិ បដិហិត្វាន បព្វជិ អនគារិយំ
អន្តរាសេ អសម្បត្តេ ចតុស្សច្ចំ អថាបុណិ ។
ឥទ្ធិយា អភិនិម្មិត្វា ចតុរស្សំ រថំ អហិ
ពុទ្ធស្ស ចានេ អវិទ្ទិ(២) លោកជេដ្ឋសិរិមតោ(៣) ។

---

១ ម. សម្បត្តិញ្ច ពហុវិធំ ។ ២ ម. វិន្ទិស្សំ ។ ៣ ម. លោកនាថស្ស ៣ទិតោ។

បតិត្រក្រោះគន្ត្វ ជាមហាវីរបុរស ខ្ញុំម្ចាស់បានទទួលសុទ្ធតែ
អនេកាលទៅក្នុងឥតគួចឥតដាច់ ពាំជិតកំខ្ញុំលះបង់ ដើម្បីប្រ-
យោជន៍នៃព្រះអង្គ ។ សេចក្តីទុក្ខវេទនា ។ ជាច្រើនយ៉ាងក្តី
សម្បត្តិវេទនា ។ ជាច្រើនក្តី (របស់ខ្ញុំ) រមែងមានយ៉ាងនេះឯង
លុះដល់បច្ចុមកាល ខ្ញុំមកកើតក្នុងសាវត្ថីប្បី ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូល
នៃសេដ្ឋីមានទ្រព្យច្រើន ដល់នូវសេចក្តីសុខ ជាត្រកូលចាត់
ចែងល្អហើយ ពុំរឿងដោយភោគៈវត្ថុវេទនា ។ សម្រេចសេចក្តី
ប្រាថ្នាត្រង់យ៉ាងនេះ ។ ខ្ញុំក្រាបទូលសុភាវជាវដ៏ ចាប់អានភោគ
ក្រៃដ៏ផ្លូវច្បាវដ៏ ដល់នូវរូបសិរី ក្រាបទូលសុភាវៈក្រៃលែង
ក្នុងត្រកូលចាំដណ្តើយ ។ ខ្ញុំជាស្ត្រីដែលពួកជនអ្នកមានសិរី
ដោយរូបនិងភោគៈក្រៃថ្លាលើសលុបវេទនា ដែលពួកកូនសេដ្ឋី
ជាច្រើនរយនាក់ប្រាថ្នារហើយវេទនា ។ ខ្ញុំលះបង់ខ្លួនផ្ទះហើយ
ចូលទៅកាន់ផ្នួស កាលមិនទាន់ដល់កន្លះខែទទៅឡើយ ក៏
បានលុះនូវសច្ចៈ ៤ ។ ខ្ញុំនិម្មិតនូវរថមានប្រទីប ៤ ដោយឫទ្ធិ
ហើយឡើងបង្គំ នូវព្រះបាទនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាទីពឹងដ៏
មានសិរី របស់សត្វលោក ។

សុបុប្ផិតក្តំ ឧបកម្ម ចាធបំ(១)
ឯកា តុវំ តិដ្ឋសិ សាលមូលេ
ន ជាបិ តុយ្ហំ ជុតិយត្ថិ កោចិ(២)
ពាលេ ន ត្វំ ភាយសិ ជុត្តកាធំ ។
សតំ សហស្សានិបិ ជុត្តកាធំ(៣)
ឥជាកតា ឯធិសកា(៤) ភវេយ្យុំ
ណេមំ ន ឥញ្ជេ ធបិ សម្សវេធេ(៥)
កឺ មេ តុវំ មារ ការិស្សសេកោ(៦) ។

ឯសា អន្ធរជាយាមិ ការុច្ជឺ ភ បវិសាមិ តេ
ភមុកាន្ធរិកាយម្ស៊ិ តិដ្ឋន្ធឺ មំ ន ជក្ខសិ ។
ចិត្តម្ហិ វសិភ្ចតាហំ(៧) ឥធ្ធិចាធា សុវិភាវិតា
សព្វពន្ធនមត្តាម្ហិ ន តំ ភាយាមិ អាវុសោ ។

---

១ ឧ. ម. ភ័ព្ជុនឺ ។ ២ ឧ. ម. ន ចត្ថិ តេ ឧត្ជិយា វណ្ណពាតុ ។ ៣ ឧ. សតំ សហស្សានម្ស៊ិ ធុត្តកាធំ ។ ម. សតំ សហស្សានិបិ ធុត្តកាធំ ។ ៤ ម. ពាទិសកា ។ ៥ ឧ. ម. ណេមំ ន ឥញ្ជាមំ ន សន្ធសាមិ ។ ៦ ឧ. មារ ន ភាយាមិ តំ ឯកាសឺ ។ ម. ន មារ ភាយាមិ ឥមេកាបិ ។ ៧ ឧ. ចិត្តស្ម៊ឺ វសិភ្ចតស្ម៊ឺ ។ ម. ចិត្តស្ម៊ឺ វសិភ្ចតាម្ហិ ។

(មារពោលថា) នាងអាស្រ័យនូវដើមឈើដែល
មានបុងរីកផ្ការស្ទុះស្តាយ បិតនៅទ្យបតល់ពំនរតម្នាក់
ឯង ពំនអ្នកណាមួយ ជាគំរប់ពីរនឹងនាង ក៏មិនមាន
តើនាងមិនទ្វាចពួកផនពាល ឬពួកអ្នកលងទេឬ ។
(ទ្រ៉ុវឆ្វើយថា) ពួកផនអ្នកលង ចំនួនមួយរយក្តី មួយ
ពាន់ក្តី ដែលប្រាកដដូរហ្នះ មកក្នុងទីនេះ យើងក៏
ផតព្រឹកេម ផតញាប់ញ័រ ម្នាលមារ អ្នកជាបុគ្គល
ម្នាក់ឯង តើនឹងធ្វើម្តេចដល់យើង ។

យើងនុ+ះ អាចប់ចាត់ទ្ធូនក៏ចាន ចូលទៅក្នុងពោះអ្នកឯងក៏
ចាន ភាលយើងបិតនៅត្រង់ប្រដុំចិញ្ចឹម ក៏អ្នកមើលមិន
ឃើញ ។ យើងជាស្រីស្ទាត់ក្នុងដូវចិត្ត ពំនឥទ្ធិចាទពំន
ឡាយ យើងក៏ចានចម្រើនល្អហើយ យើងជាស្រីរួចចាកចំ-
ណងពំនអស់ហើយ ទែអាវុសោ យើងមិនទ្វាចអ្នកទេ ។

សត្តិសត្តុបមា ភាគា ១ ភ្លាមិ(๑) អដិកុណ្ឌក(๒)
យត្ត(๓) ភាគវតី ព្រូសិ អតីតាឌំ សភ ម ម ។
សព្វត្ត វិហតា ឧទ្ធិ តមោក្ខន្ធា ឋបាលិតា
ឯវំ ជាតាហិ ចាចិម ឯិបាតោ ភូមសិ អន្តភ។
ដំនោ តស្មឹ(๔)ភុណោ ភុជ្ជោ ឯតឧត្តេ ឋបេសិ ម
សេដ្ឋា(๕) ឥទ្ធិមតីឧទ្ធិ ចរិសាសនុ វិជាយភោ ។
ចរិចិណ្ណោ មយា សត្ថា ភាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
ជំហិតោ ភវុភោ ភាវេ ភវេឧត្តិ សម្ភវភា ។
យស្សត្ថាយ បព្វជិតា អភារស្មា អឧភារិយំ
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។

๑ ម. ទន្តសំ ។ ๒ ម, ម. អដិកុណ្ឌិត ។ ๓ ម. ម. យំ ចុំ ។ ๔ ម. ម. អគ្គិ ។ ๕ ម. អគ្គ ។

ភ្នកាលខ្ញុំរៀសចក្តីត្រេកអរក្នុងកាម ចំពោះតំនាកាមណា
តំនាកាមនេះ ឧបមាដូចមុខរលំពែង ដំមុតក្រៃលែង ឥឡូវ
នេះ យើងមិនមានសេចក្តីត្រេកភា ក្នុងកាមនោះទៀតទេ ។
សេចក្តីភ្លើកឡយ ក្នុងភាវមួលំាងអស់ យើងបានកំចាត់បង់
ហើយ ចាំងតំនារំនៃសេចក្តីងងឹត យើងកំចំលាយចេញហើយ
ម្ចាលមានមនចិត្តជាប អ្នកបួជាងយ៉ាងនេះចុះ ខ្ញុំនអ្នកត្រូវ
យើងកំចាត់បានហើយ ។ ព្រះជិនស្រីជានាយក ត្រេកអរ
ចំពោះគុណានោះ ភាងខ្ញុំក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ក្នុងបរិសទំាង-
ឡាយថា នាងទប្បលវណ្ណា ជាស្រីប្រសើរចំផុតជាងតំកុន
វែលមានឫទ្ធិទាំងឡាយ ។ ព្រះសាស្តាខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តតាម
ហើយ ចាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំកំបានធ្លាប់ហើយ ភារៈ
ជាំបុង ខ្ញុំកំចំលាក់ចេញហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងតំាងសត្វទៅ
កាន់ភព ខ្ញុំបានតាស់រំលើងចេញហើយ ។ ខ្ញុំបចេញចាកផ្ទះ
បួសទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណារំសេសណា
ប្រយោជន៍ តិគុណារំសេសខាងលើ ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈទាំងអស់ ខ្ញុំបានកំដល់ជាសំជាប់ហើយ ។

ปีตาหิ ปิณฺฑปาตาทีหิ ปญฺจหิ สมณกรเณหิ
ขเณน อุปสมฺเปตฺวา สมาสฺสาสิ สมนฺตโต ฯ
ตสฺเสวาหํ ฉาปตฺติยา ภยปฺปตฺโต ภิกฺขู สเทฺธ สมฺภาวยมาโน
ปาทมูลิกา ปฏฺฐาย ปุน อุปสมฺปทาเปกฺโข หุตฺวา
ปุน ปพฺพชฺชาปกฺขนฺทนาทีนิ อกาสึ ฯ
ตโต ปฏฺฐาย ปน ตสฺส ภิกฺขุโน ปาทมูลิกา
ปฏฺฐาย ปุน อุปสมฺปทาเปกฺโข หุตฺวา ปุน ปพฺพชฺชาปกฺขนฺทนาทีนิ

បដាចារវត្ថុវិយោបទានំ ទី ១០

(๖๐) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអគ្គជ័ដល់ខ្ញុំវត្រើយ
នៃជម្ងឺចាំងពួង ជានាយក ទ្រង់កើតឡើងក្នុងកប្បទីមួយសែន
អំពីកប្បនេះ ។ ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ក្នុង
នគរហង្សវតី រុងរឿងដោយធនៈផង ។ ជាស្រីថ្លៃឆ្នើមស្អាប
ស្អាងដោយសេចក្តីសុខប្រពៃយ៉ាង ។ ខ្ញុំបានបួសនៅនាលំ
ព្រះអគ្គ ជាមហាវិហារនោះ បានស្តាប់ធម្មទេសនា លំ-
ដាប់នោះ ខ្ញុំកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយដល់ខ្ញុំព្រះជិនស្រីជា
ទីពឹង ។ លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធជានាយក ទ្រង់សារសើរ
ភិក្ខុនីជាអ្នកឈ្នៀងឆ្ងាស មានចិត្តនឹងធឹងជាំង ក្នុងវិក្ខុភក្តីហេតុមួយ
និងមិនមួយ ជាភិក្ខុនីខ្ពង់ខ្ពស់ជាងភិក្ខុនីទាំងពួងឯណោះ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ប៉ុនប៉ងចំពោះ
តំណែងនោះ ហើយនិមន្តព្រះទសពល ជានាយកនាយក ព្រម
ទាំងព្រះសង្ឃ ឲ្យឆាន់អស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយបានថ្វាយចុងត្រដាប
ចីវរ ក្រាបទៀបព្រះបាទាដោយសួនសិរ ហើយពោលភាសានេះថា

ទសមំ បដាចារវត្ថុវិយោបទានំ

(๖๐) បទុមុត្តរោ ជាម ជិនោ សព្វញ្ញូ លោកនាយកោ
អនេកសតសហស្សន្តិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ ។
ឥមាហំ ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ
ធនាធញ្ញេន សម្បន្នា មហាសុខសមប្បិតា ។
ឧបេច្ច តំ មហាវីរំ អស្សោសិំ ធម្មទេសនំ
តតោ ជាតប្បសាទាហំ ឧបេសិំ សរណំ ជិនំ ។
តតោ វិនយនារីនំ អគ្គំ វណ្ណេសិ នាយកោ
ភិក្ខុនី សង្ឃនិ តានី កប្បាកប្បវិសារទំ ។
តទា មុទិតចិត្តាហំ តំ ឋានំ អភិកង្ខយិំ
និមន្តេត្វា ទសពលំ សសង្ឃំ លោកនាយកំ។
ភោជយិត្វាន សត្តាហំ ឧបគច្ឆិំ តវំ(๑)
និបច្ច សិរសា ថានេ ឥមំ វចនមព្រវិំ ។

๑ ម. ទេវ្ហិ ឧ ឥវ្ហិ ។ ឧ. ទេវ្ហិ ឯវ្ហិ ។

យោ តយា វណ្ណិតោ ជិនោ ឥតោ អដ្ឋមកេ មុនិ(๑)
តាទិសោហំ ភវិស្សាមិ យទិ សិជ្ឈតិ ជាយកា។
តថា អភេទំ សត្ថា ភទ្ទេ មា កាយិ អស្សុសេ
អថាភតន្តិ អត្ថានេ លច្ឆសេតំ មនោរថំ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ទិញ្ញាកាកុលសណ្ឋវោ
គោតមោ ជាម ជាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។
តស្ស ធម្មេសុ នាយាជា ទិវសា ឧច្ចិនិត្ថិតា
បថាជាកតំ ជាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវិកា ។
តតោហំ មុនិតា ហុត្វា យាវជីវំ តថា ឋិតំ
មេត្តចិត្តា បរិចរី សសង្ឃំ លោកនាយកំ។
តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវតឹសំ អគញ្ឆហំ ។

๑ ឧ. ទីបេ។

បពិត្រព្រះមុនីជាធីរបុរស កិក្ខុនីណា ដែលព្រះអង្គសរសើរ
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គីជានាយក ខ្ញុំម្ចាស់សូមឲ្យបានដូចកិក្ខុនី
នោះ ក្នុងកប្បទី ៨ អំពីកប្បនេះ បើសេចក្តីប្រាថ្នា នឹង
សម្រេច ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសាស្តាបានត្រាស់នឹងខ្ញុំថា
ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន នាងកុំខ្វាយ ចូរនាងត្រេកអរចុះ ក្នុង
កាលអនាគត នាងនឹងបានតំណែងខ្ទុះដូចចិត្តប្រាថ្នា ។ ព្រះ
សាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់សម្តែងក្នុងត្រកូលក្សត្រក្នុងក្តាក
នឹងមានក្នុងលោក ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។
នាងនឹងបានជាទៅជាកូនស្រីធម៌ចាំងឯក នៃព្រះសាស្តាអង្គ
នោះ ជាទេវធម្មចិម្ភិត មានឈ្មោះថានាងបរិបាចក ជា
សាវិការបស់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ
មានមេត្តាចិត្តបម្រើព្រះជិនស្រី ជាលោកនាយក ព្រមទាំង
ព្រះសង្ឃ ដរាបអស់ជីវិត ។ ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះ
ផង ដោយការតម្កល់ចុតខ្លួនចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាង
កាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។

ឥមម្ហិ កប្បេ កកុសន្ធ ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ ជាម ជាមេន ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ ។
ឧបដ្ឋាកោ មហោសិស្ស តទា អាសិ នរាសភោ
ពារាណសិយា ឆត្តវ្ហោ ពាហណសិប្បុត្តមេ ។
តស្សាសឹ តតិយា ជាតិ កិកុធំ ឥតិ វិស្សុតា
ជម្ពុំ សុត្វា ជិនក្កស្ស បព្វជ្ជំ សមរោចយឹ ។
អនុជានិ ន តោ តាតោ អគារេវ តទា មយំ
វីសំ វស្សសហស្សានិ វិចរិម្ហ អតន្ទិតា(១) ។
តោមារំ ព្រហ្មចរិយំ ភាជកញ្ញា សុខេដ្ឋិតា
ពុទ្ធោបដ្ឋានធិរតា មុទិតា សត្ត ជីតរោ ។
សមណី សមណគុត្តា ច កិកុធំ កិកុធាសិតា(២)
ជម្ពា ចេវ សុជម្ពា ច សត្តមី សង្ឃទាសិតា(៣)។
អហំ ឧប្បលវណ្ណា ច ខេមា ភទ្រា ច កិកុធំ
កិសាគោតមី ជម្ពុជិដ្ឋា វិសាខា ហោតិ សត្តមី ។

១ ម. អតន្ទិតា ។ ២ ម. កិកុធាយិតា ។ ម. កិកុធាយិតា ។ ៣ ម. ម. សង្ឃទាយិតា ។

ព្រះភ្នែកព្រះនាមកស្សបៈ មានរាជធានីប្រសើរ មានយស
ធំ ប្រសើរជាងពួកជនអ្នកពោល ទ្រង់កើតខ្សឹងក្នុងភទ្ទកប្ប
នេះ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះរាជាក្នុងវេលាកាលព្រះនាមកិកី
ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះពុទ្ធជាមហេសី ជាឥស្សរៈលើប្រជាជន
ក្នុងក្រុងពារាណសីបួរដងតួម ។ ខ្ញុំបានជាធីតាទី ៣ នៃព្រះ
ចាតកិកីនោះ វែលក្រោកដឹងជាកិកុធី បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះ
ជិនស្រីជាប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងបព្វជ្ជា ។ នៃកុនកាល
នោះ ព្រះបិតារបស់យើងទ្រង់ពុំកន្ទក់ញាក យើងក៏ជាស្ត្រីមិន
ខ្ជិលច្រអូស បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់តុមារអស់ ៦០
ពាន់ឆ្នាំ នៅក្នុងផ្ទះ ជាព្រះរាជតញ្ញាបិតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ
ត្រេកអរតែកយកក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ ជាធីតា ៧ អង្គ គឺ នាង
សមណី ១ សមណគុត្តា ១ កិកុធំ ១ កិកុធាសិតា ១ ជម្ពា
១ សុជម្ពា ១ សង្ឃទាសិតា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។ (កញ្ញា
ទាំងនោះ លុះចេញវិលវិនមក ក្នុងពុទ្ធុប្បាទនេះ) បានមក
ជា ខ្ញុំ ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ ខេមា ១ ភទ្រាកិកុធំ ១ កិសា-
គោតមី ១ ជម្ពុទិដ្ឋា ១ វិសាខា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។

តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ ខេតជាបណិធីហិ ច
ឥហាគ្គា មាតុសំ ខេមំ តារេត្តីសំ អកញ្ចមាំ(១) ។
បច្ចិមេ ច ភវេធាតំ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ
សារត្តិយំ បុរវរេ ឥទ្ធេ ផីតេ មហទ្ធនេ ។
យតា ច យោគ្គមុបេតា វិតក្កាវិសតា អហំ ។
ឧរញ្ជនបទំ(២) ធិស្វា តេន សទ្ធិំ អកញ្ចមាំ ។
ឯកបុត្តប្បសុតាហំ ខុតំយោ ភាតុជ្ជយា មម
តតាហំ មាតាបិតរោ ឥច្ឆាមីតិ(៣) សុចិន្តិតា ។
ជាកេនេសិំ បតិំ ទយ្ហំ តតា តត្ថិ បវាសិតេ
ឯកិកា ឯក្កតា តេហា តត្ថំ សារត្ថិមុត្តមំ ។
តតោ មេ សាមិ អាគច្ឆា សម្ភាវេសិ បវេ ទមំ
តតា មេ ភាតុជា វាតា ឧប្បជ្ជា អតិជាវុណា ។

១ ម. អតញ្ជមាំ ។ ម. អតញ្ចមាំ ។ ២ ម. នវ ជាណធំ ។ ៣ ម. ឧក្កាមីតិ ។ ម. ឧក្ខមីតិ ។

ដោយអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ទុកនូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់នូវកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ឥឡូវនេះ មកដល់ជាតិជាតិចុងក្រោយ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាប្តីដ៏ប្រសើរជាមួយនឹងស្ត្រីមួយសែនក្នុង ។ ខ្ញុំកំពុងប្រកបដោយយ័ជ្ឈានដ៏ប្រសើរ លុះក្នុងអំណាចនៃវិតក្កៈ ខ្ញុំបានឃើញនូវបុរសអ្នកនៅក្នុងជនបទហើយ កំពុងនៅជាមួយនឹងបុរសនោះ ។ ខ្ញុំមានបុត្រប្រុស ១ នាក់ ប្រសូតហើយ បុត្រទី ៤ នៅក្នុងផ្ទៃរបស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកាន់ចិត្តថា អញត្រូវទៅកាន់ផ្ទះមាតាបិតាវិញ ។ ព្រោះនោះ ខ្ញុំមិនបានប្រាប់ស្វាមីរបស់ខ្ញុំទេ លុះស្វាមីនោះហោះចេញទៅ ខ្ញុំជាស្ត្រីតែម្នាក់ឯងនឹងគ្នាចេញចាកផ្ទះ ដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដ៏ចម្រើន ។ លំដាប់នោះ ប្តីរបស់ខ្ញុំមកតាមចាប់ក្នុងផ្លូវ បញ្ជូនខ្ញុំទៅវិញ ក្នុងព្រោះនោះ ឡលាកម្មជាង (ឡរស់កើតអំពីកម្ម) ដ៏អាក្រក់ពន់ពេក កើតឡើងដល់ខ្ញុំ ។

ស្រាប់តែក្មេងជំនំតាន់នេះឡើង ក្នុងសម័យជាទីប្រសូតិ ខ្ញុំកូនរៀនខ្ញុំ
គ្រានោះ ប្តី (របស់ខ្ញុំ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទេស ក្រុមគាស់
ចឹកស្លាប់ទៅ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំជាស្រីកំព្រាមិនមានទីពឹង ដោយ
សេចក្តីទុក្ខ ព្រោះសម្រាលកូន ខ្ញុំដើរទៅកាន់ឈ្មោះនៃក្រកូល
របស់ខ្លួន យើញខ្លួនស្ទឹងតូច មានទឹករាក្បាក្រៀប ។ ខ្ញុំជា
ស្រីម្នាក់ឯង នាំយកកូនតូច ទ្វេដើរទៅដាក់ឯប្រាំនេះត្រើយនាយ
ហើយញ៉ាំងកូនតូចឲ្យទៅ រួចក្រឡប់មកយកម្ហូបកូនបន្ត ។ មាន
សត្វខ្លែងមួយធាយយកកូនតូចរៀងលក់កុនយំ តាំងរៀបទឹកកំពុង
យកកូនបន្តទៅទៀត ខ្ញុំជាស្រីចុកណែនដោយសេចក្តីសោក ។
ខ្ញុំដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ចូនឮថាពួកជនរបស់ខ្លួន តិចតា-
បិតាក្រៅស្លាប់អស់ហើយ គ្រានោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោកក្រៃ
សន្លង់ ចុកណែនដោយសេចក្តីសោកយ៉ាងធំ ហើយចូនទោលថា
កូនតាំងពីពេលកើតមកម្តេចកាលហើយ តាំងប្តីរបស់ខ្ញុំក៏ស្លាប់ក្នុងព្រៃ
មាតាបិតាទាំងបងប្រុស ក៏ត្រូវរនជុំនេះលើជើងថ្ងៃដោយមួយគ្នា ។

ទុនិតោ(๑) មហាមេឃោ បស្សតិសមយេ មម
ឧព្ភាយ តទា កច្ឆា សាមិ សប្បេន មារិតោ ។
តទា វិជាតទុក្ខេន អជាថា កាមណា អហំ
កុច្ឆធិ បូរិតំ ឧទ្ធិស្វា កច្ឆន្តិ សកុលាលយំ ។
ពាលំ អាទាយ ទុតិយំ(๒) ថាវកូលេ ច ឋបិតាតា
ថាយេត្វា(๓) ពាលកំ បុត្តំ តតិយំ តារណាយហំ(๔) ។
ឯវន្តា ឧក្កាសោ ហាសិ តតុលាំ វិលបន្តកំ
តតិយាភ្យ វហិ សោតោ សាមាំ សោកសមប្បិតា ។
សាវត្ថិឧបាគំ កច្ឆា អស្សោសិ សជនេ មតេ
តទា អរោច សោកច្ឆា មហាសោកសមប្បិតា ។
ទុភោ បុត្តា កាលកតា វនេ(៥) មយ្ហំ បតិ មតោ
មាតា បិតា ច ភាតា ច ឋបិតចិត្តម្ហិ ទុយ្ហរេ ។

๑ ម. ទុនិតោ ។ ๒ ម.ម. អតរំ ។ ๓ ម. ឋបេត្វា ។ ๔ ម. តរណាយហំ ។ ๕ ម.ម បន្តេ ។

ตถา หิสา ธมฺมา	อถาปา ติฏนฺติสา
ฯเปฯ ตเถว กฺขนฺติ(๑)	อนฺตรา นาสมาปตี ฯ
ตเถว อเวเธ มิ สตฺถา	ปุเตฺต มา เสาเธ อสฺสุสิ
อตฺตานิ เตเน กเวสฺสุ หึ	ติวาหิ วิมาญฺเจสิ ฯ
ฉ สตฺถิ ปุตฺตา ตาณาย	ฉ ญาตี ฉเฬ ตฺวา
อนฺตเกนาภิปนฺนสฺส	ฉตฺถิ ญาตีสุ ตาณตา ฯ
ตำ สุตฺวา มุนิเนา ภณฺยำ	ปมำ ฉลภิฌำ
ปฏิสิทฺธา ฉ ติำ	อรหาตฺเต อถาปุณิ ฯ
หนฺทิสุ ฉ วสี เหาเม	ติญาย เสาตฺตาตุยา
ปรจิตฺตาภิ ชานามิ	สตฺถุ สาสนกาวิกา ฯ

๑ ม. กฺขนฺติ ฯ ฉ. ฌเนฺติ ฯ

กาลาเนาะ ขุ้ญชะสฺรีสฺดาสิ๎ลสฺดเฌสิ๎ เกิ๎ตะเกิ๎ตะลฺวีสิ๎ลสิ๎ เฌต มาตเฌตีสิ๎ มาตจิตฺตปฺรกะปะวัตเฌยะสะจกฺเตีขุ้ทฺธ ลำดับจำเนาะ ขุ้ญ เฌิ๎ลาะจญาเฌาะดำสิ๎ตะวิ๎ลาะเนาะ ปาตะเนาะยีกญาปฺรกุ้ทฺธ ปฺระภคฺวีดับสาสะวีเฌะปฺรชาดับ ๆ ลำดับจำเนาะ ปฺระสาสฺดาปฺรทุ๎ลสิ๎ตฺรัสสิ๎ดำเนาะขุ้ญดับ สาสิ๎ลขุ้ญกุ๎ลำสาเกาะสฺดายะดำเนาะกูนดำสิ๎ลญายะเอิ๎ยย ปูสาสิ๎ลสฺรัสสิ๎ลสฺรายะเอิ๎ยสิ๎ ปูสาสิ๎ลสฺวีสาเกาะนุเฌะปะสิ๎ลสาสิ๎ลกิญญาสาสิ๎ลปฺรูยะเฌสาปฺระโยดับสิ๎ลสาเฌะ ๆ กูนดำสิ๎ลญายะดับสิ๎ลตุ๎ลปาสิ๎ลกิญญาดับสิ๎ลตุ๎ลปาสิ๎ล ดำสิ๎ลเฌาะดับสิ๎ลกุ๎ดับสิ๎ลตุ๎ลปาสิ๎ล ปุกฺคลวิเสสตฺรูเสอะสฺดาปสิ๎ลสฺดิ๎ตสิ๎ลสิ๎ลสิ๎ล ดับสิ๎ลดำเนาะกิญญาดับสิ๎ลตุ๎ลปาสิ๎ลเอิ๎ยย ๆ ลุเขาะขุ้ญตุ๎ลสฺดาปสิ๎ลปฺรวำจาสาเฌะปสิ๎ลปฺระมุขีสิ๎ ดับตุ๎ลสิ๎ลขุ้ญ ๑ ขุ้ญตุ๎ลปสิ๎ลมิ๎ลสิ๎ลเฌยูตุ๎ลปุ๎ลฺดาสิ๎ล ดับตุ๎ลสิ๎ลสะมฺปะจฉิ๎ลตฺวีปฺระมุขีสิ๎ ดับตุ๎ลสิ๎ลขุ้ญ ๆ ขุ้ญดำ สฺดาสิ๎ลสิ๎ลกูนสิ๎ลตุ๎ลขุ้ญสิ๎ลสิ๎ล กูนสาเสาตาปาตุดำสิ๎ลขุ้ญสิ๎ลสิ๎ล ขุ้ญดำสาเกาะสาสิ๎ลสิ๎ลดับสิ๎ลปฺระสาสฺดาสิ๎ล เมิ๎ลสิ๎ลสิ๎ลสิ๎ลขุ้ญตุ๎ลสิ๎ลจิตฺตาสิ๎ลปุกฺคลวิเสสตฺรูสิ๎ลสิ๎ลสิ๎ล ๆ

ឃុត្វេនិកសំ ជាតាមិ ឆិត្វចក្ខុំ វិសោជិតំ
ទេបេត្វា អាសវេ សត្វេ វិសុទ្ធាសឹ សុនិម្មលា ។
តតោហំ វិនយំ សត្វំ សន្ធិកេ សត្វនស្ឋិនោ
ទក្ខហឺ សត្វវិត្ថារំ ព្យាហរឺ ច យថាតថំ ។
ជិនោ តស្មឺ តុណេ តុដ្ឋោ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ មំ
អត្ថំ វិនយជារីនំ បជាបាវ ឯកិកា ។
បវិចិណ្ណោ មយា សត្ថា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
ទិហិតោ ការុកោ ការេ ការនេត្ថិ សម្ចហតា ។
យស្ស អត្ថាយ បត្វជិតា អការស្មា អនការិយំ
សោ មេ អត្ថោ អនុប្ឋត្ថោ សត្វសំយោជនក្ខយោ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភក សត្វេ សម្ចហតា
ធាតីវ ពទ្ធនំ ទេត្វា វិហរាមិ អនាសក ។

ខ្ញុំជឹងនូវបុត្វេនិកសៈ ពាំងទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំបានជម្រះហើយ ខ្ញុំជាកិក្ខុនីបវិសុទ្ធផកមានមន្ទិល ព្រោះបានញ្ជាំងអាសវៈ ពាំងពួងឲ្យអស់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំបានរៀនវិនីយពាំងអស់ ក្នុងសំណាក់ របស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គយើញហេតុពាំងអស់ផង ខ្ញុំធ្វីយដោះស្រាយ នូវសេចក្ដីពិស្តារគ្រប់យាងតាមពិតផង ។ ព្រះជិនស្រីគ្រេកអរ ចំពោះគុណនោះ ហើយតាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯតទគ្គៈថា នាងបជាបាវ ជាកិក្ខុនីឯក ប្រសើរជាងពួកកិក្ខុនីអ្នកទ្រទ្រងវិនីយ ។ ព្រះសាស្ត្ត ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តតាមហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំកឺបានធ្វីហើយ ការៈជឺធ្ងន់ ខ្ញុំបានជាក់ចញហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់កត ខ្ញុំបានតាស់រំលើងចញហើយ ។ ខ្ញុំចញបាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទូសដើម្ប៉ីប្រយោជន៍ផល់គុណធមិណា ប្រយោជន៍ គឺគុណធមិនោះរបស់ខ្ញុំ ជាទីអស់ទៅវិនសញ្ញាជនៈពាំងពួង ខ្ញុំកឺបានសម្រេចហើយ ។ កិលេសពាំងឲ្យាយ ខ្ញុំដុតបំផ្ទាញហើយ កតពាំងអស់ ខ្ញុំតាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរីកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទីង ។

ขุทฺทกนิกาเย

ฐานนฺติ ฯ

ตสฺสาคตนฺติ ตสฺส มยิ อาคมนโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานา ตสฺส ภควโต สาสนนฺติ ฯ

ปริยาปุณิตฺวาติ ปาฬิโต ปฏฺฐาย ปุนปฺปุนํ วาจุคฺคตวเสน ปริยาปุณิตฺวา ฯ

ปริปุจฺฉิตฺวาติ อตฺถโต ปฏฺฐาย ปุนปฺปุนํ ปริปุจฺฉิตฺวา ฯ

ปริปุจฺฉาย ปน ปริยาปุณนสฺส ปุพฺพภาคตฺตา ปริยาปุณนคฺคหณมุขเมว ปริปุจฺฉาคฺคหณมุขนฺติ ปริยาปุณนคฺคหณมุขนฺติ ปริปุจฺฉาคฺคหณมุขนฺติ ปริปุจฺฉาคฺคหณมุขนฺติ ปริยาปุณน

ឥតិយោ កុណ្ឌលកេសិវត្ថុ

បឋមំ កុណ្ឌលកេសីបេរិយោបទានំ

(៦១) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ សព្វធម្មាន បារគូ
នគរេ សុតសហស្សម្ហិ ភវេ ឧប្បជ្ជិ ជាយកោ ។
តទាហំ ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ(១)
ជាតាវតនបដ្ឋោតេ មហាសុខសមប្បិតា ។
ឧបេត្វា តំ មហាវីរំ អស្សោសិំ ធម្មមុត្តមំ(២)
តតោ ជាតម្ហសាជាហំ ឧបេសិំ សរណំ ជិនំ ។
តទា មហាការុណិកោ បទុមុត្តរជាយកោ
ទិប្បាភិញ្ញោនមក្កន្តិ(៣) មមយិ(៤) កិត្តយិ សុកំ ។
តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា ជានំ ឧត្វា មហេសិនោ
ជិនបុ្ប សិរសា ញាតេ តំ ឋានំ អភិបត្ថយិ ។

---

១ ម. ម. អហុំ ។ ២ ម. ម. ឆឌ្ឌេសេ ។ ៣ ម. ទិប្បាភិញ្ញានមក្កន្តេ ។ ៤ ម. ឋបេសិ ។
ម. ឋបេសិ ។

កុណ្ឌលកេសិវត្ថុ ទី ៣

កុណ្ឌលកេសីបេរិយោបទាន ទី ១

(៦១) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជានាយក ទ្រង់កើតក្នុងក្រុង ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលនៃសេដ្ឋី ក្នុងក្រុងហង្សវតី ជាត្រកូលប៉ុន្តែរឿងរាយតែនឹងគ្នាផង ។ ខ្ញុំជាស្រីស្កប់ស្កល់ដោយសេចក្តីសុខច្រើនប្រការ ។ ខ្ញុំបួលទៅកាន់ព្រះពុទ្ធជាមហាវីរបុរសអង្គនោះ លើយបានស្តាប់ធម៌ដ៏ឧត្តម លំដាប់នោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីជ្រះថ្លាក៏តម្កើងហើយ បានដល់ព្រះជិនស្រីជាទីពឹង ។ ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះពុទ្ធជានាយក ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ប្រកបដោយមហាករុណា ទ្រង់តាំងនូវសុភាសិតពុទ្ធ ជាដាក់ពុទ្ធប្រសើរជាងពួកតិរ្ថ ដែលគ្រាស់ជាងនាប់ហ៍ស ។ លុះខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធភាសានោះហើយ ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយ បានថ្វាយទានដល់ព្រះពុទ្ធជាមហាសី លើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាដោយក្បួន ប្រាថ្នាតំណែងនោះ ។

อนุโมทนิ มหาวีโร ภาเสฺว ยาเจกปตฺถิตํ
สมิทฺธิสฺสตฺถิ ตํ สพฺพํ สุจิรํ โหหิ ตาทิ ฯ
สตสหสฺสาธิเก กปฺเป ตุณฺหีภาเวกปุคฺคโล
โหตโม ชาม ชาเยน สตฺถา โลเก ตาทิสฺสติ ฯ
ตสฺส ชาเยสุ ชายาสา ทิสา ชฺฌชฺฌชิฺฌิตา
ภตฺตา กุณฺฑลเกสาติ โหสฺสติ สตฺถุสาวิกา ฯ
เตนภาเยน สุภเตน เทเวสุชาปจฺจิมหิ ฉ
ปหิตฺวา มานุสิ เทหิ ตาวตฺตึสิ อภญฺญหิ ฯ
ตโต จุตา ยามเมหิ ตาโตหิ ตุสิตึ ภต
ตโต ฉ นิมฺมานรตี วสวตฺตีปุรึ ภต ฯ

ព្រះពុទ្ធជាមហាវីរបុរស ទ្រង់នូមនុមោទនាថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន តំណែនណា ដែលនាងប្រាថ្នាហើយ តំណែនតាំងអស់នោះ នឹងសម្រេចពុំខាន ចូរនាងបានសេចក្តីសុខរំលងនូវទុក្ខចុះ ។ ក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមថាតម ទ្រង់សម្តែងក្នុងទ្រកូលក្សត្រឈ្មោះឧក្កាកៈ នឹងកើតខ្សែក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាញាតិក្នុងធម៌របស់ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ជាទុសៈ ជាឧម្មទន្តីម្នាក់ ជាសាវិការបស់ព្រះសាស្តា ឈ្មោះនាងកុណ្ឌលកេសីដ៏ចម្រើន ។

ដោយតំណែនដែលនូវទ្រព្យល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ទុកនូវចេតនានោះផង ទ្រុលះបង់កាយជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ លុះនូវច្យុតចាកឋានតាវត្តឹង្សនោះ ទៅកើតក្នុងឋានយាមៈ ច្យុតចាកឋានយាមៈនោះ បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ច្យុតចាកឋានតុសិតនោះ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋាននិម្មានរតី រួចទៅកើតក្នុងឋានវសវត្តីវិញ ។

យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ តស្ស កម្មស្ស វិបាកេ
តត្ថ តត្ថេវ ភទ្ទកំ មហោសិ ตตฺถ ตตฺเถว ภทฺทกํ มเหสิ
តតោ ចុតា មនុស្សេសុ ภทฺทกนฺ ตตฺถ จุตา มนุสฺเสสุ
មណ្ឌលិនញ្ច ភទ្ទកំ មเหสิ ตตฺถ ตตฺเถว ภทฺทกนฺ
សម្បត្តិ អនុភោត្វាន ទេវេសុ មានុសេសុ ច
សព្វត្ថ សុខិតា ហុត្វា ទេវภោគេสุ มานุเสสุ ច
ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ សព្ฺพตฺถ สุขิตา หุตฺวา ទេវภเคสุ สมฺปตฺติ
កស្សបោ នាម នាមេន ឧប្បជ្ជិ វិនតំ វរេ ។ กสฺสโป นาม นาเมน อุปฺปชฺชิ วินตา วเร ।
ឧបដ្ឋាកោ មហេសិស្ស តស្ស អាសិ នរិស្សរោ อุปฏฺฐาโก มเหสิสฺส ตสฺส อาสิ นริสฺสโร
ពារាណសិយុរុត្តមេ ។ พาราณสิยุรุตฺตเม ।
តស្ស ធីតា ចតុត្ថាសិ កិកុ(១)នាសីតិ វិស្សុតា តสฺส ธีตา จตุตฺถาสิ กิกุ(๑)นาสีติ วิสฺสุตา
ជម្ពុ សុត្វា ជិនក្កស្ស បព្វជ្ជិ សមកេ ជយេ ។ ชมฺพุ สุตฺวา ชินกฺกสฺส ปพฺพชฺชิ สมเก ชเย ।

๑ ๑. កិកូតយីតិ ។ ๒. កិកុតយីតិ ។

ខ្ញុំកើតក្នុងទីណា ។ ខ្ញុំបានទៅកាន់ជាមហេសីរបស់ស្តេចទាំងនោះ ក្នុងទីនោះ ។ ព្រោះអានិសង្សនៃបុញ្ញកម្មនោះឯង ។ ខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនោះ ហើយបានមកកើតក្នុងមនុស្សលោក បានទៅកាន់ជាមហេសី របស់ស្តេចចក្រពត្តិទាំងឡាយផង របស់ស្តេចក្នុងមណ្ឌលទាំងឡាយផង ។ ខ្ញុំបានទៅសម្បត្តិក្នុងទេវលោកផង ក្នុងមនុស្សលោកផង ហើយជាស្រីដល់នូវសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួង អស្ចារ្យណាក្នុងកប្បដ៏ច្រើន ។ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ ព្រះអង្គមានរាជឥស្សរិយយសច្រើន ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់កើតឡើងក្នុងកប្បនេះ ។ ព្រោះនោះ ព្រះពរជាក្នុងវែនតាស៍ព្រះនាមកិកី ក្នុងភពណាស៍ប្តូរដ៏ឧត្តម ជាឥស្សរៈលើប្រជារាស្ត្រ បានជាឧបដ្ឋាកនៃព្រះពុទ្ធជាមហេសី ។ ខ្ញុំជាធីតាទី ៤ របស់ព្រះរាជានោះ ដែលប្រកបដោយកិកុតាសី បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ហើយក៏ពេញចិត្តចំពោះបព្វជ្ជា ។

ព្រះថេរៈយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាឲ្យបួសហើយ កាលនោះ យើងជាអ្នកមិនខ្ជិលច្រអូស ចូលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈសម្រាប់តុមារអស់ពីរម៉ឺនឆ្នាំក្នុងវេលានោះ ។ យើងជាព្រះពោធិសត្វ ៧ នាក់ ជាកញ្ញាបិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេកអរតែឯង ក្នុងកាលមុនព្រះពុទ្ធ ឪ នាងសមណី ១ សមណគុត្តា ១ កិក្កុធី ១ កិក្កុធាសិកា ១ ឧត្តមា ១ សុឧត្តមា ១ នាងសង្ឃទាសិកា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។ កាលនោះ (ព្រះពោធិសត្វចាំចង់ ៧ នាក់នោះ ចេរើលវិនិច័យមក) ចូលជានាងខេមា ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ បដាចារា ១ ធម្មទិន្នា ១ កិសាគោតមី ១ ធម្មទិន្នា ១ វិសាខា ជាគំរប់ប្រាំពីរ ។ ដោយគំរើលដែលខ្ញុំចូលទៅថ្វាយនោះផង ដោយការតម្កល់ទុកខ្លួនចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់ខ្លួនចាកកាយជាទេវលោមនុស្សហើយ ចូលទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ឥឡូវនេះ ដល់មកបច្ឆិមភព ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋីធំស្តុកស្តម្ភក្នុងបុរីធំឧត្តម ឈ្មោះតិវុធៈ បិតានៅក្នុងរាជធានីចម្រើន ។

អនុជាដ ឧ ភោ តាតោ អតាវេ តតា មយំ
វិសំ វស្សសហស្សានិ វិចរិម្ហ អតន្ទិតា ។
តោមារិព្រហ្មចរិយំ ឯដកញ្ញា សុខេដ្ឋិតា
ពុទ្ធោបដ្ឋានឆន្ទតា មុទិតា សត្ត ជីតរេ ។
សមណី សមណគុត្តា ច កិក្កុធី កិក្កុធាសិកា(๑)
ឧត្តា ចេវ សុឧត្តា ច សង្ឃទាសិកា(๒)។
ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច បដាចារ អហាឧត្តា
កិសាគោតមី ធម្មទិន្នា វិសាខា ហោតិ សត្តមី ។
តេហិ តេ ភទ្ទេហិ សុតេតេហិ ខេតជាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវតឹ្តសំ អគញ្ឆហំ ។
បច្ឆិមេ ច ភវេនាធិ តិវិធ្ជបុរុត្តមេ
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ឥតេ យតាហំ យោធ្ជនេ ឋិតា។

๑ ម. កិក្កុធាសិកា ។ ๒ ម. ម. សង្ឃទាសិកា ។

ចោរំ វនន្តំ ឯយ្យន្តំ ឯស្វា រត្តា តហិ អហំ
ឯតា មេ តំ សហស្សេន មោចយិត្វា វតោ តតោ ។
អថាសិ-តស្ស មំ តាតោ វិធិត្វាន មនំ មម
តស្សាហមាសិ វិស្សជ្ជា អតិវ ឧយិតា ហិតា ។
សោ មេ ក្ខលនលោកេន ពលី បច្ចាហរិ(១) ឯសោ
ចោរបច្ចាតិ នេត្វាន បច្ចតេ ចេតយិ វំ ។
តថាហំ បណមិត្វាន សត្តុកំ សុកតញ្ជលិ
រក្ខន្តី អត្តនោ ថាណំ ឥមំ វចនមព្រវិ ។
ឥមំ សុវណ្ណកាយុរំ(២) មុត្តា វេឌូរិយា ពហូ
សព្ពំ(៣) ហរស្សុ កច្ចន្តេ មញ្ញ ទាសីតិ សាវយ ។
ទុភេយយស្សុ កាសាសិ មា ពាឡ្ហំ បរិនេវសិ(៤)
ឧ ថាហំ អកិជាតាមិ អហន្តា វនមាគតំ(៥) ។

១ ម. មាលបច្ចាហរំ ។ ម. ពលិមង្គលយោ ។ ២ ម. សុវណ្ណកេយ្យុរំ ។ ៣ ម. សព្ពំ ។ ៤ ម. មា ពាឡ្ហំ បរិទេវិយិ ។ ៥ ម. ម. ឧនមោគតំ ។

ខ្ញុំឃើញខ្លួនចោរវង្វេងតក់ត្មុនដ៏បណ្តើរ យកទៅដើម្បីសម្លាប់
ហើយស្រឡាញ់ចំពោះចោរនោះ លំជាប់នោះ បិតារបស់ខ្ញុំ
ជោះចោរនោះ ចេញអំពីទោសដែលត្រូវសម្លាប់ ដោយឥហ-
បណៈមួយភាគ ។ បិតាបានឲ្យខ្ញុំទៅចោរនោះ ព្រោះដឹង
ច្បាស់ខ្លួនចំពោះខ្ញុំ ខ្លួនខ្ញុំជាស្រីឥតប្តីស ជាអ្នកតាលើតអនុ-
ព្រោះក្រែពេក ចំពោះចោរនោះ ។ ឯចោរនោះ នាំមកខ្លួន
ត្រឡប់ជួញ ហើយនាំខ្ញុំទៅកាន់ជ្រោះ សម្រាប់ទំលាក់ចោរ
ហើយនឹងសម្លាប់ខ្ញុំ លើក្តី ដោយសេចក្តីចង់បានខ្លួនត្រឡប់
ប្រជាប់ចរស់ខ្ញុំ ។ ព្រោះនោះ ខ្ញុំក្តីតញ្ជលីដឹល្អ ប្រណម្យ
ចំពោះចោរ ឈ្មោះសត្តុកៈ រក្សាខ្លួនជីវិតរបស់ខ្លួនចុះសិន
ហើយពោលពាក្យនេះថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកចូរនាំ
យកខ្លួរសម្លាប់តែកវែនទាស ព្រមទាំងវែកមុត្តា វែកវែកឲ្យ
ដ៏ច្រើន ទាំងអស់នេះទៅចុះ រួចសូមឲ្យអ្នកច្រាំចំនេឲ្យដឹងថា
ខ្ញុំជាទាសីចុះ ។ ម្នាលនាងកល្យាណី នាងចូរជាក់ខ្លួរត្រឡប់
ប្រជាប់ មកឲ្យតញ្ចុះ នាងកុំខ្សឹកខ្សួលទ្រាំដល្បើយ អញមិន
ដែលថាមិនសម្លាប់ ខ្លួរមនុស្សដែលមកក្នុងដៃព្រោះរបេ ។

យតោ សរាមិ អត្តានំ យតោ បត្តោស្មិ វិញ្ញុតំ
ន ចាហំ អភិជានាមិ អញ្ញំ បិយតរំ ឥធ ។
ឯហិ តំ ឧបកុយ្ហិស្សំ[1] កត្វាន តំ បតង្គិណិំ
តំ វជ្ជាមិ បុន ជត្តុំ[2] ឥមេ កុយ្ហន្តុ សត្តវោ ។
ន ហិ សព្ភេសុ ហាទេសុ បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ
ឥត្ថីបិ បណ្ឌិតា ហោតិ តត្ថ តត្ថ វិចក្ខណា ។
ន ហិ សព្ភេសុ ហាទេសុ បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ
ឥត្ថីបិ បណ្ឌិតា ហោតិ លហុំ អត្ថំ វិចិន្តិតា[3] ។
លាភកុញ្ច វត មិច្ឆញ្ច ទេវកាមូ សមាទេតយិ
ចិត្តបណ្ណាយតានេវ[4] តថាហំ សត្តុកាំ វធិំ ។

๑ ម. ម. ឧបកុយ្ហិស្សំ ។ ๒ ម. ម. ន បតង្គិនិំ បុនេវត្តិំ ។ ๓ ម. ម. អត្ថវិចិន្តិកា ។
๔ ម. មិនំ បុណ្ណាយ តេនេវ ។

អញ្ញនិកាកមើលខ្លួនកញ្ច ចាប់តាំងពីអញ្ចស់ទូវកាពជាអ្នក ជីវិតក្តីមក អញ្ចមិនដែលស្គាល់អ្នកដទៃឡើយថាទីស្រលាញ់ជាងនាងឡើយ ។ អ្នកចូរមកនេះ ខ្ញុំនឹងបានកៀរគរយកអ្នកសិន ហើយសូមធ្វើប្រពន្ធរបស់អ្នក ថ្វាយបង្គំអ្នក ព្រោះថាការប្រមូលាភដែលខ្ញុំនឹងអ្នកមិនមានទេ ។ (ទេវតាពោលថា) ប្រុសមិនមែនឈ្មោះថាបណ្ឌិត ក្នុងហេតុទាំងអស់ទេ សូម្បីស្ត្រីសោះ តែងជាអ្នកមានគុណធម៌ក្នុងហេតុនានា ។ ក៏ឈ្មោះថាបណ្ឌិតបាន ។ ប្រុសមិនមែនឈ្មោះថាបណ្ឌិត ក្នុងហេតុទាំងអស់ទេ សូម្បីស្ត្រីសោះ តែងជាអ្នកគិតឃើញនូវប្រយោជន៍ដ៏ស្រស់ ក៏ឈ្មោះថាបណ្ឌិតដែរ ។ ចុះឯណា ត្រូវរៀបឃើញនូវប្រយោជន៍ច្រើនដ៏ស្រស់ផង ឆាប់ផង ដូចជាបុគ្គលកាលឃើញតាមហេតុនៃសំបុត្រ ឬតម្រាវីចិត្រ បុគ្គលនានាឈ្មោះបណ្ឌិត ព្រោះនាងខ្ញុំបានសម្លាប់នូវពោរឈ្មោះសត្តុកៈ ។

យោ ច ឧប្បតិតំ អគ្គិំ ន ចិរស្សំ អនុពុជ្ឈតិ
សោ ហញ្ញតេ មន្ទមតិ ពោកោរេ កិវិតព្ភរេ ។
យោ ច ឧប្បតិតំ អគ្គិំ ខិប្បមេវ បិពោធតិ
មុក្ខតេ សត្តុសម្ពាធា តថាហំ សត្តុកា យថា។
តថាហំ ចាតយិត្វាន កិវិពុក្កម្ហិ សត្តុកំ
សន្តិកំ សេតវត្ថានំ ឧបេតា បញ្ចធី អហំ ។
សណ្ហាសេន ច កោសេ ច លុញ្ចិត្វា សព្ពសោ តថា
អព្ភជិត្វាន សមយំ អាចិក្ខីសុ ជិនវ្ហយំ ។
តតោ តំ ឧក្កហេត្វាន ជិនសិនិត្វាន ឱកិរិយ
សមយំ តំ វិចិន្តេសិំ សុភវោ មាឧសំ ករំ ។
ជិនិំ កយ្ហា សមីបេ មេ ចាតយិត្វា អបញ្ញមិ
ជិនស្ស ជិនមិត្តំ អសកិំ តិដ្ឋន្តំ បុច្ឆ្យាតុលំ ។

បុគ្គលណា មិនយល់នាប់ខ្លួនប្រយោជន៍ ដែលកើតឡើង
ហើយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមានគំនិតទន់ រមែងទុក្ខក្រៃ
ជួបជាមួយដែលទាក់ចុះទៅក្នុងក្រហែងភ្នំ ។ បុគ្គលណា យល់
ច្បាស់នាប់ ខ្លួនប្រយោជន៍ដែលកើតឡើងហើយ បុគ្គលនោះ
រមែងរួចអំពីការចង្អៀតដោយសត្រូវ ដូចជាខ្ញុំនិងខ្ញុំរួចពីបុរស
ឈ្មោះសត្តុកៈ ក្នុងកាលនោះឯង ។ ខ្ញុំព្រមទាំងបុរសឈ្មោះ
សត្តុកៈ ទៅកាន់ក្រហែងភ្នំ ក្រោយហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ពួក
តាបស អ្នកស្លៀកពាក់សំពត់សរហើយបួស ។ ក្នុងកាលនោះ
ខ្ញុំពុកសក់របស់ខ្ញុំដោយចង្អាស ដោយប្រការពាក់ពីពួនហើយ
ទើបបួស ពួកតាបសក៏ប្រាប់ខ្លួនថាមានឈ្មោះឡើយ ។
លំដាប់នោះ ខ្ញុំរៀនខ្លួនថានោះ ហើយអង្គុយតែម្នាក់ឯង
តែខ្លួនថានោះ (តាប់ចួន) ក្តែតំពាយកដែរបស់មនុស្ស ។
ក្តែតាំដែរបស់មនុស្ស ដែលជាប់មកទំលាក់ចោល ក្នុងទីជិតខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ខ្ញុំបានឃើញហើយ តំបានខ្លួនថាមិត្ត
ចំពោះក្រពួលនៃជន្លីដែលឋិតនៅ (ក្នុងសាកសពនោះ) ។

តតោ ឧដ្ឋាយ សំវិគ្គា អាបុច្ឆិ សហធម្មិកេ
តេ អវោចុំ វជាមន្តិ តំ អត្ថំ សក្យភិក្ខវោ ។
សាហំ តមត្ថំ បុច្ឆិស្សំ ឧបេច្ច តុទ្ធសាវកេ
តេ មមាគាយ កច្ចិសុ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ ។
សោ មេ ធម្មមទេសេសិ ទុក្ខាយតនជាតុយោ
អសុភានិច្ចំ ទុក្ខាតិ អនត្តាតិ ច ជាយតោ ។
តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាហំ ធម្មចក្ខុំ វិសោធយិំ
តតោ វិញ្ញាតសទ្ធម្មោ បព្ពជ្ជំ ឧបសម្បទំ ។
អាយាចិតោ(1) តទា អាហ រហិ កត្តុតិ ជាយតោ
តទាហំ ឧបសង្កន្តោ បវិត្តំ តោយមទ្ទសំ ។
ចាឧបក្កាលតេជាហំ ញត្វា សង្ខយមត្តនោ
តថា សត្ថុំ សត្ថាវក ឥតិ សំចិន្តយិ(2) តទា ។

---

១ ឧ. អាយាចិ សោ ។ ២ ឧ. ឥតិ សញ្ចិន្តយិ ។ ខ. ឆ្លៀសំ ចិន្តយិ ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំគង់ស្ងៀម ហើយក្រោកទៅសួរពួកសហធម្មិក ឯពួកសហធម្មិកទាំងនោះប្រាប់ថា ពួកភិក្ខុជាសក្យបុត្រ ទើបដឹងប្រាស់ខ្លួនសេចក្តីនោះបាន ។ ខ្ញុំនោះបានចូលទៅរកពួកសាវ័កបស់ព្រះពុទ្ធ ហើយសួរសេចក្តីនោះ ពួកសាវ័កទាំងនោះ ក៏ទាំងខ្ញុំទៅកន្លែងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ ។ ព្រះពុទ្ធជានាយកនោះ ទ្រង់សម្តែងនូវព្រះធម៌ ចំពោះខ្ញុំថា ខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ជាធម្មជាតិមិនស្អាតផង មិនទៀងផង ជាទុក្ខផង ជាអនត្តាផង ។ លុះខ្ញុំបានស្តាប់នូវធម៌បស់ព្រះអង្គហើយ បានជម្រះធម្មចក្ខុ គឺសោតាបត្តិផល លំដាប់នោះ ខ្ញុំបានដឹងប្រាស់នូវព្រះសទ្ធម្មហើយ ក៏សូមនូវបព្វជ្ជានិងឧបសម្បទា ។ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជានាយក រៃអង្គាសខ្ញុំសួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលនាងដ៏ចំរើន នាងចូរមកចុះ កាលនោះ ខ្ញុំក៏បានឧបសម្បទា ហើយបានឃើញទឹកបង្គន់ ។ ខ្ញុំដឹងនូវរូបប្រកបដោយការកើតរឿយ ៗ និងការស្លាប់ទៅ ដោយគ្រាន់តែលាងដើរ ហើយតិតក្តីកាលនោះថា សង្ខារទាំងឡាយទាំងពួង មានសភាពដូចគ្នា ។

តតោ ឯតទវោច សត្ថា អានន្ទំ អាមន្តេត្វា ‘‘ឥទានិ, អានន្ទ, តថាគតស្ស បរិនិព្ពានកាលោ ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបដ្ឋាកំ បក្កោសាហី’’តិ។ ថេរោ ‘‘ឯវំ, ភន្តេ’’តិ បត្តចីវរមាទាយ ‘‘ឯតទហោសិ ‘ភគវតោ ខោ ឧបដ្ឋានត្ថាយ ភិក្ខូ ពហូ ឧបដ្ឋាកា ច ឧបដ្ឋាយិកា ច ឧបដ្ឋានត្ថាយ ឧបនេន្តិ, ន ខ្វាហំ ឯវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ, ឯកំ ខោ បនាហំ ភគវន្តំ ឧបដ្ឋាតុកាមោ’’តិ ឯវំ ចិន្តេត្វា ‘‘ភគវតោ ចិត្តំ ជានិស្សាមី’’តិ តិក្ខត្តុំ ភគវន្តំ ឧបដ្ឋានត្ថាយ យាចិ។ តិក្ខត្តុំ ភគវតា បដិក្ខិត្តោ ‘‘ភគវតោ ចិត្តំ ជានិស្សាមី’’តិ ចិន្តេត្វា ‘‘ភន្តេ, ភគវតោ ឧបដ្ឋានត្ថាយ ភិក្ខូ ពហូ ឧបដ្ឋាកា ច ឧបដ្ឋាយិកា ច ឧបដ្ឋានត្ថាយ ឧបនេន្តិ, ន ខ្វាហំ ឯវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ, ឯកំ ខោ បនាហំ ភគវន្តំ ឧបដ្ឋាតុកាមោ, ភគវតោ ចិត្តំ ជានិស្សាមិ, ឥច្ឆមានេ ភគវតិ ឧបដ្ឋាកេន ភវិតព្ពំ, ន ខ្វាហំ ឯវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ’’តិ ឯវំ

ทุติยំ กิសาโคตมีเถริยាបទានំ

กកิសេសោ ឈាមតាមយ្ហិ អភិ សព្វេ សមូហតា
ជាតិវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិមលមគ្គ អជាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិសេ្សា វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភគ្គា កុណ្ឌលកេសោ កិញ្ចុទំ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ทุติยំ กิสาโคตมีเถริยាបទานំ สมត្តំ ។

ทุติยំ กิสาโคตมีเถริยាបទានំ

(๒๖) បទុមុត្តរោ ជាមនិនោ សព្វទម្មាន បារគូ
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ជាយរោ ។

กิสาโคตมีเถริยាបទานที่ ๒

กิเลสตាន้อยลง ข้าพเจ้าขจัดกิเลสได้แล้ว ตัดตัณหาได้สิ้นเชิง ข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่มีอาสวะ เพราะทำลายตาข่ายคือตัณหาได้แล้ว ๑ ข้าพเจ้ามาถึงแล้ว ในสำนักของพระพุทธเจ้าผู้เป็นเลิศกว่านรชน ได้วิชชา ๓ ข้าพเจ้าได้ทำตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ๒ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ อภิญญา ๖ นี้ ข้าพเจ้าได้ทำให้แจ้งแล้ว ได้ทำตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ๓

ท่านพระกุณฑลเกสีเถรีผู้มีอายุ ได้กล่าวคาถาเหล่านี้ด้วยประการฉะนี้ ๆ

จบ ทุติยกุณฑลเกสีเถริยาปทาน ๆ

กิสาโคตมีเถริยาปทาน ที่ ๒

(๒๖) พระชินสรี พระนามว่าปทุมุตตระ ทรงตัดขาดซึ่งกิเลสทั้งปวง พระองค์เป็นนายกของโลก ทรงเกิดขึ้นในกัปหนึ่งแสนสี่หมื่นกัปนับแต่กัปนี้ไป ๆ

តទាហំ ហំសវតិយំ ជាតា អញ្ជនវេ កុលេ
ឧបេត្វា តំ ជនវារំ សរណំ សមុបាគមិំ ។
ធម្មញ្ច តស្ស អស្សោសិំ ចតុសច្ចូបសញ្ហិតំ
មធុរំ បរមស្សាទំ ចិត្តសន្តិសុខាវហំ ។
តទាហំ(១) កិង្កុធំ ជីរេ(២) លទ្ធជីវនវារិតំ
ឋបេត្វា ឯកវត្ថេន ឯកាយ ច ផលេន ច ។
ជនេត្វាន បសាទំ មយិ តុណ្ហី ឋិតេ មុនិ
សុត្វា តំ កិង្កុធំ យេវ តុណ្ហី
តស្ស តុណ្ហីភាវេន ពុទ្ធស្ស យថាសត្តិ យថាពលំ ។
ឯបច្ច មុនិនោ ទានំ តំ ឋានំ អភិបត្ថយិំ
តទា តុមោធិ សម្ពុទ្ធោ ឋានញ្ញតរកេ ឋិតោ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឯត្ថន្តរេ កុលេ សម្ភវេ
តោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ ។

---

១ ម. ពហំ ។ ម. ពត ជ ។ ២ ម. ជីវ ។

កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលមួយ ទៅក្នុងត្រកូលហង្សវតី បានចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះជិនស្រីជាឥសីនោះ ហើយយកព្រះអង្គជាទីពឹង ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌ដ៏ពីរោះរបស់ព្រះអង្គ ជាធម៌ប្រកបដោយសច្ចៈ ៤ មានការិសង្ឃដ៏ក្រៃលែង នាំមកនូវសេចក្តីស្ងប់ទិន្នន័យសេចក្តីសុខ ក្នុងចិត្ត ។ កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជាអ្នកច្រាវ ជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់សរសើរតាំងកិង្កុធ ឥតទ្រង់ពីរពាំរសៅហួន ក្នុងទីជាឯកន្តៈ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តមានប្រមាណទ្រព្យនឹងកត្តា ស្តាប់នូវគុណនៃកិង្កុធ ខ្ញុំឆ្លើយនូវគ្រឿងសក្ការៈដល់ព្រះពុទ្ធ តាមសមួរដល់សេចក្តីអធិការ តាមសមួរដល់កម្លាំង ។ ខ្ញុំបានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ជាអ្នកច្រាវ មានច្រាវជាទីគាប់ចិត្តនោះ ហើយច្រាវនូវតំណែងនោះ កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ជានាយកទ្រង់កន្ទុំមោទនា ចំពោះការបានច្រាវតំណែងនោះថា ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រ ទីនៅក្រសែខ្សែ ក្នុងលោក ។

តស្ស ជម្មេសុ ជាយាជា ទ្វៃសា ជម្មនិម្មិតា
កិសាគោតមិ ជាម ជាមេន ហោស្សតិ សត្ថុសាវិកា ។
តំ សុត្វា មុជិតា ហុត្វា យាវជីវំ តជា ជិនំ
មេត្តចិត្តា ចរិចរឹ ចក្ខយេហិ វិជាយកំ ។
តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ ចេតជាបណិជីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អកញ្ជហំ
ឥមម្ហិ ភជ្ជកេ កប្ប ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ ជាម ជាមេន ទ្ធប្ឌជ្ជិ វជតំ វកេ ។
ទ្ធបជ្ជាកោ មហោសិស្ស តជា អាសិ ធរិស្សកេ
ការសិកជា កិកី ជាម ពាកណសិបុរុត្តមេ ។
ចញ្ចមី តស្ស ជីតាហំ(๑) ជម្មា ជាមេន វិស្សុតា
ជម្មំ សុត្វា ជិនក្ដស្ស ចត្ធជ្ជំ សមកេចយី ។

---

๑ ទ. ម. ជីតាសឹ ។

នាន់នេះនឹន់ បានជាព្រះញាតិ ក្នុន់ជមិទាំន់ឡាយនៃព្រះគោតម
នោះ ជាទ្ធរស ជាជម្មនិម្មិត បានជាសាវិកានៃព្រះសាស្ដា
មានឈ្មោះថាកិសាគោតមី ។ កាលនោះ ខ្ញុំស្ដាប់នូវពុទ្ធ-
ព្យាការណ៍នោះ ក៏រីកកយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បាន
បម្រើព្រះជិនស្រីជានាយក ដោយបច្ជ៌យទាំន់ឡាយ ជកប
ជល់អស់ជីវិត ។ ដោយកម្មវជលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផន ដោយ
ការកម្ពល់នូវចេតនានោះផន លុះខ្ញុំលះបន់ាន់កាយជាវបស់
មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុន់ឋានតាវត្ដឹន្ស ។ ព្រះពុទ្ធ
ទ្ធន់ព្រះនាមកស្សបៈ មានដៅពន្ស៍ជឹប្រសើរ មានយសធំ
ប្រសើរជាន់ឆ្នកប្រាជ្ញទាំន់ឡាយ ទ្ធន់កើតឡើន់ហើយ ក្នុន់
កទ្ធកប្ឋនេះ ។ កាលនោះ ព្រះកជាក្នុន់ដែនកាសី ទ្ធន់ព្រះ
នាមកិកី ព្រះអន្ដជាធំជាន់ទាដន ក្នុន់ក្រុន់ពាកណសីជឹទត្ដម
ទ្ធន់ជាទបជ្ជាកនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអន្ដវិស្ទន់កនូវតុណជឹធំ ។
ខ្ញុំជាធីតាទ៉ ៥ នៃព្រះកជានោះ មានឈ្មោះប្រាកដថាជម្មា
បានស្ដាប់ជមិព្រះជិនស្រីជឹប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹន់ផ្ទូស ។

អនុជាតិ ច នោ តាតោ អតាវេ ឥធ មយំ
ទីឃរត្តំ សហស្សញ្ច វិចរិម្ហ អនត្ថិកា(១) ។
តោមារំ ព្រហ្មចរិយំ ភគវន្តញ្ច សុទេដ្ឋិតា
តុច្ឆាមជ្ឈាចរិំសុ តេ មុនិតា សត្ថ ឩតវេ ។
សមណី សមណកុត្តា ច កិក្កុធី កិក្កុធាសិកា
ជម្មា ចេវ សុជម្មា ច សត្តមី សង្ឃទាសិកា ។
ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច បដាចារា ច កុណ្ឌលា
អហញ្ច ធម្មទិន្នា ច វិសាខា ហោតិ សត្តមី ។
តេមិ ភគ្គេហិ សុភគេហិ ខេតជាមណិធីតរិ ច
ជហិត្វា ភាតុសំ ទេហំ តារវ្តីសំ អភញ្ជហិំ ។
បច្ឆិមេ ច ភវេជាតិ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ
ធុក្កតេ អជរេ ជីរេ កតា ច សតធំ កុលំ ។
បតិដ្ឋបេត្វា ច(២) សេសា មេ ធិស្សត្តិ អធនា ឥតិ
យថា ច បសុតា អាសិំ សព្ពេសំ ឧយិតា តថា ។

---

១ ម. អនត្ថិកា ។ ២ ម. ម. បតិ ឋបេត្វា ។

ព្រះជិនាវាទៃរយើង មិនត្រូវនឹងអនុញ្ញាតឲ្យបួសទេ កាលនោះយើង
ជាអ្នកមិនត្រូវនឹងត្រកូល បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ សម្រាប់តែរយៈ
ពេល ៦ ម៉ឺនឆ្នាំក្នុងផ្ទះ ។ យើងជាព្រះរាជធីតា ៧ នាក់ ជាកញ្ញា
នៃរាជ្យ បីនាក់ក្នុងវេលាក្មេងនៅ ត្រេកអរ រីករាយ ក្នុងនាង
បម្រើព្រះពុទ្ធ គឺ នាងសមណី ១ សមណគុត្តា ១ កិក្កុធី ១
កិក្កុធាសិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១ សង្ឃទាសិកា ជាតំរាប់ ៧ ។
(ព្រះរាជធីតា ៧ អង្គនោះ ទេវលីនឹងមកបានជា) នាងខេមា ១
ឧប្បលវណ្ណា ១ បដាចារា ១ កុណ្ឌលា ១ ខ្ញុំ ១ ធម្មទិន្នា ១
វិសាខា ជាតំរាប់ ៧ ។ ដោយកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយ
ការកម្ចាត់ខ្លួនចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កាយ ដោយ
មនុស្សហើយ កំបានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ឥឡូវនេះ
មកដល់បច្ឆិមភព ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ដែលជាអ្នកជាប់ខ្នង
កំសត់ឥតត្រឡប់ ជាត្រកូលខ្ទង់ខាងបាញ ក៏ខ្ញុំបានមានប្តីត្រកូល
សម្បូណ៌ ដោយត្រឡប់សម្បត្តិ ។ ជនទាំងឡាយ ជាសេស
រៀវៃលើតែប្តីរបស់ខ្ញុំចេញ សុទ្ធតែជាអ្នកឥតត្រឡប់ ខ្ញុំប្រសូត
កូនក្នុងកាលណា ជនទាំងពួងក៏តាំងចិត្តខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ។

យទា សោ តវុណោ បុត្តោ តោមរកោ[1] សុខេដ្ឋិតា
សទា សាធូវ តារេតិ មេ តទា យទវសំ គតោ ។
សោភគ្គា ជិនវរេន អសប្បុរេនត្ថ ទុនមុខា
មតំ ករុណមាជាយ វិលបន្តី តមាមហំ ។
តទា បវេទេ សត្ថុដ្ឋា ឧបេត្វា កិសញ្ញុត្តមំ
អវោចំ ទេហិ កេសន្តិ បុត្តសញ្ញីវនិ្តិ កោ ។
ន វិជ្ជន្តេ មតា យស្មិ កោហេ សិទ្ធត្ថកំ តតោ
អាហរតិ ជិនោ អាហ វិនយោថាយកោវិនោ ។
តទា តមិត្វា សាវត្ថិ ន លភិ តានិសំ ឃរំ
តតោ លទ្ធា សតិ អហំ ។

---

១ ក. ភវ្ហ កោមលត្តោ ។ ម. ភវ្ហ កោមលតោ ។

កាលណា កូនខ្ញុំរបស់ខ្ញុំនោះ ជាកុមារតូច បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ ជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំ ដូចជាជីវិតរបស់ខ្លួន កាលនោះ កូននោះ កំសុះកំសាយនៃសេចក្តីស្លាប់ទៅ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរោគត្រូបសង្កត់ មានមុខប្រកបដោយសេចក្តីទុក្ខ មានភ្នែកហូរដោយទឹកភ្នែក មានមាត់ប៉ះ ពាលកសពដែលស្លាប់នោះ ដើរយំតែម្នាក់ឯង ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានជួបប្រុសម្នាក់ ក៏ចូលទៅរកព្រះពុទ្ធជាទ្រង់ព្រះនាមថាគោតមដ៏ប្រសើរ ហើយគោលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គឲ្យថ្នាំប្រចុះកូនឲ្យរស់ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងទីទុបាយនៃការពូនខ្មាន ទ្រង់ត្រាស់ថា ជនទាំងពួងស្លាប់ហើយ មិនមានក្នុងផ្ទះណា ចូរនាងយកគ្រាប់ល្អក់ អំពីផ្ទះនោះមក (ទៀតបាន) ។ កាលនោះ ខ្ញុំដើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី រកមិនបានផ្ទះប្រកបដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបរកគ្រាប់ល្អក់អំពីផ្ទះណាបាន លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏បានឃើញសាសនាដ៏ខ្ពង់ ។

កុណាលំ ជន្តុយិត្វាន ឧបេសិ លោកជាយកំ
ទ្វាទោ ច មមំ ឥស្សា អរញ្ញេ មគុសុព្ភវេ ។
យោ ច វស្សសតំ ជីវេ អបស្សំ ឧទយព្វយំ
ឯកាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ បស្សតោ ឧទយព្វយំ ។

ន តាមជម្មោ ឯតមស្ស ជម្មោ
ន ថាបិយំ ឯកកុលស្ស ជម្មោ
សព្វស្ស លោកស្ស សរេវតស្ស
ឯសោ(១) ជម្មោ យទិទំ អច្ចុតា ។

សាហំ សុត្វាន តំ តាថា ជម្មចក្ខុំ វិសោធយិំ
តតោ វិញ្ញាតសច្ចម្ហា បច្ចជិំ អនគារិយំ ។
តថាបិ បច្ចជិតា សន្តី យុញ្ជន្តី ជិនសាសនេ
ន ចិរេនេវ កាលេន អរហត្តំ អថាពុសិំ ។

---

១ ម. ឯសេវ ។

ខ្ញុំចាលខ្លួនសាកសព ហើយចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធ ជា
លោកនាយក ចំណែកខាងព្រះអគ្គិទាននោះមូនតែពីរោះ ទ្រង់
ទតឃើញខ្ញុំអំពីចម្ងាយ ហើយត្រាស់ថា បុគ្គលណា តាលមិន
ឃើញខ្លួនកាលកើតនិងការសូន្យទៅ (នៃបញ្ចក្ខន្ធ) ទេ
ហើយរស់នៅមួយរយឆ្នាំក៏ដោយ ជីវិតរបស់បុគ្គលអ្នកឃើញ
ខ្លួនកាលកើតតែម្តងនិង និងការសូន្យទៅ (នៃបញ្ចក្ខន្ធ) សូម្បីរស
នៅតែមួយថ្ងៃ ក៏ប្រសើរជាង ។

អនិច្ចតាធម៌នេះ និយាយថាជាធម៌សម្រាប់ស្រុកមួយ
កន្លែង ជាធម៌សម្រាប់និគមមួយកន្លែង ជាធម៌សម្រាប់
ត្រកូលមួយកន្លែង ធម៌ទុំរឯងនិយាយសម្រាប់លោក ត្រមាំនិ
ទេវៈលោកទាំងអស់ ។

ខ្ញុំនោះ ឮសូត្រនេះថាថាំនិយាយនេះ ហើយ
ជម្រះខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ គឺសោតាបត្តិមគ្គ លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏ដឹងនិ
ច្បាស់ខ្លួនព្រះសព្វញ្ញូ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះខ្ញុំបួស
រួចហើយ ក៏មានចិត្តស្ងប់ ប្រកបក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី
អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំក៏បានសម្រេចខ្លួនព្រះអរហត្ត ។

ตทุปาทิ ๘ วสี เหาหิ ธิญาย สោតជាតុយា
បរចិត្តាដិ ជាជាមិ សត្ថុសាសនការិកា ។
បុព្វេនិវាសំ ជាជាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
ខេបេត្វា អាសវេ សព្វេ វិមុត្តាសិ សុខិតា ។
បវិដ្ឋោ ឆឡភិញ្ញោ មយា សត្ថា ភគវំ ពុទ្ធសុ្ស សាសនំ
ឱហិតោ ភុវនោ ភារោ ភវនេត្តិ សមូហតា ។
យស្សត្ថាយ បព្វជិតា អគារស្មា អនគារិយំ
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។
អត្ថបដិសម្ភិទាសុ ចតសុ្ស វិមោក្ខេសុ ឆ
ញាណំ មេ វិបុលំ សុទ្ធំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សាសនេ ។
សត្តាហកេវលី អាហរិត្វា សុសានេ រថិយាយំ ឋ
តតោ សង្ឃាដិកំ កត្វា ល្ហុំ ជាវេមិ ចីវរំ ។
ជិនោ តស្មិ កុលេ ជាតោ ល្ហុចិត្តោ ជនាលយោ
ឋបេសិ បឋមដ្ឋានេ បវិសាសុ វិនាយកោ ។

ข้าพเจ้าเป็นผู้ถึงซึ่งสาสนาของพระศาสดา สมัครอยู่ในสำนักของพระองค์ ได้ถึงซึ่งความเป็นผู้ชำนาญในจิตของบุคคลอื่น ด้วยสามารถแห่งความเป็นผู้ตั้งมั่น ๆ ข้าพเจ้าได้ถึงซึ่งความชำนาญในบุพเพนิวาสญาณ ทิพยจักษุ ข้าพเจ้าได้ชำระแล้ว ข้าพเจ้าได้ทำให้สิ้นไปซึ่งอาสวะทั้งปวง ข้าพเจ้าหลุดพ้นแล้ว ความเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชา ๖ ประการ ข้าพเจ้าได้ถึงแล้ว พระศาสดาผู้ประเสริฐ ข้าพเจ้าได้ถึงแล้ว ซึ่งคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ภาระอันหนัก ข้าพเจ้าได้วางลงแล้ว ภพนำไปเพื่อภพใหม่ ข้าพเจ้าได้ตัดขาดแล้ว เพราะว่าประโยชน์ใดอันข้าพเจ้าผู้ออกจากเรือนบวชแล้วเป็นผู้ไม่มีเรือน ประโยชน์นั้นอันข้าพเจ้าได้บรรลุแล้ว ซึ่งความสิ้นไปแห่งสังโยชน์ทั้งปวง ๆ ปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ อันข้าพเจ้าได้ทำให้แจ้งแล้ว ในกาลทั้งปวง ๆ ญาณอันไพบูลย์ของข้าพเจ้า ในพระพุทธศาสนาอันประเสริฐกว่าสัตว์สองเท้าทั้งหลาย ได้มีแล้ว ๆ ข้าพเจ้าได้ถึงซึ่งความเป็นผู้ฉันคราวเดียวกินเจ็ดวัน ได้ทำผ้าสังฆาฏิแล้วได้ทำผ้าจีวรอันเก่าให้เป็นผ้าใหม่ ๆ ข้าพเจ้าได้เกิดในตระกูลใด ในตระกูลนั้นมีจิตอันเบาสบาย ได้เป็นผู้นำในสกุล ได้ตั้งไว้ในฐานะอันหนึ่งในสาวกทั้งหลาย ผู้เป็นวิสาขาอุบาสิกา ผู้นำประโยชน์เกื้อกูลมาให้ ๆ

ห้ามจำหน่าย

តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ កតំ សពេ្វ សទ្ធហតា
ជាតីវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អថាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិសាសោតមី ភិក្ខុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កិសាសោតមីថេរិយាបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ឯកុទ្ទិដ្ឋាថេរិយាបទានំ

(៦៣) បទុមុត្តរោ ភគវា ជិនោ សព្ពញ្ញូ លោកនាយកោ
ឥសោ សតសហស្សម្ហិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ជាយរោ ។

តិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្ត្រីមិនមានឥសាវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជារមែងរើរើប្រសើរ ការតាំងជាប់ក្នុងខ្លួនខ្ញុំដែរ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យនៃសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកិសាគោតមីភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កិសាគោតមីថេរិយាបទាន ។

ឯកុទ្ទិដ្ឋាថេរិយាបទាន ទី ៣

(៦៣) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក ទ្រង់កើតឡើងក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។

តទាបាំ ហំសវតិយា ឥសុលេ អញ្ញតរេ អហុ
បរកម្មំ ការឹ អាសឹ ឯបតា សីលសំវុតា ។
បទុមុត្តរស្ស ពុទ្ធស្ស សុជាតោ អគ្គសាវកោ
វិហាក អកិលំកម្ម បិណ្ឌចារាយ(១) កច្ឆតិ ។
ឃដំ គហេត្វា កច្ឆន្តិំ តទា ឧទកហារិកា
តំ ទិស្វា អនធិ ឫវំ(២) បសន្នា សេហិ ចាណិកំ។
បដិក្កហេត្វា តត្ថេវ ទិសំឆ្នោ បរិកុញ្ជំ សោ
តតោ នេត្វា តំ កេហិំ អទាសឹ តស្ស ភោជនំ។
តតោ មេ អយ្យកោ តុដ្ឋោ អកាសិ(៣) សុណិសំ សកំ
សស្សុយា សហ កច្ឆាន សន្តុដ្ឋិំ អកិរឯយឹ ។
តទា សោ ជម្មកដ្ឋកំ កិក្ខុធឹ បរិកិន្តយឹ
ឋបេសិ ឯតទគ្គដ្ឋឹ តំ សុត្វា មុទិតា អហំ។
ឯមន្តយិត្វា សុកតំ សសង្ឃំ លោកនាយកំ
មហាទានំ ឧទិរាន តំ ឋានំ អកិបត្តយឹ ។

---

១ ម. បត្តមាទាយ។ ២ ម. សុចំ។ ម. ចុចំ។ ៣ ម. អទាសិ។ ម. អទាំ។

កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលមួយ ក្នុងក្រុងហង្សវតី ជាអ្នកធ្វើ ខ្លួនការងារទៀងជានិច្ច ខ្ញុំមានប្រាថ្នាថាស់ សង្រួមក្នុងសីល ។ ព្រះវរៈឈ្មោះសុជាត ជាអគ្គសាវក នៃព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ចេញអំពីវត្តទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ កាលនោះ ខ្ញុំចេញទៅដងទឹក កាន់ក្អមដើរទៅ បានឃើញព្រះវរៈនោះ កំពុងសម្តែងធម្មទេសនា ចាត់ប្រុងនូវខ្លួន ។ ព្រះវរៈនោះ ទទួលនូវ ហើយ កំពង់ជាន់ក្នុងទីនោះ លំដាប់នោះ ម្ចាស់របស់ខ្ញុំមាន បិតុត្រកអាទិនីខ្ញុំ បានយកខ្ញុំធ្វើជាកូនប្រសារបស់ខ្លួន ខ្ញុំទៅ ជាមួយនឹងម្តាយក្មេក ថ្វាយបង្គំព្រះសង្ឃខ្លួន ។ គ្រានោះ ព្រះអង្គ ទ្រង់តាំងភិក្ខុនីមួយរូប ជាជម្មកដិកា អ្នកសម្តែងធម៌ដល់បរិស័ទ ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធតម្រាស់នោះហើយ កំពុងចិត្ត រីករាយក្រៃពេក ។ ខ្ញុំនិមន្តព្រះសុគត ជាលោកនាយក ព្រមទាំង កិក្ខុសង្ឃ ថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នាខ្លួនតំណែងនោះ ។

តតោ មំ សុតតោ អាហ យទនិច្ចាទិសុស្សុកេ(๑)
មមុបដ្ឋានមិតា សសង្ឃបវរេសិកា ។
សទ្ធម្មស្សវនេ យុត្តា តុណាវន្តវិតមានសា
កន្ទេ កវិស្ស មុនិតា លច្ឆសេតំ(๒) ចណិជិទលំ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ទិក្កាតេ តុសិតេ បុរេ
តោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ កវិស្សតិ ។
តស្ស ជម្មេសុ ជាយន្តា ទិនសា ជម្មនិម្មិតា
ជម្មនិញ្ញាតិ នាមេន ហោស្សតិ សត្ថុ សាវិកា ។
តំ សុត្វា មុនិតា ហុត្វា យាវជីវំ មហាមុនិ
មេត្តចិត្តា ចរិត្វាន បច្ចុយេហិ វិនាយកំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេវតាចណិជិហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។

๑ ម. យតនិត្ថាសុស្សុកេ ។ ខ. យតនិត្ថាសុស្សុរេ ។ ๒ ម. ខ. លច្ឆសេ តតិ ទិស្សតិយេវ ។

លំដាប់នោះ ព្រះសុតន ព្រះអង្គមានសេចក្តីរីករាយរំភើបចិត្តព្រោះទំនួញថា នាងជាស្រីត្រកូលអ្វី ក្នុងកាលប៉ុន្មាន ជាអ្នកឆ្លាសក្នុងការ ព្រមទាំងកុសល្ប ។ នាងជាអ្នកប្រកបក្នុងការស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម មានចិត្តចម្រើនដោយគុណ ត្រេកអរជំពាក់ចម្រើន នាងចូរកែកយកចុះ នាងនឹងបានដល់នូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រក្នុងភ្លោះ នឹងព្រះអង្គនោះ ក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាញាតិ ក្នុងជម្មនិទ្ទេសនោះ ជាទាស ជាជម្មនិម្មិត បានជាសាវិការបស់ព្រះសាស្តា មានឈ្មោះជាជម្មទិន្នា ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យនោះ ក៏រីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បម្រើព្រះមហាមុនី ជានាយក ដោយបច្ច័យទាំងឡាយ ជីវិតបវត់អស់ជានិរន្តរ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កាយជារបស់មនុស្សហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។

ឥមម្ហិ កប្បេ កកុសន្ធោ កោណាគមនោ កស្សបោ ចាម ជាមេន ឧបជ្ឈំ វន្ទតំ វរោ ។

ឧបជ្ឈាយោ មហេសិស្ស តថា អាសិ ឧទាយិនោ កាឡវិកា តិតិរី ចាម ពាហណាសិប្បុត្តមេ ។

ឆដ្ឋោ តស្ស អហំ ឆិន្នា សុជម្បា ឥតិ វិស្សុតា ឧម្មុំ សុត្វា ជិនក្កស្ស បព្វជ្ជំ សមរោចយឹ ។

អនុជានិ ឧ ពោ តាតោ(๑) អតារេ តថា មយំ វីសំ វស្សសហស្សានិ វិចរិម្ហ(๒) អតន្ទិតា ។

តតិយំ ភាណវារំ ។

๑ ម. ៣នុ ជានាសិ ចំ ៣ពោ ឥតិ ទិស្សតិ ។ ๒ ម. វិចរិម្ហ ។

ព្រះពុទ្ធមានព្រះនាមថាកកុសន្ធៈ ព្រះអគ្គប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ព្រះនាមកស្សបៈ កើតឡើងហើយក្នុងកប្បនេះ ។ កាលនោះ ព្រះពោធិសត្វក្នុងកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាឥសីព្រះនាមតិតិ ជាឥសូរៈនៃនរៈ ក្នុងក្រុងពារាណសីដ៏ឧត្តម ជាឧបដ្ឋាកនៃព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។ ខ្ញុំជាធីតាទី ៦ នៃព្រះពោធិសត្តនោះ មានឈ្មោះប្រាកដថាឆន្នសុជម្បា បានស្តាប់ធម៌នៃព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ហើយពេញចិត្តនឹងបួស ។ ព្រះបិតារបស់យើងទ្រង់មិនអនុញ្ញាត កាលនោះ យើងជាអ្នកមិនខ្ជិលច្រអូស បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌សម្រាប់តុមារីអស់ ៦ ម៉ឺនឆ្នាំ ក្នុងផ្ទះ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៣ ។

កោមារិព្រហ្មចរិយំ ឯតកញ្ញា សុខេដ្ឋិតា
តុទ្ទោបដ្ឋានដំវតា មុនិតា សត្ត ជំនវេ ។
សមណី សមណាតុត្តា ច កិត្តុដំ កិត្តុជាសិកា
ឧម្មា ចេវ សុឧម្មា ច សត្តមី សឌ្ឍជាសិកា ។
ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច បជាបាវ ច កុណ្ឌលា
តោតមី ច អហំ ចេវ វិសាខា ហោតិ សត្តមី ។
តេហិ កម្មេហិ សុកតេហិ ចេតនាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អកញ្ចហំ ។
បច្ចិមេ ច ភវេជាតិ កិរិញ្ចជបុរត្តមេ
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ឥតេ សព្វកាមសមិទ្ធនេ ។
យជា ទូបកុណ្ឌលេ ចេតា បឋមេ យោព្វនេ ឋិតា
ឥជា បវរកុលំ កត្វា វសឹ សុខសមប្បិតា ។

ឆឌ្ឌាវ ឥតុ ជាតញ្ញាវនេ សព្វេ តាវនៅក្នុងសេចក្តីសុខ ត្រេកអរ
រីករាយ ក្នុងការបម្រើព្រះពុទ្ធ គឺនាងសមណី ១ សមណគុត្តា ១
កិត្តុនី ១ កិត្តុជាសិកា ១ ធម្មា ១ សុធម្មា ១ សង្ឃជាសិកា
ជាតំរប់ ៧ ។ (ឆឌ្ឌាវ ឥតុនុ៎ះនោះ ចេះរៀបរាំមកបានជា) នាង
ខេមា ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ បជាបាវ ១ កុណ្ឌលា ១ តោតមី ១
ខ្លួនខ្ញុំ ១ រីសាខា ជាតំរប់ ៧ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
នោះផង ដោយការតម្កល់ទុកចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កាន
កាយជាទេវតាមនុស្សហើយ កំបានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។
ឥឡូវនេះ មកដល់បច្ឆិមភព ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ដ៏សុភ
ស្តុក ក្នុងក្រុងតិរីវច្ឆៈ ដ៏ទន្តម ពាសសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួង
បាន ។ កាលណា ខ្ញុំប្រកបដោយគុណតិចួរសម្បត្តិ នាងនៅ
ក្នុងឋានមនុស្សហើយ កាលនោះឯង ខ្ញុំបានទៅកាន់ត្រកូលនៃ
បុរសដទៃ (មានប្តី) ហើយនៅស្កប់ស្កល់ដោយសេចក្តីសុខ ។

ตติยំ ธម្មទិន្នាវេរិយាបទានំ

ទុបេត្វា លោកសរណំ សុណិត្វា ធម្មនេសនំ
អជាតាមិដលំ បត្តោ សាមិកោ មេ សុតុទ្ទិតា។
តតោ តំ(๑) អនុជានេត្វា បព្វជិ អនគារិយំ
ន ចិរេនេវ កាលេន អរហត្តំ អថាបុណិ ។
តតោ ឧចាសនេ សោ មំ ឧបកដ្ឋា អបុច្ឆថ
កម្ហីរេ ឯបុណោ បញ្ញា តេ សត្វេ ព្យាករី អហំ ។
ជិនោ តស្មិ កុណោ តុដ្ឋោ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ មំ
កំក្ខុធំ ធម្មកថិកំ ជាញ្ញំ បស្សាមិ ឯទិសំ។
ធម្មទិន្នា យថា ឥត ឯវំ ជានេថ កិក្ខវោ
ឯវាហំ បណ្ឌិតា ជាម ជាយកោជានុកម្បិតា ។
បវិចិណ្ណោ មយា សត្ថា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
ទិហិតោ កតុកោ កាវេ ភវនេត្តិ សម្ភវា ។

๑ ម. ម. តតោ ។

ធម្មទិន្នាវេរិយាបទាន ទី ៣

ឯស្ហាមីរបស់ខ្ញុំនោះមានប្រាជ្ញាល្អ បានចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធ
ជាទីតំណរនៃសត្វលោក ស្តាប់ធម៌ទេសនាហើយ ក៏បានដល់
នូវអនាគាមិផល ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានញុំាងស្ហាមីនោះ ឲ្យ
អនុញ្ញាតហើយ ចូលទៅកាន់ផ្នួស អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន
ក៏បានដល់ព្រះអរហត្ត ។ កាលនោះ ឧបាសកនោះ ចូល
មកកាន់ខ្ញុំហើយ សួរនូវប្រស្នាពាន់ពីរយដ៏ប្រសើរប្រៀប ខ្ញុំក៏
បានព្យាករប្រស្នាពាន់ពីរនោះ ។ ព្រះជិនស្រីត្រេកអរក្នុង
គុណនោះហើយ បានតាំងខ្ញុំក្នុងឋានៈជាឯតទគ្គៈថា តថាគតមិន
ឃើញភិក្ខុនីជាធម្មកថិកាដទៃ ប្រកបដូចភិក្ខុនីនេះឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចាំនូវពាក្យ ចូរចាំទុកយ៉ាងនេះថា
នាងធម្មទិន្នា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ។

ខ្ញុំឈ្មោះថាជាស្រីបណ្ឌិត ដែលព្រះលោកនាយកអនុ-
គ្រោះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបាន
បម្រើដោយគោរពហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
ធ្វើហើយ ការៈដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាជា
គ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់ភព ខ្ញុំបានរំលើងចោលហើយ ។

ឈស្ស្ជត្តាយ បត្ថដិតា អការស្មា អនការិយំ
សោ មេ អត្តោ អនុប្ឈត្តោ សត្ថសំយោជនក្ខាយោ ។
ឥទ្ធីសុ ច វសី ហោមិ ឌិព្ចាយ សោតធាតុយា
បរចិត្តានិ ជានាមិ ពុទ្ធសាសនការិកា(๑) ។
បុព្ចេនិវាសំ ជានាមិ ឌិព្ចចក្ខុំ វិសោធិតំ
ទេបេត្ថា អាសវេ សព្ចេ វិសុទ្ធាសី សុនិម្មលា ។
ការិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្ចេ សមូហតា
ជាតីវ ពទ្ធនំ ឆេត្ថា វិហរាមិ អជាសវា ។
ស្វាគតំ វតមេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្ឈត្តា ការតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិជា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឌ្ឈកិញ្ញា សជ្ជិកាតា ការតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

๑ ឧ. ម. សត្ថសាសនការិកា ។

ខ្ញុំបេញបាកផ្ទះបួលទៅកាន់ផ្ទួស ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រ-
យោជន៍នោះ គឺការអស់ទៅនៃសំយោនៈជាតំណូន ខ្ញុំបាន
សម្រេចហើយ ។ ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងឋុទ្ធិតំណាយ ជាអ្នកធ្វើ
តាមពុទ្ធសាសនា ដឹងនូវចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ដោយសាតធាតុ
ដឹជាទិព្ឈ ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្ចេនិវាសញ្ញាណ ទិព្ចចក្ខុខ្ញុំបានជម្រះ
ហើយ ខ្ញុំញ៉ាំងអាសវៈតំណូនឲ្យអស់ហើយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ស្អាត មិនមានមន្ទិលសោះឡើយ ។ កិលេសតំណាយ
ខ្ញុំផ្ទុតបំផ្ទាញហើយ ភពតំណអស់ ខ្ញុំតាស់រិលើងបោលអស់
ហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ផ្ទូច
ជាមជីវិកាត់ផ្តាច់នូវទន្ទីន ។ ឧ: ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់
នៃព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ
សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិត ៤
វិមោក្ខ ៨ ទិដ្ឋកិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
តំណសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំកឺបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ฯ๔ฺ สุตํ เอกมยสฺมา ภควติ กปิลวฺหเย ฯเอกา
ตาปายเน เอกาสีตฺยาตเน ฯ

จตุตฺถ สกฺกณฺหเปยฺยาปญฺหาทิ

(๖๔) ปญฺจมุตฺตเร ภาเค ปิเย สพฺพชนสฺสาน ตาทิ
ฯเส สตฺตสหสฺสานิ กปฺเป ฯปฺปฺปฺปิ ตายเส ฯ
หิตาย สพฺพสตฺตานํ สุขาย วิตเร ตเร
อตฺถาย ปุริสาชญฺโญ ปฏิปนฺโน สเทวเก ฯ
ยสกฺตปฺปตฺโต สมิทฺธา กติตฺถิกาเน ปิเย
ปูชิเต สพฺพโลกสฺส ติสฺโส สพฺพา สุขาวหา ฯ
ทุตฺติณฺณาวิติกิจฺโฉ เส วีตตฺตกปิกเถ
สมฺปนฺเนมเส ปฺปฺปฺ ปตฺโต สโพธิมุตฺตมํ ฯ

ตาทิสา ภควา ตาทิสา ภควา ตาทิสา ภควา

อนุปฺปนฺนสฺส มคฺคสฺส อุปฺปาเทตา อนุตฺตโร
อนกฺขาตญฺ อกฺขาสิ อสญฺชาตญฺ สญฺชนี ฯ
มคฺคญฺ จ มคฺควิทู มคฺคกฺขายี อนาสโก
มคฺคสฺส กุสโล สตฺถา สาวชีนิ วิรุตฺตโม ฯ
มหาการุณิโก ชาโต[๑] ธมฺมิ เทเสติ ชายโก
ติณฺเณ ตารยติ ปญฺหิ สมุทฺทวติ ตาณิโก ฯ
ตสาหิ หิสวตีนี ชาตา จตฺตียนฺตฺวา
สุทฺธา สนฺตา ตาปิ ฉยิตา จ สิริมตี ฯ
อาจริยสฺส มหาวญฺเ ตีสา ปาตุสเหกตา
เวยาตา กตินี ตาปิ ปตฺตมุตฺตาตาปิโต ฯ
กาฬกญฺชาหิ สหิตา สพฺพาการมโนหรา
ขุทกมฺหิ[๒] มหาวีรี อเสฺสสี ธมฺมเทสนี ฯ

๑ ฉ.ม สตฺถา ๒ ม. ขุทกมฺหิ ฯ

ព្រះសម្ពុទ្ធប្រសើរជាងនរជន ទ្រង់ញុំាងមគ្គ ដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងផង សម្តែងនូវមគ្គដែលមិនទាន់សម្តែងផង បណ្តុះ
នូវមគ្គដែលមិនទាន់បណ្តុះផង ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុង
ជាងនរជន ព្រះអង្គជ្រាបនូវមគ្គ ក្រាស់ជាងនូវមគ្គ ប្រាប់នូវមគ្គ
ជាទ្រនុប្រឿនប្រដៅដ៏ឧត្តម ប្រសើរជាងសាវ័កទាំងពួង ។ ព្រះ
សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះហឫទ័យករុណាដ៏ធំ ជាទីពឹងនៃសត្វ-
លោក ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក ទ្រង់សម្តែងធម៌ ស្រោច
ស្រង់នូវសត្វទាំងពួង ដែលមុជទុកក្នុងឥតកំណត់ ។ កាល
នោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលហង្សវតី ឈ្មោះទត្តិយនត្ថា ជាស្រីមានបួ
ល្អ ប្រកបដោយទ្រព្យ មានចិត្តឆាប់ឆាប់ឆ្លៀវឆ្លាសចេះអ្នកដទៃ
ជាស្រីមានសិរី ។ ខ្ញុំជាធីតានៃមហាកវីព្រះនាមតានត្ថ ជាស្រី
មានលំអដ៏ប្រសើរ ជាប្តូនស្រីមានមាតាវៀន្ធា នៃព្រះពុទ្ធ
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ។ ខ្ញុំស្អិតស្អាត ដោយគ្រឿងអាភរណៈ
ពាក់ពីពួង ជាមួយនឹងព្រះរាជកញ្ញាពាន់ឯទៀត ហើយចូលទៅ
កាន់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់មានព្យាយាមធំ ហើយស្តាប់ធម៌ទេសនា ។

ตตา หิ เสา เลาเกวิทู(๑) กิจฺจากิจฺเจสุ นิจฺฉโย
จตุปาทาสาย(๒) มาฬฺเห อกฺกฏฺฐาเน ปเวสิ ตํ ฯ
สุณิตฺวา ตมหิ ปกฺขา ตาโส ตตฺถ(๓) สกุณโก
ปฺวาเทฺวหาน ปิ สมฺปตฺโต ตินฺโน ปาปมกาสิ ยิ ฯ
ตโต อเวเจ มิ สกฺกา ตนฺโน ปฺวาเทสิ ปณฺฑิตา
ปณฺฑิตธมฺมตาตาโส ปาลเยตา สุโจ ภเว ฯ
สตสหาสฺสา ปิเต กาเย จิตฺตกาเกกุลสนฺตเก
เตตเมา ตาม ตาเมน สกฺกา เลาเกกวิสฺสุโต ฯ
ตสฺส ตเมฺหสุ ตายาตา จิรสา ตมฺหตินฺติกา
สกุณภาโต(๔) ตาเมน เหสฺสโต สตฺถุสาวิกา ฯ
เตน กเมฺหน สุกาเตน เตตตาตณิตินฺติ ปิ
ตาหิกฺขา ตาตุสิ เตหิ ตาวตฺตึสา อกญฺจหิ ฯ

๑ ฉ ลเกกตู ฯ ม. ลเกกสุ ๒ ฉ. กตฺวา ปริสา ฯ ช. กตฺวา ปริสา ฯ
๓ ช กตนฺตาน ฯ ๔ ฉ. ช. สกุณา ตาม ฯ

ตฺราคาเร ปฺรหฺมทตฺเตน ปาลยนฺเต ปุรินฺทเท
ปฺรตินฺตาเน ปฺรหฺมทตฺเต ปฺรหฺมทตฺตกุเล ปิ ตา
ปฺรหฺมทตฺตกุมาโร ตา ปฺรหฺมทตฺตาย ปาลิกา
ปฺรหฺมทตฺตาย ปาลิก

ឥមស្ស កន្តកោ កាលេ ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ នាម នាមេន ឧប្បជ្ជិ វនតំ វរោ ។
បរិព្វាជិកានំ អាសឹ តទាហំ ឯកាបរិនី
តិក្ខាយ វិជរិត្វាន អលភឹ តេសមន្តកឹ ។
តេន ឧបំ បឋវិយេត្វា ឧបដ្ឋឹ សព្វសំវរំ
ចេតិយំ ឧបចក្តស្ស វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
តេន កម្មេន សុកតេន ចេតនាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសឹ នេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។
យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ តស្ស កម្មស្ស វាហសា
សញ្ញសត្តិ(១) មហាឋិតា តត្ថ តត្ថ(២) តតាយ មេ ។
តិកេកាទ្ធឹ តិកេសេលឹ សមតិក្កម្ម បញ្ចមំ
បសព្ភមហំ យនិញ្ញាមិ ឧបជានសព្ពិនំ ដលំ ។
វិសុទ្ធនយនា នោមិ យសសា បដ្ឋលាមហំ
សព្វា បញ្ញាវតី ទេវី ឧបជានសព្ពិនំ ដលំ ។

---

១ ឧ. សញ្ញនិ ។ ខ. សំសរន្តិ ។ ២ ឧ. យត្ត ។

ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សបៈ ព្រះអង្គមានវង្សជាព្រាហ្មណ៍ប្រកបដោយយសធំ ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ទ្រង់កើតក្នុងភទ្ទកប្បនេះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបួសជាតាបសីក្នុងសាសនាព្រះអង្គ ប្រព្រឹត្តខ្លាំងណាស់ ត្រាច់ទៅដើម្បីកិត្តិ ហើយបានទទួលផ្កាត្រឹមតែប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយប្រទីបជាមួយប្រមាណនោះ បម្រើព្រះចេតិយប្រសើរសមមាឡជាងចេតិយទាំងពួងនៃព្រះពុទ្ធប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជាបាទមុខស្បែហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្សៈ ។ ដោយផលនៃកម្មនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងទីណា ។ ប្រទីបដ៏ធំទាំងឡាយ បំភ្លឺផល់ខ្ញុំដែលទៅកើតក្នុងទីនោះ ។ ។ ខ្ញុំប្រាថ្នាបាទស់ណា ខ្ញុំឃើញ (បាទស់នោះ) ក្នុងភពតាងក្រោយញាំង ក្នុងភពតាងក្រៅនៃភពខ្លួន នេះជាផលនៃការថ្វាយប្រទីប ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានវិញ្ញាណស្អាត ប្រើរឿនដោយយសមានសព្វ មានប្រាថ្នា នេះជាផលនៃការថ្វាយប្រទីប ។

បត្តំមេ ទ កវោធានិ ជាតា វិប្បតារុលេ អហំ
បហូតធនធញ្ញន្តិ មុនិតេ ភជហ្មជិនេ ។
អហំ សព្វង្គសម្បន្នា សព្វាភរណភូសិតា
បុរេហ្សវេសេ សុកតំ ឋតជានេ បិតា អហំ ។
និស្សា ឧលន្តំ យសសា ទេវមនុស្សសក្កតំ
អនុត្សញ្ញទសម្បន្នំ លក្ខណោហិ វិភូសិតំ ។
ទុទក្ខចិត្តា សុមនា បញ្ញវំ សមវេទយី
ទ ចិវេនេវ កាលេន អរហត្តំ អថាបុណី ។
ឥទ្ធីសុ ទវសី ហោមិ និញ្ញាយ សោតជាតុយា
បរចិត្តានិ ជានាមិ សត្ថុសាសនការិកា ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ និព្វេធេត្វា វិសោធិតំ
ទេវេទេវា អាសវំ សព្វេ វិសុទ្ធាសី សុនិម្មលា ។

ឥឡូវនេះ មកដល់ជាតិចុងក្រោយ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ មានទ្រព្យធនច្រើនស្រួលច្រើន ជាត្រកូលរីកចម្រើន ដែលស្តុកទុកបរិភោគបានជាហើយ ។ ខ្ញុំបានប្តូរដោយអាយុវណ្ណៈត្រប់យ៉ាង ស្អិតស្អាងដោយអាភរណៈពាក់ពេញ ខ្ញុំឈរនៅត្រង់បង្អួច ឃើញព្រះសុគត ត្រង់ច្រកទេវតាចូលទៅកាន់ផ្លូវ ។ ខ្ញុំឃើញព្រះភក្ត្រដ៏រឿងរោចរយស ដែលទៅតាមនិមន្តនុស្សក្តីសក្ការៈហើយ ព្រមទាំងបានប្តូរដោយអនុព្យញ្ជនៈ ស្អិតស្អាងដោយលក្ខណៈពាក់ពេញ ។ ខ្ញុំមានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តល្អរោញចិត្តនឹងផ្លូវ អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានដល់ព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំជាអ្នកស្គាត់ជំនាញ ក្នុងឫទ្ធិពាក់ពេញ ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ដឹងនូវចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ដោយទោតជាតុដ៏ជាទិព្វ ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនិវាសញ្ញាណ ទិព្វចក្ខុខ្ញុំបានជម្រះហើយ ខ្ញុំបានញ៉ាំងអាសវៈពាក់ពេញ ឥឡូវអស់ហើយ ជាអ្នកចាំសុទ្ធស្អាត មិនមានមន្ទិលឡើយ ។

បរិនិព្ពាយ ទយោ សត្ថា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
ទិហិតោ ករុណោ ភាវេ ករវេនត្តិ សម្ភមា ។
យស្សត្តាយ បព្ភជិតា អគារស្មា អនគារិយំ
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្ពសំយោជនក្ខយោ ។
តតោ មហាករុណិកោ វិតនុត្តេ ឋបេសិ មំ
ឯកូនតិំសកប្បានំ អត្ថា សត្ថុលាតិ នាមកោ ។
តាលេសោ ឈានបិតា មយ្ហំ កវិ សព្ពេ សម្ភមា
ជាតិវ ពុទ្ធំ ជេត្វា វិហាកមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ព្រះសាស្តាទ្ងំបានបម្រើហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ការៈដ៏ធ្ងន់ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងចាំសម្លុតខ្ញុំអស់ហើយ ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះគឺការអស់ទៅនៃសំយោជនៈចំនួន ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះពុទ្ធប្រសើរជាងនរជន ព្រះអង្គប្រកបដោយមហាករុណា ទ្រង់តាំងខ្ញុំជាឯតទគ្គៈ ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា នាងសកុលាថេរី ជាកុក្កុធប្រសើរជុំគ ជាងថេរីចាំនួនច្រើន ដែលមានចិត្តចក្ខុ ។ កាលសាច់នួនច្រើន ខ្ញុំជុតចំរ៉ាំញ្ជាហើយ កតចាំនួនស់ ខ្ញុំតាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានតណ្ហា: ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរីកាត់ផ្តាច់នូវខ្នែងទ្វីង ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុត្តលប្រសើរ ក្នុងលោក ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនួនសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឯដិសម្ភិនា ឧតសេឌ្ឍា វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សកុលោ កំក្ខុធី ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សកុលោវេរិយាបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ឧត្តរវេរិយាបទានំ

(៦៩) ឥតុមុត្តរោ ភេ ជាម ជិនោ សព្វង្គមោ ចារុ
ឥសោ សតសហស្សម្ហិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ ឯកាយនោ។
ទ្វិក្ខត្តុំ ទ្វិញ្ញាបនោ តារនោ សព្វបាណិនំ
ឧទេសនាកុសលោ ពុទ្ធោ តារេសិ ជនតំ ពហុំ ។
អនុកម្បកោ ការុណិកោ ហិតេសី សព្វបាណិនំ
សម្បត្តេ តិត្ថិយេ សព្វេ ឧញ្ចសីលេ បតិដ្ឋហិ ។

បានឮថា ព្រះសកុលាត្ថេរ៍ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំង
នេះ យ៉ាងដូច្នេះ ។

ចប់ សកុលាវេរិយាបទាន ។

ឧត្តរវេរិយាបទានំ ទី ៥

(៦៩) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវ
ត្រើយ នៃធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើតឡើង
ក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្តូរញាណ
សត្វលោក ញុំាងសត្វលោកឲ្យដឹងច្បាស់ បម្រុងសត្វទាំងពួង
ឈ្លាសវៃក្នុងទេសនា ទ្រង់ញុំាងប្រជុំជន ជារច្រើន ឲ្យឆ្លង
រួចហើយ ។ ព្រះអង្គជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រកបដោយករុណា
ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងពួង ទ្រង់ញុំាងតិរ្ថិយ
ទាំងពួង ដែលមកដល់ហើយ ឲ្យតាំងនៅក្នុងសីល ៥ ។

ឯវំ ឯកកុលំ អាសិ សុញ្ញតំ តិត្ថិយេហិ ច
វិចិត្តំ អរហន្តេហិ វសីភូតេហិ តាទិកិ ។
រតនានដ្ឋបញ្ញាសំ ទក្ខតោ សោ មហាមុនិ
បញ្ចនក្ខ្ជិយសង្ហាសោ ទ្ធត្តីសវរលក្ខណោ ។
វស្សសតសហស្សានិ អាយុ វិជ្ជតិ(១) តាវទេ
តាវតា តិដ្ឋមានោ សោ តារេសិ ជនតំ ពហុំ ។
តទាហំ ហំសវតិយំ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហុ
ជាតារតនបដ្ជោតេ មហាសុទសមប្បិតា ។
ទបេត្វា តំ មហាវីរំ អស្សោសឺ ឆម្មទេសនំ
អមតំ បរមស្សាទំ បរមត្ថំ ឯវេទកំ ។
តទា ឯមន្តយិត្វាន សសង្ឆំ លោកនាយកំ(២)
ទត្វា តស្ស មហាទានំ បសន្ទា សេហិ ចាណិកិ ។

---

១ ម. ភិជ្ជតិ ។ ២ ម. ភិកវិត្តទំ ។

ស័ល ៥ ជារបស់មិនវិកវរយ៉ាងនេះ ជារបស់សូន្យពួកត្រិរ្ថិយ
ជារបស់ដែលព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានសេចក្ដីស្ងាត់
ជំនាញ ប្រកបដោយតាទិគុណវិចិត្រហើយ ។ ព្រះពុទ្ធព្រះ
នាមបទុមុត្តរៈនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញធំ មានកំពស់ ៥៨ ហត្ថ មាន
ទ្រង់ទ្រាយជូបរបកិយមាស មានលក្ខណៈ ៣៦ ដ៏ប្រសើរ ។
ព្រះអង្គមានព្រះជន្មមួយសែនឆ្នាំជាកំណត់ ទ្រង់ឋិតនៅអស់
កាលប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនជាច្រើនឲ្យទ្ធងហើយ ។
កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ជាត្រកូលរុងរឿងដោយ
វិកវរជ្ឈង ។ ជាអ្នកស្តប់ស្តល់ដោយសេចក្ដីសុទ្ធដ៏ធំ នៅក្នុង
ក្រុងហង្សវតី ។ ខ្ញុំបានបូលទៅតាល់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ព្រះអង្គ
មានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានស្តាប់នូវធម៉ាទសនា គឺអមតនិព្វាន
ជាធម៉ាមានតានិសង្សវិក្រៃលង មានប្រយោជន៍យ៉ាងល្អិតល្អន់
ជាធម៉ាដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ។ ត្រានោះ ខ្ញុំមានចិត្ត
ជ្រះថ្លាទ្រាំង បាននិមន្តព្រះលោកនាយក ព្រមទាំងកិក្ខុសង្ឆ
ហើយថ្វាយមហាទានដល់ព្រះអង្គ ដោយដែរបស់ទ្ធូន ។

ឈាយិនីនំ កិត្តិនីនំ អគ្គដ្ឋានំ អបត្ថយិ
និបច្ច សិរសា ភីរំ សសង្ឃំ លោកនាយកំ ។
តទា អនន្តធម្មោ តំលោកសរណោ បភូ
ព្យាកាសិ នរសុទ្ធោ(១) លច្ឆសេតំ សុបត្ថិតំ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឯស្ថាកាកុលសម្ភវោ
គោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា ឱរសា ធម្មនិម្មិតា
ខត្តិយាតិ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវិកា ។
តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា យាវជីវំ តទា ជិនំ
មេត្តចិត្តា បរិចរិំ បច្ចយេហិ វិនាយកំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេវតាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អភញ្ជហំ ។

---

(១) ន. នរសុទ្ធោ ។ ម. នរសារថិ ។

ខ្ញុំក្រាបជើងព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គមានព្យាយាម ក្រមំ
ពាន់ព្រះសង្ឃរៀបជាប្រក្សត ហើយប្រថ្នាខ្ញុំតំណែងជំប្រុះស៊ីរ
ជាន់ពួកតក្កីខ្ពស់ដែលមានឈាន ។ កាលនោះ ព្រះអង្គខ្ញុំខ្ញាន
សត្វដែលមិនទាន់ខ្ញុំខ្ញានហើយ ជាទីពឹងនៃលោកទាំងពួង មាន
រស្មី ព្រះអង្គជានាយសារថីរបស់ពួកនរជន ទ្រង់ព្យាករណ៍ថា
ខាងមុខទៀតតំណែង ដែលនាងប្រថ្នាហើយដោយប្រពៃ
ខ្លះ ។ ក្នុងមួយសែនកប្ប អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាម
គោតម សម្ភពក្នុងត្រកូលក្សត្រ ទីពឹងព្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។
ខាងមុខទៀតជាញាតិក្នុងធម៌ខាងមុខ របស់ព្រះសាស្តាអង្គ
នោះ ជាទាយាទជាធម្មនិម្មិត ជាសាវិការនៃព្រះសាស្តា មាន
ឈ្មោះថាខាងមុខ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់តុទ្ធព្យាករណ៍
នោះហើយ កំពុងចិត្តប្រកបរៀបដោយមេត្តា
បម្រើព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជានាយក ដោយបច្ច័យខាងមុខ
ជាបច្ច័យសប្បាយ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះ
ផង ដោយការតម្កល់ខ្លួនចេតនានោះផង ខ្ញុំលះបង់កាយ
ជារបស់មនុស្សហើយ កំពុងទៅកើតក្នុងតាវត្តឹង្ស ។

តតោ ចុតា យាមមកំ តតោហំ តុសិតំ គតា(១)
តតោ ច និម្មានរតឹ វសវត្តិំបុរំ គតា ។
យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ តស្ស កម្មស្ស វាហសា
តត្ថ តត្ថេវ ភទ្ទន្តេ មហេសិត្តមការយឹ ។
តតោ ចុតា មនុស្សត្តេ ភទ្ទន្តេ ចក្កវត្តិនិ
មណ្ឌលីនញ្ច ភទ្ទន្តេ មហេសិត្តមការយឹ ។
សម្បត្តឹ អនុភោត្វាន ទេវេសុ មនុជេសុ ច
សព្វត្ថ សុចិតា ហុត្វា ទេវភោគ្គេសុ សំសរឹ ។
ឥច្ចេមេ ភវសម្បត្តេ បុរាស្មឹ(២) ភាចិលវ្ហយេ
វញ្ញោ សុន្ទោនន្ទសព្ទាហំ ជីតា អាសឹ អនិទ្ធិតា ។
ទំសិវិវ(៣) ទ្ធូចិនិ និស្ទា ឧទ្ធិតំ អាសិ តំ ភុលំ
តេន ឧច្ចាតិ មេ ជាមំ សុន្ទរិក ឋវាក អហំ(៤) ។

១ ទ. ម. អតិ ។ ២ ទ. ម. សុរេច្ច ។ ៣ ទ. ម. សិរិយា ។ ៤ ទ. សុន្ទរិ ឋវាំ អហុ ។ ម. សុន្ទរិ ឋវាំ អហុ ។

លុះខ្ញុំច្យុតចាកឋានតាវត្តឹង្សនោះ បានទៅកើតឯឋានយាមៈ ច្យុតចាកឋានយាមៈនោះ បានទៅកាន់ឋានតុសិត ច្យុតចាកឋានតុសិតនោះ បានទៅកាន់និម្មានរតី ច្យុតចាកនិម្មានរតីនោះហើយ បានទៅកាន់បរនិម្មិតវសវត្តីបុរី ។ ដោយផលនៃកុសលកម្មនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងទីណា ។ តែងបានជាមហេសីនៃស្តេចទាំងឡាយក្នុងទីនោះៗ ។ ខ្ញុំច្យុតចាកទីនោះហើយ កើតជាមនុស្ស បានជាមហេសី នៃស្តេចចក្រពត្តិទាំងឡាយផង នៃស្តេចមានមណ្ឌលទាំងឡាយផង ។ ខ្ញុំសោយនូវសម្បត្តិក្នុងទេវភោគទាំងមនុស្ស ហើយដល់នូវសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួងអស់កាលយ៉ាងច្រើន ។ លុះដល់មកក្នុងទីបច្ឆិមភព ខ្ញុំកើតជាធីតា នៃព្រះបាទសុត្តោទនៈ មិនមានអ្នកណាមួយកន្តេរបាន ក្នុងបុរីឈ្មោះកបិលវត្ថុ ។ ត្រកូលនោះតំណាលនូវសេចក្តីត្រេកអរ ព្រោះបានឃើញខ្ញុំជាស្រីមានរស្មី ព្រោះហេតុនោះ ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំថាឥតិទ្ធា ខ្ញុំជាស្រីល្អប្រសើរ ។

យេវតីឧញ្ច សញ្ញាសំ កាលញ្ញាណីតិ ច វិស្សុតា
តស្មិញ្ច ឧភយេ រម្មេ ឋបេត្វា តំ យសោធរំ ។
ជេដ្ឋោ ភាតា តិលោកគ្គោ បច្ឆិមោ អរហា តថា
ឯកកាលំ តយោ ជាតា មាតុយា បវរោទរេ ។
សាតិយត្ថិ កុលេ ជាតា បុត្តេ តុម្ហាកុជា តុវំ
ឧទ្ទេឧបំ វិជា ក្ឋតា អតរេ តីឧ លច្ឆសិ ។
ជាវសានំ យោតញ្ញំ រូបំ អសុចិសម្មតំ
ភេតន្តមបិចាភេក្សំ ជីវិតំ មរណន្តិកំ ។
ឥទំបិ តេ សុកំ រូបំ សសិកច្ឆំ(១) មនោហរំ
ក្ឋសនានំ អសង្កាវំ សិវិសន្ត្ថេតសច្ឆិកំ(២) ។
ឋូដិតំ លោកសកវំ ឧយនានំ វសាយនំ
បុញ្ញានំ កិត្តិជនកំ ទិញ្ញាកកុលឧទ្ទនំ ។

---

១ ម. បស្សាកុំ ។ ២ ម. សិវិសង្ខេតសច្ឆិកំ ។ ឧ. សិវិសង្ខាតិសច្ឆិកំ ។

មួយទៀត ខ្ញុំប្រាកដជាស្រីមានលំអ ជាទីស្រឡាញ់ចំពោះអស់
រឿងវិលនៃព្រះនាងយសោធរា ក្នុងទីនេះជាទីពីរតយនេះ
ចេញ ។ បពិត្រសព្វញ្ញូ (របស់ខ្ញុំ) ប្រាកដជាកំណើតនៃលោក
ទាំង ៣ បពិត្រសប្តាហ៍ទាងក្រោយ ជាព្រះអរហន្តដ៏ឧត្តម ខ្ញុំ
នៅជាគ្រហស្ថក្នុងផ្ទៃនៃម្ចាស់ឯង ដែលមានមាតាកំណើតជាស្រីឈ្មោះថា
នាងជាព្រះអគ្គមហេសីនៃព្រះបុត្រ កើតក្នុងត្រកូលសក្យបុត្រ នាង
បើរៀបរាប់តែសេចក្តីត្រូវតាមអក្ខរក្នុងធម៌ហើយ នៅទីនឹងបានឮថ្ងៃក្នុង
ផ្ទៃ ។ សេចក្តីថាម្នាលមានជាតាទីបំផុត រូបជារបស់ដែលស
ន្ធកជាមិនស្អាត ការមិនមានភេត មានភេតជាទីបំផុត ជីវិត
មានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត ។ រូបរបស់នាងនេះល្អ គួរមើល
ឃើល គួរពេញចិត្ត ជារូបគ្រឿងប្រដាប់របស់អ្នកស្អិតស្អាងទាំង-
ឡាយ ដូចជាទីលំនៅដែលមានសិរី ។ (រូបរបស់នាង) ដែលស
អេបជាហើយ ដូចជាភ្នំមានទ្វីមក្នុងលោក ជាទីតាំងមកនូវស
ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ជាទីញ៉ាំងចិត្តឲ្យត្រេកអរ ឲ្យកើតដល់ជនអ្នក
មានបុណ្យទាំងឡាយ ជាទីញ៉ាំងទីភ្នាក់ត្រកូលឲ្យត្រេកអរ ។

ឧ ចិរកេវំ ការេន ជភ សមកិកោសុត្តិ(១)
បយាយ(២) តេហំ ការយ្ហំ(៣) ជរ(៤) ឧម្មមចិទ្ធិតេ ។
សុត្វានហំ មាតុ វចនំ បព្វជិ អនគារិយំ
នេហេន ន ភុ ចិត្តេន រូបយោព្វនលោលិតា ។
មហាគ ច បយត្តេន ឈានជ្ឈេន សរំ មមំ(៥)
ការកុញ្ច វនតេ មាគ ន ចាហំ តត្ថ ឧស្សុកា ។
តតោ មហាការុណិកោ ជិស្សា មំ កមលានំ(៦)
ចិត្វិន្ទនត្ថំ រូបស្មឹ មម ចក្ខុបដេ ជិនោ ។
សកេន អានុភាវេន ឥត្ថិ មាបេសិ សោភនំ
ឧស្សរយំ សុរុចិរំ មមតោបិ សុរូបិនិ ។
កមហំ វិត្ថិតា ជិស្សា អតិវិត្ថិតនេហិតិ(៧)
ចិត្តយី សដលំ មេតិ នេត្តលាភញ្ច មានុសំ ។

---

១ ម. សមតិំសេសុត្តិ ។ ម. សមរិសេសុត្តិ ។ ៦ ម. ម. រិហាយ ។ ៣ ម. ការញ្ញ ។ ម. ការញ្ញេ ច ។ ៤ ម. ភ ។ ៥ ម. ចរំ មម ។ ៦ ម.ម. កមលាលសំ ។ ៧ ម. អតិវិត្ថិតនេហិតំ ។

អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ដកនឹងត្រចសង្កត់ (នូវប្រយោជន៍នាង) មិនទាន នាងនួលះបង់ផ្ទះ ដែលអ្នកក្រុងជួតប្រឹងតិះដៀល ហើយប្រព្រឹត្តធម៌ ដែលអ្នកក្រុងជួមិនតិះដៀលវិញ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យរបស់មាតា ជាអ្នកមានចិត្តមិនរលោលាំ ដោយកាលកាយ និងរួមចិនិយ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភោលដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដោយការអៀនឈានដ៏ធំ ជាធម្មជាតល្អក ក៏ខ្ញុំមិនបានទុកចិត្តទុកដាក់ នូវការអៀនឈានឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះជិនស្រី ប្រកបដោយមហាករុណា ឃើញខ្ញុំមានមុខដូចជាឈូក ទ្រនំនឹងម្ជុតស្រីល្អក្តារមើលមើល ដូចអ៊ីនទ្រព្រះ មានរូបល្អជាងខ្ញុំ ក្នុងវត្ថុនឹងក្តុរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យខ្ញុំខឿយណាយក្នុងរូប ដោយអានុភាពនៃព្រះអង្គ ។ ខ្ញុំឃើញស្រីនោះមានកាយអស្ចារ្យក្រៃពេក ក៏រស្ទើបតិតថា នែភ្នែករបស់អញប្រកបដោយផល ព្រោះរូបជារបស់មនុស្សនេះ ជាលាភនៃភ្នែក ។

តមហំ វទាមិ សុភគណោ(១) យេនន្តោ តំ វនេមហំ មេ
ភាសិតេ ជាមគោត្តញ្ច វន មេ យនិ តេ បិយំ ។
ឯបញ្ហាភាណោ(២) សុភគណោ ទុជ្ជនេ្តមំ ឯវមេសយ(៣)
សីនន្តិ(៤) មមញ្ចាឯ បសុបុរ្យយ(៥)មុហុត្តកំ ។
តតោ សីសំ មមន្តេ(៦) សោ ភាត្វា សយំ សុសោភណោ(៧)
តស្សា លលាតេ(៨) បតិតា លុទ្ធា(៩) បរមជាតុលា ។
សហ តស្សា ឯិចាតេន បីឡកា ទុបបជ្ជថ
បក្សរីសុ បភិន្នា ច ភាសិតា បុព្វលោហិតា ។
សន្តិន្តិ(១០) វនឯញ្ចាបិ ភាសិតមត្តិតទ្ធំ
ទុទ្ទមាតំ វិឯិលញ្ច សព្វញ្ចាបិ(១១) សរីរកំ ។

ខ ន. ន. សុភគេ ។ ង ម. ន ភិក្ខាលោ ។ ៣ ម. ឥវាសយ ។ ៤ ន. ឥសិ ។ ៥ ន. បស្សវិស្សំ ។ ៦ ន ម ន្តេ ។ ៧ ន. ម. សុលោបន ។ ៨ ន. ម. នលាដេ ។ ៩ ន. លុទ្ធ ។ ១០ ម. បភិន្នំ ។ ១១ ម. បុព្វញ្ចាបិ ។

ខ្ញុំនិយាយនឹងស្រីនោះថា ម្នាលស្រីល្អល្អះ នាងចូរមក នាង
មានសេចក្តីត្រេកអរ ដោយវត្ថុណា នាងចូរប្រាប់វត្ថុនោះដល់
ខ្ញុំចេ៎ (ពាក្យរបស់ខ្ញុំ) ជាទីស្រឡាញ់នៃនាង ចូរនាងប្រាប់ខ្ញុំ
ខ្លួនត្រកូល នាម និងអាត្រារបស់នាង ។ ម្នាលស្រីល្អ (កាល
នេះ) មិនមែនជាកាលនឹងដោះស្រាយប្រស្នាទេ នាងចូរឲ្យខ្ញុំ
បិតនៅលើភ្លៅ អាយុរបស់ខ្ញុំស្រុតចុះ នាងចូរ
ឲ្យខ្ញុំដេកមួយរំពេច ។ លំដាប់នោះ ស្រីនៃលក្រុងពុទ្ធនិមិត្ត
ដ៏ល្អនោះ ដេកកើយភ្លៅលើភ្លៅនៃខ្ញុំ ខ្ញុំជាស្រីតក្រៅ
យ៉ាងនេះ ក្រៅលែង ក៏ជូលទៅលើថ្ងាសស្រីនោះ ។ ពពកក៏ភ្លក
ទៀតដល់ស្រីនោះ ដំណាលតាមនឹងការជូលចុះ ខ្ទុះនិងឈាម
ចាំងល្អាយ ចូរចេញចាកសាកសព ផ្លែលមែកឈ្វាយហើយ
ផង ទាត់ខាងក្នុងស្តួយ ផ្លែចេកសាកសពមែកឈ្វាយហើយផង
សរីរៈចាំងមួល ហើមប៉ោងឡើង មានសម្បុរទៀតផង ។

សា បវេធិតសទ្ធម្មំ ឯសន្នសន្តំ ឥហំ ឥហំ
វេធយន្តំ សតតំ ពុទ្ធំ ករុណាំ បរិនេវយិ ។
ពុទ្ធក្ខេ ពុទ្ធិតា ហោមិ ជុសយន្តំ ច វេធសា
មហាពុទ្ធក្ខេ ឯមុក្តម្ហិ សរណំ ហោមិ(១) មេ សទិ ។
តាហំ វេធនសោភន្តេ តាហិន្តេ តុន្តិជាសិកា
តម្ពតិម្ពវាកច្ឆន្តេ វេធនន្តេ តាហិ តតំ ។
តាហិ សសិនិភំ វណ្ណំ(២) តម្ពតិវំ តាហិ តតា
ជាមាមាលញ្ច(៣) តេ តណ្ណំ វេណ្ណំ សមុទាតតំ ។
មតាលបនុមាតាត(៤) តាលសារ បយោធរា
ឧកិន្នា ឆវិតាលាថា ពុន្ធតន្ធិជមាតតា(៥) ។
វេធិមជ្ឈា បុថុស្សោណិ(៦) សុណារ ឯតតាតិសា
ជាតា អមជ្ឈតវិតា(៧) អហោ រូបំ អសទ្ទសតំ ។

១ ម. យោហំ ។ ២ ម. សសិ ឆិតំ វត្តំ ។ ៣ ម. តោណាណោជាច ។ ម. តោណោសុណ្ណា ។ ៤ ម. ម. មាតុប្បមាតាតា ។ ៥ ម. ពុន្ធតន្ធិជមាតតា ។ ។ ម. ពុន្ធតន្ធិជមាតតា ។ ៦ ម. ជាណ៌មេជ្ឈារ សុស្សោណី ។ ៧ ម. អជាន្ធវិតា ។ ម. អមេជ្ឈវិតា ។

ស្រីរាង មានអាយុវែងពីនិច្ចនិរន្តរ ដកដង្ហើមចេញចូល ។ ខ្ញុំលះនូវខ្លួនរបស់ខ្លួន ទ្បើកទ្បូល (ព្រោះតស្រេីយ) ទូរសព្ទ៍ ករុណាថា តាគ្មានភ្ញាស់ចាក ដោយសេចក្តីពុក ប៉ះពាល់នូវវេទនា ជ្រមុជចុះក្នុងទុក្ខធំ តាគ្មានភ្ញាចនសំឡាញ់ជាទីពឹងនៃតាគ្មានភ្ញា ។ ទេវលំអមុខរបស់នាង ចាត់ទៅឯណាទៅ ទ្រមុះតាងរបស់នាង ចាត់ទៅឯណាទៅ បបូរមាត់ដ៏ប្រសើរដូចជាផ្លែចាសទុំរបស់នាង ចាត់ទៅឯណាទៅ ភាត់របស់នាង ចាត់ទៅឯណាទៅ ។ សម្លេរបស់នាងប្រៀបដោយព្រហ្មចន្ទ្រ ចាត់ទៅឯណាទៅ កន្ទឹប្រៀបដោយភាសរបស់នាង ចាត់ទៅឯណាទៅ ចង្កេះមានពិនិតប្រមាណក្តាប់ដៃ ក្រពៀករបស់នាង ប្រកបដោយសម្បុរទុំសព្វ ។ ដោះរបស់នាងក្តៅ មានតាការដូចផ្កាឈូកក្តាប សាកសពមានកិនស្តុយរបកចាយហើយ មានកិនតាក្រក់ក្រៃពេក ។ នាងមានចង្កេះរលេ មានទ្រូងភាគធំ មានខ្លួនតាក្រក់ក្រៃលែង ដូចជ្រៃ ពេញដោយវត្ថុមិនស្អាត ទ្បោះ ប្រមិនខៀវទាត ។

សព្វំ សរីរសញ្ជាតំ ឃុតិកត្វំ ឥយាទកំ
សុសានមិវ ជេកុដ្ឋិ(១) រមន្តេ យត្ថ ពាលិយា(២)។
តថា មហាការុណិកោ ភាតា មេ លោកនាយកោ
ឯស្វា សរីរេ ឧត្តំ មំ ឥមា គាថា អភាសថ ។
អាតុរំ កុណបំ ឃុតិំ បស្ស ឧត្តេ សមុស្សយំ
អសុកាយ ឯត្តំ ភាវេថ៌ា ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ ។
យថា ឥទំ តថា ឯតំ យថា ឯតំ តថា ឥទំ
ពុទ្ធត្តំ ឃុតិកាំ ឯត្តំ ពាលានំ អភិនន្ទិតំ ។
ឯវមេតំ អវេក្ខន្តិ វត្តិន្តិរមតន្ទិតា
តតោ សតាយ បញ្ញាយ អភិនិព្ភិជ្ជ ឧក្កុសិ ។

១ ម. ជេកុដ្ឋំ ។ ២ ន. ពាលិកា ។

តួកពាលតែងក្រែកមកក្នុងរបូណា រូបពាំងអស់នោះ ដែលកើត ហើយ ជាសរីរៈមានក្លិនស្អុយ ស្អប់ខ្ពើម ដូចជា ព្រៃស្មសាន ។ ពាលនោះ ព្រះសាស្តាជាចរណៈរបស់ខ្ញុំ ប្រកប ដោយមហាករុណា ជានាយកនៃសត្វលោក ទ្រង់ឃើញខ្ញុំមាន ចិត្តតក់ស្លុត ទ្រង់បានត្រាស់ខ្លះតាមពាំងនេះថា ម្នាលនាងនន្ទា នាងចូរមើលខ្លួនសិកសព ដែលឈឺជាទិច្ច មានក្លិនស្អុយ មាន ធ្លឹង ១០០ កំណាត់លើកឡើងហើយ នាងចូរចំរើនចិត្ត ដោយ អសុភកម្មដ្ឋាន ឲ្យជាចិត្តមានឯកគ្គតាម្នាក់ឯងមួយ តាំងនៅនាំដោយ ប្រពៃចុះ ។ រូបរបស់នាងនេះ យ៉ាងណា រូបរបស់ស្រីខ្មុំ ក៏ យ៉ាងនោះដែរ រូបរបស់ស្រីខ្មុំយ៉ាងណា រូបរបស់នាងនេះ ក៏ យ៉ាងនោះដែរ រូបនេះមានក្លិនអាក្រក់ ស្អុយ ផ្សុយទៅ តែពួក ពាលប្រាថ្នាព្រៃគេក ។ ឯនាងវិញ ដែលមិនខ្ជិលតាំងយ៉ាប់ តាំងដៃថ្ម រមែងពិចារណាឃើញរូបខ្មុំ យ៉ាងនេះឯង នាងឱ្យ-ណាយចាករូបនោះ ហើយឃើញដោយប្រាជ្ញារបស់ខ្លួនចុះ ។

តតោហំ អាសិ សំវិគ្គោ(១) សុត្វា តាថា សុភាសិតា
តត្រដ្ឋិតាវហំ សន្តំ អវហន្តំ អថាបុណិំ ។
យន្ត យន្ត ឯសិដ្ឋាហំ តថា(២) ឈានបភាយថា
ឯកោ តស្មឹ កុណោ តុដ្ឋោ ឯកគ្គេ មវសេសិ មំ ។
តាសេសា ឈានចិតាមយ្ហំ អភំ សព្ពេ សមូហតា
តាកិរ ពទ្ធំ ឆេត្វា វិហរាមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧត្តរោ កិត្តយន្តោ ឥមាបទំ
កាលញ្ញាណិ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧត្តរោថេរោចាទានំ សត្តមំ ។

---

១ ម. អតិសំវិគ្គោ ។ ២ ម. សព ។

លំដាប់នោះ ខ្ញុំបានស្តាប់នូវគាថាជាសុភាសិត កំពានចំពោះ តែម្នាក់ឯង ខ្ញុំបានតាំងនៅក្នុងទីនោះ មានចិត្តស្ងប់ បានដល់នូវព្រះអរហត្ត ។ កាលនោះ ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងទីណា ។ កំពានឈានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ព្រះជិនស្រី ត្រេកអរក្នុងគុណនោះហើយ ទ្រង់តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ។ កិលេសទាំងពួងខ្ញុំ ដុតចំផ្លាញហើយ អាតាំងអស់ ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចមេដំរីកែតំណាប់នូវទន្ទឹង ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាង ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះខន្ធាកកុទ្ធ័ដនបទកល្យាណ៍ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧត្តរោថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ សោណត្ថេរិយាបទានំ

(៦៦) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ សព្វទស្សាន ទាវកូ
តារោ សតសហស្សន្តិ កប្បេ ឧប្បជ្ជិ នាយកោ។
តទា សេដ្ឋិកុលេ ជាតា សុខិតា សជ្ជិតា(១) ចិយា
ឧបេត្វា តំ មុនិវរំ អស្សោសឹ មធុរំ វចំ ។
អារទ្ធវីរិយោ ឧក្កំ វណ្ណាតំ កិត្តនំ ជិនោ(២)
តំ សុត្វា មុទិតា ហុត្វា ការំ កត្វាន សត្ថុនោ។
អភិវាទិយ សម្ពុទ្ធំ តំ ឋានំ បត្ថយឹ តទា
អនុមោទិ មហាវីរោ សិជ្ឈតំ បណិធី តវ ។
សតសហស្សេ តតោ កប្បេ ទិក្ខាកុកុលសម្ភវោ
គោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។
តស្ស ធម្មេសុ ធាយាទា ឱរសា ធម្មនិម្មិតា
សោណាតិ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវិកា។

១ ម. ឃុតិកា ។ ២ ម. ម. វណ្ណនំ កិត្តនំ ជិនំ ។

សោណត្ថេរិយាបទាន ទី ៦

(៦៦) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ព្រះអង្គជានាយក ទ្រង់កើតឡើងហើយក្នុងកប្បមួយសែនអំពីកប្បនេះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី ដល់នូវសេចក្តីសុខ ជាស្រីមានរតនៈជាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ (នៃជនដទៃ) ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ បានស្តាប់នូវព្រះសុរសៀងដ៏ពីរោះ ។ ព្រះជិនស្រីទ្រង់សរសើរកិត្តិ អ្នកមានឫទ្ធិយ៉ាងមហិមាលើសលុប ជាទីកុំទើទាំងឋានៈឫទ្ធិយ៉ាងអ្នកមានឫទ្ធិយ៉ាងមហិមាប្រាកដ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធតម្រាស់នោះ ក៏មានចិត្តរីករាយ ហើយធ្វើនូវសក្ការៈចំពោះព្រះសាស្តា ។ កាលនោះ ខ្ញុំប្រាថ្នាបដិញ្ញាព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយប្រាថ្នានូវតំណែងនោះ ព្រះមហាវីរៈបុរស ទ្រង់អនុមោទនាថា សេចក្តីប្រាថ្នានៃឯងនឹងសម្រេច ។ ក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម កើតក្នុងទុក្កាកត្រកូល នឹងត្រាស់ជាន់ឡើងក្នុងលោក ។ ឯងនឹងបានជាញាតិ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយនៃព្រះសាស្តានោះ ជាទាយាទ ជាឱរសធម្មនិម្មិត ជាសាវិការបស់ព្រះសាស្តា មានឈ្មោះថាសោណា ។

តំ សុត្វា មុនិនា ហុត្វា យាវជីវំ តថា ជិនំ
មេត្តចិត្តោ បវិចរី បច្ចុយេហិ វិនាយតំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេវតាបដិបជ្ជហំ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តិំសំ អគញ្ឆហំ ។
បច្ឆិមេ ច ភវេជាតិ ជាតា សេដ្ឋិកុលេ អហំ
សាវត្ថិយំ បុរវរេ ឥទ្ធេ ផីតេ មហាធនេ ។
យទា ច យោព្វនំ បត្តា តទា បតិកុលំ អហំ
ឧបគច្ឆិំ អជានិំ សុទ្ធាធិ វិសេសតោ ។
សុខេ មិតា ច តេ សត្វេ ជនេត្តមនោហរា
អមិត្តាធម្បិ រុចិតា មម បភេវ តេ ចិយា ។

កាលានោះ ខ្ញុំបានស្តាប់តុទ្ធព្យាករណ៍នោះហើយ កំពានចិត្ត
រីករាយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា បម្រើព្រះជិនស្រី ជា
នាយកនៃសត្វលោក ដោយបច្ច័យទាំងពួយ ដរាបដល់
អស់ជីវិត ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយនោះផង
ដោយការតម្កល់ខ្លួនចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់នូវកាយជា
របស់មនុស្សហើយ កំបានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។
ឥឡូវនេះ ដល់មកកាន់ជាតិបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលនៃសេដ្ឋី
ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ ជាទ្រព្យច្រើន ក្នុងក្រុង
សាវត្ថី ជាបុរីដ៏ប្រសើរ ។ កាលណា ខ្ញុំដល់នូវវ័យ ទៅ
ត្រកូលប្តី បានបរិវារជនចូល ១០ នាក់ មានរូបល្អប្លែកៗគ្នា ។
កូនទាំងអស់នោះ បីតានៅក្នុងសេចក្តីសុខ ជាទីគាប់ចិត្តនៃ
ចិត្តខ្ញុំផង សូម្បីសត្រូវទាំងពួយក៏អាងដាច់ចិត្តដែរ ទីបំផុត
និយាយទៅថ្ងៃ ដល់កូនទាំងនោះដែលជាទីស្រឡាញ់នៃខ្ញុំ ។

ตาตา มยญ์จิ อกาสิยา ฉสปุตฺตปุรกฺขาตา
ปจฺฉิมทิสฺสา เสเม ภนฺตา เอเวเวสฺสุ สาสเน ฯ
ตาเอเกกา วิถิปาลิสิ ฉีวิเตเนวาลเมกฺขถ เมเ
ฉินฺนาย ปติปุเตฺตหิ ตุมฺหายมฺปิ(๑) วกาสิยา ฯ
อหิเต ตตฺถ กกฺขิสฺมึ สเมฺมตฺตา ยตฺถ เมเ ปตี
ปกาหิ จิตฺตยิตฺวาน ปจฺฉิ อนตฺถาวหึ ฯ
ตาตา เมถี(๒) กิตฺตกิเต ปกา กิตฺตกุปสฺสเย
วิหาย ภญฺชเมวาถ ตาเยหิ ฉฉิ ๙ติ ฯ
ตตา ฉฉิกาเยหิ ทุกฺขิยา ปกฺขิโน ปกฺขิยา
ตุเมฺห ปเยตฺถ อาสิตา ตาตา จิตฺตึ สมาธหิ ฯ
เอเต อถิตฺถาตา ถิรา ทุกฺขาตา จ อถตฺถาตา
เอเยตฺถ อาสเว สเพฺพ อรหตฺตึ อถาปุณิ ฯ
ตตากฺขา กิตฺตกิเต ฉฉิกาเยหิ ปกฺขิโน
เตเชนาตปฺปิ อถิตฺถาย จิตฺตา สตฺถาปยี ฉสึ ฯ

๑ ฉ. ฉ. ปิฬกายฺปิ ฯ ๒ ฉ. ฉ. ฉกเก ฉ ถิ ฯ

ลำดับนั้นแล ปู่ของข้าพเจ้านั้น มีอายุได้ ๑๐ ขวบ ออกจากเรือน
เข้าบวชในศาสนาของพระพุทธเจ้า ได้เรียนกรรมฐานต่างๆ กัน โดย
นัยก่อนแต่ปู่ของข้าพเจ้า ๆ ครั้งนั้น ข้าพเจ้าคนนี้ ได้ฟังคำของ
ปู่ของข้าพเจ้าแล้ว ได้ตั้งใจว่า ได้ยินว่าเราเกิดมาในภพที่สุด
ปู่ของข้าพเจ้าเป็นผู้ที่เรารักใคร่ยิ่งกว่าคนทั้งปวง ก็ปู่ของข้าพเจ้า
ได้ตายไปแล้ว ก็ในกาลบัดนี้ ปู่ของข้าพเจ้านั้นจักไปเกิดในที่ไหน
หนอแล ๆ ลำดับนั้นแล ข้าพเจ้าคนนี้ ได้ฟังคำของปู่ของข้าพเจ้า
ผู้เป็นเจ้าของเรือนแล้ว ได้ไปสู่ที่ใกล้ต้นไม้ ได้ยืนอยู่ ๆ
ครั้งนั้นแล ข้าพเจ้าได้เห็นปู่ของข้าพเจ้านั้นแล้ว ได้ยืนอยู่ในที่
ไม่ไกลนัก ๆ ครั้งนั้นแล ปู่ของข้าพเจ้านั้นได้ถามข้าพเจ้าว่า
ดูก่อนหลานรัก เจ้ามาแล้วหรือ ๆ ข้าพเจ้าได้ตอบว่า ดูก่อนปู่
ผู้เจริญ ข้าพเจ้ามาแล้ว ๆ ครั้งนั้นแล ปู่ของข้าพเจ้านั้นได้ถาม
ข้าพเจ้าว่า ดูก่อนหลานรัก เจ้าได้ทำกรรมฐานอะไรไว้ ๆ ข้าพเจ้า
ได้ตอบว่า ดูก่อนปู่ผู้เจริญ ข้าพเจ้าได้ทำกรรมฐานไว้ในที่ใกล้
ต้นไม้ ๆ ครั้งนั้นแล ปู่ของข้าพเจ้านั้นได้ถามข้าพเจ้าว่า ดูก่อน
หลานรัก เจ้าได้ทำกรรมฐานไว้ในที่ใกล้ต้นไม้ ๆ ข้าพเจ้าได้
*

ปิณฺฑิตา ๓ ฉินฺนาสึ ปิตามหสฺส เวยฺยาวจฺจกรา อหุ ฯ

ตโต สุตฺวา มุนิโน ภาสิตานิ ปสีทหึ ตตฺถ ตาสึ อหาสหึ ฯ

โย จ วาสฺสสโต ชีเว กุสีตา หีนวีริโย ปคฺคหิตา ทฬฺหา ฯ

เอกาหมปิ ชีวิตา เสยฺโย วีริยารภา ทฬฺหา ฯ

อหญฺจ ตา มหาวีโร มยา[๑] สุปฺปฏิปตฺติยา มหามุนิ สมาหิโต มหาสมุทฺทมุตฺตโม ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมูหตา วิหตา ตมา อนาสวา ฯ

ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺ ฐิโต พุทฺธสฺส สาสเน ฯ

ตีสฺเวว วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตญฺจ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

๑. ม. ยม ฯ

ភិក្ខុទីពាំរនោះស្លឹច ហើយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះ
ជិនស្រីជីព្រះសើរ ព្រះពុទ្ធជាទីតាំនៃសត្វលោក ទ្រង់ព្រះ
សណ្តាប់សេចក្តីនោះហើយ ក៏រីករាយ ត្រាស់នាថានេះថា
បុគ្គលណាមួយ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស មានព្យាយាមថោកថយ
តម្រាំរស់នៅអស់មួយរយឆ្នាំ ជីវិតរបស់បុគ្គលដែលមានព្យា-
យាមច្រាឡាំ រស់នៅតែមួយថ្ងៃ ប្រសើរជាង ។ ព្រះ
មហាមុនី មានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យរីករាយហើយ ដោយ
សេចក្តីប្រតិបត្តិជាំប្រពៃ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំជាស្រីប្រសើរ
ផុត ជាធីភិក្ខុនីពាំនឡាយ អ្នកមានព្យាយាមច្រាឡាហើយ ។
កិលេសទាំនឡាយ ខ្ញុំដុតចំផ្លាញ្ញាហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំ
តាស់រលើងចេញ្ញាហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានតាសនៈ ព្រោះបាន
កាត់ចំណង ដូចជាមេដឹកាត់ភ្លាំចំនួនខែខ្ចីង ។ ឧ។ ខ្ញុំមកល្អ
ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំ
បានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បដិសម្ភិតា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកាតា កាតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្តំ សុតំ អាយស្មា សោណា ភិក្ខុនី ឥមា ភាជា-
យោ អភាសិត្ថាតិ ។

សោណាបេរិយាបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ភទ្ទកាបិលានីបេរិយាបទានំ

(៦៧) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ សព្វធម្មានុ ចារក្ខ(*)
ឥតោ សតសហស្សម្ហិ កាប្យ ទប្យជ្ជិ នាយកោ ។
តទា ហិ(*) ហំសវតិយំ វិនេហោ នាម នាមកោ
សេដ្ឋី ចហ្ធតរតនោ តស្ស ជាយា អហោសហំ ។
កាតាចិ សោ ឆាតិធ្ធំ ទបេទ្ធ សបរិជ្ជនោ
ឆម្មំ អស្សោសិ ពុទ្ធស្ស សព្វធុក្ខក្ខយាវហំ ។

* ឧ. ម. សព្វធម្មេសុ ចក្ខុមា ។ ៨ ឧ. ម. តទាហុ ។

បដិសម្ភិត ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំងសាសនា បេស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំកំបាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។
បានឮថា ព្រះសោណាភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថាចាំង
នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោណាបេរិយាបទាន ។

ភទ្ទកាបិលានីបេរិយាបទាន ទី ៧

(៦៧) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់នូវត្រើយនៃ
ធម៌ចាំងពួង ព្រះអង្គជានាយកនៃសត្វលោក ទ្រង់កើតឡើង
ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ។ កាលនោះ សេដ្ឋីឈ្មោះ
វិទេហៈ មានវាវដីប្រើន នៅក្នុងក្រុងហង្សវតី ខ្ញុំជាប្រពន្ធនៃ
សេដ្ឋីនោះ ។ ក្នុងកាលមួយ សេដ្ឋីនោះ ព្រមចាំងជនជាបរិសីទ
ចូលទៅតាល់ព្រះពុទ្ធ ជាព្រះអាទិត្យរបស់នរជន ហើយស្តាប់
ធម៌បស់ព្រះពុទ្ធ ជាទីនាំមកនូវការអស់ទៅ នៃទុក្ខចាំងពួង ។

ព្រះពុទ្ធជានាយក ទ្រង់សរសើរខ្ញុំសាកែ ថាជាអ្នកប្រសើរជាងភិក្ខុពាន់ឯណាយ អ្នកគោលភាវ្យជារត្រឿងកំចាត់បង់ ខ្លួកាលសោ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ហើយ ថ្វាយទានដល់ព្រះពុទ្ធជាគង់បុន្តុល អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំក្រាបទៀបព្រះបាទាដោយសិរ្សៈប្រថ្នាថ្នាក់ណែនាំនោះ ត្រាន់តែ ព្រះអង្គជាអ្នកដ៏ខ្ពង់ជាងនរៈ ទ្រង់ញ៉ាំងជីវិតខ្ញុំឲ្យរីករាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់នាថាពាំងនេះ ដើម្បីរំឭកព្រះសង្ឃថា ម្នាលកូន អ្នកនឹងបានតំណែងដែលអ្នកប្រាថ្នាហើយ អ្នកចូរបានសំលាន់ក្នុងចុះ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែនអំពីកប្បនេះ ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម កើតក្នុងត្រកូលនឹងត្រាស់ឡើងក្នុងលោក ។ សម្តីនោះ នឹងបានជាញាតិក្នុងធម៌ពាំងឯណាយ នៃព្រះសាស្តានោះ ជាឧបាសិកាធម្មទិន្នា ជាសាកែរបស់ព្រះសាស្តា មានឈ្មោះថាកស្សបៈ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ភាវ្យការណ៍នោះហើយ ក៏កើតកយទាន ចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ចម្រើនព្រះជិនស្រី ព្រះអង្គជានាយកនៃសត្វលោក ដោយបច្ច័យពាំងឯណាយ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។

សាវកំ ឧតរំ ធានំ អក្ខំ កត្វាន សំយតោ
សុត្វា សត្ថាហិកំ ធានំ ឧត្វា ពុទ្ធស្ស តាទិនោ ។
ឯមេវ សីវលោ ថានេ តំ ឋានំ អភិបត្ថយិ
ស ហាសយន្តោ បវរំ តថា ហិ(១) នរបុង្គវោ ។
សេដ្ឋិនោ អនុកម្បាយ ឥមា គាថា អភាសថ
លច្ឆសេ បត្ថិតំ ឋានំ ឯតំ តោ ហោតិ បុត្តក ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ឱក្កាកកុលសម្ភវោ
គោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា ឱរសោ ធម្មនិម្មិតា
កស្សបោ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវកោ ។
តំ សុត្វា មុទិតោ ហុត្វា យាវជីវំ តថា ឯវំ
មេត្តចិត្តោ បវរំ បច្ចយេហិ វិនាយកំ ។

១ ម. ឧ. តថហិ ។

សាសនំ ជោតយិត្វាន សោ មត្តិត្វា តតុត្តរិំ
វេនេយ្យេ វិនយិត្វាន(๑) ឯតុតោ សោ សសាវកោ ។
ឯតុតេ តម្ហិ លោកម្ហេ បូជនត្ថាយ សត្ថុនោ
ញាតិមិត្តេ សមានេត្វា សហ តេហិ អការយិ ។
សត្តយោជនិកំ ថូបំ ឧព្ភេដំ រតនាមយំ
ជលន្តិំ សតរំសីវ សាលភជិវ ដុល្លិតំ ។
សត្តសតសហស្សានិ ចាតិយោ(๒) សត្ថ ការយី
ឆឌ្ឍេត្តិ វិយ ជោតន្តេ រតនេហេវ សត្ថុហិ ។
កត្វូតេសេហិ បូរេត្វា ធិចាឧដ្ឋលយី តហិំ
បូជនត្ថាយ មហេសិស្ស សព្ញសត្តានុកម្បិនោ ។
សត្តសតសហស្សានិ បុណ្ណកុម្ភានិ ការយី
រតនេហេវ បុណ្ណានិ បូជនត្ថាយ មហេសិនោ ។
មជ្ឈេ អដ្ឋដ្ឋកុម្ភីនំ ទុស្សិតា កញ្ញនក្ខយោ
អតិរេចន្តិ វណ្ណេន សារទេវ និភង្គរេ ។

๑ ខ. វិនេយ្យេ វិនយិត្វា សោ ។ ម. វិនេយ្យេ វិនយិត្វា ច ។ ๒ ខ. ម. ចាតិយោ ។

ព្រះពុទ្ធកន្តីនោះ ញ៉ាំងសាសនាឲ្យរុងរឿង ញ៉ាំញ៉ីឲ្យរំលឹង
អក្រក់ទាំងឡាយ ទូន្មានឲ្យវៀនយ្យសត្វ ព្រះអង្គក្រមទាំង
សាវ័កបរិវ៉ាន់ហើយ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ដាក់ពួល
នៃសត្វលោកនោះនិព្វានហើយ មហាជនចូនប្រជុំញាតិនិង
មិត្ត មួយអន្ទឹងជាមួយសាវ័កទាំងឡាយនោះ ចូនញ៉ាំងជនឲ្យ
ធ្វើព្រះស្តូបជាកែវនៃកែវ កម្ពស់ ៧ យោជន៍ ដ៏រុងរឿង
ដូចព្រះអាទិត្យ ឬដូចស្តេចឈើមានផ្កាំរីក ដើម្បីបូជាព្រះ
សាស្តា ។ ទុំចូនឲ្យរេនសាន៏ភាជន៍ ៧ អស់ប្រឡាយ ៧ សែន
ភាជន៍ទាំងនោះ រុងរឿងដោយកែវ ៧ ដូចកំភ៉ូងនេះបង្កុះ ។
ទុំញ៉ាំងប្រច័យទាំងនោះឲ្យពេញដោយប្រេងក្រអូប ហើយតុប
ចំកំភ៉ូងទាំងនោះ ដើម្បីបូជាព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកគុណធំ ទ្រង់
អនុគ្រោះដល់សត្វទាំងពួង ។ ទុំសាន៏ភ្លុមដ៏ពេញចំនួន ៧
សែន ដ៏ពេញដោយកែវ ៧ ដើម្បីបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់
ស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។ គ្រឿងបូជាជាកែវនៃទាស វែលបុគ្គលលើកឡើងហើយ ក្នុងកណ្តាលនៃភ្លុមប្រាំបី ។ ដ៏រុង
រឿងដោយសម្បុរ ដូចជាព្រះអាទិត្យ ក្នុងសារទសម័យ ។

ចតុទ្វារេសុ សោភន្តិ តោរណា រតនាមយា
ឧស្សិតា ឧលតា រម្មា សោភន្តិ រតនាមយា ។
វិរោចន្តិ បវរក្ខាយោ(๑) អវដំសា សុនិដ្ឋិតា
ឧស្សិតានិ បដាកានិ រតនានិ វិរោចរេ ។
សុវត្ថំ សុកតន្តេតំ ចេតិយំ រតនាមយំ
អតិរោចតិ វណ្ណេន សសង្ខាវ និភាករោ ។
ថូបស្ស មេ និសា តិស្សោ ហរិតាលេន ថូរយិ
ឯកា មនោសិលាយេកា អញ្ជនេន ច ឯកិកា ។
ថូបំ ឯតានិសំ រម្មំ ការេត្វា វរភនិនោ
អថាសឹ ទានំ សង្ឃស្ស យាវជីវំ យថាពលំ ។
សហាហំ(๒) សេដ្ឋិនា តេន តានិ បុញ្ញានិ សព្ពសោ
យាវជីវំ កតិត្វាន សហាវ សុកតីកតា(๓) ។

๑ ម. បវិច្ឆិត្តា ។ ๒ ម. សហាវ ។ ๓ ម. អហំ ។

ក្នុងទីភ្លាមជាទីកោះនៃកែវល្អក្នុងទីភ្លាមទាំង ๔ នៃទន្លាជាទីកោះនៃ
កែវជាទីកកាយ ដែលបុគ្គលលះលើកឡើងហើយកំណត់ ๗ របង
ទាំងឡាយមានកំពូល ដែលបុគ្គលតាក់តែងល្អផូរផែន ខង់ទាំង-
ឡាយជាទីកោះនៃកែវ ដែលបុគ្គលលើកឡើងហើយកំរុងភ្លឺ ๗
ចេតិយនេះ ជាទីកោះនៃកែវ មានសម្បុរក្រហមល្អ ដែលបុគ្គល
ធ្វើហើយដោយប្រពៃ រុងរឿងដោយសម្បុរ ដូចជាព្រះអាទិត្យ
ក្នុងវេលាថ្ងៃលាច ។ ខ្ញុំបានញាំងទិសទាំង ๓ នៃព្រះស្តូប
របស់ខ្ញុំ ឲ្យរុងរឿង គឺទិសមួយ រុងរឿងដោយថ្មហរិតាល ទិស
មួយ រុងរឿងដោយថ្មមនោសិលា ទិសមួយ រុងរឿងដោយថ្មអាន
ញ្ជនៈទៀត ។ ខ្ញុំបានញាំងជនឲ្យធ្វើនូវការបូជា ជាទីកោះយ
ច្រកផង់ដូចខ្នុំះ ដល់ព្រះពុទ្ធមានព្រះជាតិប្រសើរ រហើយឲ្យទាន
ដល់ព្រះសង្ឃ តាមសមគួរដល់កម្លាំង ដរាបដល់អស់ជីវិត ។
ខ្ញុំធ្វើបុណ្យទាំងនោះ រោយសព្វគ្រប់ ជាមួយនឹងសេដ្ឋីនោះ
ដរាបដល់អស់ជីវិត រហើយក៏បានទៅកាន់សុគតិ ជាមួយគ្នា ។

សម្បត្តិយោគុក្ខា(*)ន នេវត្តេ អឥ មានុសេ
ជាយា វិយ សរីរេន សហ តេនេវ សំសរី ។
ឯកាទសុតេ ឥតោ កប្បេ វិបស្សី ជាម ជាយកោ
ឧប្បជ្ជិ ចារុទយោ សព្វធម្មវិបស្សកោ ។
តទា ហំ ពន្ធុមតិយា ព្រាហ្មណោ សាធុសម្មតោ
អន្តោ សន្តោ កុណោ ជាសិ ជនេន ច សុទុក្កតោ ។
តទាមិ(២)តស្សា ហំ អាសិ ព្រាហ្មណី សមជេតសា
កាជានិ សោ ជិដវោ សត្ថុមេសិ មហាមុនិ ។
ឯសិទ្ធិ ជនកាយម្ហិ នេសេត្តំ អមតំ បទំ
សុត្វា ធម្មំ បមុទិតោ អនាសិ ឯកសាដកំ ។
ឃរំ ឯកោន វត្តេន កញ្ញានេតំ មមត្រវិ(៣)
អនុមោន មហាមុញ្ចេ ជិនិំ ពុទ្ធស្ស សាដកំ ។

---

១ ឧ. ខ. សម្បត្តិយោគុភោគ្គាន ។ ២ ឧ. ពាហំ ។ ៣ ឧ.ស មត្រវិ ។

ខ្ញុំបានសោយសម្បត្តិទាំងឡាយ ក្នុងអត្តភាពជាទេវតា ទាំងមនុស្ស អន្តោលទៅជាមួយនឹងសង្ខារនោះ ជួបជាស្រមោលអន្តោលទៅតាមសារីរៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១អំពីកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធជានាយក ព្រះនាមវិបស្សី មានព្រះនេត្រជួបមាសពិចារណាឃើញច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង ព្រះនាមព្រឹទ្ធ ។ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ក្នុងក្រុងពន្ធុមតី ទេសន្តរថាជាសប្បុរស ជាអ្នកចាំមួន ល្បីល្បាញដោយគុណ តែជាអ្នកឧត្តុង្គឧត្តុង្គក្រពេក ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណីរបស់ព្រាហ្មណ៍នោះ មានចិត្តស្ញើតា ជួនកាលព្រាហ្មណ៍ ប្រុសើរនោះបានទៅកាន់ព្រះមហាមុនី ដែលតាំងសម្តែងអមតនិព្វានក្នុងពួកជន គាត់បានស្តាប់ធម៌ ក៏មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយសំពត់សាដកមួយ ហើយទៅកាន់ផ្ទះដោយសំពត់មួយ ហើយពោលពាក្យនេះនឹងខ្ញុំថា ម្នាលនាងមានបុណ្យធំ នាងចូររីករាយចំពោះសំពត់សាដក ដែលបានថ្វាយ ដល់ព្រះពុទ្ធចុះ ។

តទាហំ អញ្ញលី កត្វា អនុមោទិំ សុវិនិតា(๑)
សុនិន្នោ សាវកោ សាមិ តុច្ឆសេដ្ឋស្ស តាទិនោ ។
សុខិតោ សច្ចវោ ហុត្វា សិសរេ្ចា កកុភវេ
ពារាណសីបុរេ រម្មេ រាជា អាសិ មហីបតិ ។
តទា តស្ស មហេសីហំ ឥត្ថី កុម្ភស្ស ឧត្តមា
តស្សាបិ ឧទិតយិ្យោ អាសិ បុត្តសិនេហេន ឧត្តរិ(๒) ។
បិណ្ឌាយ វិចរន្តេ សោ អដ្ឋ បច្ចេកពុទ្ធកេ
និស្សា បទុមនិគោ ហុត្វា ឧត្វា បិណ្ឌំ មហារហំ ។
តុច្ឆេ(๓) និមន្តយិ្យាន កត្វា វតនមណ្ឌបំ
កម្មារេហិ កតមដ្ឋិំ(๔) សោវណ្ណិំ សតហត្ថកំ(๕) ។

๑ ម. ម. សុបីណតិ ។ ๒ ម. ចុត្តស្នេហេន ឧត្តរិំ ។ ឧ. បុត្ត ស្នេហេន បុត្តរិំ ។ ๓ ម. បុតេ ។ ๔-បុត ។ ๕ ម. ម. កតំ បត្តំ ។ ๕ ម. ម. រិត តត្តកំ ។

កាលនោះ ខ្ញុំជាឥសី បានធ្វើអញ្ជលីអនុមោទនាថា បពិត្រ
ស្វាមី ខ្ញុំសូមអនុមោទនាសាវកវៃលអ្នកថ្វាយហើយដោយប្រ-
ការដល់ព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។
ប្តីនៃខ្ញុំនោះ ដល់ហើយនូវសេចក្តីសុខ ត្រូវបុញ្ញកម្មចាត់ចែង
កាលអន្តរលះទៅ ក្នុងភពតួច ខ្ញុំក៏ភពធំ បានកើតជាស្តេចម្ចាស់
វៃនដីក្នុងក្រុងពារាណសី ជាទីរាប់អាន ។ កាលនោះ ខ្ញុំជា
មហេសីនៃស្តេចនោះ ជាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ជាងស្ត្រីពួកស្រី ហើយជាអគ្គ-
មហេសី ជាប្រសើរក្រៃលែងជាងសេចក្តីស្រឡាញ់នៃស្តេចនោះ
វៃលមានក្នុងភពមុន ។ ស្តេចនោះ ឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ៨
អង្គ និមន្តទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត កំពុងចិត្តរីករាយ ប្រគេនបង្គំនំ
បិណ្ឌបាតមានតម្លៃច្រើន ។ ស្តេចនោះ និមន្តព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
ទាំងឡាយ ហើយធ្វើបាដិហារិយ៍ជាវិការៈនៃទាស មានប្រមាណ
១០០ ហត្ថ មានសណ្ឋានដូចជើង វៃលពួកជាងធ្វើហើយ ។

សមាទេត្វាន តេ សត្ថេ តេសំ ធាតុមធាសិ សោ
សោធាសនេ(๑) បវិដ្ឋានំ បសន្នោ សេហិ ចាណិកំ
តំបំ ធានំ សហាធាសិ កាសិកវេឡុមាឡកេ
បុជាហំ(๒) ពាភណាសិយំ ជាតា កាសិកកាមតោ(๓)
កុដុម្ពិកកុលេ ជ័តេ សុខិតោ សោ សកាតុកោ
ជេដ្ឋសុទ្ទេ ភាតុនោ ជាយា អហោសិ សុបតិព្វតា ។
បរិច្ចត្តាតុទ្ធិ និស្សាន មម ភត្តុកនិយតោ(៤)
ភាតុ ភត្តុំ(៥) តស្សេ ធត្វា(៦) អាគតេ តត្ថិ ចាវនិ(៧) ។
ឯកិនច្ឆិត្ត សោ ធានំ តតោ តស្ស អធាសហំ
តុច្ឆាធានិយ(៨) តំ អច្ឆិ បុនោ តស្សេវ សោ អធា ។
តំ ធានំ(៩) ជន្តុយិត្វាន ទុជ្ជា តុច្ឆស្សហំ តធា
បតិំ តាសលបុណ្ណាតិំ អធាសិ តស្ស តានិនោ ។

---

๑ ឧ សោវណ្ណាសនេ ។ ម. សោណ្ណាសនេ ។ ๒ ឧ. បុនោបិ ។ ๓ ឧ. អធាយិ ទ្វារ-ធាមកេ ។ ម. ពាធាបិ ទ្វារធាមពោ ។ ๔ ឧ. ភាតុកនិយសោ ។ ម ភត្តុកាទនិយសោ ។ ๕ ឧ. ភត្តំ តំ ។ ម. ភាតានំ ។ ๖ ឧ. ត្វាហំ ។ ម. ទត្វាន ។ ๗ ឧ. ម. ចវិតំ ។ ๘ ម. ទាអនិយ ។ ๙ ឧ. ម. ពន្ធំ ។

ព្រះកដារនោះ ទ្រង់រាប់ភាគព្រះបរិច្ចាគពុទ្ធទាំងអស់នោះ មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ហើយបានថ្វាយភាគ ដល់ព្រះបរិច្ចាគពុទ្ធទាំង
នោះ រៃលចូលទៅកាន់ទីសេនាសនៈ ដោយព្រហស្តនៃ
ព្រះអង្គ ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានរៀបចំនោះ ជាមួយនឹងស្តេច
ក្នុងវៃជនកាសី ខ្ញុំកើតក្នុងឥតាសិកត្រកូល ជិតក្រុងពារាណសី
ម្តងទៀត ។ ស្តេចនោះ កើតក្នុងត្រកូលកុដុម្ពិកៈដ៏ចំណូលាយ
ដល់ខ្លាំងសេចក្តីសុខ ព្រមទាំងបរិវារជន ខ្ញុំជាប្រពន្ធនៃបរិវារ
ជាស្រីមានវត្តដល់ប្តីដោយប្រពៃ ។ ប្អូនរបស់ប្តីខ្ញុំ បានឃើញ
ព្រះបរិច្ចាគពុទ្ធហើយ ប្រកបដោយគុណរបស់បរិវារដល់ព្រះបរិច្ចាគពុទ្ធ
នោះ កាលបើបរិវារនោះត្រឡប់មក ខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់សព្វ
គ្រប់ ។ បរិវារនោះ មិនត្រេកអរចំពោះភាគ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
បានឲ្យកន្តដល់ប្តីនោះ ប្តីនោះ នាំចូលនោះ ហើយថ្វាយ
ដល់ព្រះពុទ្ធនោះទៀត ។ កាលនោះ ខ្ញុំបាលខ្លួនភាគនោះ
ហើយ ប្រទុស្តចំពោះព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានឲ្យចូលទ្រង់ជ័រតាងដោយ
កក់ដល់ព្រះពុទ្ធនោះ ទ្រង់មិនភ្ញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។

ជានេ ច កមាណោ ទេវំ អបរេ បន្ទុសេចិទ
សមចិត្តមុទំ ឆិស្សា តជាហំ សរិដ្ឋិ(១) កុសំ ។
បុនោ បត្តំ កហេត្វាន សោធយិត្វា សុកច្ចិតា
បសន្នចិត្តា ឫវេត្វា សយតំ សត្ថារំ អនំ ។
យត្ថ យត្ថូបបជ្ជាមិ សុរូបា មោមិ ជាតគា
ពុទ្ធុស្ស អបការេន ចុក្កម្មា មនសេន(២) ច ។
បុនោ កាសប្បពុទ្ធស្ស ឆិដ្ឋាបិតម្ហិ(៣) ចេតិយេ
សោវណ្ណំ ឥដ្ឋកំ រុំ(៤) អជាសឹ មុនិតា អហំ ។
ចតុដ្ឋាសេន កន្ទេន តេមយិត្វា(៥) តមិដ្ឋកំ
មុត្តា ចុក្កច្ចនោសម្ហា សព្វង្គំសុសមាកតា ។
សត្តចាតិសហស្សានិ រតនេហិ ច(៦) សត្តហិ
កាវេត្វា ឃតម្ហកិ រតនេហេ(៧)។
បក្ខិចេត្វា បតិចេត្វា ឋបយឹ សត្ថ បច្ចយោ
ឫជនត្តំ សោកជាតស្ស វិម្ហសន្នេន ចេតសា ។

១ ម. ឧហាសរ្ជំ បដិ ។ ២ ម. ខ. វិចនេន ។ ៣ ម. ឆិត្វាយត្តម្ហិ ។ ៤ ម. ចិតយត្តម្ហិ ។
៥ ម. សោវណ្ណឥដ្ឋកាមយំ ។ ៨ ម. ខ. ឆិយត្វា ។ ៦ ម. ម. រតនេហេ ។ ៧ ម. ខ.
សហស្សយោ ។

កាលនោះ ខ្ញុំឃើញព្រះពុទ្ធមានព្រះទ័យស្មើ ក្នុងការឲ្យទាន ក្នុងការទូលវត ក្នុងសេចក្តីកោតក្រែងវត ក្នុងសេចក្តីប្រុងស្តវត ហើយសង្វែងក្រៃលែង ។ ខ្ញុំកាន់យកជាត្រមួតទៀត ជ័រឆេងយក្រឿងក្រអូប មានចិត្តជ្រះថ្លាញ៉ាំងជាក្រឡេញ ហើយឲ្យស្តុះត្រមាំនឹងកដោះថ្វាយ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងទីណា ។ ជាស្រីមានរូបល្អគ្រានោះ ខ្ញុំជាស្រីមានកំណើតក្រក់ ព្រោះប្រុងស្តចំពោះព្រះពុទ្ធវត ព្រោះសេចក្តីស្រវឹងវត ។ កាលចេតិយនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមកស្សប ជាអ្នកប្រាជ្ញ រតឲ្យសម្រេចហើយ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានឲ្យវត្តជាវិការៈនៃមាសជាច្រើនទៀត ។ ខ្ញុំជ្រលក់វត្តនោះឲ្យខ្ចីពីកដោយក្រឿងក្រអូប មានជាតិ ៤ យ៉ាង កំបានរួបស្រឡះចាកទោសមានកំណើតក្រក់ ប្រកបដោយអាយុវណ្ណៈជាដើមល្អ ។ ខ្ញុំឲ្យធ្វើការជនត៌ពាន់ ដោយកែវ ៧ ប្រការវត ប្រុងនេះមួយពាន់ដំណើរដោយទ្វាភ្ញាំវត ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាបានចាក់ប្រេងអុតប៉ាំភ្លឺតម្កល់ទុក ៧ ជួរ ដើម្បីបូជាព្រះលោកនាថ ។

ตสฺสาปิ ตสฺมึ ปุญฺญสฺมึ ภาคิเนยฺโห วิเสสโต
ปุเตฺต กาสึสุ สญฺญาเต สมิทฺเธ(๑) สตฺตวิสฺสุเต ฯ
ตสฺสฺวาหํ ภริยา อาสึ สุจิตา สมฺมิตา ปิยา
ตทา ปเทฺวกมุนิโนปิ(๒) อคฺคาสึ ยมเวฏฺฐนํ ฯ
ตสฺสาปิ ภาคิเนยฺโห อาสึ โมเนยฺโย ชาตมตฺตโกปิ
ปุเตฺตปิ กาสิราชสฺสิ ชาตา เกลิยชาติยา ฯ
ตโต เกลิยปุตฺตานํ สเตหิ สห ปญฺจหิ
ปญฺจ ปเทฺวกพุทฺธานํ สตานิ สมุปฏฺฐหิ(๓) ฯ
เตหาสึ ภาสยิตฺวาน(๔) อคฺคาสึ ๘ ตีณิ วสฺสิ(๕)
ชายา ตสฺสฺวหํ อาสึ ปุญฺญกมฺมูปชีวิกา ฯ
ตโต ปุเตฺต อหุมฺหา ฉนฺโน จาปิ มหายโส
ตสฺสาปิ มโหสึ อาสึ สพฺพกามสมิทฺธินี ฯ

๑ ฉ. สุมิตฺเต ฯ ฉ. สุมิตฺตา ฯ ๒ ฉ. ฉ. ตทาปิ ปเทฺวกมุเนปิ ฯ ๓ ฉ. สมุปฏฺฐหึ ฯ ๔ ฉ. ภญฺญยิตฺวาน ฯ ๕ ฉ. ฉ. ตีณิวสฺสิ ฯ

ครานั้น ข้าพเจ้าเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญนั้นนั่นแล โดยวิเศษ (บุรุษนั้น) เกิดในกำเนิดแห่งตระกูลกษัตริย์ ปรากฏชื่อว่าสมิทธะ ๆ ก็สมัยนั้น ข้าพเจ้าได้เป็นบุรุษ ๆ ครานั้น ข้าพเจ้าได้ถวายบุรุษนั้น ผู้เป็นหลานแห่งตนแก่พระมหาโมคคัลลานะ ผู้เป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา ผู้ประเสริฐกว่าภิกษุสาวกทั้งหลาย ของพระวิปัสสีพุทธเจ้า ผู้เป็นบุรุษสูงสุด ผู้ประเสริฐกว่าสัตว์สองเท้าทั้งปวง ผู้ทรงเป็นพระจักษุของโลก ผู้ทรงเป็นที่พึ่งของโลก ผู้ทรงเป็นที่ไปของโลก ผู้ทรงเป็นที่ต้านทานของโลก ผู้ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวของโลก ผู้ทรงเป็นที่ไปในเบื้องหน้าของโลก ผู้ทรงเป็นที่ปรารถนาของโลก ผู้ทรงเป็นที่เคารพของโลก ผู้ทรงเป็นที่บูชาของโลก ผู้ทรงเป็นที่สักการะของโลก ผู้ทรงเป็นเขตบุญของโลก ผู้ทรงเป็นอนุตตรนาบุญของโลก ผู้ทรงเป็นพระพรหม ผู้ทรงเป็นพระอินทร์ ผู้ทรงเป็นพระโลกบาล ผู้ทรงเป็นพระยม ผู้ทรงเป็นพระเวสสุวัณ ผู้ทรงเป็นพระยมก ผู้ทรงเป็นพระมหาโมคคัลลานะ ผู้ทรงเป็นพระสารีบุตร ผู้ทรงเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย ผู้ประเสริฐกว่าภิกษุสาวกทั้งหลาย ของพระวิปัสสีพุทธเจ้า ผู้เป็นบุรุษสูงสุด ผู้ประเสริฐกว่าสัตว์สองเท้าทั้งปวง ผู้ทรงเป็นพระจักษุของโลก ผู้ทรงเป็นที่พึ่งของโลก ผู้ทรงเป็นที่ไปของโลก ผู้ทรงเป็นที่ต้านทานของโลก ผู้ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวของโลก ผู้ทรงเป็นที่ไปในเบื้องหน้าของโลก ผู้ทรงเป็นที่ปรารถนาของโลก ผู้ทรงเป็นที่เคารพของโลก ผู้ทรงเป็นที่บูชาของโลก ผู้ทรงเป็นที่สักการะของโลก ผู้ทรงเป็นเขตบุญของโลก ผู้ทรงเป็นอนุตตรนาบุญของโลก ผู้ทรงเป็นพระพรหม ผู้ทรงเป็นพระอินทร์ ผู้ทรงเป็นพระโลกบาล ผู้ทรงเป็นพระยม ผู้ทรงเป็นพระเวสสุวัณ ผู้ทรงเป็นพระยมก ผู้ทรงเป็นพระมหาโมคคัลลานะ ผู้ทรงเป็นพระสารีบุตร ผู้ทรงเ

តតោ អហុ ចវិត្វាន(១) ព្រហ្មនត្តេ មហាបតិ
បទុមាវតិបុត្តានំ បឋមេកមុនិនំ តទា ។
សតានំ បញ្ចជាតានំ យាវជីវំ ឧបដ្ឋហិំ
កជ្ជយ្យានេ និក្ខសេត្វា និព្ពុតានំ ច ឈាបយិំ ។
ចេតិយានំ ច ការេត្វា បព្ភជិត្វា ឧភោ មយំ
ការេត្វា អប្បមញ្ញាយោ ព្រហ្មលោកំ អគច្ឆាសេ ។
តតោ ចុតោ មហាតិត្ថេ សុជាតោ បិប្ផលាយនោ
មាតា សុមនទេវី ច កោសិតោត្តោ និដ្ឋាបិតា។
អហំ មន្ធេ ជនបទេ សាកលាយំ(២) បុរុត្តមេ
ភាបិលស្ស និជស្សាសិំ ជិតា មាតា សុនិមតិ ។
យទាភញ្ញតិម្ហេន និម្មិនិត្វាន មំ បិតា ។
អជា ភាសប្បជីវស្ស ភារមេហិ វជិតស្ស ច(៣)
ភាគានិ សោ តរុណិកោ ភត្វា ភម្មន្តបេក្ខកោ
ភាភានិភោហិ ទន្តន្តេ ជាលោ និស្សាន សំវិជិ។

១ ម, តតោ ចុតោ ភវិត្វាន ។ ម. តតោ ភតិ ភវិត្វាន ។ ២ ម. សាធលាយំ ។ ម. សាភលាយ ។ ៣ ម. ភាមហោ វជិតស្ស ខេ ។ ៤ ម. ម. ភារុណិកោ ។

លុះប្បុតអំពីតម្ពភាតានោះហើយ ឃុនកើតជាស្តេចព្រហ្មទត្ត ជាម្ចាស់ផែនដី កាលនោះ ខ្ញុំបម្រើព្រះបច្ចេកមុនី ជាបុត្រនៃនាងបទុមាវតី ។ ខ្ញុំបម្រើព្រះបច្ចេកមុនី ៥០០ អង្គ ជាបរិវារដល់អស់ជីវិត ហើយនិមន្តព្រះបច្ចេកមុនីទាំងឡាយ ឲ្យទៅក្នុងទន្សាយនៃនេះឯង ហើយបូជានូវព្រះបច្ចេកមុនីទាំងឡាយដែលនិព្វានទៅហើយ ។ យើងទាំងពីរនាក់ បានធ្វើចេតិយទាំងឡាយ ហើយបួសចម្រើនអប្បមញ្ញាទាំងឡាយ ក៏បានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ។ លុះប្បុតចាកព្រហ្មលោក ប្តីកើតក្នុងមហាតិត្ថៈ ជាកូនរបស់និបិប្ផលព្រាហ្មណ៍ ឯមាតាឈ្មោះសុមនទេវី ចំណែកជាព្រាហ្មណ៍កោសិគោត្រ ។ ខ្ញុំ (កើត) ក្នុងក្រុងសាកលា ជាប្តីដ៏ទុតម ក្នុងជនបទឈ្មោះមទ្ទៈ ។ ខ្ញុំជាធីតានៃភាបិលព្រាហ្មណ៍ មានឈ្មោះសុភទ្រាមតី ឪពុកស្តីតស្តាមខ្ញុំ ដោយប្លែកពីគេរបៀបនៃមាសភាន់ ឃុនឲ្យខ្ញុំដល់កស្សបជាតិ ជាអ្នករៀបចំកាមទាំងឡាយ កាលដែលកស្សបជាតិនោះ នៅក្មេង ឃុនទៅមើលការងារ ឃើញសត្វតូច ។ ក្រពើក្នុកសត្វមានក្អែកជាដើមចំណីស៊ី គំសរង្គឹត ។

យទេចាហំ តំលេ ជាតេ ឯស្សាជាតមតាបនេ
តាមិតាតោតោមាំ ទដ្ឋន្តេ សំវេគមលភឹ តទា ។
តទា សោ បព្ភតិ ឆឹភេ អហំ តំ អនុបព្ភតិ
បញ្ចវស្សានិ ឯវំសឹ បរិភ្ជាជមទេ(១) អហំ ។
យទា បព្ភជិតា អាសិ តោតមី ជិនសាសនេ
តទាហំ តមុចាតក្ខា ពុទ្ធេន អនុសាសិតា ។
ន ចិរេនេវ កាលេន អរហត្តំ អថាបុណឹ
អហោ កាសាវមិត្តត្តំ កាសវបស្ស សិរីមតោ ។
បុត្តោ(២) ពុទ្ធស្ស ឆយាយោ កាសវោ សុសមាហិតោ
បុព្ពេ និវាសំ សោ ឥទ្ធិ សត្តតាយញ្ច បស្សតិ ។
អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ អកិញ្ចាកេសិនោ មុនិ
ឯតាហិ តីហិ វិជ្ជាហិ តេវិជ្ជោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ ។

---

១ ម. បរិព្ភាជរតេ ។ ២ ម. សុតោ ។

ខ្ញុំបើញត្រាច់ល្មូចាំនឹងឡាយ ដែលរកហារលក្នុងតំរៅវៀរជិតផ្លូវ
ត្រូវតួកដង្កូវនៃនឹងក្អែកទំពាស៊ី ចាន់ខ្លួនសេចក្តីសង្វេគ ក្នុងកាល
នោះ ។ កាលនោះ កស្សបបច្ចេកពុទ្ធបានមកហើយ ខ្ញុំក៏
បួសតាមកស្សបបច្ចេកពុទ្ធនោះដែរ ខ្ញុំនៅកាស្រ័យក្នុងតំណែន
បរិភ្ជាជកវត្ត អស់ ៥ វស្សា ។ កាលណា ខាងតោតមី
ជាអ្នកចិញ្ចឹមក្រៃជិនស្រីបួសហើយ កាលនោះ ខ្ញុំក៏ចូលទៅ
រកខាងតោតមីនោះ ដែលព្រះពុទ្ធប្រៀនប្រដៅហើយ ។
អស់កាលមិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំក៏ចាន់ដល់ព្រះអរហត្ត ឥហ្នឹ
ព្រះកស្សបមានសិរីជាមិត្តល្អ ។ ព្រះកស្សបជាកូន ជាញាតិ
នៃព្រះពុទ្ធ មានចិត្តឥតម្មល់ខ្ជាប់ហើយ ដោយប្រពៃ លោក
ជីនខ្លួនបុព្វេនិវាសដាន ឃើញខ្លួនឋិតនៅក្នុងសន្តតិនឹងអាយុយាវដាន ។
ម្យ៉ាងទៀត ព្រះកស្សបនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានអកិញ្ចានៅ
រួចហើយ ចាន់ដល់ខ្លួនកាអស់ទៅនៃជាតិ ជាទីណាស.
ព្រាហ្មណ៍ មានវិជ្ជា ៣ ដោយវិជ្ជាទាំង ៣ នេះ ។

តេនេវ កន្ទកាចិលាដិ តោរិដ្ឋោ មក្ខុហាយិតំ
ជាវេត្តំ អត្តនំ ទេហិ ជេត្វា មារំ សសាមនំ ។
ឯស្មា អាធីនវំ ញោកេ ទុគ្គេ បព្ភជិតា មយំ
តយន្តា(១) ទិលាសសា ឧត្តា សីតិភូតម្ហ ឯតុតា ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
ជាតីវ ពន្ធនំ នេត្តា វិហតាមិ អជាសភ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

អាយស្មា សុនំ អាយស្មា កន្ទកាចិលាដិ កិកុនី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កន្ទកាចិលាដិត្ថេរិយាបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អត្ត ។ ម. ឃដ្ដំ ។

កន្ទកាចិលាដិ មាតរិដ្ឋា ៣ លេះបង់មក្ខុ ច្រច្រន់កនិកាយ មានក្នុងទីចំផុត ឈ្នះមារច្រមាំងដ៏ពាន: ផ្ចង់ខ្លាវែរ ។ យើងចាំងពីនាគ យើញាតិសក្នុងលោកហើយបួស យើងចាំងពីនាគនេះ មានអាសវៈអស់ហើយ មានខ្លួនខ្ចុតខ្ចាន ហើយ មានសេចក្តីត្រជាកកើតហើយ មានទុក្ខរំលត់ហើយ ។ កិលេសចាំងពួយ ខ្ញុំដុតចំផ្លាញហើយ កពាំងអស់ ខ្ញុំជាតាលហើយ ខ្ញុំជាស្ត្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានតាក់ចំណង ផ្ចង់ជាមេជ័រដ៏ប្រសើរ កាត់ផ្តាច់ខ្ញុំទៅខ្ញុំឯង ។ ៤ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកន្ទកាចិលាដិកិកុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាចាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កន្ទកាចិលាដិត្ថេរិយាបទាន ។

អដ្ឋមំ យសោធរាបរិយោបទានំ

(๖๘) បុរត្ថោ កកុធំ ហិ សតេហិ សហស្សេហិ សោ[๑]
មហិទ្ធិកា មហាបុញ្ញា សន្តុដ្ឋិំ ឧបសង្កមិ ។
សន្តុដ្ឋិំ អកិរាទេត្វា សន្តោ ចក្កាសក្ខណោ
ឯសិដ្ឋា ឯកមន្តម្ហិ ឥតិ វចនមព្រវិ ។
អដ្ឋសត្តតិវស្សាហំ បព្ពជិមា វត្តយិ វយោ
បព្ពាវត្ថិំ[๒] អនុប្បត្តា អកោចេមិ មហាមុនិំ ។
បរិបញ្ញោ វយោ មយ្ហំ បរិត្តំ មម[๓] ជីវិតំ
បហាយ ភោ កមិស្សាមិ កតំ មេ[๔] សរណមត្តនោ។
វយន្តិ[๕] បច្ចវេ ការេ មរណំ ឧបរុទ្ធតិ
អដ្ឋ វត្តី មហាវីរ ចាបុណិ សព្ពមិ ឯកូតិ ។
ឯត្ថ ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណញ្ច មហាមុនេ
អជ្ឈគមកយុវំ[๖] កមិស្សាមិ អសង្ខតំ ។
យាវតា បរិសា ជាម សមុទាសត្តិ[๗] សត្ថុនោ
អបរាធំ បជានន្តិ ខមន្តិំ សម្មុខា មុនេ ។

๑ ម. សហ បញ្ចហិ ។ ๒ ម. បព្ពាវត្ថិ ។ ๓ ម. អថ ។ ๔ ម. មេ សរីរំ ឥត្ថំ។ ๕ ម. វយោ ច ។ ๖ ម. ម. អឯក មរណំ ចុវំ ។ ๗ ម. សមុបយាតិ ។

យសោធរាបរិយោបទាន ទី ๘

(๖๘) ខ្ញុំជាអ្នកមានបុត្រខ្ចីច្រើន មានទ្រព្យជាច្រើន មានឋានៈក្នុងទីជាច្រើន មួយវិសេសអង្គ ចេញអំពីទីសម្រាក ចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ឧត្តមក្នុងលោកៈតបក្រៃនៃព្រះសាស្តា អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយពោលពាក្យនេះថា ខ្ញុំមានវស្សា ៧៨ កន្លងបង្គំមកហើយ ខ្ញុំមកដល់ញាតហើយក្រាបទូលព្រះមហាមុនីថា វ័យរបស់ខ្ញុំ ចាស់ណាស់ហើយ ជីវិតរបស់ខ្ញុំតិចណាស់ ខ្ញុំនឹងលះបង់ព្រះអង្គហើយទៅ ចំណែងរបស់ខ្លួនខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ក្នុងកាលជាបង្គំមកនេះ សេចក្តីស្លាប់ជាន់តែរាក់ទិលចូលមកជិត ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំខ្លាស់ចិត្តដល់ខ្លួនខ្លាចក្នុងវេលាយប់ថ្ងៃនេះ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ជាតិ ជរា ព្យាធិ និងមរណៈ មិនមាន ខ្ញុំនឹងដល់ នូវប៉ុន្តែដល់ជាទីឥតមានជរា ឥតមានមរណៈ ឥតមានភ័យមិនមានបច្ច័យតាក់តែងឡើយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនីមួយកាលមានទីស័ទជាំនឹងឡាយ តែនឹងចូលទៅអង្គុយជិតព្រះសាស្តាជានិច្ចស្មើនូវកំហុស. និងសេចក្តីខ្ពត់ខ្ពិនទីចំពោះព្រះភក្ត្រ ។

សំសរិត្វា ខ(๑) សំសារេ ខលិតញ្ច មមច្ចយិ(๒)
អាភេចេមិ មហារីរ អបរាធំ ខមស្សុ មេ ។
ឥទ្ធិញ្ចាបិ និធេស្សាមិ មម សាសនការិកា(๓)
បវិសាខញ្ច សទ្ធាសំ កត្វា និច្ចំ សុសាសនេ(๔)។
យសោធរា អហំ វីរ អភារេ តេ បជាបតិ
សាតតិយត្ថិ ភុសលេ ជាតា ឥត្ថី អគ្គេ បតិដ្ឋិតា ។
ឥមំ សតសហស្សានំ ឆឌ្ឌេត្វាន ជឬគ្គរេ(๕)
អភារេ តេ អហំ វីរ ចាមោក្ខា សព្ពមិស្សរេ ។
ទ្វាចត្តារកុលេ ជេតា យោគ្គេនជ្ជាបិ សព្ពទា
សព្វា ឥមំ អមច្ចាយន្តិ ឆេវតា វិយ មានុសា ។
កញ្ញាសហស្សបមុខា សក្យបុត្តំ និវេសនេ
សមាធិសុខេនុក្ខា តា ឆេវតា វិយ ជុន្ធរេ ។

๑ ម. សំសរន្តស្ស ។ ๒ ម. ភវាមយំ ។ ๓ ម. ម. សាសនការិកេ ។ ๔ ម. ឈានិកា ។
๕ ម. ជេតុរេ ។

បតិព្រះព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គអន្តរាលរៀ ក្នុង
សំសារ សូមគ្រាបទូលនូវការភ្លាំងភ្លាត់របស់ខ្ញុំ ចំពោះព្រះអង្គ
សូមព្រះអង្គអត់នូវកំហុសនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ខាងជាអ្នក
ធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃតថាគត ប្តូខាងសង្កែងនូវបុព្វ
ជ្ជាភាគនូវសេចក្តីសង្ស័យ នៃបរិស័ទទាំងពួង ក្នុងសាសនា ។
បតិព្រះព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំឈ្មោះយសោធរា ជាភរិយា
នៃព្រះអង្គ (កាលនៅ) ក្នុងផ្ទះកើតក្នុងត្រកូលសក្យៈ ក៏ឯនៅ
ក្នុងអគ្គីជាស្ត្រី ។ បតិព្រះព្រះអង្គមានព្យាយាម ខ្ញុំជាប្រធាន
នៃស្ត្រីទាំងឡាយមួយសែន ៨៦ ជាធំជាងស្ត្រីទាំងពួងក្នុងផ្ទះ
នៃព្រះអង្គ ។ ស្ត្រីទាំងពួងប្រកបដោយគុណគឺរូបនិងវ័យ
ទាំងនោះក្នុងលើបលើយសព្វៗកាល នោពោកាន់ត្រកូលខ្ញុំ ដូចជា
មនុស្សទាំងឡាយនោពោកាន់ត្រកូលទេវតា ។ ស្ត្រីទាំងនោះ
មានពួកនាងកញ្ញាមួយពាន់ជាប្រធាន មានសុខនិងសុខុមស្ថិតា
ក្នុងដំណាក់នៃសក្យបុត្រ ដូចជាពួកទេវតា ក្នុងនន្ទនវ័ន ។

កាមជាតុមតិក្កន្តា បណ្ដិតា(១) វូបជាតុយា
វូបេន សន្ថវោ ឥត្ថំ ឥតិ មេត្វា លោកជាយកា។
សម្ពុទ្ធំ អភិវន្ទិត្វា ឥច្ចិ ឥសេ្សសិ សត្ថុនោ
ទេវោ ជាតាវិជាកាក មហាឥច្ចិបិ ឥស្សរិយំ ។
ចក្កវត្តិសិរិំ កាយំ សិលំ ឧត្តរតោ ភុវុ
ឧភោ បក្ខា ឧវេ ឆិជ្ជា ឯកច្ចិបិ សរីរតោ ។
ឥត្ថិណាញ្ច សរំ បិញ្ជំ ជាជាសាទា តុ បត្តិកា
ចន្ទញ្ច សូរិយញ្ចក្ខិំ មេរុបព្ភតតោ សិរិំ ។
ចក្កវត្តិសិរិំ តុណ្ហិំ ឯច្ចិរុក្ខំ សមូលកំ
រីឯមានា ឧបកច្ឆា វន្ធតេ លោកជាកំ ។
ឥត្ថំវណ្ណិ តវេវេសុ្សំ ឥតិ ឥលឯច្ចិថ
ចន្ទញ្ច សុរិយំ មេរុំ សក្កវណ្ណញ្ច ឥស្សរិយំ ។
យសោធរា អហំ វីរ ថានេ វត្ថាមិ ចក្កុម
សហស្សុ លោកជាតុំ ជុលុបទ្ទេន(២) ជានយិ
ព្រហ្មវណ្ណញ្ច មាបេត្វា ឯឡំ ឥសេតិ សុញ្ញតំ(៣)
យសោធរា អហំ វីរ ថានេ វត្ថាមិ ចក្កុម ។

១ ម. ម. សណ្ដិតា ។ ២ ម. ជុលុបទ្ទេន ។ ៣ ម. បុញ្ញតំ ។

បណ្ដិតា ពាន់ឆន្ទៈ កន្ទឆន្ទៈកាមជាតុ ប្រាកដដោយសម្ដីជាយបុព្វន្ត
ប្រយោគ វៀរលែងតែព្រះលោកនាយកចេញ មិនមានទេ ។
យសោធរាទេវី ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធហើយ សូមដល់ទីបំពេញព្រះ
សាស្ដាពាន់សម្ពន្ធថ្ងូរច្រើន មានឆាកពេះផ្សេងៗច្រើនយ៉ាង ។
តែរាល់កាយជាភ្នំចក្រពាឡ ក្បាលជាខ្នងកូរ្ដែង ទ្វីបពាន់តែជាស្មាប
ពាន់តែរ ដម្ពទ្វីបជាសរីរៈ ។ សមុទ្រទាន់ឆ្នូតជាសំណុំកន្ទុយ
ស្ទឹងជាលំពង់ស្មាប ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យ ជាភ្នែក ភ្នំមេរុ
ជាអំបាយ ។ ភ្នំចក្រពាឡជាចំពុះ រោមត្រចីជាតែប្រជុំ ហើយ
ចូលទៅដឹងថ្វាយបង្គំ អង្គុយបក់ព្រះលោកនាយក ។ សម្ដែង
ខ្លួនកេទនៃជាតិ សេះ ភ្នំ ដលជាតិ ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យ ភ្នំមេរុ
កេទនៃព្រះអង្គ្រគ៌ាំងពួកគ្នា ។ បពិត្រព្រះអង្គ៌មានព្យាយាម មានចក្ខុ
ខ្ញុំព្រះអង្គ៌ ឈ្មោះយសោធរា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ត្រង
ខ្លួលោកនាគុមួយភាគ៌ ដោយផ្ការ៉ែក ។ ខ្ញុំនឹម្ដុកកេទជាព្រហ្ម
ហើយសម្ដែងធម៌ដ៏ស្ងួត បពិត្រព្រះអង្គ៌មានព្យាយាម មានចក្ខុ
ខ្ញុំព្រះអង្គ៌ ឈ្មោះយសោធរា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។

ឥច្ចិសុ ច វសី ហោមិ ឯញ្ញាយ សោតជាតុយា
ទេតោបរិយញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវា បរិក្ខីណា នត្ថិទានិ បុនព្ភវោ ។
អត្ថទម្មនិរុត្តីសុ បដិភានេ តថេវ ច
ញាណំ មយ្ហំ មហាវីរ ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ ។
តុដ្ឋោ សោភជាថានំ សត្ថុំ តេ សុខសន្តិតំ
អនិកាវំ ពហុំ មយ្ហំ កុយ្ហន្តាយ មហាមុនេ ។
យំ មយ្ហំ បុរិមំ កម្មំ កុសលំ សរសេ មុនេ
កុយ្ហន្តាយ មហាវីរ បុញ្ញំ ឧបចិតំ មយា ។
អភព្វដ្ឋានេ វជ្ជិត្វា ភវយោនិំ អនាទរំ(១)
កុយ្ហន្តាយ មហាវីរ សព្វញ្ញុំ(២) ជិរិតំ មយា ។

---

១ ម. ភវយន្តិំ អនាវរំ ។ ២ ម. សព្វន្តំ ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកស្ទាត់ដំនាញ ក្នុងបុព្វនិវាស-ឯញ្ញាយ ចាត់ថាស្ទាត់ដំនាញក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយសោត-ធាតុជាដើម ។ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងនូវបុព្វេនិវាស ទិព្វចក្ខុខ្ញុំព្រះអង្គ ជម្រះហើយ អាសវៈទាំងពួងអស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ កំណើតទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមដ៏សេចក្តីជំនឿក្នុងអត្ថ ធម៌ និរុត្តិ និងបដិភាណៈ កើតឡើងហើយ ដល់ខ្ញុំ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ការនប់រកព្រះលោកនាថទាំងឡាយ ព្រះអង្គជ្រាបសព្វគ្រប់ហើយ ដោយប្រពៃ សេចក្តីកសាងដ៏ច្រើនរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមុនី សូមព្រះអង្គរំលឹកកុសលកម្មរបស់ខ្ញុំដែលមានក្នុងកាលមុន បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ បុណ្យខ្ញុំបានសន្សំហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំបានលះបង់នូវអភព្វដ្ឋាន ហាមយកទាំងអនាទរៈ ហើយលះបង់ជីវិតដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។

ឧបកតោ ដិសហស្សានិ ភរិយត្ថាយ ជាសិ មំ

ន តត្ថ វិជា ហោមិ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

ឧបកតោ ដិសហស្សានិ ឧបកាកយ ជាសិ មំ

ន តត្ថ វិមជា ហោមិ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

ឧបកតោ ដិសហស្សានិ ជីវិតានិ បរិក្ខជិ

ឧបកតោ ដិសហស្សានិ កោជនត្ថាយ ជាសិ មំ ។

ន តត្ថ វិមជា ហោមិ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ

កយហោក្ខំ ភរិស្សន្តិ តជាមិ(១) មម ជីវិតំ ។

អដ្ឋតតេ(២) អលង្ការេ វត្ថេ ជាជាវិនេ ពហូ

អត្តីកស្មេ ន តុយ្ហាមិ(៣) តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

---

១ ម. បជាមិ ។ ២ ម. អង្គេ ឯវំ ។ ៣ ម. អត្តីកស្មេ ន ទុហាមិ ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានខ្ញុំម្ចាស់ អស់ជាតិ មានពាន់នៃកោដិជាដំច្រើន ដើម្បីជាភរិយា (នៃជនដទៃវិញ) ខ្ញុំមិនកួចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គបានប្រទានខ្ញុំម្ចាស់ អស់ជាតិ មានពាន់នៃកោដិជាដំច្រើន ដើម្បីជាឧបការៈ (នៃជនដទៃ) ខ្ញុំក៏មិនកួចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គបានប្រទានខ្ញុំម្ចាស់អស់ជាតិ មានពាន់នៃកោដិជាដំច្រើន ដើម្បីការប្រើប្រាស់ (នៃជនដទៃ) ខ្ញុំមិនកួចចិត្តក្នុងរឿងនោះ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះអង្គ ។ ខ្ញុំបានលះបង់ជីវិត មានពាន់នៃកោដិជាដំច្រើន ដោយគិតថ្វាយនូវអង្គនៃការបូជាចាកកំយ ខ្ញុំឲ្យនូវជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំមិនលាក់ទុក នូវគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់តាយៈ គ្រឿងអលង្ការ សំពត់ជាដំច្រើន មានប្រការផ្សេង ។ និងកណ្តុះរបស់ស្រីប្រុស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអង្គ ។

ឌនឌញ្ញបវិជ្ជាកំ ភាមានិ លិកមានិ ច
ទេត្តំ បុត្តា ច ជីតា ច បវិចត្តំ មហាមុនិ ។
ហត្តី អស្សំ កវញ្ចាបិ ឌាសិយោ បវិជាវិកា
តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ បវិចត្តា អសន្ថយា ។
យំ មយ្ហំ បដិមន្ទេសិ ឌានំ ឌស្ឍាមិ យាចកេ
វិមនំ មេ ន បស្ឍាមិ ឌឌតោ ឌានមុត្តមំ ។
ឌានាវិជំ ពហុំ ឌុក្ខំ សំសារ ច ពហុវិជេ
តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ អនុកុត្តំ(១) អសន្ថយំ ។
សុទប្បត្តានុមោឌាមិ ន ច ឌុក្ខេសុ ឌុម្មនា
សឲ្ឆត្ថ តុសិតា ហោមិ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនិ ។
អនុមក្ខេន សម្ពុទ្ធោ យំ ឌម្មំ អកិនីហវិ
អនុភោត្វា សុទឌុក្ខំ បត្តោ ពោជី មហាមុនិ ។

---

១ ឬ. បវិជ្ជត្ថំ ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី ការបរិច្ចាគទ្រព្យធនិតស្រូវ ពំតស្រុក
និតម ស្រែ បុត្រនិតធីតា ខ្ញុំក៏ជានលះបង់ហើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ដីរ សេះ គោ និតខ្ញុំស្រី អ្នកបម្រើ
មានចំនួនកប់មិនជាន ខ្ញុំក៏ជានលះបង់ហើយ ដើម្បីប្រៃយោជន៍
ទៃព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គប្រឹក្សា នូវទានណានឹតខ្ញុំ ខ្ញុំឲ្យនូវទាន
នោះ ដល់ស្មូមពំតឡាយ ការលព្រះអង្គឲ្យទានដឹទត្តម ខ្ញុំ
មិនយើញសេចក្តីតូចចិត្ត របស់ខ្ញុំទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គមាន
ព្យាយាមធំ ខ្ញុំវតទុក្ខដឹច្រើន មានប្រការផ្សត ។ មានចំនួនកប់
មិនជាន ក្នុតសំសារដឹច្រើន ដើម្បីប្រៃយោជន៍ទៃព្រះអង្គ ។
បពិត្រព្រះមហាមុនី ការលព្រះអង្គដល់នូវសេចក្តីសុខ ខ្ញុំក៏ត្រេក-
អរ មួយទ្យឹត ខ្ញុំមិនតូចចិត្ត ព្រោះទុក្ខពំតឡាយរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
ជាអ្នកត្រេកអរក្នុតទីពំតពួត ដើម្បីជាប្រៃយោជន៍ ទៃព្រះអង្គ ។
បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គសោយសុខនិតទុក្ខ ត្រាស់ដឹតតាម
លំជាប់មត្ត ហើយដល់នូវពោធិញ្ញាណ ប្ចនាំមកនូវធម៌ ។

ព្រហ្មទេវាភិ សម្ពុទ្ធំ តោតមំ លោកនាយកំ
អញ្ញេសំ លោកនាថានំ សព្ពមន្តេ ឥហំ មយា ។
អដ្ឋការំ ឥហំ មយ្ហំ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនិ
ករេសិត្តំ ពុទ្ធធម្មំ អរហាត្តេ បរិបាវិតា ។
កប្បសតសហស្សេ ច ចតុរោ ច អសង្ខ្យេយ្យេ
ឥមស្ស្មិញ្ច ភទ្ទកេ មហារីរេ ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ ។
បច្ចន្តទេសវិសយេ ឯមន្តេត្វា តថាគតំ
តស្ស អាគមនំ មគ្គំ សោធេត្វំ តុដ្ឋមានសា ។
តេន កាលេន សោ អាសិ សុមេធោ នាម ព្រាហ្មណោ
មគ្គញ្ច បដិយាទេសិ អាយតោ សព្ពទស្សិនោ ។
តេន កាលេនហំ អាសិ កញ្ញា ព្រាហ្មណសម្ភវា
សុមិត្តា នាម នាមេន ឧបគញ្ឆឹ សមាគមំ ។
អដ្ឋ ឧប្បលហត្ថានិ បូជនត្ថាយ សត្ថុនោ
អាទាយ ជនស្ស មជ្ឈេ(1) អទ្ទសិំ ឥសិមុត្តមំ(2) ។

1 ម. ជនស្ស មជ្ឈេ ។ ២ ម. ជលិមុត្តមំ ។

ខ្ញុំមានការគប់រកព្រះលោកនាថ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ (ព្រោះអាស្រ័យ) នូវព្រះសម្ពុទ្ធ ជាព្រះលោកនាយក ព្រោះហេតុនោះ ជាខ្ញុំតែម្នាក់ប្រសើរ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ការកសាងដ៏ប្រពៃរបស់ខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ខ្ញុំជាអ្នកចំរើនព្រះអង្គផ្លែលស្វែងរកនូវពុទ្ធធម៌ ។ ព្រះពុទ្ធព្រះនាមទីបង្គរ មានព្យាយាមធំ ជានាយកនៃសត្វលោក កើតហើយ ក្នុងកប្បទីបួនអសង្ខ្យៃ ទាំងមួយសែន ។ ជនពាំនឹងព្យាយនៅក្នុងបច្ចន្តប្រទេស មានចិត្តត្រេកអរ ទំមន្តព្រះតថាគត ហើយជំរះផ្លូវជាទីស្តុកមកនៃព្រះទីបង្គរនោះ ។ កាលនោះ ព្រះអង្គជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសុមេធៈ តាក់តែងនូវផ្លូវសម្រាប់ថ្វាយព្រះពុទ្ធទីបង្គរ ទ្រង់រំលឹកឃើញនូវទំនាក់ទំនង កាលស្តុកមកដល់ ខ្ញុំជាកញ្ញា កើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះនាងសុមិត្តា បានចូលទៅគាល់ទីប្រជុំ ។ ខ្ញុំយកផ្កាឧប្បល ៨ ក្តាប់ ដើម្បីបូជាព្រះសាស្តា បានឃើញឥសីដ៏ឧត្តម ក្នុងកណ្តាលនៃជន ។

ជិកនុកតំ ឌយិតំ(១) អតិក្ការន្តំ មនោហរំ

ឌិស្វា តទា អមញ្ញិស្សំ សជលំ ជីវិតំ មម ។

បរក្ការមន្តំ សជលំ អន្ធសំ ឥសិនោ តទា

បុព្ធកម្មេន សម្ពុទ្ធេ ជិត្តញ្ចាបិ បសីឌិ មេ ។

កិយ្យោ ជិត្តំ បសាទេសឺ ឥសេ ទ្ធនក្ការមានសេ

ទេយ្យំ អញ្ញំ ន បស្សាមិ ទេមិ បុជ្ជានិ តេ ឥសេ(២)។

បញ្ច ហត្ថា តវ ហោន្ទុ តយោ ហោន្ទុ មមំ ឥសេ

តេន សន្ធឺ សមា ហោន្ទុ ពោធិត្ថាយ តវ(៣) ឥសេ ។

ចត្តត្ថំ ភាណវារំ ។

---

១ ឧ. ទស្សិតំ ។ ២ ឧ. ឥសឺ ។ ៣ ឧ. ពោធនត្ថាយ ឥវ ។

កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ទានយាឌមកអស់
កាលយូរ ទ្រង់មានព្រះទ័យប្រកបដោយករុណា កំបល្ពាល
ឲ្យចិត្តត្រេកអរក្រៃលែន ហើយសំគាល់ថា ជីវិតរបស់
អាត្មាអញប្រកបដោយផល ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានឃើញ
សេចក្តីព្យាយាមប្រកបដោយផល របស់ឥសីនោះ ទាំងចិត្ត
របស់ខ្ញុំ កំផ្រះថ្ងាក្នុងព្រះពុទ្ធ ដោយកុសលកម្ម មានក្នុង
កាលមុន ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យផ្រះថ្ងាក្រៃលែន ក្នុងឥសីមាន
ចិត្តទ្ធង់ទ្ធស់ ហើយទូលថា បពិត្រឥសី ខ្ញុំមិនឃើញវត្ថុដទៃ
ដែលគួរថ្ងាយទេ ខ្ញុំសូមថ្ងាយផ្ការទាំងឡាយផល់លោក ។
បពិត្រឥសី ផ្ការ ៥ ក្តាប់ ចូរមានផល់លោក ផ្ការ ៣ ក្តាប់ ចូរ
មានផល់ខ្ញុំ បពិត្រឥសី ផ្ការទាំងឡាយ ចូរជារបស់ស្មើគ្នា
មួយអន្ទើដោយឥសីនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ផល់ពោធិញ្ញាណ
របស់ព្រះអង្ត ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៤ ។

ឥសិ ពហេត្វា បុញ្ញានិ អាកជ្ជន្តំ មហាយសំ
ចូជេសិ ជនស្ស មជ្ឈ(๑) ពោធិត្ថាយ មហាឥសី ។
បស្សិត្វា ជនស្ស មជ្ឈ ធីបង្ការមហាមុនិ
វិយាកាសិ មហាវីរោ ឥសិមុក្តតមានសំ ។
អបវិមេយ្យេ ឥតោ កាប្ប ធីបង្ការមហាមុនិ
មម កម្មំ វិយាកាសិ ទុជ្ជកាវំ មហាមុនិ ។
សមធិត្តា សមកម្មា សមកាវី ភវិស្សតិ
ចិយា ហេស្សតិ កម្មេន តុយ្ហត្ថាយ មហាឥសេ ។
សុធស្សនា សុចិយា ច មនាចា(๒) ចិយភធិនី
តស្ស ជម្មេសុ ឥយាឥា វិហវិស្សតិ(๓) ឥធ្ទិកា ។
យថាបិ ភណ្ឌសាមុក្តំ អនុរក្ខន្តិ សាមិនោ
ឯវំ ការសលធម្មានំ អនុរក្ខិស្សតេ(๔) អយំ ។

---

๑ ឥ. ម. ជនសម្មជ្ឈ ; ๒ ឥ. ចនសា ។ ๓ ឥ. ចិយា ហេស្សតិ ។ ๔ ឥ. អនុរក្ខិយតេ ។

ឥសីយកដ្តាទាំងឡាយ បូជាព្រះពុទ្ធជាមហាឥសី មានយស
ធំ ដែលមកក្នុងកណ្ណាលនៃពួកជន ដើម្បីប្រៈយាជន៍ដល់
ពោធិញ្ញាណ ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមទីបង្ការ មានព្យាយាមធំ
ឃើញឥសីមានចិត្តឆ្គងំឆ្គស់ ទ្រង់ព្យាការក្នុងកណ្ណាលនៃជន ។

ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមទីបង្ការ: ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់
ព្យាការ នូវអំពើបស់ទ្វ៉ ដែលជាស្រីមានកាពត្រង់ ក្នុងកប្ប
មានប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បនេះថា ម្នាលមហាឥសី ស្រី
នេះ នឹងជាអ្នកមានចិត្តស្មើគ្នា មានការងារស្មើគ្នា ជាអ្នកធ្វើ
ការស្មើគ្នា ជាទីស្រឡាញ់ដោយការងារស្មើគ្នានឹងអ្នក ដើម្បី
ប្រៈយាជន៍នៃអ្នក ។ ម្ហូយទ្យាត ស្រីនេះ នឹងជាអ្នកមាន
រូបភ្ហូទ្យាមឹលមើលក្រៃលែង ភ្ហូទ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្តក្រៃ-
លែង ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកមានបុទ្ធិ នឹងបាន
ជាញាតិក្នុងផ្ទៃ នៃព្រះពុទ្ធនោះ ។ ប្រៀបដូចជនជាម្ចាស់
ទ្រព្យាមែងរក្សាស្មុគ្រ សម្រាប់ជាក់នូវកណ្ឌ: យ៉ាងណា ស្រី
នេះ នឹងរក្សាធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

តស្ស តំ អនុកម្បន្តិ ឋបយិស្សតិ ចាតមិ
សីហោវ បញ្ជរំ ហិត្វា ចាបុណិស្សតិ តោធិយំ ។
អមរំមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ យំ មំ ពុទ្ធោ វិយាករិ(១)
តំ ភទ្ទំ អនុមោទន្តិ ឯវំការី ភវី អហំ ។
តស្ស កម្មស្ស សុកតស្ស តន្តូ ចិត្តំ បសាធយិ
នេវមាតុសតំ យោនិ អនុភោត្វា អសង្ខ្យំ ។
សុទ្ធុទ្ធុតំ អនុភោត្វា នេវេសុ ទាតុសេសុ ច
បច្ឆិមេ ភវសម្បត្តេ អជាយិ សាកិយេ កុលេ ។
រូបវតី ភោគវតី យសស្សីលវតី ឥតោ
សព្វង្គសម្បទា ហោមិ កុលេសុ បតិសម្មតា(២) ។
លាភសក្ការសម្បន្នំ លោកធម្មេសមាភតំ
ចិត្តញ្ច ខុទ្ទកំ ឆឌ្ឌិ វិសាមិ អកុតោភយោ ។

១ ម. យំ ពុទ្ធោ វិយាករិ ។ ២ ម. អតិសម្មតា ។

ស្រីនេះកាលអនុគ្រោះខ្ញុំកុសលធម៌នោះ របស់ព្រះពុទ្ធនោះ
និងញាំងចារម៉ាត់ឥឡូយឲ្យតេញ និងដល់ខ្ញុំវោតិញ្ញាណ
ដូចសត្វស័ហៈលះបង់ទ្រនែដូច្នោះ ។

ក្នុងកប្បប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បនេះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់
ព្យាករខ្ញុំដោយពាក្យណា ខ្ញុំត្រេកអរចំពោះពាក្យនោះ ជាអ្នក
ធ្វើយ៉ាងនោះ កាលកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយនោះ ខ្ញុំ
ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងកុសលនោះ ហើយបានកំណើត
ជារបស់នៃទេវតានិងមនុស្ស កប់មិនអស់ ។ លុះខ្ញុំលះនូវ
សេចក្តីសុខនិងទុក្ខ ក្នុងទេវតានិងមនុស្សហើយ ដល់មកក្នុង
បច្ឆិមភព បានកើតក្នុងត្រកូលសក្យៈ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំជា
អ្នកមានរូបល្អ មានភោគៈ មានយសនិងសីល ហើយល្បីល
ដោយអាយុៈពាំនាំនូវ ជាអ្នកគោរពចំពោះប្តី ក្នុងត្រកូល
ពាំនាំឥឡូយ ។ ឯចិត្តរបស់ខ្ញុំ ដែលប្រជុំពុះ ក្នុងលោកធម៌
មានលាភៈ សេចក្តីសរសើរ និងសុភាៈជាដើម ជាចិត្ត
មិនដល់នូវសេចក្តីទុក្ខទេ ក៏ខ្ញុំនិងមានភ័យ អំពីណា ។

វុត្តំ ហោតំ ភគវតា រញ្ញោ អនន្តបុរេ ឥធ
ទក្ខិណាយនំ បុរេ ភីវ ឧបការញ្ច នំ ទិស្វា ។
ឧបការ ច យោ ជាវី យា ច ជាវី សុខេ ឧភោ
អត្តត្ថាយី ច យោ ជាវី យា ជាវី ជាឧភត្ថិកា ។
បញ្ចក្ខោជិសតា ពុទ្ធា ឧវក្ខោជិសតានំ ច
ឯតេសំ ខេវ៉ះឧភំ មហាធានំ បវត្តយី ។
អដ្ឋិការំ មហា(១) មយ្ហំ មហាភ(២)សុណោមហំ មេ
ឯកាទសក្ខោជិសតា ហោន្តិ សោភគ្គជាយកា(៣)។
ឯតេសំ ខេវ៉ះឧភំ មហាធានំ បវត្តយី
អដ្ឋិការំ មហា មយ្ហំ មហាភ(២)សុណោមហំ មេ ។
តីសក្ខោជិសតា ពុទ្ធា តីសក្ខោជិសតានំ ច
ឯតេសំ ខេវ៉ះឧភំ មហាធានំ បវត្តយី ។

---

១ ម. សទាតិ ទិស្សតិយេវ ។ ២ ម. ឧច្ចាភាតិ ទិស្សតិយេវ ។ ៣ ម. ឯការសំ ភោជិសត បញ្ចក្ខោជិសតានំ ច ។ ម. ឯកាទសក្ខោជិសត ពុទ្ធា ទ្វាទសតាតិយេវ ។

សមវដ្ឋចជាព្រះមានព្រះភាគ ជានត្រាស់ចំពោះព្រះពាជាមានក្នុងប៉ារ៉ាណសីថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម ព្រះអង្គសម្តែងឧបការគុណរបស់នារី នៃក្នុងកប្បត្រង់ក្នុងប៉ារ៉ាណ តី នារីធ្វើសេចក្តីចំរើនប៉ុន្តិ នារីជានសុខនិងទុក្ខ នារីប្រាប់ប្រយោជន៍និងនារីជាអ្នកអនុគ្រោះ ។ (ដោយសារនារីនោះ) តថាគតជានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធប្រាំរយកោដិនិងប្រាំបួនរយកោដិ ជាខេវ៉ាកៅត្រលែង ជានិរន្តរ ។ បពិត្រមហាវ៉ាជ សេចក្តីកសាងដ៏ធំរបស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយជានាយក ជាកំពូលនៃសត្វលោក ដល់មួយរយកោដិ ។ តថាគតជានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដល់ព្រះពុទ្ធទាំងនុ៎ះ ដែលជាខេវ៉ាកៅត្រលែងជានិរន្តរ បពិត្រមហាវ៉ាជ ការកសាងដ៏ធំរបស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដ៏ភាគច្រើនជាងដប់ភាគរៀងដប់ផង តថាគតជានញ៉ាំងមហាទាន ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដល់ព្រះពុទ្ធទាំងនុ៎ះ ដែលជាខេវ៉ាកៅត្រលែងជានិរន្តរ ។

បពិត្រមហាវីរៈ ទេវតាដ៏ឧត្តមជាងទេវតាទាំងពួង សូមព្រះអង្គ
ស្តាប់តថាគត ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ប្រាំបួនសែនកោដិកប្បមុន ព្រាំយៈ
កោដិកប្ប តថាគតបានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធ
ទាំងឡាយខ្ទុះ ដែលជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា បពិត្រមហា-
វីរៈ ការកសាងនូវធម៌របស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ។
ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ព្រាំមួយសែនកោដិកប្ប ព្រាំពីរសែនកោដិកប្ប
តថាគត បានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធទាំងខ្ទុះ
ដែលជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា ។ បពិត្រមហាវីរៈ ការ
កសាងនូវធម៌របស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ព្រះពុទ្ធ
ទាំងឡាយ ព្រាំបីសែនកោដិកប្ប ព្រាំបួនសែនកោដិកប្ប តថាគត
បានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធទាំងខ្ទុះ ដែល
ជាទេវតាក្រៃលែង ជាងទេវតា ។ បពិត្រមហាវីរៈ ការ
កសាងដ៏ធំ នូវធម៌តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ។

អធិការំ មហា មយ្ហំ មហាវីរ សុណោហិ មេ
ចតុន្នវុតិតោ កប្បេ ឧប្បជ្ជិំ លោកនាយកេ ។
ឯកាទសក្ខត្តុំ ទេវិន្ទោ ទេវរជ្ជមការយិំ
បញ្ចសតក្ខត្តុំ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បទេសំ ឧត្តរិំ កត្វា ទិព្ពំ មានុសកំ សុខំ
អនុភោត្វាន តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ
អធិការំ មហា មយ្ហំ មហាវីរ សុណោហិ មេ ។
សត្តតិំ តោ កប្បេ ឧប្បជ្ជិំ លោកនាយកេ
ឯកាទសក្ខត្តុំ ទេវិន្ទោ ទេវរជ្ជមការយិំ
បញ្ចសតក្ខត្តុំ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បទេសំ ឧត្តរិំ កត្វា ទិព្ពំ មានុសកំ សុខំ
អនុភោត្វាន តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ
អធិការំ មហា មយ្ហំ មហាវីរ សុណោហិ មេ
ឆត្តិំ តោ កប្បេ ឧប្បជ្ជិំ លោកនាយកេ
ឯកាទសក្ខត្តុំ ទេវិន្ទោ ទេវរជ្ជមការយិំ
បញ្ចសតក្ខត្តុំ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បទេសំ ឧត្តរិំ កត្វា ទិព្ពំ មានុសកំ សុខំ
អនុភោត្វាន តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ តត្ថេវ
អធិការំ មហា មយ្ហំ មហាវីរ សុណោហិ មេ ។

កោដិសតមហាសព្ពញ្ញំ ឧទ្ទិស្ស សោភគ្គជាយកា

ឯតេសំ ឧទរេ ឋានំ មហាធញ្ញំ បវត្តយិ ។

អដ្ឋកោសំ មហា មល្លិំ មហាភដ សុសោភនំ មេ

ឧទរេ កោដិសហស្សញ្ញំ អបរេ សោភគជាយកា ។

ឯតេសំ ឧទរេ ឋានំ មហាធញ្ញំ បវត្តយិ

អដ្ឋកោសំ មហា មល្លិំ មហាភដ សុសោភនំ មេ ។

កោដិសតសហស្សញ្ញំ បញ្ចាសីតិ មហេសិនំ

បញ្ចាសីតិកោដិសតា សត្តវីសតិ កោដិយោ(๑)។

ឯតេសំ ឧទរេ ឋានំ មហាធញ្ញំ បវត្តយិ

អដ្ឋកោសំ មហា មល្លិំ មហាភដ សុសោភនំ មេ ។

๑ ម. សត្តតិសហស្សកោដិយោ ។ ឧ. សត្តតិសត ឧ កោដិយោ ។

ព្រះពុទ្ធចាំនួនឯក ជានាយកដ៏ប្រសើរក្នុងលោក មួយវិសនកោដិ តថាគតបានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធចាំនួនខ្ទុះ ដែលជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា ។ បពិត្រមហាជន ការកសាងដ៏ធំរបស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់ តថាគត ព្រះពុទ្ធចាំនួនឯក ជានាយកនៃសត្វលោកដទៃទៀត ប្រាំបួនកាន់កោដិ ។ តថាគតបានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធចាំនួនខ្ទុះ ដែលជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា បពិត្រមហាជន -ការកសាងដ៏ធំរបស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ។ ព្រះពុទ្ធជាមហេសី ៨៩ សែនកោដិផង ១ សែនកោដិផង ៨៩ កោដិផង ៦៧ កោដិផង តថាគតបានញ៉ាំងមហាទានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ព្រះពុទ្ធចាំនួនខ្ទុះ ដែលជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា ។ បពិត្រមហាជន ការកសាងដ៏ធំរបស់តថាគត សូមព្រះអង្គស្តាប់តថាគត ។

បទ្មុត្តរពុទ្ធា វិតរាគ(១) អដ្ឋមដ្ឋកតោដិយោ(២)
អដ្ឋិការំ មហា មយ្ហំ មហាឯ សុណោមហំ មេ ។
ទីឃាសភ វិតមលា អសង្ខេយ្យា ពុទ្ធសាវកា
អដ្ឋិការំ មហា មយ្ហំ មហាឯ សុណោមហំ មេ ។
ឯវំ ជម្មេសុ ចិណ្ណាឧំ សធា សទ្ធម្មចារិនោ
ជម្មចារី សុខំ សេតិ អស្មឹ លោកេ បរម្ហិ ច ។
ជម្មញ្ញវេ សុចរិតំ ន តំ ទុច្ចរិតំ ចរេ
ជម្មចារី សុខំ សេតិ អស្មឹ លោកេ បរម្ហិ ច ។
ចំពុទ្ធិញ្ច សំសារេ បញ្ញឺ អនុតារយឺ
សហាស្សមវកំវេន បញ្ញឺញ្ច អកាំសុ ។
អតារំ វិជហិត្វាន បញ្ញឺ អនុតារយឺ
អត្តមាសេ អសម្ភត្តេ ឧត្តុសង្ខំ អថាបុណឺ ។

១ ខ. ម. ឃុតរាគា ។ ២ ខ. អដ្ឋដ្ឋមកោដិយោ ។ ម. អដ្ឋដ្ឋកតោដិយោ ។

ព្រះបទុមុត្តរពុទ្ធជាន់ដើមក្នុងកប្បនេះ ចំនួនប្រាំបីរយកោដិ បពិត្រមហាវីរ ការកសាងនូវអដ្ឋិធាតុជាអតីត (ចំពោះព្រះបទុមុត្តរពុទ្ធជាន់ដើមនុ៎ះ) សូមព្រះអង្គកំណត់ជាអតីត ។ ព្រះទីឃាស្រពជាន់ដើមក្នុង ជាសាវកនៃព្រះពុទ្ធ មានប្រមាណរាប់មិនបាន មានមន្ទិលអស់ហើយ បពិត្រព្រះមហាវីរ ការកសាងនូវអដ្ឋិធាតុជាអតីត (ចំពោះព្រះទីឃាស្រពជាន់ដើមនុ៎ះ) សូមព្រះអង្គកំណត់ជាអតីត ។ កាលបុគ្គលអ្នកសន្សំកុសលធម៌ជាន់ដើមក្នុង កាលបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្ត នូវព្រះសទ្ធម្មជាន់ដើមក្នុង សព្វៗកាល បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌យ៉ាងនេះ រមែងដល់ជាសុខ ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ។ បុគ្គលតម្រិះប្រព្រឹត្តធម៌ទុកជាសុចរិត មិនតម្រិះប្រព្រឹត្តធម៌ខោះ ទុកជាខុចរិតវិញ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ រមែងដល់ជាសុខ ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ។ ខ្ញុំនូវយកញាណក្នុងសង្សារ ហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ រៀបយកវិរៈមួយពាន់ លុះបួសហើយមិនមានសេចក្តីក្រៀមក្រំឡើយ ។ ខ្ញុំលះបង់ផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ មិនខាន់ដល់កន្លះខែផង កំបានដល់សព្វៈ ៤ ។

ចីវរំ បំសុកូលញ្ច បត្តញ្ច សយនាសនំ
ឧបនេន្តិ ឥហ្វនេកេ(១) សាគរេយ្យោ ឧម្មុយោ ។
កកុសន្ធោ លោចនោ មយ្ហំ កកិ សព្វេ សមាគតា
ជាតិយា ពន្ធុនំ នេត្វា វិហាសិំ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តំសេដ្ឋេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឯវំ ពហុវិធំ ទុក្ខំ សម្បត្តិ ច ពហុវិធំ
វិសុទ្ធកាវសម្បត្តា លភាមិ សព្វសម្បទា ។
យោ ឧជាតំ សត្ថុភ្គតំ បុញ្ញត្ថាយ មហេសិនោ
សហាយសម្បទា ហោន្តិ ឯញ្ញាឧបនមសន្ថុតំ ។
បរិក្ខីណំ អតីតញ្ច បច្ចុប្បន្នំ អនាគតំ
សព្វកម្មំ មម ខីណំ ជាតេ វត្ថាមិ ឧត្តមាតិ។

---

១ ឧ. ពហូ ឯតា ។

ដនតាំ ចីវរញ្ច ជាវេន្តេ នាំ ចីវរំ បំសុកូលញ្ច តិណ្ឌុកផលំ ឥតិ អត្តិយ
ចូលមក ដូចជាលេកក្នុងសាគរ ។ កាលេសាតាំ ចីវរញ្ច ខ្ញុំដុត
បំផ្លាញហើយ កតាតាំអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិន
ឥតនាសវៈ ព្រោះបានតាត់ចំណង ដូចជាមេដំរីកាត់ផ្តាច់ខ្សែ
ខ្ទីដ ។ ៤ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាំប្រសើរ
ជាង ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន
ធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ តិណ្ឌកតិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។ ខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីចុះច្រើនប្រការ
ផង នូវសម្បត្តិច្រើនប្រការផង·នូវការនាស្តុតផង ហើយបាន
នូវសម្បទាតាំតួង ។ បុគ្គលណា ឲ្យទ្ធនរបស់ខ្លួនដល់ព្រះ
ពុទ្ធមហេសី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ សហាយសម្បទា
តិណ្ឌបំណែកនៃព្រះតិញ្ញាន មិនមានបច្ច័យតាក់តែង រមែងមាន
ដល់បុគ្គលនោះ ។ កាលេសជាតជាអតីតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី
ជាអនាគតក្តី អស់រលីងហើយ កម្មតាំតួរបស់ខ្ញុំអស់ហើយ
បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាចក្ខុ ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា យសោធរោ កិញ្ចិទេវ ភគវតោ
សម្មុខា ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

យសោធរាថេរិយាបទានំ សត្តមំ ។

ឥតិមំ ទុសសហស្សវគ្គំ បឋមបទានំ

(៦៨) ភគវតោ សតសហស្សេ ច ចតុរោ ច សន្តិយេ
ជីវន្តរោ ជាម ជិនោ ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ ។
ជីវន្តរោ មហាវីរោ វិយាកាសិ វិនាយកោ
សុមេធញ្ច សុមិត្តញ្ច សមានសុខទុក្ខតំ ។
សនេវកញ្ច បស្សន្តោ វិចរន្តោ សនេវកំ
ភេសំ បកិត្តនេ អគ្គោ ឧបគច្ឆ សមាគមំ ។
អត្ថិ សព្ពបតិ ហោតិ(១) អថាគតសមាគមេ
សព្ពាវ តុយ្ហំ ភរិយោ មជាថា ចិយភាសិកា ។

๑ ឥ. សព្ពាបតី ហោន្តិ ។

បានត្តថា ព្រះយសោធរាកិញ្ចិទេ មានតាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ យសោធរាថេរិយាបទាន ។

ទុសសហស្សវគ្គ ទី ៩

(៦៨) ក្នុងកប្បទី ៤ អសង្ខ្យេយ្យ និងមួយសែន ព្រះ
ជិនស្រី ព្រះនាមទីបង្ករ ជាលោកនាយក ទ្រង់កើតឡើង ។
ព្រះពុទ្ធព្រះនាមទីបង្ករ ជាមហាវីរបុរស ទ្រង់ញុំាងសត្វ
សុមេធជាបឋមផង នឹងសុមិត្តាផង ព្រមទាំងសុខទុក្ខជាមួយ
គ្នា ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គឃើញមនុស្សលោក ព្រម
ទាំងទេវលោក ទាំងទ្រង់ស្គាល់ពាក់ព័ន្ធមនុស្សលោក ព្រម
ទាំងទេវលោក ហើយពួលមកកាន់ទីប្រជុំនៃយើងខ្ញុំ រវៃល
កំពុងសរសើរជនទាំងនោះ ។ ប្តីទាំងអស់របស់យើងខ្ញុំ មាន
ក្នុងទីសមាគមជាអនាគត ប្រពន្ធទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ជាទី
ពេញព្រះទ័យនៃព្រះអង្គ ជាអ្នកពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ។

ឆានំ សីលមយំ(១) សញ្ញំ ភាវេត្វា ច សុភាវិតា(២)

ធីយវត្តមិធំ(៣) សញ្ញំ បរិចត្តំ មហាមុនេ ។

កទ្ទមាលិ រិសៃបនំ ជីបញ្ញ រតនាមយំ

យន្តិញ្ញំ បត្តិតំ សញ្ញំ បរិចត្តំ មហាមុនិ ។

អញ្ញំ រាបិ ភាតំ ភាម្មំ បរិភោគត្ថា មាតុសំ

ធីយវត្តំ ហិ នោ សញ្ញំ បរិចត្តំ មហាមុនេ ។

អនេកជាតិសំសារំ ពហុបុញ្ញំ ហិ(៤) នោ ភាតំ

ឥស្សរំ អនុភោត្វាន សំសរិត្វា ភវាភវេ ។

បច្ចិមេ ភវសម្បត្តេ សាក្យបុត្តនិវេសនេ

ជាជាកុលុបបជ្ជាយោ អច្ឆរា កាមវណ្ណិនី ។

---

១ ម. សីលំ ឥច្ចេ ។ ២ ម.ភាវិតំ ច សុភាវិតំ ។ ៣ ម. ធីយវត្តំ មយំ ។ ៤ ម. បិ ។

ពាន សីល ភាវនាពាលីអស់ យើងខ្ញុំបានអប់រំដោយល្អ
ហើយ បពិត្រព្រះមហាមុនី វត្ថុពាលីអស់នេះ ខ្ញុំបានលះបង់
ចោល អស់កាលជាយូរអង្វែងហើយ ។ វត្ថុណាមួយ គឺ
គ្រឿងក្រអូប កម្រងផ្កា គ្រឿងលាប និងប្រទីបជាគំរោះដែ
រៃ វែលេះយើងខ្ញុំបានតម្កល់ទុកហើយ បពិត្រព្រះមហាមុនី
វត្ថុពាលីអស់ (នោះ) យើងខ្ញុំបានលះបង់ចោលហើយ ។
ទ័យមួយទៀត ម៉ាតើជាវៃ និងគ្រឿងបរិភោគជារបស់មនុស្ស
វែលេះយើងបានឆ្ងាំហើយ បពិត្រព្រះមហាមុនី របស់ពាលីអស់
ខ្លះ យើងខ្ញុំបានលះបង់ចោល អស់កាលយូរអង្វែងហើយ ។
បុណ្យមានប្រមាណច្រើន វែលេះយើងបានឆ្ងាំហើយ បាន
សោយទុវ្ភាគជាឥស្សរៈ ត្រាច់ត្រឡាក់កំណើតក្នុងភពធំ អស់
សំសារវដ្តមានជាតិច្រើន ។ លុះដល់មកកាន់បច្ចិមភព យើង
ខ្ញុំបានកើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ។ ឱ ក្នុងលំនៅនៃត្រកូលសាក្យបុត្រ
ជាស្រីមានពណ៌សម្បុរដូចជាមាសប្រាក់ ប៉ាមួចជាស្រីទេពអប្សរ ។

លោកក្កេន យសំ បត្តា ថូដិតា សព្ពសង្គាតា
លោកិយោ អន្ធចានានំ សនា សម្ពានិតា មយំ ។
អការំ បដហិត្វាន បព្ពជិម្ហ តយាវិយំ
អត្ថទ្ធាសេ អសទ្ធម្មេ សព្ពាបត្តាម្ហ ឯកូតំ ។
លោកិយោ អន្ធចានានំ វង្គសេនាសនានំ ច
ខុបេន្តិ បច្ចយា សព្ពេ សនា សង្ឃតថូដិតា ។
តតិយេ ពុទ្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អចាសវា ។
ស្វាគតំ វត ខេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តតិយេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ចានដល់នូវយស ដែលជនពាំនឹងពួន ធ្វើសក្ការបូជាហើយ
ដោយលាភជាប្រាសើរ ចានន្ទូវចាយនិងទឹក ដែលពួកជន
កាន់តាមសព្វ។ កាល ។ យើងខ្ញុំលះបង់នូវផ្ទះ ហើយចូល
ទៅកាន់ផ្នួស មិនចាន់ចានដល់កន្ទូវនៃ កំចានដល់សេចក្តី
រំលត់ទុក្ខពាំនអស់ឡា ។ យើងខ្ញុំជាអ្នកចានន្ទូវចាយនិងទឹក
ដន ន្ទូវសំពាត់និងសេនាសនៈដន បច្ច័យពាំនពួន រមែ
ចានគ្រប់គ្រាន់ យើងខ្ញុំក្រែរតែធ្វើសក្ការបូជា សព្វកាល ។
កំលេសពាំនឆ្ងាយ យើងខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ អពពាំនអស់
យើងខ្ញុំតាស់រំលើងហើយ យើងខ្ញុំជាអ្នកមិនមានតាសវៈ ព្រោះ
ចានតាត់ចំណង់ ជួចជាមេជីវ កាត់ផ្តាច់នូវខន្ធិន ។ ខ្ញុ
យើងខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រាសើរ
វិជ្ជា ៣ យើងខ្ញុំចានដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
យើងខ្ញុំចានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
អភិញ្ញា ៦ នេះ យើងខ្ញុំចានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាំន
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំកំចានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥទ្ធំ សុតំ យសោជវ័បមុទាឯ ឧស កិត្តុនិសហស្សឯ
ភគវតោ សម្មុខា ឥមា ភាជាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

๑សេសហស្សុបើរនមបទាតំ សមត្តំ ។

๑សតិ អដ្ឋារសេបើរសហស្សានមបទាតំ

(៣០)អដ្ឋារសេសហស្សានិ កិត្តុនិ សាកិយសម្ភា
យសោជវ័បមុទាឯ សម្ពុទ្ធំ ឧបសង្កមុំ ។
អដ្ឋារសេសហស្សានិ(๑) សព្វា ហោន្តិ មហិទ្ធិកា
វន្ទន្តិ មុនិនោ ចាឧេ អាវោឧេន្តិ យជាឧសំ ។
ជាតិ ទីឃា ជរ ព្យាធិ មរណញ្ច មហាមុនេ
អជាសវំ បឧំ សន្តិំ អមតំ យាម ជាយកំ ។
ឧលិឧញ្ច បុរេ អត្ថិ សព្វាសម្បិ មហាមុនិ
អមឧតំ បជានន្តិ ឧម អម្ហំ វិជាយកា ។

๑ ឧ. យសោជវ័យសហស្សានិ ។

ចាឧញ្ចថា ព្រះកិត្តុនី មួយម៉ឺនរូប មានព្រះនាងយសោធរាកិត្តុនី ជាប្រធាន មានភាយុ ចានសម្តែងនូវគាថាពាន់នេះ បំពោរព្រះគ័ក្ត្រព្រះ មានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

๑ចំ ឧសេសហស្សុបើរនមបទាន ។

អដ្ឋារសេបើរសហស្សានមបទាន ទី ๑๐

(៣០) កិត្តុនី ๑๘ ពាន់ មានទាងយសោធរាជាប្រធាន ដែលកើតក្នុងត្រកូលសាក្យៈ ចានទាំងគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ កិត្តុនីពាន់ ๑๘ ពាន់នោះ សឹងមានឫទ្ធិច្រើន ទាំងគ្នាចូលទៅថ្វាយបង្គំព្រះចុងព្រះមុខ ត្រាបទូលតាមសមគួរដល់គម្ពីរថា បពិត្រព្រះមហាមុនី ជាតិ ជរ ព្យាធិ និងមរណៈ (នៃយើងខ្ញុំ) អស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គជានាយក យើងខ្ញុំពាំងឲ្យដល់នូវទីជាទីរម្ងាប់ព្រះនិព្វានរឿងអមតៈ ដែលមិនមានកាសវៈ ជាផ្លូវដ៏ស្ងប់រម្ងាប់ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កាលពីដើម ពួកកិត្តុនីពាន់អស់ មានសេចក្តីភ្ញាក់ផ្អើលភ្ញាក់ខ្លាច ពួកកិត្តុនីដ៏ជំនួញស្ងប់ក្នុងកំហុស បពិត្រព្រះអង្គជានាយក សូមព្រះអង្គកត់ទោសដល់យើងខ្ញុំ ។

ឥទ្ធិញ្ចាបិ ឯតស្សេវ មម សាសនការិតា
ឥវិសាធញ្ញេ សញ្ញាសិំ កាត្វិ ឯកូនេ យាវតា ។
យសោធរា(๑) មហារីរ មនាថា បិយទស្សិនា
សញ្ញា តុយ្ហំ មហារីរ អការេសិ បជាបតិ ។
ឥមំ សតសហស្សញ្ច ឯកូនំ ឆឌ្ឌន្តរំ(๒)
អការេ តេ មយំ វីរ ចាមោក្ខា សព្វសត្តកា ។
ទ្វេចាវកុលេ ជេតា យោ ពុទ្ធដ្ឋា បិយោ តវ
សញ្ញាយោ អបចាយន្តិ នេវតា វិយ មានុសា ។
អដ្ឋារសសហស្សានំ សញ្ញា សាកិយសម្ភវា
យសោធរី(๓) សហស្សញ្ច ចាមោក្ខា ឥសិរ្ហ តទា ។

๑ ម. ម. យសោធរី ។ ๒ ម. ឥមំ សតសហស្សញ្ច តវុតិំ ច ឆទ្ទុន្តរិតេ ទិស្សតិ ។ ๓ ម. យសោវតី ។

នានាវាំនិវត្ថាយ ជាតុកម្មាមសាសនា បេសិតាថានតា
ចូរសម្ពុនន្ទូវុទ្ធិ ទ្យេតាលវែតាតាសេចក្តីសង្ឃ័យ បេសិតាថាំនិអស់ ។

ឯតិត្រាត្រមេមហារីរ: ខ្ញុំម្ចាស់យសោធរា ជាទ័ពេញព្រះហឫទ័យ
ជាទ័ស្រឡាញ់ តែរមើលរមើល ឯតិត្រាត្រមេមហារីរ: ស្ត្រីទាំង
ពួងនីជាព្រះជាយាក្នុងនិដំណាក់ បេសិព្រះអង្គ ។ ឯតិត្រាត្រព្រះអង្គ
មានភ្ញាយាម ឯណ្ដាពួកស្រីមួយសែន ៤ខំ រួម ខ្ញុំម្ចាស់ជា
ប្រធាន ជាឥស្សរៈ លើស្រីទាំងពួង ក្នុងព្រះពេជនិដំណាក់បេសិ
ព្រះអង្គ ។ ពួកស្រីទាំងអស់ ជាអ្នកបរិចូណាំជាយគុណ តែប្រែ
ខំនិងតាវ: បរិតនៅក្នុងនិបរមាយ គោលតាក្យជាទ័ស្រឡាញ់
តែនិងតាវគោតក្រែងខ្ញុំម្ចាស់ ដូចពួកមនុស្សតាវគោតក្រែង
ពួកទេវតា ។ ពួកស្រីទាំង ១៨ ពាន់ កើតក្នុងត្រកូលសាក្យ:
ក្នុងតាលនោះ ស្រីមួយពាន់ ត្រូវនិយស ជាប្រធាន ជាដំ ។

កាមជាតុមតិក្កន្តា សល្លិតា វ្យជាតុយា
វ្យបេន សធិសា ឯត្ថ សហស្សញ្ចំ មហាមុនេ។
សន្តុដ្ឋិ អភិភវេត្វា ឥច្ឆិ នេសេសុ សត្តយោ
នេតា ជាជាវិជាតកាភ មហាឥច្ឆំ ឧស្សុយ្យិ ។
ចក្កាភណ្ឌសមំ កាយំ ស័សំ ទុក្ខតោ ក្យុ
ឧភោ បក្ខា ឧវេ ធីភា ជម្ពុធីបំ សរីរតោ ។
ឧត្តិណាភ្យ សរំ បិញ្ជំ(១) ជាជាសាខា តុបត្តកា(២)
ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ចក្ខី មេរុបព្វតតោ សិខំ ។
ចក្កាភណ្ឌកំវ តុណ្ឌំ ជម្ពុរុក្ខំ សមូលកំ(៣)
រីជមាជា ឯថាតញ្ច វន្តន្តេ(៤) សោកជាយកំ។
ហត្ថិវណ្ណិ តតោវស្សំ បញ្ចតំ ជលជន្តជា(៥)
ចន្ទញ្ច សុរិយំ មេរុំ សញ្ញាវណ្ណាភ ឧស្សុយ្យុំ ។
យសោធរ(៦) មយំ វីរ ថាតេ វន្ទាម ចក្កុម
ឥវ ចិរប្បភាវេន(៧) ជិច្ចជា ជនាយកា ។

១ ម. ចិញ្ចំ ។ ២ ម. សុបន្តកា ។ ឧ.-សវ្ហ. ឧត្តិ ។ ៣ ម. សមូលកំ ។ ៤ ម. ម. វន្តន្តិ។ ៥ ម. ជលជំ ឥថា ។ ម. លជំ ឥថា ។ ៥ ម. ឯសោវណ្ណា ។ ម. ឯប្បភាវេន ។

បតិត្រព្រះមហាមុនី ស្រីទាំងឡាយកន្ទុងនូវកាមជាតុ បីតនៅក្នុងនូវជាតុ ត្រេកអរស្មើរដោយរួម នៃស្រីទាំងមួយពាន់នាងទេ ។ ចំណែកទាំងឡាយ មានបុត្រទ្វើច្រើន លុះថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធហើយ សម្តែងនូវបុត្រទ្វើថ្វាយព្រះសាស្តា សម្តែងនូវមហិទ្ធិ-ឫទ្ធិមានអាការផ្សេង ។ ដំរីច្រើន ។ គឺ សម្តែងកាយស្មើនឹងចក្កវាឡ ។ ត្តាក្បុរទ្វើបដាក្បាល ទ្វើបទាំងពីរជាស្មាបទាំងពីរខាង ជម្ពុទ្វីបជាសរីរៈ ។ ស្រះខាងស្តាំ ជាសំណុំកន្ទុយស្តាំផ្សេង ។ ជាចំពង់ស្មាប ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យជាភ្នែកភ្នំមេរុជាសិរ ។ ភ្នំចក្កវាឡនិងដើមត្រចឹងក្រមទាំងពីរស្ម ជាចំពុះ កាលបក់ហើយចូលមក ថ្វាយបង្គំព្រះសោកនាយក ។ កាលនោះ ចាស់ម្តងទេ នៃដើរ សេះ ភ្នំ ជលជាតិ ព្រះបន្ទូ ព្រះអាទិត្យ ភ្នំមេរុ និងកេតព្រះវេន្ទ ។ បតិត្រព្រះអង្គមានឫទ្ធិយោម មានចក្ខុ យើងខ្ញុំនិងនាងយសោធរា សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទ បតិត្រព្រះអង្គជាទាយកនៃជន យើងខ្ញុំសម្រេចហើយ ដោយអានុភាពនៃព្រះអង្គ អស់កាលដ៏យូរ ។

ปติคฺคหิ มหาวีโร ตาวเทว มหามุนี ฯ

ตโต ปาตุรหุ อาสิ ปาสาทา สตฺตภูมิกา
สตฺตรตนสมฺปนฺนา นานาปุปฺผวิจิตฺติตา ฯ

ปาสาทา นิกฺขมิตฺวาน สตฺต ทาสี สมาคตา
สพฺพาลงฺการปฏิยตฺตา ปาสาทวรมารุหุ ฯ

ตาสาหํ ปวรา อาสึ สพฺพกามสมิทฺธินี
ปาสาทวรมารุยฺห ปติคฺคณฺหึ มหามุนึ ฯ

ปติคฺคหิตมตฺเตว ปาสาทา สตฺตภูมิกา
ปาสาทา นิกฺขมิตฺวาน ปริวารยุ มหามุนึ ฯ

ปาสาทา นิกฺขมิตฺวาน ปริวารยุ มหามุนึ
ตาสาหํ ปวรา อาสึ สพฺพกามสมิทฺธินี

អកត្វដ្ឋានេ វជ្ជេត្វា ភវយិម្ហ អនាចរំ(១)

តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ សញ្ចត្តំ ជីវិតម្ឋិ(២) នោ ។

នេកកោដិសហស្សានិ ការិយត្ថាយធាសិ នោ

ន តត្ថ វិមនា ហោម តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

នេកកោដិសហស្សានិ ទុបកាកយធាសិ នោ

ន តត្ថ វិមនា ហោម តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

នេកកោដិសហស្សានិ កោជនត្ថាយធាសិ នោ

ន តត្ថ វិមនា ហោម តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។

---

១ ម. ចាបយិម្ហ អនាវរំ ។ ២ ម. ម. ចត្ថានំ ជីវិតានំ ។

បពិត្រព្រះអង្គ មានព្យាយាមធំ យើងខ្ញុំបានរៀរក្ខុងទីមិនគួរ
ហើយហាមយាត់នូវអនាចារ: សូម្បីជីវិត យើងខ្ញុំ ក៏បាន
លះបង់ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាន
យើងខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាកវិយា នៃបុគ្គលជាទៃវិញ អស់
ជាតិមានពាន់នៃកោដិដឹរច្រើន បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំ
ឥតមានកូចចិត្តក្ខុងរឿងនោះទេ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។
ព្រះអង្គបានប្រទាន នូវយើងខ្ញុំ ដើម្បីទំនុកបម្រុង (ជន
ជាទ) អស់ជាតិមានពាន់នៃកោដិដឹរច្រើន បពិត្រព្រះមហាមុនី
យើងខ្ញុំឥតមានកូចចិត្ត ក្ខុងរឿងនោះទេ ដើម្បីប្រយោជន៍
ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះរាជទាន នូវយើងខ្ញុំ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ផល់ការប្រើប្រាស់នៃជនជាទ អស់ជាតិមានពាន់
នៃកោដិដឹរច្រើន បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំពំនឡាយ ឥត
មានកូចចិត្ត ក្ខុងរឿងនោះទេ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។

ខេត្តកោដិសហស្សញ្ច ជីវិតា ចវិដ្ឋសេ(១)
តយមោក្ខំ ការិស្សាម ជីវិតា ចវិដ្ឋសេ(១) ។
អដ្ឋតេ អលង្ការេ វាក្កេ ជាតាវិនេ ពហូ
ឥត្ថីការណ្ដេ ន កុយ្ហាម តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។
ឧទកញ្ចបរិហ្វាតំ តាមាលិ តិកមាលិ ច
ខេត្តំ បុត្តញ្ច ជីតញ្ច បរិចត្តំ មហាមុនេ ។
ហត្ថិអស្សំ ការញ្ញាបិ ធាសិយោ បរិចារិកា
តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ បរិចត្តំ(២) អសង្ខយំ ។
យំ អម្ហេ បដិមន្តេសិ ធាតុ ឧស្សាម យាចកេ
វិមលំ នោ ន បស្សាម ឧទរោ ធាតុមុត្តមំ ។
ជាតាវិនំ ពហុំ ទុក្ខំ សំសារេ ច ពហុត្ថិនេ
តុយ្ហត្ថាយ មហាវីរ អនុកម្បំ(៣) អសង្ខយំ ។

១ ឧ. ម. បដិដ្ឋសេ ។ ២ ម. បរិដ្ឋំ ។ ៣ ឧ. បរិចដ្ឋំ ។ ម. បរិភុដ្ឋំ ។

យើងខ្ញុំបានលះបង់ជីវិតចាំនួយ ពានភាន់នៃកោដិដ៏ច្រើន
តើម្បីទ្យានេះបូចពាកខុក្ខន្ធ ស៊ូលះបង់ជីវិតរៀងខ្លួន ។ បពិត្រ
ព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំមិនដែលសាកល្បក ខ្លួរគ្រឿងប្រដាប់
ដែលជាប់នឹងអង្គ ដូចយ៉ាងសំពត់ផ្សេង ។ ជាច្រើន កណ្តាល
របស់ស្រី តើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី
យើងខ្ញុំបានបរិច្ចាគទ្រព្យនិងស្រូវ បានបរិច្ចាគស្រុក និងម
ស្រែ កូនប្រុស កូនស្រី ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ
យើងខ្ញុំបានបរិច្ចាគដាវ សេះ គោ ខ្ញុំស្រី អ្នកបម្រើកប់មិនអស់
តើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបានច្រឹក្សា នឹងយើងខ្ញុំ
ដោយពានណា យើងខ្ញុំក៏បានឲ្យពាននោះ ដល់ស្មើមាំន
ឲ្យាយ យើងខ្ញុំមិនបានយើញ ខ្លួរសេចក្តីតូចចិត្តចំពោះព្រះ
អង្គ ការដែលឲ្យពានដ៏ឧត្តមាខានសោះឡើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ យើងខ្ញុំចាំនួយ បានឧបត្ថម្ភខ្លួរ
សេចក្តីទុក្ខ ពានចំណែកច្រើនចំតូចណាស់ កប់មិនអស់
ក្នុងសំសារមានចំណែកច្រើន តើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។

សុខំ បត្តាតុមោជាន ឧ ច តុក្ខេសុ ទុម្មតា
សព្វត្ថ តុសិតា(១) ហោម តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។
អនុមត្តេន សម្ភុត្តេ យំ ឧម្មឹ អកិលិហរំ
អនុកោត្វា សុខតុក្ខំ បត្តោ ពោធិ មហាមុនេ ។
ព្រហ្មនេវញ្ច សម្ភុទ្ធំ តោតមំ លោកនាយកំ
អញ្ញេសំ លោកជាថានំ សត្តមន្តេហិ នោ ពហុ ។
អនំការំ ពហុំ អម្ហំ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ
តវេសតោ តុទ្ធនម្ហំ មយន្តេ បរិចារិកា ។
តវេ ច សតសហស្សេ ចតុរោ ច អសង្ខ្យេយ្យេ
ធីមង្គរោ មហាវីរោ ទុប្បដ្ឋិ លោកនាយកោ ។
បទុន្តនេសវិសយេ ឆិមន្តេត្វា តថាគតំ
តស្ស អាគមនំ មគ្គំ សោធេន្តិ តុដ្ឋមានសា ។

---

១ ទី. ខ. តុលិតា ។

បញ្ញាត្តព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំបានរំកាយ តាមចំណែកបុណ្យ
ដែលតាំមកខ្លួរសេចក្តីសុខ ពាន់មិនតួចចិត្ត ចំពោះខ្លួនតាំងឡាយ
ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងទីពាន់តួន ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ បញ្ញាត្ត
ព្រះមហាមុនី ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សោយខ្លួរសុខក្នុង ហើយដល់ខ្លួរ
ការត្រាស់ដឹង តាំមកខ្លួរដែនមិរដាយលំដាប់មក ។ ការនមស្សការ
សម្ពុទ្ធព្រះនាមគោតម ជាលោកនាយក ដែលជារៀតប្រុសើរ
ជន ព្រះលោកនាថតាំងឡាយដទៃជន យើងខ្ញុំ (ចូនសម្តែន
រហើយ) ជាច្រើនជន ។ សេចក្តីកសាងដ៏ច្រើន នៃយើងខ្ញុំ
រមែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ បញ្ញាត្តព្រះមហាមុនី
យើងខ្ញុំ ជាស្រីបម្រើរបស់ព្រះអង្គ កាលដែលទ្រង់រំសូរឥតខ្លួរ
ពុទ្ធធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី៤ អសង្ខ្យេយ្យនិង១សែន ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះ
នាមទីបង្គរ ជាមហាវីរបុរស ជាលោកនាយកទ្រង់កើតហើយ ។
ជនតាំងឡាយនៅរបច្ចន្តប្រទេស និមន្តព្រះតថាគត មានចិត្ត
ត្រេកអរ តាំងជម្រះផ្លូវសម្រាប់យាងមក នៃព្រះតថាគតនោះ ។

เตน กาเลน โส อาสิ สุเมโธ ชาม ព្រាហ្មណោ
មហទ្ធ ยដ្ឋិយា เจสิ អាយតោ สទ្ធนสฺสิโต ។
เตน กาเลน អហុម្ហ สទ្ធา ព្រាហ្មណสម្ភវา
ជលุกชาតิปុត្តាន(๑) អាហវิម្ហ สมាคมំ ។
តស្មึ โส สมเย พุទ្ធោ ទីបង្ករោ មហាយសោ
វិយាកាสิ มហาវีរោ ឥสิมชฺฌគโต ឋิโต ។
ឧលតំ วาតំ បមវี สជ្ជមฺพุតំ สเทวเก
តสฺส กมฺมំ បกิตฺเตนฺโต ឥสิมชฺฌគโต ឋิโต ។
เทวกญฺญ มนุสฺสา จ មយญฺจាបิ สเทวกา
ชាชាปฺย ชដิលំ กณฺหំ ปุจฺฉយิត្វាន បត្តยุំ ។
เตสំ พุទ្ធោ วิยាกาสิ ដោតិទីបសជាមកោ(๒)
អជ្ជ យេ បត្ថิតា អត្ថំ เต ការิស្សត្ថิ สម្ភវา ។

๑ ម. ជលុเจាតំ ปុត្តានំ ។ ๒ ម. ដោតិទីបិសតាមកោ ។

ក្នុងកាលនោះ ព្រះអង្គជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសុមេធៈ បាន
ចាត់ចែងរៀបចំថ្លៃ ដើម្បីព្រះសម្ពុទ្ធទីបង្ករៈ ទ្រង់យើញហេតុ
ទាំងពួង ទ្រង់ឃាត់មក ។ ក្នុងកាលនោះ យើងខ្ញុំទាំងអស់
គ្នា កើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ បានទៅនាំយកផ្កាឈូកជាតិ
មកកាន់ទីប្រជុំ ។ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាម
ទីបង្ករៈ មានយសធំ មានព្យាយាមធំនោះ ទ្រង់បានព្យាករ
ខ្ញុំសុមេធតាបស ជាឥសីមានចិត្តរីករាយ ។ កាលព្រះពុទ្ធ
ទីបង្ករៈ ទ្រង់ប្រកាសកម្ម របស់សុមេធតាបសនោះថា ជា
ឥសីមានចិត្តរីករាយ រៃអង្គាសញ្ជាំង ក្នុង
មនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក ។ ពួកទេវតាញ្ញ ក្នុង
មនុស្ស ទាំងយើងខ្ញុំព្រមទាំងទេវតា សឹងនាំគ្នាបូជាត្រឿង
ប្រដាប់ដែលគួរបូជាវេរ្ស ។ ហើយទាំងប្រាថ្នា ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ មានព្រះនាមទីបង្ករៈ ទ្រង់បានព្យាករដល់ពួកជន
ទាំងនោះថា ជនទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងថ្ងៃនេះ
ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា មានក្នុងទីចំពោះមុខ (នៃព្រះពុទ្ធ) ។

អបរិមេយ្យេ ឥតោ កាប្ប យំ ជោ ពុជ្ធោ រិយាការិ
តំ ភចំ អនុមោទន្តី ឯរំការី អហុម្ហ ជោ ។
តស្ស កាម្មស្ស សុកាតស្ស តត្ថ ចិត្តំ បសាទយុំ
ទេវមានុសកំ យោនី អនុកោត្វា អសន្ថយំ ។
សុទនុកោ ទុកោត្វាន ទេវេសុ មានុសេសុ ច
បច្ជិមេ ភវសម្ស ត្តេ ជាតាម្ហ សាកិយេ កុលេ ។
រូបវតី ភោតវតី យសសីលវតី តតោ
សព្ធន្ធសម្ស ជា ហោម កុលេសុ អតិសក្ការា ។
លាភសិលោកសក្ការំ លោកធម្មសមាតមំ
ចិត្តញ ទុក្ខិតំ ទត្ថិ វសាម អកុតោភយា ។

ក្នុងកប្ប ប្រមាណមិនបាន អំពីកប្ប នេះ ព្រះពុទ្ធព្យាការនូវ
យើងខ្ញុំ ដោយព្រះពុទ្ធជីកាណា យើងខ្ញុំ រមងរីកកយ
តាមព្រះពុទ្ធជីកានោះ ជាអ្នកធ្វើតាមយ៉ាងនោះ ។ ជនទាំង
ឡាយ បានចាប់កំណើត ជារបស់ទេវតានិងមនុស្ស ភប់
មិនអស់ ហើយញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធនោះ ដោយ
អំណាចនៃកម្មនោះ ដែលទ្ធូនធ្វើល្អហើយ ។ យើងខ្ញុំបាន
សោយសុទទុក្ខក្នុងទេវតាផង មនុស្សផង ដល់មកក្នុងបច្ជិម-
ភពនេះ បានមកកើតក្នុងត្រកូលសក្យៈ ។ យើងខ្ញុំជាអ្នក
មានរូបល្អ មានភោតសម្ស ត្តិប្រើន មានយស និងសីលដឹល្អ
ហិបូណិដោយអវយវៈសព្វគ្រប់ ជាអ្នកអង់អាចលើសក្នុងត្រ-
កូលទាំងឡាយ ។ ចិត្តនៃយើងខ្ញុំ ដែលប្រជុំចុះក្នុងលោក-
ធម៌ មានលាភៈ សេចក្តីសរសើរនិងត្រឿងសក្ការៈ ជាចិត្ត
មិនដល់នូវសេចក្តីទុក្ខទេ ក៏យើងខ្ញុំនឹងមានភ័យអំពីណា ។

សមដូចជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគម្រោះនេះ
ចំពោះសង្ឃខាងក្នុងប៉ុ៎ះ ក្នុងកាលនោះដូច្នេះថា មហាកប្បិនសម្តែង នូវឧបការគុណរបស់ខ្លួន នៃតួកក្សត្រក្នុងប៉ុ៎ះនោះ តើនាអ្នកមានឧបការៈ នារមែសុខទុក្ខ នាវៃលប្រាប់នូវប្រយោជន៍ ឱនាវាជាអ្នកមានវសចក្តីអនុគ្រោះ ។ បុគ្គលតបស្យ ប្រព្រឹត្តធម៌ឱ្យជាសុចរិត កុំតបស្យប្រព្រឹត្តធម៌នោះ ឱ្យជាទុច្ចរិតវិញ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ រមែងដេកជាសុខ ក្នុងលោកនេះផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ។ យើងខ្ញុំបានលះបង់ផ្ទះហើយ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស មិនបានជាប់ជំពាក់ក្នុងវត្ថុស្រាប់តែយើងខ្ញុំបានខ្ទាស់ចុះ ៦ ។ ពួកជនជាច្រើន រែកនាំគ្នាមកនូវចីវរប្បច្ច័យ ចំណូលបច្ច័យ និងសេនាសនប្បច្ច័យ ចំពោះយើងខ្ញុំ ម៉ាដូចរលកនៃសាគរ ។ កាលសព៌ាង្គកាយ យើងខ្ញុំដុតបង្ហាញហើយ តពាំងគស់ យើងខ្ញុំដកចោលចេញហើយ យើងខ្ញុំ ជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជារមេរ៉ី កាត់ផ្តាច់នូវខ្នែង ។

ឋុំត្តំ ហោតិ តតវតា រញ្ញោ អនុត្តបុរេ តទា
ទុត្តិយានំ បុរេ តាសំ(១) ឧបការញ្ច ឯទិសំ ។
ឧបការី ច យា នារី យា ច នារី សុខេ ទុក្ខេ
អត្ថក្ខាយី ច យា នារី យា ច នារីឧបកម្បិកា ។
ជម្មញ្ញរេ សុចរិតំ ន តំ ទុច្ចរិតំ ចរេ
ជម្មចារី សុខំ សេតិ អស្មឹ លោកេ បរម្ហិ ច ។
អគារំ បជហិត្វាន បព្វជិម្ហានតាវយំ
អន្តមាសេ អសម្បត្តេ ចតុស្សច្ចំ ផុសិម្ហ សោ ។
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
ឧបនេន្តិ ពហូ អម្ហេ សាគរេស្សេវ ទម្មិយោ ។
តតិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ អភិ សព្វេ សមូហតា
ជាតិវំ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរាម អនាសវា ។

---

១ ម. វិ. ។

๑. ๑ យើងខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាំប្រាំពីរ
ព្រះអង្គ ๗ យើងខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនា របស់
ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ๗ បដិសម្ភិទា ๔ វិមោក្ខ
๘ ទំនងអភិញ្ញា ๖ នេះ យើងខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
តាំនសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ๗
យើងខ្ញុំដល់នូវភាពជាសុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយគុណតាំនពួន កែន
បានន្លូវពុទ្ធ មានប្រការច្រើន ទំនងសម្បត្តិមានប្រការច្រើន
យ៉ាងនេះឯង ๗ ស្រីតាំនឈ្មោយណា ឲ្យន្លូវខ្លួនជារបស់ខ្លួន
ដល់បុគ្គលស្វែងរកន្លូវគុណដ៏ធំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ
ស្រីតាំនឈ្មោយនោះ ឈ្មោះថាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសំឡាញ់
កែនបាន ន្លូវព្រះនិព្វាន មានចំណែកមិនមានចង្អុយប្រជុំតាក់
កែន ๗ កម្មជាអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន ជាអនាគតនៃយើងខ្ញុំ
អស់ហើយ កម្មតាំនពួន របស់យើងខ្ញុំ អស់លើងហើយ
បតិត្រព្រះអង្គមានពុទ្ធ យើងខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំន្លូវព្រះបាទ ๗

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តំសេ្ឋ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឯវំ ពហុវិធំ ពុទ្ធំ សម្បត្តិញ្ច ពហុវិធំ
វិសុទ្ធភាវំ សម្បត្តា លភាម សព្វសម្បទា ។
យា ឧទន្តិ សភាគ្គតំ បុញ្ញត្ថាយ មហេសិនោ
សហាយសម្បទា(๑)ហោន្តិ និព្វានំ បទមសង្ខតំ(๒) ។
បរិក្ខីណំ អតីតញ្ច បច្ចុប្បន្នំ អនាគតំ
សព្វភវេសុ នោ ទីឃំ ចាគេ វិញ្ញាម ឧត្តមា ។

๑ ម. បភាយសម្បទា ។ ๒ ម. និព្វានមមតសង្ខាតំ ។

ឯត្ថាបាយ វនប្ផំ តំ កេ(๑) វក្ខាម ឧត្តរិំ
សព្ពសង្ខតនោសោ(๒) យោ បច្ចេ(๓) អមតំ បទន្តិ។

ឥត្ថំ សុទំ យសោធរាបមុខានំ អដ្ឋារស កិត្តិនំ
សហស្សានំ ភគវតោ សម្មុខា ឥមា គាថាយោ
អភាសិត្ថាតិ ។

អដ្ឋារសវេរីសហស្សានមបទានំ សមត្តំ ។

ទុប្ផាឝំ

កុណ្ឌលោ តោតមិ ខេវ ឧម្មនិជ្ជា ច សកុលោ
វនប្ផា ច សោណោ ច តាមិលានិ យសោធរា ។
ឧសសហស្សកិត្តិនំ អដ្ឋារសសហស្សកា(๔)
សតានិ ខេវ ចត្តារិ អដ្ឋសត្តតិមេវ ច(๕) ។

កុណ្ឌលត្ថេរស្សាបទានំ ។

๑ ម. កំ ។ ๒ ម. សព្ពំសង្ខតនោសោ ។ ๓ ម. បច្ចេតំ ។ ๔ ម សេដ្ឋារសសហស្សា តាថាយោ ឥមាភិភវិហារតិ ទីឃ្យត្តិ ។ ๕ ម. តាថាសតានំ ។ បញ្ចារ ជ ច សត្តតិមេវ ថាវ ទីឃ្យត្តិ ។

បុត្តស្ស ណា មានៈតាសតិបច្ចយប្រជុំតាក់តែងសូរៈម្ចាប់ហើយ
ដល់ខ្លួនថ្លៃណាត្រង់ខ្លួន ឈ្មោះអមរៈ យើងខ្ញុំនឹងក្រាប
ទូលដល់ព្រះអង្គ ខ្លួនបុត្តស្ស នោះ ឲ្យក្រៃលែងជាងពួកស្រី
ដែលតាសតិត្រង់ខ្លួន ដូចម្តេចកើត ។

ចានឮថា ព្រះកិត្តិ ๑๘.๐๐๐ រូប មានព្រះនាងយសោធរាកិត្តិ
ជាប្រមុខ ចានសម្តែងខ្លួនតាថាទាំងនេះ ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

๑๘ អដ្ឋារសវេរីសហស្សានមបទានំ ។

ទុប្ផាឝ

កុណ្ឌលត្ថេរស្សាបទានំ ๑ តិសាតោតមិត្ថេរិយាបទានំ ๑
ឧម្មទិន្នាត្ថេរិយាបទានំ ๑ សកុលាត្ថេរិយាបទានំ ๑ ឧត្តរាត្ថេរិ-
យាបទានំ ๑ សោណាត្ថេរិយាបទានំ ๑ តិកុតាតិលានិត្ថេរិ-
យាបទានំ ๑ យសោធរាត្ថេរិយាបទានំ ๑ ទសសហស្ស-
ត្ថេរីនមបទានំ ๑ អដ្ឋារសវេរីសហស្សានមបទានំ ๑ ឆាន
តាថាចំនួន ๖๗๔ ។

๒๙ កុណ្ឌលត្ថេរស្ស ទី ๓ ។

បត្តវគ្គោ ទុតិយកញ្ញាវគ្គោ

បឋមំ អដ្ឋារសសហស្សទុតិយកញ្ញាបើតមបទានំ

(៣១) កកុសន្ធេ បរិនិព្ពុតេ កកុសន្ធំ[1] វិរោចនំ
សព្ពាសវក្ខយំ បត្តោ នាកេនេម មហាមុនេ ។
បរិកម្មញ្ច កុសលំ យញ្ញំ តាយំ សាធុ បតិដ្ឋិតំ
បរិភោគំ មយា[2] ទិន្នំ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។
តុច្ឆបត្តេ តុច្ឆតុច្ឆានំ សារកានញ្ច បតិដ្ឋិតំ
បរិភោគំ មយា[2] ទិន្នំ តុយ្ហត្ថាយ មហាមុនេ ។
ទុច្ចរិតំ មយា កម្មំ កិញ្ចនំ សាធុ បតិដ្ឋិតំ
ទុច្ចាតកុលបរិកម្មំ ឆាតម្ហេហិ មហាមុនេ ។
តេនេវ សុក្កមូលេន ចោទិតា កម្មសម្បទា
មានុសិកមតិក្កន្តា ជាយិស្សុ ទត្តិយេ កុលេ ។

---

១ ម. កកិសន្ធិ ។ ២ ទ. បរិភោគំ អយំ ។ ៣ ទ. បរិភោគមយំ ។ ៣ ទ. ទុច្ចរិតមយំ ។

ទុតិយកញ្ញាវគ្គ ទី ៤

អដ្ឋារសសហស្សទុតិយកញ្ញាបើតមបទាន ទី ១

(៣១) បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំសូមក្រាបទូលថា កាលពីជាតិមុនរបស់យើងខ្ញុំអស់ហើយ អំណាលនាគត យើងខ្ញុំបានដោះរបាត្រហើយ ការសាងពីជាតិមុន របស់យើងខ្ញុំ មិនមានទៀយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កុសលណាមួយ នៃជីវិតយើងខ្ញុំបរិកម្មហើយ ពីជាតិច្រើនជាតិហើយ គ្រឿងប្រើប្រាស់ យើងខ្ញុំបានឲ្យហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី គ្រឿងប្រើប្រាស់ យើងខ្ញុំបានឲ្យហើយ ដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ និងសាវកពីជាតិមុនៗ បានច្រើនជាតិហើយដើម្បីប្រយោជន៍ នៃព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កម្មខ្លះនិងជាប យើងខ្ញុំបានតម្កល់ទុក ដើម្បីពួកកំព្រាដោយប្រពៃ ការបរិកម្មក្នុងត្រកូលដ៏ខ្ពស់ យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ពាន់ទង្គិចកញ្ចាពីជាតិមុនៗ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្ម ត្រង់កុសលមូលនោះឯង មកជាស់គឿន ហើយកន្លងនូវជាតិរបស់មនុស្ស បានមកកើតក្នុងទត្តិយត្រកូល ។

ឧបដិតេ(๑) កោតេ កន្តេ ជាតិយា ចាបិ ឯកតោ
បច្ឆិមេ ឯកតោ ជាតា ទុតិយា ករុលសម្ភវា ។
រូបវតី កោកវតី លាភសក្ការឫទ្ធិតា
អន្តេឧប្បរេ មហារីរ ឆេកានំ ឥវ ឧត្តមេ ។
ឯតិទ្ធិទ្ធិត្ថា អការម្ហា បព្វជិម្ហានការិយំ
កតិចាហំ ឧបាទាយ សត្ថា បត្តាម្ហ ឯតទគ្គតំ ។
ឥមេនិត្តិ ពហូ អត្ថេ សត្ថា សក្ការឫទ្ធិតា ។
តិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
ជាតិវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហាកម អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

๑ ម. កតមេតំ ។

កម្មវិបាកយើងខ្ញុំបានសន្សំ បានច្បើហើយ ក្នុងជាតិជាមួយគ្នា ក្នុងបច្ចុប្បជាតិ យើងខ្ញុំកំណើតក្នុងត្រកូលជាមួយគ្នា ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ យើងខ្ញុំមានរូបល្អ ទាំងមានភោគសម្បត្តិច្រើន ទាំងមានលាភៈនិងគ្រឿងសក្ការៈ ត្រកូលជនបូជាហើយ នៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ប៉ុន្តែបានកើតក្នុងទីទួលនៃត្បូងទៅវិញ ។ យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ខឿយណាយហើយចេញចាកផ្ទះ បួសទៅកាន់ផ្នួស នៅកស្រុកត្រឹមតែពីរបីថ្ងៃ ក៏បានដល់ព្រះនិព្វាន ។ ជនទាំងឡាយដ៏ច្រើន រែងនឹងផ្គាន ខ្លាចនឹងប្បច្ច័យជាដើម ចំណុះបាតប្បច្ច័យជាដើម សេនាសនប្បច្ច័យជាដើម ដើម្បីយើងខ្ញុំ ឬជាខ្លះគ្រឿងសក្ការៈ ដល់យើងខ្ញុំ សព្វៗកាល ។ កិលេសទាំងឡាយ យើងខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងអស់ យើងខ្ញុំដកចោលហើយ យើងខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានគាស្រ័យ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរី កាត់ខ្នាក់ខ្លាខ្ទីដ៏ ។ ឥ។ យើងខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ យើងខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

កាលំ បញ្ចដិតា អត្ថុំ សព្វទស្សាវិនោ(១) ពហូ
នេកេ ច តត្ថន្តរា ជាតា ពុទ្ធវិស្សុត្តិ អជាកតេ ។
បដិសង្ខិតា ច តស្សេវ វិនោ កង្ខាទិ ច អដ្ឋមេ
ជច្ឆកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥតុំ សុទំ យស្មាតីបមុទាធិ ទុត្តិយកញ្ញា កិត្តុនិ-យោ អដ្ឋារសសហស្សានិ កតវតោ សម្មុខា ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទុតិយំ បញ្ចសីតិសហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាវត្ថុវិនយបាចិត្តិយំ

(៣៦) ទុទ្ធសីតិសហស្សានិ ព្រាហ្មណាកុលសម្ភវ(២)
សុខុមាលសហត្ថាជា មុរេ តុយ្ហំ មហាមុនេ ។
វេស្សស្សុទ្ធកុលេ ជាតា នេកា នាតា ច តត្ថន្តរ
ឧតុទ្ធិតា ពហូ កញ្ញា មុរេ តុយ្ហំ មហាមុនេ ។

---

១ ម. សព្វទស្សាវិនោ ។ ២ ម. ព្រហ្មញ្ញាកុលសម្ភវា ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខា ៨ តិស្សោ ច អភិញ្ញា ៦ នេះ យើនខ្ញុំបាន ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើនខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទត្តិយភញ្ញាកិត្តុនី ចំនួន ១៨.០០០ រូប នានព្រះនាងយសោធរាកិត្តុនីជាប្រធាន បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បញ្ចសីតិសហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាវត្ថុវិនយបាចិត្តិយំ ទុតិយំ ២

(៣៦) បាតិត្យព្រះមហាមុនី អាបត្តិ ៨៤.០០០ កើតអាបត្តិ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ នានជាតិនៃដែនស្ងួន ក្នុងបាវនៃព្រះអង្គ ។ បាតិត្យព្រះមហាមុនី ពួកស្ត្រី កើតអាបត្តិនៃសព្វត្រកូល ខត្តិយ-ត្រកូល ពួកវេស្សា ពួកនាគ ពួកកន្ធ ពួកនានីកញ្ញាជាំច្រើន តាំង ៤ ទ្វីប ក្នុងបាវរបស់ព្រះអង្គ ។ ពួកស្ត្រីទាំង កំបានបួស ពួកវេស្សាច្រើន ពួកកន្ធ និងពួកនានាដែលជាអ្នកឃើញជាមិ តាំងពួនហើយ អង្គឥន្ទបានត្រាស់ដឹង ក្នុងអនាគតកាល ។

អនុភោត្វា យសំ សព្ពំ បច្ឆាន សាឝុសម្មតា
តុម្ហំ(๑) បសាទនំ បដិលទ្ធា តុដ្ឋឹសុត្តន្តិ អជាកតេ ។
អម្ហេ ព្រាហ្មណជាតា តុ ព្រហ្មញ្ញេកុលសម្ភវ(๒)
លក្ខណា ច(๓) មហារីរ ចារេ វេទាម ឆឝុមា ។
ឧចាហតា(๔) ករ សព្ពេ ម្ទុលតណ្ហា សម្ទុហតា
សមុច្ឆិន្នា អនុសយា បុញ្ញសង្ខារធាលិតា ។
សមាធិគោចរា សព្ពា សមាបត្តីសុ ឆជាភិ(៥)
ឈានេន ឆម្ភវតិយា វិហរិសុញ្ហម ឆោ សជា ។
ករវេនត្តិ អរិដ្ឋា ច សង្ខារាបិ ច ខេបិតា
សុខុទ្ទសំ បធំ កត្វា អនុជាឝិម្ហ ឆាយកា ។

๑ ម. ត្វយិ ។ ๒ ម. ព្រហ្មញ្ញេកុលសម្ភវា ។ ๓ ម. ច. លក្ខណេ ឆោ ។ ๔ ម. ច. ឧចាឆតា ។ ๕ ម. ឆជា ។

ជនពាន់ឆ្នាំយ៉ាងនោះ បានទទួលនូវយសពាន់ពួន សម្រេច
សម្បត្តិពាន់ពួន ហើយបានឮនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះអង្គ ម្នុ
ជាធីរជនបានត្រាស់ដឹង ក្នុងអនាគតកាល ។ បពិត្រព្រះអង្គ
មានឫទ្ធិយ៉ាងក្រៃ មានយសធំ យើងខ្ញុំជាពួកនៃព្រាហ្មណ៍ កើត
ក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ប្រកបដោយលក្ខណៈ សូមព្រះអង្គទ្រាំយ
បន្តិចព្រះពុទ្ធ (របស់ព្រះអង្គ) ។ ភពពាន់ឆ្នាំយ៉ាង យើងខ្ញុំ
លះបង់ចោលហើយ ឫសគល់នៃតណ្ហា យើងខ្ញុំបានដក
ចេញហើយ អនុស័យ យើងខ្ញុំបានភ្លាំងផ្តិលហើយ បុញ្ញា-
ភិសង្ខារ យើងខ្ញុំបានតំលើយចេញហើយ ។ យើងខ្ញុំពាន់
អស់មានសមាធិជាការមួណ៍ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញក្នុងសមាបត្តិ
ទំនប្រព្រឹត្តទៅ ដោយការត្រេកអរក្នុងធម៌ ដោយឈាន
សព្វ ។ ការ ។ បពិត្រព្រះអង្គជានាយក តណ្ហាដែលនាំ
សត្វទៅកាន់ភព អាថ្នាំ និងសង្ខារពាន់ឆ្នាំយ៉ាង យើងខ្ញុំបាន
ធ្វើឲ្យអស់រលីងហើយ យើងខ្ញុំយល់ច្បាស់នូវធម៌ ព្រោះដល់នូវ
បទគឺព្រះនិព្វាន ដែលបុគ្គលបើញ្ញបានដោយកម្រ ។

ឧបការា ខមំ ភុម្ម ឥយវន្តំ កតទ្វិ(១)ជេ
ចតុន្នំ(២) សំសយំ ជេត្វា សព្វា កច្ចេ ឯតូតិ ។
វន្ទិត្វា មុនិនោ ចានេ កត្វា ឥទ្ធិវិកុព្វនំ
កាឯ ឧសេ្សដ្ឋិ អាលោកំ អទ្ធការំ តថាបរំ(៣) ។
ឧសេ្សដ្ឋិ ឆទ្ធសុរិយេ សាការញ្ច សមច្ចកំ
សិនេរុំ បរិកណ្ឌាញ្ច ឧសេ្សដ្ឋិ ចាវិឆត្តកំ ។
តាវត្តិសញ្ច ភវនំ យាមំ ឧសេ្សដ្ឋិ ឥទ្ធិយា
តុសិតា ឯដ្ឋិតា ឆេកា វសវត្តី មហិស្សរា ។
ព្រហ្មោ កាឯ ឧសេ្សដ្ឋិ សឡ្លមញ្ច មហារហំ
ព្រហ្មវិមានញ្ច មាបេត្វា ឯដ្ឋិ ឆេសេដ្ឋិ សុញ្ញតំ ។
ជាតាវិកុព្វនំ កត្វា ឥទ្ធិ ឧសុរិយេ សត្ថុនោ
ឧសុរិយេសុ ឥលំ សព្វា ចានេ វន្ទិសុ សត្ថុនោ ។

១ ម. ពាវិតេ ។ ២ ម. ពហុន្នំ ។ ៣ ម. អន្ធការមថាបរំ ។

ឧបការាជាតិខ្លាយ ឱនតបការៈដល់តថាគត នាងទៅកាន់ផ្លូវខ្លាយ អស់កាលមានកត្តិវារៈ នាងចាំឥតស់ឡាំ ជួបកាន់ផ្លូវសេចក្តីសង្ស័យ នៃបរិស័ទចាំង ៤ ហើយទៅកាន់ព្រះនិព្វានចុះ ។

ពួកភិក្ខុទីទ្វេ ថ្វាយបង្គំព្រះចុងភៅនៃព្រះមុនីរួចហើយ ក៏ធ្វើឱ្យការផ្លូវបូទ្វៃ សម្តែងនូវពន្លឺ ហើយសម្តែងនូវឥទ្ធិឆឆៃទៀត ពួកភិក្ខុទីទ្វេ សម្តែងព្រះចន្ទ្រទិនព្រះអាទិត្យ ទ្វេសម្តែងសាគរប្រកបដោយត្រី ទ្វេសម្តែងភ្នំសិនេរុទុទិនភ្នំបរិកណ្ឌ ទ្វេសម្តែងដើមចាំប្តែក្តព្រឹក្ស ។ ទ្វេសម្តែងតតាវត្តិង្ស ទ្វេសម្តែងតតាណ្ឌោរយាមៈដោយបូទ្វៃ ទ្វេទិដ្ឋិតជាទេវតាមានឥស្សរៈធំ ដៅក្នុងជាន់តុសិតទិដ្ឋិវសវត្តី ។ ពួកទ្វេទិដ្ឋិតជាព្រហ្ម សម្តែងទីចន្ត្រមានតម្លៃប្រើន ទ្វេទិដ្ឋិតកេចជាព្រហ្ម សម្តែងនូវធម៌ជីសូន្យ ។ លុះពួកស្រីចាំងអស់ ចូនវិមូរបូទ្វៃបួក។ ហើយសម្តែងបូទ្វៃ សម្តែងតកូចាំង ថ្វាយព្រះសាស្តាបួនហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះចុងភៅព្រះសាស្តាទួលថា

ឥច្ចីសុ ៨ វស្សេ ហោម ធិក្ខាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញាណស្ស វសី ហោម មហាមុនេ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាម ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវាបរិក្ខីណា នត្ថិទានិ បុនព្ភវោ ។
អត្ថធម្មនិរុត្តីសុ បដិភានេ ៣៤ នវ
ញាណំ អគ្គំ មហាវីរ ទុប្បត្តំ ៣៧ សន្តិកេ ។
ពុទ្ធានំ លោកនាថានំ សន្តិមគ្គេហិ ឧស្សិតំ
អធិគាឍ ៣ហ អគ្គេ តុយ្ហគ្គាយ មហាមុនេ ។
យំ អគ្គំ បុរិមំ កម្មំ(១) កុសលំ សរ តំ មុនិ
តុយ្ហគ្គាយ មហាវីរ បុញ្ញកុបចិតាធិ តេ ។

• ម. យំ អគ្គេហិ កតំ កម្មំ ទិស្សន្តិ ។

បពិត្រព្រះមហាមុនី យើងខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ចំនាញក្នុងបុព្វេនិវាសញ្ញាណ ក្នុងសោតធាតុជាទិព្វផង ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ យើងខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាស ខ្លួនប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម ទំពូកក្តី យើងខ្ញុំបានជម្រះស្អាតហើយ អាសវៈទាំងពួងរបស់យើងខ្ញុំអស់ហើយ កាលបើយ៉ាងនេះគ្មានភពក្រៅទៀត ក្នុងកាលឥឡូវនេះឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្ថប្បដិសម្ភិទាផង ក្នុងធម្មប្បដិសម្ភិទាផង ក្នុងនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទាផង ក្នុងបដិភាណប្បដិសម្ភិទាផង របស់យើងខ្ញុំ កើតឡើងហើយក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ការតម្កល់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលជាទីពឹងនៃសត្វលោក យើងខ្ញុំបានជួបហើយ យើងខ្ញុំបានតម្កល់បុណ្យដ៏ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី កម្មណា ដែលយើងខ្ញុំបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន សូមព្រះអង្គរំឭក ខ្លួកម្មជាកុសលនោះចុះ បពិត្រព្រះមហាវីរៈ បុណ្យទាំងឡាយ យើងខ្ញុំបានសាងសន្សំហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍នៃព្រះអង្គ ។

สตสหสฺสปฺปเภ กปฺเป ปทุมุตฺตโร มหามุนิ
ปุรึ หึสวตึ นาม สมฺปตฺวสฺส กุลาลยึ(๑)។
ทฺวาเรน หึสวตียึ กตฺวา สตฺต ทิวา วสิ
ฉฬาภิญฺญา ฉฬิยา กิจฺจา ตมหํ น ลภามิ เต ។
ติวสึ เทฺว ตยา เขมา สตฺตาหึ มาสิกึ ตเถ
จาตุมฺมาสมฺปิ สมฺปุณฺณึ ตมหํ น ลภามิ เต ។
ตทา อหุ สตฺตสาโร ชฏิโย นาม(๒) รฏฺฐเกา
ทุรตีเร(๓) กิจฺจวเส ติสฺสา เสตุึ กตฺวาน กาวยิ(๔)។
ตทา สตสหสฺสมฺหิ เสตุึ กตฺวาน กาวยิ
สพฺพสฺส ตาริเม(๕) ตีเร วิหารญฺจ อกาวยิ ។
ตสฺสิโย ปุริสา เขมา ฉฬาภิญฺญา มหิทฺธิกา
ตสฺส เสตุึ วิหารญฺจ(๖) สมกาลึ อกาสุ เต ។

๑ ฉ. ม. กุฬาลยึ ។ ๒ ฉ. ม. ชฏิโล นาม ។ ๓ ฉ. ม. ทุรุตฺเต ។ ๔ ฉ. เสตุ-เตา สตฺต กาวยึ ។ ๕ ฉ. ม. ตาริเต ។ ๖ ฉ. ม. วิหาเร ។

ក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ មានព្រះមហាមុនីមួយ
ព្រះអង្គព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ឯបុរីឈ្មោះហង្សវតី ជាលំនៅនៃ
ក្រកូលព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ស្តេចនគ្គរនោះ ក្នុងបុរីឈ្មោះ
ហង្សវតី តាមភ្លាវសព្វៗកាល ពួកតិក្ខុទាំងនោះត្រូវទឹកស្តេច
បៀតបៀន ក៏ទៅមកមិនបាន ។ តិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទៅ
មិនបាន អស់ពីរថ្ងៃ អស់បីថ្ងៃ អស់ ៧ ថ្ងៃ អស់មួយខែ
ជាច្រើនលាលែកញ្ចប់ខែ ។ គ្រានោះ មានបុរសជាទ្វីមសារ
ទេសស់សក្ត ឈ្មោះជដិ: ជាអ្នកនៅក្នុងវែន បានឃើញពួកតិក្ខុ
នៅត្រើយខាងនេះ ក៏ឲ្យគេសាងស្ពាន ត្រង់ស្ទឹងនគ្គរ ។
គ្រានោះ បុរសនោះ បានសាងស្ពានជាស្ទឹងនគ្គរ ដោយ
តម្លៃមួយសែនតហាបណៈផង បានសាងវិហារក្នុងត្រើយខាង
នាយនិងត្រើយខាងនេះ ដើម្បីតិក្ខុសង្ឃផង ។ ពួកស្រី
ពួកបុរស ពួកក្រកូលខ្ពស់ខ្ពស់ជាច ផងទាំងនោះ បានធ្វើ
ស្ពានផង វិហារផង មានការស្មើគ្នា ដើម្បីតិក្ខុសង្ឃនោះ ។

ពួកយើងខ្ញុំផង ពួកមនុស្សដទៃផង ក្នុងនរក ក្នុងជនបទ មាន
ចិត្តជ្រះថ្លា ជាអ្នកនឱបលមតិកក្នុងធម៌នៃព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ។ ពួក
ស្រី ពួកប្រុស ពួកកុមារ ពួកកុមារីកាជាច្រើន ជនទាំងនោះ
បានតាំងការកោយកាយដ៏ឆ្ងាច់ ដល់ស្ពានផង ដល់វិហារផង ។
ជនទាំងនោះ តាំងជាំរើមបេក កម្តៅក្តៅមកញ្ជាំដោយទឹក
លើកខន់ ចោសសំគតផ្លូវថ្នល់ ប្លូជាច្រក គ្រឿងលំអ
កម្រងជា ជាគ្រឿងសក្ការៈថ្វាយព្រះសាស្តា ។ លុះជនទាំង
នោះ បានធ្វើស្ពានធំនិវិហារប្លែហើយ ទំមន្តព្រះសាស្តា
នាយក ថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នាន្លូវសម្ពោធិញ្ញាណ ។

ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាមហាវីរៈ ដាំតែងពេ
លរបស់សត្វសត្វទាំងពួង ទ្រង់បានធ្វើអនុមោទនា ហើយ
ព្យាករថា ក្នុងកប្បទីមួយសែនកន្លង ៧ មានកន្លះកប្បក៏ត
ខ្លើង បុរសនោះ បានន្លូវសេចក្តីសុខ ក្នុងភពកន្លះកប្ប
ហើយនឹងដល់តោធិញ្ញាណ ។ ពួកនរៈ នាំណាមួយ ដែល
បានធ្វើន្លូវហត្ថកម្ម លុះដល់កាលជាអនាគត ជនទាំងអស់
នោះ នឹងមានក្នុងនិព្វន់ចំពោះព្រះភក្ត្រ (នៃព្រះពុទ្ធនោះ) ។

អម្ពេ អញ្ញេ ច មនុជា វិម្ហយន្តេន ចេតសា
តស្សុដម្មេសុ ឆាយាតា ឧភយេ ជនបទេសុ ច ។
ឥត្ថី បុមា កុមារា ច ពហូ ចេវ កុមារិកា
សេតុញ្ច ច វិហារញ្ច កាសុកា អាកិរីសុ តេ ។
រីឯសម្មជ្ជនំ កត្វា កាឧលីបុណ្ណាឃដេ ឋបិ(១)
ទូបំ(២) បុណ្ណេញ្ច មាលញ្ច កាវិ(៣) កត្វាន សត្ថុនោ ។
សេតុវិហារេ កត្វាន ឯមវត្តេត្វា វិជាយកំ
មហាទានំ ទទិត្វាន សម្ពោធឹ អភិបត្ថយឹ ។
បទុមុត្តរោ មហាវីរោ ករុណោ(៤) សព្វទាណិធំ
អនុមោទនំ យំ កត្វា ព្យាកាសិ(៥) មហាមុនិ ។
សតសហស្សេ អតីតេ្ចន្តេ កប្បោ ហេស្សតិ កន្ទកោ
កាសាវេ សុចំ លទ្ធា(៦) ចាបុណិស្សតិ តោធិយំ ។
យេ កេចិ ហត្ថកម្មេញ្ច(៧) តេតាវី ឧភយេ ជនា
អនាគតស្មិ អទ្ធានេ សព្វេ ហេស្សន្តិ សម្មុខា ។

---

១ ម. កាឧលីបុណ្ណកុដិទ្វេ ។ ២ ម. ម. ធូបំ ។ ៣ ម. សព្ពា ។ ៤ ម. ម. ការេ ។ ៥ ម. ម. កាសិ ឥតិសព្ទ ។ ៦ ម. ម. សភាវតំទុកេទ្វាន ។ ៧ ម. ពេច ហត្ថបតំ កត្តុំ ។ ម. ពេច ហត្ថបរិកម្មំ ។

ពួកស្រីជាអ្នកបម្រើចាំនឹងអស់នោះរបស់ព្រះអង្គ កើតហើយ
ក្នុងភពនៃទេវតា ព្រោះផលនៃកុសលកម្មនោះផង ព្រោះការ
កម្ចាត់ទុក្ខផ្លូវចេតនានោះផង ។ ជនចាំនឹងនោះ សោយទុក្ខ-
សុខរាប់មិនអស់ផង សោយសុខរបស់មនុស្សរាប់មិនអស់ផង
ត្រាច់ត្រាត់ក្នុងភពទួចភពតាច់ អស់កាលជាយូរអង្វែងផង ។ ក្នុងកប្ប
ទីមួយនៃសេន អំពីកប្បនេះ កម្មសម្បត្តិ យើងខ្ញុំធ្វើល្អហើយ
ក្នុងពួកមនុស្សជាអ្នកល្អិតល្អ ចាំនឹងក្នុងទេវប៉ុន្មានជាតិប្រមើរ ។ យើង
ខ្ញុំតែងបាន ខ្លួរប្លែល្អ ខ្លួរភោគសម្បត្តិច្រើនយស ខ្លួរសេច-
ក្តីសរសើរ សេចក្តីសុខនិងសេចក្តីស្រឡាញ់ ឯកម្មសម្បត្តិ
ចាំនឹងអស់ យើងខ្ញុំធ្វើល្អហើយ ដល់មកក្នុងបច្ចុប្បន្នភព យើង
ខ្ញុំបានមកកើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ មានវេជ្ជជើងទន់ល្អន់ ក្នុង
ព្រះពុទ្ធវៀសន៍នៃសត្ថុបុត្រ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី យើង
ខ្ញុំមិនវៃលរឃើញវៃផងដី វៃលក្នុងជនមិនបានប្រថាប់រៀបចំ
សព្វកាលផង មិនវៃលរឃើញដំណើរទៅកាន់ទីមានតក់ផង ។

តេន កម្មវិបាកេន ខេតជាបណិតីមិ ๘
ទុប្បញ្ញា នោវកាវនេ តុយ្ហាន្តេ បរិជាវិកា ។
ជិវ្ហសុខំ អសាវេយ្យំ មាតុសញ្ញ អសង្ខិយំ
អនុភោន្តិ ជិវំ កាលំ(๑) សំសរិត្វា(๒) កវាកវេ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ សុកតំ កម្មសម្បទំ
សុខុមាលិមនុស្សេសុ(๓) អាថោ នោវប្ជវេ វវេ ។
រូបភោគយសក្បោវ អាថោ កិត្តិសុខំ បិយំ(๔)
លភាម សតតំ សព្វំ សុកតំ កម្មសម្បទំ ។
បច្ឆិមេ ភវសម្បត្តេ ជាយាម ព្រាហ្មណោ កុលេ
សុខុមាលមហគ្ឃាជា សកសុបុត្តធិវេសនេ ។
សព្វកាលម្បិ បមវី ន បស្សាម ន លក្ខិតំ
ជិក្ខល្ងំ ភូមី កមជំ ន បស្សាម មហាមុនិ ។

๑ ន. តុយ្ហំ វា បរិជាវេ ๐ ។ ម. ពុទ្ធន្តេ បរិជាវេ ។ ๒ ម. សំសរិត្តំ ។ ๓ ន. ម. សុ-
ខុមាលី មនុស្សាន់ ។ ๔ ន. កិត្តិសក្កតា ។ ម. កិត្តិ ๐ សក្កតា ។

អគាកវាសន្តេ អន្តេ សត្ថារំ សព្ពកាលិកំ។
ឧបនេត្តិ សតា សព្ពំ បុព្ពកម្មផលេន ពោ(๑)។
អគារំ បដមាគ្គាយ បព្ពជិត្វាន តាវទេ
សីសារមតិ ឯតិស្លា ឧត្តិណា បុនព្ភវេ ។
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
ឧបនេត្តិ សតា អន្តេ សហស្សត្តិតតោ តតោ។
កិលេសា ឈាបិតាឆ្ឆាកំ កតំ សព្ពេ សទ្ធហតា
ជាតិ ភទ្ទំ ឧបគ្គា វិហាយ អតាសវា ។
ស្វាគតំ វត ពោ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិសោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

๑ ម. បុព្ពកម្មផលំ តពោ ។

កាលយើងខ្ញុំនៅត្រង់ត្រង់ផ្នុះ ក្បួនជនតែងនាំគ្រឿងសក្ការៈ
ប្រកបដោយកាលទាំងពួង អស់កាលត្រង់កាល ដោយផលនៃបុព្វកម្មបស់យើងខ្ញុំ ។ យើងខ្ញុំចុតលះបង់ផ្នុះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ចុតខ្ជូនផ្លូវតែសំសារវដ្ត ឥឡូវនេះ កតប្បីទៀតមិនមានទេ ។ ឥនទាំងឡាយ នៃឥនទាំងពីរប្បច្ច័យឥន បំណុចុតប្បច្ច័យឥន សេនាសនប្បច្ច័យឥន ឲ្យដល់យើងខ្ញុំចំនួនមួយរាន់កហាបណៈ អំពីរនេះ ។ សព្ទ ។ កាល ។ កន្លះសទាំងឡាយ យើងខ្ញុំដុតចំផ្លាញ្ញហើយ កតទាំងអស់យើងខ្ញុំ ជាកាលហើយ យើងខ្ញុំជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ព្រោះចុតកាត់ចំណង ដូចជាមេដាំ កាត់ផ្តាច់នូវខន្ធីនិ ។ ។ យើងខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរវិជ្ជា ៣ យើងខ្ញុំចុតដល់ហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំចុតធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ទិតអភិញ្ញា ៦ នេះ យើងខ្ញុំចុតធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ យើងខ្ញុំក៏ចុតប្រតិបត្តិហើយ ។

អនុំ សុធំ ឧត្តរសីតំ ព្រាហ្មណាកញ្ញាកិត្តនំសហ-
ស្សានំ កតវោ សន្ទា ឥមា តាយោ អភាសិត្ថាតំ។

បត្តោសីតិសហស្សព្រាហ្មណាកញ្ញាវេរិទទបាទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ទុប្បសាយិកវេរិយោបទានំ

(๓๓) ឧតវេ អរុណាវតិយា អរុណោ ជាម(๑) ខត្តិយោ
អស្សរញ្ញោ អហំ អវិយា ឯកាកិំ ភយមាគមាំ(๒) ។
រហោគតា ឯសីនិត្វា ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា
កុសលំ មេ កតំ ឧត្តំ អាជាយ កម្មំ ឥទំ ។
ឥហាកិតាបំ កាដុកាំ យោវរូបំ សុជារុណំ
ចិរយំ ទ្វេន កញ្ញាមិ ឯត្ថ មេ ឆន្ទំ សំសយោ ។
ឯកហំ ចិន្តយិត្វាន ឥហំសេត្វាន មានសំ
កជាឥំ ទុបកច្ឆាន ឥទំ វចនមព្រវិំ ។

๑ ម. អរុណាតិ ជាម ។ ๒ ម. ចាយាគមាំ ។

បានឮថា ព្រះព្រាហ្មណកញ្ញាកិត្តនី ៨៤.០០០ រូប បានសម្តែង
ខ្លួនតាមពាក្យនេះ ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បត្តោសីតិសហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាវេរិទទបាទាន ។

ទុប្បសាយិកវេរិយោបទាន ទី ៣

(๓๓) កាលកន្លងនូវអរុណវតី មានក្សត្រមួយព្រះអង្គ ព្រះ
នាមអរុណៈ ខ្ញុំជាអគ្គមហេសីរបស់ស្តេចនោះ ខ្ញុំបានញុំាងជន
ពួកខ្លួនឲ្យបម្រើ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ហើយ
គ្រេីរេីរយ៉ាងនេះថា ចេីងភ្នាអញមិនបានធ្វេីកុសល ដែលអញ
កាន់យកទៅបានទេ ភ្នាអញនឹងទៅកាន់នរក មានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយធំ ទោចផ្សា មានសភាពរោរយៅ គក្រក់ក្រៃ
លែង ដោយពិត សេចក្តីសង្ស័យរបស់ភ្នាអញ ក្នុងរឿង
នេះមានទេ ។ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ កំញាញ់ចិត្តឲ្យរីករាយ
ចូលទៅគាល់ព្រះរាជា រួចហើយក្រាបបង្គំទូល ខ្ញុំនូវពាក្យនេះថា

ឥទ្ធិ ពាហិយ មយិ នេវ ចុតិសា ឧ ភវាទិ នោ(๑)
ឯកំ មេ សមណំ នេហិ កោដយិស្សាមិ ទុតិយំ ។
អថាសិ មេ តទា ភរិយា សមណំ ភាវិតិន្ទ្រិយំ
តស្ស បត្តំ គហេត្វាន បវមន្នេន បូរយិ ។
បូរេត្វា បវរំ អន្នំ សហ សុភទ្ទលេបនំ
មហាទេលេន ជានេត្វា អថាសិ តុដ្ឋមានសា ។
តេន ភោជ្ជេន សុភគេន ទេតជាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ នេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។
សហស្សទេវភរិយំ ទេវបុត្តមភាវយិ
សហស្សច្ឆត្តវត្តឹនំ ទេវបុត្តមភាវយិ ។
ចតុទេសរដ្ឋិ វិមុលំ កណជាតោ អសង្ខ្យំ
ជាជាវិតំ ពហុំ អញ្ញំ(២) តស្ស កម្មផលំ តតោ ។

๑ ម. ចុតិហេសុំ តាវតិសេ ។ ខ. ចុតិសា ឥត្ថត្តា អហុ ។ ๒ ម. បុញ្ញំ ។

បតិត្រព្រះសម្ពុទ្ធទេព យើងខ្ញុំជាស្រី យើងខ្ញុំមិនមែនជាប្រុស
បតិត្រព្រះមហាកស្សប សូមព្រះអង្គព្រះពរឲ្យបានសមណៈមួយរូប
ដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ។ ទើបញ៉ាំងសមណៈនោះឲ្យឆាន់ ។ គ្រានោះឯង
ព្រះពាហិយបានទ្រង់ប្រទានសមណៈ មានឥន្ទ្រិយអប់រំហើយ ដល់
ខ្ញុំ ខ្ញុំបានទទួលយកបាត្រ របស់សមណៈនោះ ហើយញ៉ាំងបាត្រឲ្យពេញ
ដោយបាយដ៏ឧត្តម ។ លុះដាក់បាយដ៏ឧត្តមព្រមទាំងគ្រឿងសព្វ ទើងគ្រឿងសាហរហើយ កំពុងចិត្តត្រេកអរ
បានយកសំពត់ក្រាំដ៏ធំត្រដបបាត្រ ហើយនាំយកទៅប្រគេន ។
ដោយកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់ខ្លួន
ចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កាយ ជារបស់មនុស្សហើយ
ក៏បានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។ ខ្ញុំបានធ្វើជាមហេសី នៃ
ស្តេចទេវតាមួយពាន់អង្គ បានធ្វើជាមហេសី នៃស្តេចចក្រពត្តិ
មួយពាន់ដង ។ ខ្ញុំបានធ្វើជាមហេសី នៃស្តេចប្រទេសកាដ៏
ធំទូលាយ កប់ជាតិមិនអស់ ឯបុណ្យរបស់ខ្ញុំ មានប្រការ
ដូច្នេះ ។ ផលនៃបុណ្យនោះ ច្រើនលើសនោះទៅទៀត ។

ឧប្ឈលសេ្យ៉ ទេ វ៉ណ្ណោ អកិរ្ទ៉ា សុឧស្ឈ្ជ៉ា
ឥត្ថ៉ី សត្ធ៉ជ្ជសម្ឈ្ជ៉ា អកិជាតា ជុតិឧ្ទ៉ា ។
បច្ជិទេ ការ៉សម្ឈ្ជ៉ត្ថេ អជាយ៉ី សាកិយេ ការ៉ណ
ជារ៉ីសហស្ឈ្ជ៉ាទោ ក្ជ៉ា សុធ្ទោឧ៉ សុតស្ឈ្ជ៉ហ៉ី ។
ឯត្ធិ៉ឧ្ទិ៉ត្ធ៉ា អការ៉ហ៉ី បត្ធ៉ជ៉ី អឧការ៉ិយ៉ី
សត្ថ៉ម៉ីរ៉ត្ថិមប្ឈ៉ត្ថ៉(๑) ចតុសច្ធ៉ំ អចាបុណ៉ី ។
ឥ៉ារ៉ំ ឯ៉ណ្ឌ៉ាតត្ធ៉ បច្ធ៉យ៉ី សយជាសឧ៉
បរ៉ិមេតុ៉ ឧ សត្ថ្ជោមិ ឯ៉ណ្ឌ៉ាតស្ឈ៉ិឧ៉ ឥលំ ។
យ៉ំ មយ្ហ៉ំ បុរ៉ិមំ ការ៉ម្ម៉ំ ការ៉សលំ សរ៉សេ(๒) មុឧ៉
តុយ្ហ៉ត្ថាយ មហារ៉ី បរ៉ិចត្ថ៉ំ ពហុ៉ំ មយា(๓) ។
ឯការ៉ត្ថ៉ីសេ ឥ៉ទោ ការ៉ប្ឈ យ៉ំ ជាឧមឧ៉ឧ៉ ឥជា
ឧក្ជ៉ត៉ី ជាកិជាជាមិ ឯ៉ណ្ឌ៉ាតស្ឈ៉ិឧ៉ ឥលំ ។

---

๑ ឧ. សត្ថ៉ម៉ីរ៉ត្ថិ អប្ឈ៉ត្ថ ។ ឧ. សត្ថ៉ម៉ីរ៉ត្ថិសម្ឈ៉ត្ថ ។ ៦ ឧ. សរ ទេ ។ ៣ ឧ. ទម ។

សម្ឈ្ជ៉ារ៉បស់ខ្ញ៉ំជូបជ្ជ៉ាឧ៉ប្ឈល ខ្ញ៉ំជាស្រ៉ីមានរូបល្អល្អ៉ៈ ត្ជ៉ារ៉មិល
មើល បរ៉ិបូណ៉ិដោយអវ៉យ៉ៈទ៉ាឥអស់ កើតក្ជ៉ាឥត្រកូលខ្ជ៉ស់
ទ្រទ្រឥ៉សេចក្ជ៉ីរ៉ឡ៉ឿឥ ជល់មកក្ជ៉ាឥបច្ជិមកត ខ្ញ៉ំបានមកកើត
ក្ជ៉ាឥសក្យត្រកូល ជាប្រធាននៃស្រ៉ីមួយពាន់ នៃព្រះកជបុត្រ
រ៉បស់ព្រះបាទសុទ្ធាទនៈ ។ ខ្ញ៉ំនៀយណាយក្ជ៉ាឥផ្ទ៉ះ ហ៉ីយ
ចូលទៅកាន់ផ្ទ៉ាស លុះត្រប់ ៧ កត្រ៉ ក៉ីបានយល់ច្ឈាស់ខ្ញ៉ៈ
សច្ជ៉ៈ ៤ ។ ខ្ញ៉ំមិនអាចនឹឥកប់ខ្ញ៉ៈចីវ៉ៈប្ឈ៉ច្ជ៉យ ឯ៉ណ្ឌ៉ាតប្ឈ៉ច្ជ៉យ
សេនាសនប្ឈ៉ច្ជ៉យបានទេ នេះឯឥជាផលនៃឯ៉ណ្ឌ៉ាត ។
ឯពិត្រព្រះមុនីមានព្យាយាមធំ កុសលកម្ម៉ណា ដែលខ្ញ៉ំបាន
ធ្ជ៉ីហ៉ីយ ក្ជ៉ាឥកាលមុន សូមព្រះអឥ្ជ៉ៈលឹកខ្ញ៉ៈកម្ម៉ជាកុសល
នោះចុះ ឯអំពើល្អមានច្រ៉ីន ដែលខ្ញ៉ំបានលះបង់ហ៉ីយ
ដើម្ឈ៉ីប្រយោជន៍នៃព្រះអឥ្ជ ។ ក្ជ៉ាឥកប្ឈ៉ី ៣ ១ អំពីកប្ឈ៉នេះ
ព្រោះហេតុដែលខ្ញ៉ំ បានឲ្ឈ៉ៃឯ៉ណ្ឌ៉ាតទាន ក្ជ៉ាឥកាលនោះ
ខ្ញ៉ំមិនដែលស្ជ៉ាល់ទុត្ជ៉ាឥ៉ឡ៉ីយ នេះជាផលនៃឯ៉ណ្ឌ៉ាត ។

ឧបេ កតិ បជានាមិ　　ខេវត្តំ អជ មាឧសំ
អញ្ញំ កតិ ឧ ជានាមិ　　បិណ្ឌបាតស្សាំ ជលំ ។
ឧទ្ទេ ភាលេ បជានាមិ　　មហាសាលេ(๑) មហាទ្ធនេ
អញ្ញេ ភាលេ ឧ ជានាមិ　　បិណ្ឌបាតស្សាំ ជលំ ។
កថំកវេ សំសរិត្វា　　សុក្កាទ្ធលេ ឧ ពោធិតោ
អមជាបំ ឧ បស្សាមិ　　សោមនស្សស្សាំ(๒) ជលំ ។
ឥទ្ធិសុ ច វសី ហោមិ　　និព្វាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញាណស្ស　　វសី ហោមិ មហាមុនិ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ　　និព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវបរិក្ខីណា　　ឧត្តិជាធិ បុនព្ភវោ ។
អត្ថជម្មនិរុត្តីសុ　　បដិភាណេ ឥថេវ ច
ញាណំ មម មហាវីរ　　ទុប្បញ្ញំ ឥវ សត្តិកោ ។

๑ ម. ច. ឧយោ សាលេ ។ ๒ ម. ច. សោមនស្សាកំ ។

ខ្ញុំស្គាល់តែតតិពីរ នឹងខាងឯមនុស្ស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់តតិជាវេរៈឡើយ នេះជាផលនៃបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំស្គាល់តែក្រកូលខ្ពស់ ជាមហាសាល មានទ្រព្យប្រើន មិនដែលស្គាល់ក្រកូលជាវេរៈឡើយ នេះជាផលនៃបិណ្ឌបាត ។ ខ្ញុំត្រាច់ទៅក្នុងនគរកុសាវតី ក្រវែកុសលមួលជាស់តឿន មិនដែលបានដួបប្រទះ នឹងវត្ថុមិនគួរចិត្តឡើយ នេះជាផលនៃសេចក្តីត្រេកអរ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងឫទ្ធិច្រើនយ៉ាង ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងសោតធាតុ ដឹងចិត្តដទៃ ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងចេតោបរិយញាណ ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនិវាស ចក្ខុបរិសុទ្ធ ខ្ញុំបានជម្រះស្អាតហើយ អាសវៈទាំងពួងអស់ហើយ ឥឡូវនេះ កំណើតថ្មី មិនមានទៀតឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្ថប្បដិសម្ភិទា ធម្មប្បដិសម្ភិទា និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា និងបដិភាណប្បដិសម្ភិទា នៃខ្ញុំព្រះអង្គ កើតឡើងក្នុងសំណាក់បស់ព្រះអង្គ ។

กตาเลเสา ฌานจิตฺตา ยมฺปิ กตา สพฺเพ สมฺปยุตฺตา
ธาตโย ตนฺตึ เฉตฺวา วิยาภิมิ อนาสวา ฯ
ตฺวาหตาหิ เม อาสิ ตุฏฺฐเจตฺตสฺส สตฺถุโน
ตีเสฺวว วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตา พุทฺธสฺส สาสนา ฯ
ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตา พุทฺธสฺส สาสนา ฯ
เอตฺตกา สุตา อายสฺมา อุปฺปลวณฺณตฺเถรา กิตฺตกา
ภควโต สมฺปทา เอตา ตาปตาเยว อกาสิ ตาตา ฯ

อุปฺปลวณฺณตฺเถรคาถา สมตฺตา ฯ

จตุตฺถ สงฺคายนวาเรยฺยาขฺยานฏฺฐกถา

(๓๖) จตุตฺถมฺปิ ภควา ฌานจิตฺตา สพฺพญฺญุตญาณ ปากฏา
เอตา สตสหสฺสมฺปิ กตฺวา อุปฺปฏิปาฏิยา ตาปตา ฯ

กิเลสาทีนิ ฌาเปตฺวา ขีณาสวภาวปฺปตฺตาย ตาย ปน ปฏิปทาย ปฏิปนฺนตฺตา ตาปตาเยว ฯ

อิติ ภควา ตาปตาย ปฏิปทาย ปฏิปนฺนตฺตา ตาปตาเยว อกาสิ ตาตา ฯ

*

តទាហំ ហិំសវតិយា ជាតាមច្ចកុលេ អហុ
ជានារតនបដ្ឋោតេ ឥទ្ធេ ផីតេ មហទ្ធនេ ។
បិតុនា សហ កច្ចាន មហាជនបុរក្ខតា
ធម្មំ ពុទ្ធស្ស សុត្វាន បព្វជិំ អនគារិយំ ។
បព្វជិត្វាន កាយេន ចាបកម្មំ វិវជ្ជយិំ
វចីទុច្ចរិតំ ហិត្វា អាជីវំ បរិសោធយិំ ។
ពុទ្ធេ បសន្នា ធម្មេ ច សង្ឃេ ច តិព្ពការវា
សទ្ធម្មស្សវនេ យុត្តា ពុទ្ធនិស្សន្ទសាលយា(១) ។
អត្តំ សង្ឃានមុត្តមំ(២) អរោគ្យសិ កិត្តិធ តទា
តំ ហេតុំ បត្ថយិត្វាន តិរោគ្យា សិទ្ធិ អច្ចយិ ។
តតោ មំ សុកតោ អាហ ការុណោ លុកនាសយោ
យស្ស សទ្ធា តទាកតេ អចលា សុបតិដ្ឋិតា ។
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំសិតំ
សង្ឃេ បសាទោ យស្សត្ថិ ទុជ្ជុកញ្ច ឧស្សទំ ។

---

១ ម. ម. ពុទ្ធុប្បន្នសាលសាខំ ទិស្សតិយេវ ។ ២ ម. ម. អង្គវិទ្ធប្បាទំ ។

កាលនោះ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលនាមាគម្យ ដែលបុព្វហឿន ដោយកែវ ផ្សេងៗ ជាស្តុកស្តម្ភក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិ មានទ្រព្យច្រើន នៅក្នុងនគរ ហត្ថវតី ។ ខ្ញុំបានទៅជាមួយនឹងឪពុក មានមហាជនជាមអាមេច បានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ លុះខ្ញុំបួសរួចហើយ បានវៀរចាបកម្មដោយកាយ លះបង់វចីទុច្ចរិត ហើយជំរះនូវអាជីវៈ ។ ខ្ញុំជ្រះថ្លាចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ មានសេចក្តីគោរពដ៏ក្លៀវក្លា ប្រកបក្នុងនូវការ ស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសាស័យចង់ឃើញ នូវព្រះពុទ្ធ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឮនូវកិត្តិនាមដ៏ប្រសើរលើសជាងពួកកិត្តិនៃសត្វលើលំស្នូន ខ្ញុំប្រថាប់នូវកំណើតនោះ បានបំពេញនូវត្រកូល ។ លំដាប់នោះ ព្រះសុគតមានគតិប្រាស្រ័យប្រព្រឹត្តទៅតាមសេចក្តីករុណា ទ្រង់ត្រាស់ទីន្ទិ៍ខ្ញុំថា បុគ្គលណា មានសទ្ធាមិនញាប់ញ័រ តម្កល់ទាំក្នុងតថាគត ។ បុគ្គលណាមាន សីលល្អជាទីពេញចិត្តនៃព្រះអរិយៈ ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ បុគ្គលណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លា មានការយើញត្រង់ក្នុងព្រះសង្ឃ ។

អនលំ ឆ្លោតិ តំ អហុ អមោឃំ តស្ស ជីវិតំ
តស្មា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មទស្សនំ ។
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី សរំ ពុទ្ធាន សាសនំ
តំ សុត្វាហំ បមុទិតា អបុច្ឆិ បណិធិ មម ។
តតោ អញ្ញោមេ អមិតោ ព្យាករិត្ថ វិនាយកោ
ពុទ្ធស្ស បសន្នា កាលញ្ញូ លច្ឆសេ តំ សុបត្ថិតំ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ ទិច្ចាកាកុលសម្ភវោ
គោតមោ នាម នាមេន សត្ថា លោកេ ភវិស្សតិ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទា ឱរសា ធម្មនិម្មិតា
សិង្គាលកស្ស យា មាតា(๑) ហេស្សតិ សត្ថុសាវិកា។

๑ ម. ឯត្ថ អាគាតិ បាឋេ ឥតិសទ្ទោ អត្ថិ ។ ឃសទ្ទោ នត្ថិ ។

តថាគតគ្រាស់ហៅខ្លួនបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមិនទំលក្រ ចាំនឹងជីវិតរបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនសោសូន្យ ហេតុនោះ បុគ្គលមានប្រាថ្នាជាគ្រឿងតំចាត់បង់នូវកិលេស ការពារយើញព្រះពុទ្ធសាសនា គប្បីប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំសូមថ្វាយនូវ សីលនឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនឹង ការយើញត្រង់នឹង ។ លុះខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធកាសិតនោះហើយ ក៏រីករាយ ហើយបានទូលសួរខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ខ្ញុំ ។

លោះនោះ ព្រះនាយកមិនជាកថាយ មានគុណប៉ុនមិនអស់ ទ្រង់ព្យាករថា នាងមានសំអ ថ្លៃថ្នូក្នុងព្រះពុទ្ធ នឹងបានតំណែងខ្ពស់ វែលនាន់ប្រាថ្នាល្អហើយ ។ ក្នុងកប្បមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រះមហាបុរស សម្តេចក្នុងត្រកូលនៃរស្តេចទន្តកុះ នឹងបានជាសាស្តា ព្រះនាមគោតមក្នុងលោក ។ នាងនឹងបានជាទាយ វែលព្រះធម៌និម្មិតហើយជាអ្នកទទួលមតក ក្នុងធម៌នៃព្រះសម្តេចនោះ ជាមាតានៃសិង្គាលមាណព នឹងបានជាសាវិកា របស់ព្រះសាស្តា ។

តំ សុត្វា មុនិតា ហត្ថា យាវតីវំ ឥធា ជិនំ
មេត្តចិត្តា បរិចរឹ បដិបត្តីហិ នាយកំ ។
តេន កម្មេន សុកតេន ទេវតាបណិធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។
បដ្ឋមេ ច ភវេ ជាតិ កិរិញ្ជបុប្ផវត្ថមេ
ជាតា សេដ្ឋិកុលេ ឆិតេ មហារតនសញ្ចយេ ។
បុត្តោ សិត្តាលកោ នាម មមាសិ(១) វិបុលេ ឃរេ
ឯដ្ឋិតមាណវក្ខន្ធោ ឯសាហំ ជនយេ ។
ជាតាឯសា ឧមាសត្តិ(២) ឯណ្ឌាយ ឧភវំ វធំ
តំ ឯស្វា អវធិ(៣) ពុទ្ធោ មក្កេ ឋត្វា វិនាយកោ ។
ឥសិ ទេសេយតោ ធម្មំ បជានោ វិម្ហយោ អហុ
ខេរ្វោ ឥសិនរាភីតំ ឧម្មាបិសមយោ អហុ ។

๑ ម. មមាសិ ។ ๒ ម. ឧ. ឧមាសត្តិ ។ ๓ ម. ម. អវិទំ ។

គ្រានោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ពុទ្ធកាសិតនោះហើយ ក៏រីករាយ មានចិត្ត
មេត្តា ទំបម្រើព្រះជីនស្រី ជានាយក ដោយការប្រតិបត្តិ ដរាប
ដល់អស់ជីវិត ។ ខ្ញុំលះបង់កាយ ជារបស់មនុស្សហើយ
កំបានទៅកើត ក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំ
ធ្វើល្អនោះផង ដោយការគប្បាល់ខ្លួនចេតនានោះផង ។ ដល់
មកក្នុងបច្ចុប្បន្នភព ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានកើត ក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី
ក្នុងក្រុងសេដ្ឋី ស្តុកស្តម្ភពូលំទូលាយ ពាសពេញដោយកែវ
ជំរុញច្រើន ។ កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះសិត្តាល ជាអ្នកត្រកែតរា
ក្នុងផ្លូវទុល ស្ទុះទៅកាន់ទីសំបាញ់តែចិត្តដ្ឋិ មានចិត្តជាប់ចំពាក់
ក្នុងការបួងាទិស កែងនឹងមស្តាទិសផ្សេង ។ ព្រះពុទ្ធជានាយក
ទ្រង់ស្តេចទៅចំណុចក្រុង ក្នុងវេលានោះ ទ្រង់ឃើញសិត្តាល-
មាណពនោះ ទ្រង់តំរង់ទៅប្រថុយហើយនូវទុក្ខ ។ កាលព្រះ
ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះ ទ្រង់សម្តែងធម៌ កំរើតមានសេចក្តីអឹកឧត
អស្ចារ្យ ពួកនារីព្រៃកែងក្នុងទីក្រុង កំបានសម្រេចមគ្គផល ។

ตตา หัง ปวิสิง กจ្ឆា　　សុត្វា សុភតភាសិតំ
សោតាបត្តិផលំ បត្វា　　បញ្ចធី អនគារិយំ ។
ឯ ចិរេនេវ កាលេន　　ពុទ្ធសន្តនសាលយា
អនុស្សតី តំ ការេត្វា　　អរហត្តំ អថាបុណិ ។
ឧសន្តនត្ថាយ ពុទ្ធស្ស　　សព្ពទា ឧ វជាមហំ(๑)
អតិត្តាយេវ បស្សាមិ　　រូបំ ឧយឧនទ្ធនំ(๒) ។
សព្ពថារមិសម្ភូតំ　　លក្ខិំ ឯលយនំ បរំ
រូបំ សព្ពសុភាកិណ្ណំ　　អតិត្តា វិហរាមហំ ។
ឯតោ តស្មឹ ពុលោ តុដ្ឋោ　　ឯតទគ្គេ ឋបេសិ មំ
សិង្គាលកស្ស យោ មាតា　　អគ្គា សទ្ធាធិមុត្តិកា(๓)។
ឥទ្ធីសុ ឧ វសី ហោមិ　　ឥព្ភាយ សោតជាតុយា
ឥតោបរាយញ្ញាណស្ស　　វសី ហោមិ មហាមុនេ ។

๑ ម. សព្ពា ឯវ ជាមហំ ។ ๒ ម. យោគ វិនទ្ធនំ ។ ๓ ម. សទ្ធាធិមុត្តិកា ។ ឧ. ឧមាធិ-មុត្តិកា ។

កាលនោះ ខ្ញុំបានទៅកាន់ទីប៉ាស័ពនោះ ស្តាប់ភាសិតរបស់ព្រះសុគតហើយ បានសម្រេចសោតាបត្តិផល ក៏ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំប្រកបដោយសេចក្តីគាល់យ ក្នុងការយើញនូវព្រះពុទ្ធ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បម្រើនអនុស្សតិនោះ ហើយបានដល់ព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការចូលគាល់ព្រះពុទ្ធគ្រប់កាល ខ្ញុំមិនចេះឆ្អែតឆ្អន់ (ក្នុងការមើលរូប) តែងមើលរូបដែលជាទីត្រេកអរនៃភ្នែកនោះ ។ ខ្ញុំនៅតែមិនឆ្អែតឆ្អន់នឹងរូបដទៃ ដែលកើតអំពីបុរេមិនមិនជាដរាប ជាទីកើតនៃបុណ្យ ក្នុងការដាយធម៌ដ៏ល្អជាដរាបឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រេកអរក្នុងគុណនៃខ្ញុំនោះ ទ្រង់តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯតទគ្គៈជាខាងនៃសិង្គាលមាណព ជាស្រីប្រុសមាន សទ្ធាជាប្រធាន ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញក្នុងឫទ្ធិទាំងឡាយ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញក្នុងសោតធាតុ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញក្នុងចេតោបរិញ្ញាណ ។

ឧបាសិកា ជាតិមត្តា ឯកទិវសញ្ញេ វិសោធិតំ
សត្ថាសវេ បរិញ្ញាយ ឧត្តិណ្ណាតិ បុនព្ភវេ ។
អត្តនោ ឧទ្ទិសន្តីសុ បដិការោ តវេវ ច
ញាណំ មម មហាវីរ ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ តវ សព្ពេ សមូហតា
ជាតិ តវ ក្ខយំ ញេត្វា វិហរាមិ អនាសវា ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សិង្គាលមាតា កិង្កុធី ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សិង្គាលមាតាថេរិយាបទានំ សមត្តំ ។

ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វជិតាស ពាន់ជាតិក្នុងកប្ប ខ្ញុំបានជម្រះស្អាតល្អហើយ
ឥឡូវនេះ កាយថ្មីទៀត មិនមានទេ ព្រោះកំណត់ជាតិនូវអាសវៈពាន់ជាតិផង ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីជាតិក្នុងអនាគតប្បដិសន្ធិ ជម្មប្បដិសន្ធិ និរុត្តិប្បដិសន្ធិ និងបដិភាណប្បដិសន្ធិ នៃខ្ញុំកើតឡើង ក្នុងសំណាក់ទស់ព្រះអង្គ ។ តាំងសាពាន់ជាតិ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ តាពាន់ជាតិផង ខ្ញុំដកចេញចេញហើយ ខ្ញុំជាស្ត្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរី កាត់ផ្តាច់នូវខ្នែង ។ ខ្ញុំមកល្អហើយក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាទីប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនានៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាន់សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសិង្គាលមាតាកិង្កុធី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាពាន់នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

สุกกเถรีอปทาน ที่ ๕

(๓๔) ก็ในกัปที่ ๙๑ แต่กัปนี้ พระนายก พระนามวิปัสสี มีพระเนตรงามดังดอกบัว ได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ครั้งนั้น ข้าพเจ้าเกิดในตระกูลหนึ่งในพระนครพันธุมดี ได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระมุนี แล้วบวชในพระศาสนา ข้าพเจ้าเป็นผู้ทรงจำพระวินัย เป็นผู้มีความรู้ มีปัญญา เป็นผู้ฉลาดในการแสดงธรรม เป็นผู้ฉลาดในการสอนพระศาสนาของพระชินสีห์ ครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ทูลถามพระศาสดาว่า เพื่อประโยชน์แก่ปัญญาในกาลภายหน้า ข้าพเจ้าจักเกิดในที่ไหน ๆ ก็ในกัปที่ ๓๑ แต่กัปนี้ พระชินสีห์ ทรงนามว่าสิขี ทรงยังโลกพร้อมทั้งเทวโลกให้ข้ามได้ ทรงเป็นผู้ประเสริฐกว่าสัตว์สองเท้าทั้งหลาย ได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ถวายทานในพระศาสนาของพระพุทธเจ้าพระนามว่าสิขี ได้ทำกรรมดีไว้ในพระศาสนาของพระชินสีห์ ครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ทูลถามพระศาสดาว่า ข้าพเจ้าจักเกิดในที่ไหน ๆ

บัญหัง สุกกเถรีอปทานัง

(๓๔) เอกนวุเต อิโต กปฺเป วิปสฺสี นาม นายโก
อุปฺปชฺชิ จารุทสฺสโน[๑] สพฺพธมฺมวิปสฺสโก ฯ
ตทาหัง ธนวตีเย ชาตา อญฺญตเร กุเล
ธมฺมิ สุตฺวาน มุนิโน ปพฺพชิ อนคาริยัง ฯ
พหุสฺสุตา ธมฺมธรา ปฏิภาณาทิตี ตทา
วินิตกาลิกา[๒] ตาทิ ชินสาสนการิกา ฯ
ตทา ธมฺมกถึ กตฺวา ทิวาตาย อนาคตึ สรึ[๓]
ตโต ตุสิตาหัง ปุรมิ อุปปชฺชา ยสสฺสินี ฯ
เอกตฺตึเส อิโต กปฺเป สิขี วิย สิขี ชิโน
ตปนฺโต ยสสา โลกึ อุปฺปชฺชิ วทตึ วโร ฯ
ตทาปิ ปพฺพชิตฺวาน พุทฺธสาสนการิกา
ปาเรตฺวา ชินวาเกฺยน ตโตปิ จวิตา ตหึ ฯ

๑ ม. จารุทสฺสเน ฯ ๒ ม. ตาสี ฯ ๓ ม. ชนสงฺฆสึ ฯ ม. ชินสงฺฆสึ ฯ

ឯកាទ្ដីសេ តតោ កប្បេ វេស្សភូ ជាម ជាយថោ
ខត្តិយោ មហាយសោ តទាបិច តថេវហំ ។
បព្វជិត្វា ជម្មជក ជោតយី ជិនសាសនំ
កត្វា មុទុម្ដិ វម្ដិ អនុកោមិ មហាមុនិំ ។
តមម្ដិ កន្ដកោ កប្បេ កាកុសន្ធោ ជិនុត្តមោ
ខត្តិជ្ជ ជនសន្ធលោ[1] តទាបិច តថេវហំ ។
បព្វជិ ជិនសាសនំ ជោតយិត្វា យថាយុកំ[2]
តតោ ខុតាហំ តិទសំ[3] អកំ សកវនំ យថា ។
តមស្មីយេវ កប្បម្ដិ តោ ជាតមនជាយថោ
ខត្តិជ្ជ វនតំ វរេ[4] សព្វសត្ដានមុត្ដមោ[5] ។

---

១ ម. វិសន្ធលោ ។ ម. ជនសរណោ ។ ៦ ម. យថាសុខំ ។ ៣ ម. តិទិវំ ។ ៤ ម. ខត្តិជ្ជំ ច ទីបវិជាតិ ទំស្សតិ ។ ម. ខត្តិជ្ជំ លោកសរណោតិ ទំស្សតិ ។ ៥ ម. អរណោ អនវជ្ជ-ភោតិ ទំស្សតិ ។

ក្ប្បេ ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រះនាយកព្រះនាមវេស្សភូ
ទ្រង់កើតក្សត្រិយ (ក្នុងលោក) ឯខ្ញុំក៏កើតក្សត្រិយ ឥណាលទីនព្រះ
នាយកនោះ ក្នុងកាលនោះដែរ ជាអ្នកមានយោធជាំជំ ។
ខ្ញុំបួសហើយ ជាអ្នកចេះចាំនូវធម៌ ញុំាងសាសនាព្រះជិនស្រី
ឲ្យរុងរឿង ហើយទៅកើតក្នុងភ្ពំប៉ុរេបស់ទេវតា ដែលជាទីកក
កយ ខ្ពស់សេចក្ដីសុខជាំច្រើន ។ ក្នុងកប្បនេះ ព្រះ
ជិនស្រីជាំខ្ពស់ ព្រះនាមកកុសន្ធៈ ជានរៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ កើត
ក្សត្រិយក្នុងលោក កាលនោះ ខ្ញុំក៏បានកើតក្សត្រិយដែរ ។ ខ្ញុំ
បានបួសរួចហើយ ញុំាងសាសនារបស់ព្រះជិនស្រី ឲ្យរុងរឿង
តាមសមប្បាយ ខ្ញុំច្យុតចាកអត្តភាពនោះ ក៏បានទៅកើតក្នុង
ឋានតាវត្តិង្ស ជួបជាអតរបស់ទ្វេនដែរដែល ។ ក្នុងកប្បនេះ
ដែរដែល ព្រះនាយក ព្រះនាមកោនាគមនៈ ប្រសើរជាង
អ្នកច្រាល ទ្រង់កើតក្សត្រិយ ។

ตถาปิ ปฏิปชฺชิตฺวา สาสเน ตสฺส ตาทิโน
ตโตสฺสุตา ธมฺมธโร ปตฺวาน ปฏิสมฺภิทา ฯ
ฉฬภิญฺโญ มหิทฺธิโก ปตฺโต เม อาสวกฺขโย(๑)
ปฏิปตฺติ โลกนาถสฺส อาจิณฺณา มหาคณิกฺขิ ฯ
ตสฺสาปิ ปจฺฉิเม กาเล ปฏิปชฺชิตฺวา สาสเน
ปริยาปุณิตฺวา ธมฺมมฺปิ ปริปุณฺณาทิสาทิกา ฯ
สุสีลา ลทฺธิสมฺปนฺนา เตวิชฺชา สิกฺขาสุ เกวลา
ตโตหิ ธมฺมกถิกา ภิกฺขู ยาวนีวาปิ มหามุนิ ฯ
เตน กมฺมวิปาเกน เทเวสุ ตาวตึสกา
ฉหิตฺวา มานุสิกา เทหา ตาวตึสมหิ ฉ
ปฏิปชฺชิตฺวา ปุน สาสเน ตสฺส ตาทิโน
ปฏิปตฺติ ปริปุณฺณาสิ ปตฺวาน ปฏิสมฺภิทา ฯ
ฉฬภิญฺญา มหิทฺธิกา ปตฺตา เม อาสวกฺขยา

យទា កំសុសមាសេ្ឋន បវរោ លោកជាយកោ
ឧចាកមិ កជកមាំ សមាសេ្ស្តម្ហិ វណ្ណិតោ ។
ឧព្ភោ ឧទ្ធេមិ សមា បុកណាជដិលេមិ
វិប្បមុត្តោ វិប្បមុត្តេមិ
សិន្ធិនិក្ខសវណ្ណោ(១)
កជកមាំ ចាវិសិ កកភ ។
ជិនស្សា ពុទ្ធាឧការំ សុត្វា ច កុណាសញ្ញយំ
ពុទ្ធេ ជិតំ បសាទេត្វា ឋជយិ តំ មហាឋ្វលំ(២) ។
អបរេន ច កាលេន ឧម្មនិន្នាយ សន្តិកេ
អកាក ជិក្ខុមិត្វាន បឋជិ អនការិយំ ។
តោសេសុ ជិជ្ជមានេសុ កាលេសេ លាបយី អហំ
ឧក្តហិ សាសនំ សព្វំ បឋជិត្វា ជ(៣) ជិវេនហំ ។

១ ម. សិន្ធិនិក្ខសវណ្ណោ ។ ២ ម. យថាលាភំ ។ ៣ ម. ម. សេវ្ហោ ឧត្តិ ។

កាលព្រះសាកនាយក មានតំកុំចំនួនមួយកាន់ប្រហោមកេម ទ្រនំ
ស្តេចទៅកាន់ក្រុងកជន្រ្ទិះ ព្រះអង្គក៏ជាន់លើសសារសំរាំងា
ព្រះមានព្រះភាគ មានឥន្ទ្រិយខ្ជាន់ហើយ មាន
ព្រះហឫទ័យផុតចាកកិលេសហើយ ក្រមៅដោយ
បុកណាជដិលតាំងពីឆ្ងាយ រែលមានឥន្ទ្រិយខ្ជាន
មានជិត្តផុតស្រឡះហើយ ទ្រនំមានភណ្ឌិចដូច
ជាភណ្ឌិនៃខាសាឆ្ពោះឈ្មោះសិន្ធី ស្តេចយាងចូល
ទៅកាន់ក្រុងកជន្រ្ទិះ ។

ខ្ញុំបានឃើញភាពឧត្តម នៃព្រះពុទ្ធនោះផង ជានស្តាប់ការប្រមុំនូវ
គុណនោះផង រហើយញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងគុណរបស់ព្រះពុទ្ធ បាន
បូជាព្រះពុទ្ធនោះ សមតូរតាមកម្លាំង ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក
ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់នៃខាងឥន្ទ្រិយខ្ជាន់ថ្មី ។
កាលសក់កំពុងជាប់ចុះ ខ្ញុំបានដុតចំញ៉ាញកូតកិលេសហើយ ខ្ញុំបួស
មិនយូរប៉ុន្មាន កំបានរៀនសូត្រព្រះពុទ្ធសាសនា បានសព្វគ្រប់ ។

តតោ ជម្មិ អនេសេសិ មហាជនសមាគមេ
ជម្មេ នេសិយមានម្ហិ ជម្ពាភិសមយោ អហុ ។
នេកាថាសសហស្សានំ តំ វិនិត្វា វិជិម្ហិតោ
អភិប្បសន្នោ មេ យក្ខោ តមិត្វាន តំវិភូតិំ ។
តតោ មេ ភតា ភដកហោ (មនុស្សា) មតុំ ឥតាវ អច្ចយេ
យេ សុក្កំ ឧបយិត្វាសន្តិ នេសេន្តិ អមតំ បទំ ។
តញ្ច បន អប្បដិភនិយំ អសេនកមោជវំ
ចិរន្តិ មញ្ញេ សម្បញ្ញា វិសហកមិវ ទុក្ខ ។
ឥទ្ធិំសុ ច វសី ហោមិ ឯញ្ជាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។

លំដាប់តគ្នានោះមក ខ្ញុំបានសម្តែងធម៌ ក្នុងទីប្រជុំជនដ៏ច្រើន កាលដែលខ្ញុំកំពុងសម្តែងធម៌ ធម្មាភិសមយ កំរិតមាន (ដល់ជនពាន់ឯណាយ) ។ បណ្តាពួកសត្វជាច្រើនពាន់ មានយក្សមួយ ដ៏ឥតស្មើក្នុងលោកនោះ ហើយសរទ្ធិត ជ្រះថ្លាចំពោះខ្ញុំហើយបានទៅកាន់ក្រុងនិព្វាន: ដោយគិតថា មនុស្សណាមិនចូលទៅអង្គុយជិត នូវសុក្កវលិ ដែលកំពុងសម្តែងនូវអមតបទនិព្វាន អាត្មាអញាប្លែងដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យមនុស្សទាំងនោះ ដែលនៅក្នុងក្រុងនិពវនហ: មូលគ្នា ដូចពួកសត្វកោមដឹកនូវទឹកផ្គរ ។ ចំណែកខាងពួកបុគ្គល អ្នកប្រកបដោយបញ្ញាចំនួនដ៏ជាអធិកទឹកអម្រឹតនោះ ដែលកំលេស មិនតយ៉ាំតស៊ូបានមានឧបាទិមិនបាច់ស្រាចវែម ដូចជាបុគ្គលដើរផ្លូវធ្លាយ នឹកទឹកភ្លៀង ។

បពិត្រព្រះភុទ្ធ ជាមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងឥទ្ធិបាដិហារិយ៍ផង ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងសោតធាតុដ៏ជាទិព្វផង ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងចេតោបរិញ្ញាណផង ។

ปุเรภวมหิ ชาตามิ ภิกฺขุนิโย วิเสวิตา
สทฺทหนฺตสฺส ปาปิกา ตสฺส ปาปวิปากโต ฯ
อนุภวามิ ผลวิปากนฺติ ปุพฺพกมฺมสฺส ตาทิสา ๘
ญาณมหิ มม มหาวีร ขุปฺปตฺตา ตว สนฺติเก ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมูหตา
ชาตึ ภนฺตา เขตฺวา วิหามหิ อนาสวา ฯ
ฉฬภิญฺญา สหิตา เมหิ อหุ สตฺถุ สาสเน
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตา พุทฺธสฺส สาสนา ฯ
ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
เอตานิ สจฺฉิกตานิ กตา พุทฺธสฺส สาสนา ฯ

ตสฺสา สุทา อายสฺมา สุภูติ กิตฺตนา ๙๓ ภาณวารา-
โย อภาสิตฺถาติ ฯ

สุภูติเถรีอปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปญฺจมี ภาณวารา ฯ

ខ្ញុំនឹងបួសនូវប្រពៃទៀតហើយ ចិត្តចក្តុ ខ្ញុំដម្រេះស្អាតល្អហើយ អាសវៈទាំងពួងអស់ហើយ ឥឡូវនេះ កាលជាតិមុនមានខ្សែយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹង ក្នុងអត្ថប្បដិសម្ភិទា ធម្មប្បដិសម្ភិទា និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា និងបដិភាណប្បដិសម្ភិទា នៃខ្ញុំព្រះអង្គ កើតហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ ។ កិលេសទាំងពួងឆេះ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណង ដូចជាមេដំរីកាត់ផ្តាច់នូវខ្នែងខ្ញី ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុភូតត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុភូតត្ថេរីអបទាន ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៥ ។

ฉฏฺฐี อภิรูปนฺตฺวาเวริยาปทานํ

(๓๖) ปิตาสฺวาหํ ภเณ กาเล วิปสฺสึ ทามโต ตทา

อุปฺปชฺชิ ตาวเทวายเน สพฺพมฺเหสุ จกฺขุมา ฯ

ตทาหํ หนฺทมาทาย ภเณ ฉีเต มหากุเล

ชาตา สุภทฺทา นเยติ ปชฺชนิยา(๑) ตนฺติ ฉ ฯ

อุปคนฺตฺวา มหาวีรึ วิปสฺสึ โลกนายกึ

ฉตฺตึ สุภาน สวณึ อุเปสึ ลทายกึ ฯ

สตฺเตสุ สีวุตา หุตฺวา ปิตุเต ฉ ลทฺธเมว

ตาตุปชฺฌายสฺส อุปริ สมฺปชฺชยึ ฯ

ทุตฺตตาย สีลวาตึ ยาวชีวึ ตเต ตุตา

ฉฬภิญฺญา มานุสึ เนหึ ตาวตฺตึสึ อคญฺฉหึ(๒) ฯ

๑ ฉ. ปชฺชเวสฺสิตา สตฺตเมสฺวา ฯ ๒ ฉ. ตาวตฺตึสปุรา สหึ ฯ

อภิรูปนฺตฺวาเวริยาปทาน ที่ ๖

(๓๖) ภทฺทกปฺปโต ปเร ๙๑ อโตปจฺฉาเน ภควโต วิปสฺสิสฺส ทามโต ปิตาสฺส มาตเรวตฺตมาสฺส มาตุยา ปุตฺตสฺส ตสฺส ปิตาสฺส ตสฺส ปุตฺตสฺส เตรส ภาตโร อโหสึ ฯ ตทาหํ ภาตูนํ ปุตฺตกนิฏฺฐโก สพฺพกนิฏฺฐโก ปิยมนาปโก ฯ ตทา ปิตา มยฺหํ ปญฺจวสฺสิกกาเล ปิตุ ปิตา ปรโลกมคมาสิ

តតា[1] ឧសភា ឋានេហិ អភិក្កោត្វា អាសេសតោ[2]
រូបសទ្ទេហិ ឥដ្ឋេហិ វាសេហិ ផុស្សនេហិ ច ។
អាយុជាបិច វណ្ណេន សុខេន យសសាបិច
តវេវាធិបតេយ្យេន អធិកយ្ហ វិរោចថ ។
បច្ចូមេ ច ការេនាធិ ជានាហិ កបិលវ្ហយេ
ឥតា ខេមកសញ្ញិស្ស ឧច្ចា ជាមេន វិស្សុតា ។
អភិរូបសម្បន្នមរ្យ[3] អាហុ មេកន្តិ សុចកិំ
យនាហំ យោគ្ឃនិំ បត្តា រូបវណ្ណាវិភូសិតា[4] ។
ឥធ មមង្គេ[5] សក្យានំ វិភាតោ សុមហា អហុ
បច្ចាជេសិ តតោ តាតោ មា សក្យា វិនស្សុំ ឥតិ ។
បច្ចនិត្វាន តថាកតំ[6] រូបនេស្សឺ ឧរុត្តមំ
សុត្វាន នោបកច្ឆាមិ មម រូបេន កត្ថិតា ។

១ ម. សព ។ ២ ម. ឧ. នវសេសតោ ។ ៣ ម. អភិរូបំ ឥច្ឆាទំ ។ ម. អភិរូបំ រមណីយំ ។
៤ ម. ប្រណវាញ្ញាភូសិតា ។ ៥ ម. ជនំ មេ មមង្គេ ។ ៦ ម. តថាហាំ ។

กาลเนาะ ขุ้ญเจฺรปสนฺถีต์ ขฺญุ้ยกฺนองเวาตฺงาย มิ่นเรสฺสสฺสลฺ
เฮาะยาเหตุ ๑๐ ย่างนี์ สีตาฆรุนีรฺเรียนเจฺรปสนฺถีต์เฮาะยาเจฺรป ๑
สมฺพนี์ ๑ กฺญุ้ย ๑ เรส ๑ สมฺพนี์สฺส ๑ ตาย ๑ ตณี ๑
เสจกฺตีสุข ๑ ยส ๑ กตาเวทิตาธมฺม ๑ ฯ ตสฺมาเราะ
ชลฺมกกฺนีบจฺจุมกต ขฺญุ้ยาตเกีตฺงาตี์ตา ไพเรมกสาคฺยะ
ปฺรากฺงาตามฺยาตนฺยา กฺนีกฺรุตี์กบิลตสฺถ ฯ กาลณาขฺญุ้ชลฺ
ขฺญุ้ยเสจกฺตีบเจฺรม์น สฺถิตสฺถานเฮาะยาเจฺรปอินีตณี กาลเนาะ
ฆฺนุงชนยาเนาะลฺยา ขฺญุ้ยาสฺเจฺรปเจฺรปมฺนุย ตาตรูปสมฺปตฺตีลฺย ฯ
เสจกฺตีเกียงชีนาเจฺรปเลน เกีตตาตชลฺฆฺนุงสากฺยะ กฺนีกฺนีตต
เนะ เบฺรียงเกีตเจฺรปญาขฺญุ้ ลฺงาบ่เนาะ จีตาจาตเยขฺญุ้ปฺตูล
เฮาะยาตีตตา กฺนีเยฺรฆฺนุงสากฺยะไพตสาเบฺรย ฯ ลุขฺญุ้ปฺตูลเยฺรป
เหาะย จาตเยฺรกตาตต ชาปฺตูลปฺรเรสาะชาอีฆฺนุงชน เจฺรนี์
ตีเรเงียเรป ขฺญุ้ยาสฺเจฺรปเจฺรกาน์รูป มิ่นจูลเจาะชีนตเจฺรกฺตี ฯ

ទុភតំមិ ឧ តញ្ញាមិ　　ពុទ្ធនប្បដកីរុកា

តថា ជិនោ ឧចាយេន　　ឧបនេត្វា សសន្តិកំ ។

តិស្សន្តិយោ ឯនេស្សសិ　　ឥទ្ធិយា មក្កលោរិនោ

អច្ឆរាវុបសន្តិសំ　　តរុណី ជវំកំ មតំ ។

តយោ ឯស្មា សុសំវិគ្គា　　វិវត្តាសេ កាសេវរេ

អដ្ឋាសិ ភវំឯកិច្ចា　　តតោ មំ អាហ ជាយកោ ។

អាតុរំ អសុចិំ បូតិ　　ឋស្ស ឧទ្ធុ សមុស្សយំ

ទុក្ខវន្តំ បក្ខវន្តំ　　ពាលានំ អភិបត្ថិតំ(១) ។

អសុភាយ ចិត្តំ ភាវេហិ　　ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ

យថា ឥទំ តថា ឯតំ　　យថា ឯតំ តថា ឥទំ ។

---

១ ម. អភិបត្ថិតំ ។

ខ្ញុំជាអ្នកមានសេចក្តីភ័យ ក្នុងការឃើញព្រះពុទ្ធ មិនហ៊ាន ចូលទៅស្តាប់នូវទេសនា ព្រោះនោះ ព្រះជិនស្រីទ្រង់ដឹកនាំខ្ញុំ ទៅកាន់សំណាក់របស់ព្រះអង្គ ដោយឫទ្ធិ ។ ព្រះជិន-ស្រី ទ្រង់ឥតវិវាទនឹងអ្នកណា ទ្រង់ប្រកបដោយ ៣ នាក់ គឺ ស្ត្រីក្រមុំមានបបូរមាត់ ស្រស់ដូចឥន្ទធនូ ១ ស្ត្រីចាស់ ១ ស្ត្រីស្លាប់ ១ ។ លុះខ្ញុំបានឃើញនូវស្ត្រីទាំង ៣ នោះហើយ ក៏មានសេចក្តីសង្វេគធុញទ្រាន់ ក្នុងឥរិយាយ មានសេចក្តី ខ្មើយណាយក្នុងឥត ល់ជាប់នោះ ព្រះលោកនាយក ទ្រង់ ត្រាស់នឹងខ្ញុំថា

ម្នាលនាងនន្ទា នាងចូរមើលមើលនូវរូបនេះ ដែលក្តៅ ក្រហាយ មិនស្អាត ស្អុយ ហូរចេញហូរចូល ដែលជនពាល ទាន់ងប់ងល់ក្រេបក្រេក ។ នាងចូរចម្រើនចិត្ត ដែល មានឥរិយាបថតែមួយ ជាចិត្តតម្កល់ទាំង ដោយអសុភភាវនានូះ រូបនេះ យ៉ាងណា រូបនៃនាងខ្ញុំ ក៏យ៉ាងនុ៎ះដែរ រូប នៃនាងខ្ញុំ យ៉ាងណា រូបនេះ ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។

ปาเรមิตំ អវេក្ខន្តី វត្តិត្វิមតន្ទិតា
ตโต สกาย បญฺญาย อกิเตฺวฺ วิชฺชสิ(๑) ฯ
ตสฺสา เม อปฺปมตฺตาย วิจินนฺตี ยาวเทา
ยตฺถกตฺถ อยิ กาเยา ธิเฏฺว สนฺตาคมิเห ฯ
อช ติเตฺวฺวหิ กาเยา อชฺเชตฺวา วิชฺชมิ
อปฺปมตฺตา วิสิยุตฺตา ยมสนฺตมฺหิ ติเตฺวา ฯ
ฯ ทฺวิสุ ๘ วสี เหาม ติเตฺวา เสาตชาตุยา
เจเตปริยญาณสฺส วสี เหาม มหามุเน ฯ
ปุเพฺวนิวาสี ชาตามิ ติเตฺวฺ วิเสนิเต
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิทานิ ปุนพฺภเว ฯ
อตฺถสนฺถนิวุตฺตีสุ ปฏิภาเณ ตเถว ๘
ญาณี มม มหาวีร ทุปฺปญฺโ ตว สนฺติเก ฯ

๑ ฉ. วิชฺชสิ ฯ

កាលខ្ញុំតិចារណាប្រមុខ៎ យ៉ាងនេះហើយ កំមិនមានខ្ជិលច្រអូសចាំនឹយប់ចាំនឹថ្ង លំជាប់នោះ កំនឿយណាយដោយបញ្ញាជារបស់ខ្លួន ខ្ញុំនោះមិនមានសេចក្តីប្រមាទ តិចារណាក្នុងទីនេះដោយ។ចុង កំឃើញកាយនេះ ចាំងមានក្នុងចាំងខាងក្រៅ តាមសភាពពិត ។ កាលនោះ ខ្ញុំនឿយណាយក្នុងកាយផង ប្រាសចាកការត្រេកអរនឹងកាយ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុងផង ហើយជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ អស់កំលេសជាគ្រឿងស្រវឹង ស្ងប់ចាប់កំលេស មានខ្យល់លត់ហើយ ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងឫទ្ធិចាំនឹឮយផង ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងសោតធាតុដ៏ជាទិព្វផង ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំនឹងឮសំឡេងប្រុងចំកំស ទិព្វចក្ខុ ខ្ញុំជម្រះល្អាតល្អះហើយ មានគាស់រះចាំនឹងខ្លួន អស់ហើយ ឥឡូវនេះ កពល្បីទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹង ក្នុងអត្ថប្បដិសម្ភិទា ធម្មប្បដិសម្ភិទា និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា និងបដិភាណប្បដិសម្ភិទា នៃខ្ញុំព្រះអង្គ កើតឡើងក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ ។

តទិលេសោ ឈាបិតោ មយ្ហំ កវ សត្ថុ សម្មុខា
ជាតិវ ៣ទ្ធំ ជេត្វា វិមោក្ខំ អជាសហំ ។
ស្វាគតំ វតមេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អង្គុលិមាលត្ថេរោ អរហាសិទ្ធាតិ ។

អង្គុលិមាលត្ថេរាបទានំ សត្តមំ ។

សត្តមំ អង្គុត្តរាសីលេរិយាបទានំ

(៣៧) ឥមម្ហិ ភទ្ទកេ កប្បេ ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ នាម នាមេន ទេវ្យាជ្ជំ វត្តតំ វភេ ។

តិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ អាត្មាំងអស់ ខ្ញុំដក
ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រមណៈមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់
ចំណង ដូចជាដំរីកាត់ផ្តាច់នូវខ្នែងខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ
ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាប្រសើរ ម្ល៉ោ ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤
វិមោក្ខ ៨ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ចំណសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
បានឮថា ព្រះអង្គុលិមាលភទ្ទត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង នូវគាថា
ទាំងនេះ យ៉ាងដូច្នេះ ។

ចប់ អង្គុលិមាលត្ថេរាបទាន ។

អង្គុត្តរាសីលេរិយាបទាន ទី ៧

(៣៧)ព្រះជិនស្រីព្រះនាមកស្សបៈ មានយសធំ ក្នុងកាលជាមុនពីរប្រសើរ មានយសធំ
ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកប្បនេះ ។

តថាហំ បវ្ជិតោ តត្ថ តស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ
សំវុតា ចាតិមោក្ខស្មិំ ឥន្ទ្រិយេសុ ច បញ្ចសុ ។
មត្តញ្ញូ ភោជនស្មិំ ច យុត្តា ជាគរិយេ ច
វិសេសំ យុត្តយោគាហំ កិញ្ចនំ វិតតាសវំ ។
អភ្លោសិំ ពុទ្ធចិត្តាហំ តណ្ហិតោតំ សតិំ តទា
តោទេវ ចាបកម្មេន ឯវាយម្ហិ អបច្ចិសំ ។
តោទេវ កម្មសេសេន អជាយិ តណ្ហិកាកុលេ
តហុសោវបកតំ ជាតា បច្ចិមាយ ច ជាតិយា ។
កាសិសេដ្ឋិកុលេ ជាតា ព្រហ្មចរិយដលេនហំ
អច្ឆរិយេ នេវសុ អោភាសិ រូបសម្បទា ។
ឯស្សាន ឧស្សនីយំ មំ តំវិញ្ញបុរុត្តមេ
តណ្ហិតោត្តេ ឯវេសុំ អភ្លោសនដលេន មេ ។

កាលនោះ ខ្ញុំបានបួសក្នុងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធគន្ធីនោះ
បានសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខផង ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំង ៥ ផង ។ ខ្ញុំ
ជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងអាសនៈដំណេកផង ប្រកបក្នុងការភ្ញាក់
រឭកផង មានសេចក្តីព្យាយាមប្រសើរហើយផង កាលនោះ
ខ្ញុំមានចិត្តប្រពៃល្អ បានដល់កិលេសទាំង ឡាយ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
អស់រាត្រីនេះថា នែស្ត្រីជាទាស ខ្ញុំកំពៅនេះ ក្នុងទីនេះ ព្រោះ
បាបកម្មនោះឯង ។ ដោយកម្មដ៏សេសនោះ ដល់មកក្នុង
បច្ឆិមជាតិ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលនៃស្ត្រីជាទាស ជាអ្នកអាស្រ័យ
ចំពោះមុខជីវិតដោយបុគ្គលដទៃទៀត ជារាប់ឱន ។ ខ្ញុំបានកើត
ក្នុងត្រកូលសេដ្ឋី នៅក្នុងវែនកាសី ដោយផលដែលបាន
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយរូប ប្រសើរជាង
ស្រីទាំងពួង ក្នុងទេវលោក ។ ជនទាំងពួងបានឃើញខ្ញុំ
ដែលតួរមិលមើល ក្នុងនិរព្វុតបុរីដ៏ឧត្តម កំពុងតែខ្ញុំឮនៅ
ក្នុងត្រកូលនៃស្ត្រីជាទាស ព្រោះផលនៃការដល់របស់ខ្ញុំនោះ ។

សាហំ សុណិត្វាន សទ្ធម្មំ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស កាសិតំ(๑)
ឧុក្កំសនេសមជ្ឈគ្គា បព្វជឺ អនគារិយំ ។
តទុបសម្បទត្ថាយ កច្ចន្តំ ជិនសន្តិកំ
មេក្ខុន្តេ ឋិតេ ធិស្វា លភឺ ឧុតោបសម្បទំ ។
សព្វកម្មំ បរិក្កឺណំ បុញ្ញចាបំ តថេវ ច
សព្វសំសារមុត្តិណ្ណា កណិកាតត្តញ្ច ខេបិតំ ។
ឥទ្ធីសុ ច វសី ហោមិ ធិញ្ញាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវបរិក្ខឺណា នត្ថិជាតិ បុនព្ភវេ ។

๑ ម. ន. ពុទ្ធសេដ្ឋេ ទេសិតំ ។

ខ្ញុំខ្ញុំបានស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ដែលព្រះពុទ្ធជាំប្រសើរ ទ្រង់
សម្តែងហើយ កំបានបួសជាមួយបុព្វកំសត្វ ហើយបានចូល
ទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំទៅកាន់សំណាក់ព្រះជិនស្រី ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបសម្បទាខ្លួន បានឃើញភិក្ខុអ្នកវាលឥឡូវ
នៅកន្លែងនេះ កំបានឧបសម្បទាក់ព្រះអង្គ ។ កម្មទាំងពួងរបស់
ខ្ញុំអស់ហើយ បុណ្យទាំងឯបានអស់ហើយ សំសារវដ្តទាំងពួង
ខ្ញុំបានឆ្លងផុត ទាំងភាពជាស្រីក៏បានស ខ្ញុំរួចស្រឡះអស់ហើយ ។
បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងបុព្វនិវាសញ្ញា
ណ ស្ទាត់ជំនាញក្នុងសោតធាតុដ៏ជាទិព្វញាណ ជាអ្នកស្ទាត់
ជំនាញក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំមិនឮស់បុព្វនិវាស
ទាំងពីរក្នុង ខ្ញុំបានជម្រះឲ្យស្អាតល្អហើយ តាសវៈទាំងពួង
របស់ខ្ញុំអស់ហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀតមិនមានឡើយ ។

អន្តលិក្ខេ ឋិតំ សន្តំ បដិកាសោ តមេវ ច
ញាណំ មម មហាវីរ ឧប្បន្នំ តវ សន្តិកេ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្ពេ សមូហតា
ជាតិ ខីណំ នត្ថិ ទានិ វិហារមិ អនាសវោ ។
ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អន្តលិក្ខសមាធិកោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អន្តលិក្ខសមាធិវគ្គវណ្ណនា សមត្តា ។

បដិក្កមន្តេ ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សេចក្តីដឹងក្នុងអត្តភាពជាទីបំផុតនៃខ្ញុំ កើតហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះអង្គ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដកចោលអស់ហើយ ខ្ញុំជាស្ត្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាន់ចំណែងដូចជាមេដឹកកាន់ផ្តាំចំពូថៅទ្វីន ។ ខ្ញុំមកស្គាល់ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ជាប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអន្តលិក្ខសមាធិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អន្តលិក្ខសមាធិវគ្គវណ្ណនា ។

อัฏฐมี ปุณฺณิกเถริยาปทานํ

[๓๘] วิปสฺสิโน ภควโต สิขิโน เวสฺสภุสฺส จ
กกุสนฺธสฺส มุนิโน โกนาคมนตาทิโน ฯ
กสฺสปสฺส จ ตาทิสฺส ปญฺจนฺนมฺปิ ตาทินํ
ปญฺจสุ พุทฺธเสฏฺเฐสุ สาสเน
กิตฺตนีเย สีลสมฺปนฺนา ฉฬภิญฺญา สนฺตินฺทฺริยา ฯ
พหุสฺสุตา ธมฺมธรา ธมฺมกถิกา[1]
ขีณาสวา ฉ ฉฬภิญฺญา โสตา ปจฺจนฺติกา ฯ
เอเสนฺติ ฉนฺนมฺปิ อโหสิ ฉินฺนสาสนํ
พหุสฺสุเตน เตนาหํ เวสฺสภุนา อสทิสฺเสน ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเวนาหํ สาวตฺถิยํ ปุรุตฺตเม
อนาถปิณฺฑิโก เตหิ ชาตาหิ กุลฺลกาสิยา ฯ

๑ ม. ธมฺมกถิกา ฯ ฉ. ธมฺมกถีปุตฺติกา ฯ

ปุณฺณิกเถริยาปทานที่ ๘

[๓๘] ข้าพเจ้าได้บวชในศาสนา ของพระมหามุนีพระนามว่าวิปัสสี ๑ พระนามว่าสิขี ๑ พระนามว่าเวสสภู ๑ พระนามว่ากกุสันธะ ๑ พระนามว่าโกนาคมนะ ๑ ประกอบด้วยคุณอันยิ่งใหญ่ พระนามว่ากัสสปะ ๑ ข้าพเจ้าได้บวชในพระพุทธเจ้าผู้เป็นเสฏฐ์ ๕ พระองค์นี้ ผู้ควรสรรเสริญ ผู้ประกอบด้วยศีล ผู้ได้ฉฬภิญญา ผู้มีอินทรีย์สงบ ๑ ผู้ทรงพระสูตร ผู้ทรงธรรม ผู้แสดงธรรม ๑ ผู้สิ้นอาสวะ ๖ ผู้ได้ฉฬภิญญา ๖ ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน ๖ ผู้อยู่ในปัจจันตชนบท ๖ ผู้ตัดขาดแล้วซึ่งสังโยชน์ ๖ ทั้งหมดนี้ ๖ ๑ ๑ ๑

กตา ฆนกุฏิกาวิยา เสาตฺถิยา ติวงฺคุลา
สีตทฺธึ โคมยมฺปฏฺฐา ตีหิ ติสฺสา ฉนมฺหิยา ฯ
ฆนกุฏิกาวี(๑) อหิ สีโต สตา ฆนกุโมทกี
อยฺยาหิ ฆนฺตฺวาคมยีติ ภิกฺขาเจสาคมยฺหิตา(๒) ฯ
กาสฺสฺส พฺราหฺมณสฺสาหิ สีโต สตา ฆนกุโมทกี
เวลามาเนหิ กนฺเตหิ สีตึ เวเนยเส กุสึ ฯ
ชานนฺตี วต มึ โคตี ปุณฺณิเกว ปโมทสิ
กเรนฺตึ กุสลึ กมฺมึ ฆนฺตฺวา(๓) กมฺมปถึ ฯ
เยหิ วุตฺโต ฆนกาเล จ ตาปกมฺมึ ปกุพฺพติ
ฆนกกิเลเสฆาตา เสวิโต ตาปกมฺมา ปมุจฺจติ ฯ
ฆนฺตฺวาคฺคสฺส อคฺคาสึ ฉมฺหิสหิตึ ปฉึ
ตญฺจ สุตฺวา สุสีวิกฺโก ปฏิปชฺชาหมา อหุ ฯ

---

๑ ม. ฆนกาวี ฯ ฆ. ฆนหาวี ฯ ๒ ม. ฆ. ภิกฺขาเจสาคมยฺหิตา ฯ ๓ ม. ติวฺตฺวา ฯ ฆ. ทิวฺตฺวา ฯ

ខ្ញុំទៅកាន់កំពង់ទឹក ចានយើញសោត្ថិយព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកត្រូវត្រជាក់ត្រូវបរិសុទ្ធិ ក្នុងកណ្តាលទឹក លុះខ្ញុំឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ចានពោលពាក្យនេះថា ខ្ញុំជាស្រីដងទឹក ចុះទឹកដ៏ត្រជាក់ សព្វ ។ កាល ព្រោះតែយកតែនទឹកជាដៃខ្លួនស់ ព្រោះតែយទឹងពាក្យកំហឹងត្រូវបរិសុទ្ធិ ។ នែព្រាហ្មណ៍ ចុះអ្នកទ្វាចនរណា ចានជាមកចុះត្រាំទឹកសព្វ ។ កាល មានខ្លួនញាប់ញ័រ រងខ្លាចត្រជាក់ដ៏ក្រៃលែង ។

ម្នាលនាងបុណ្ណិកាដ៏ចម្រើន យើងើ ! នាងស្គាល់យើងច្បាស់ ចានជាហ៊ានសាកសួរយើង ដែលកំពុងធ្វើកុសលកម្ម បន្ទាបបង់ខ្លួនកម្មដ៏លាមក ។ បុគ្គលណាពោះបើចាស់ក្តី ក្មេងក្តី ធ្វើចុះបាបកម្មហើយ ចុះបុគ្គលនោះឯង លុះដែលដងទឹកមកស្រោចស្រពកាយ ទើចរួចចាកចុះបាបកម្មចាន ។

កាលព្រាហ្មណ៍នោះ ទៀតមកពីទឹកវិញ ខ្ញុំក៏ចានពោលនូវចម្រោះបង់ដោយធម៌ដ៏ឥត ឯព្រាហ្មណ៍ចានឮពាក្យសំដីនោះហើយ ក៏តក់ស្លុតរចេញទៅបួស ចានសម្រេចជាព្រះអរហន្ត ។

ปุเร ปตฺติ ๑ อตฺตสมฺภวํ ชาตา ชาสิ กุเล ยโต
ตโต ปุณฺณาติ นามนฺเต กุฏิสฺมึ อกาสุ เต ฯ
เสฏฺฐี ตโตนุมานิตฺวา(๑) ปญฺเจ อนฺตาวสึ
น จิเรเนว กาเลน อรหตฺตึ อปาปุณี ฯ
ตสฺมึ ๒ วาสี เยวาหิ ติณฺณาย เสาตชาตุยา
เตเนวายญฺญาณาสฺส วาสี เยวาหิ มหามุเน ฯ
ปุเรภิกฺขึ ชาชาหิ ติณฺณกฺขึ วิเสวิตึ
สพฺพาสวาปหีณตฺตา ขนฺธิชาติ ปุนพฺภเว ฯ
อตฺถสนฺถวิกา ตุฏฺฐา ปฏิกาเณ ตเถว ๓
ญาณึ เต วิมลึ(๒) สุทฺธึ ตุฏฺฐเจตฺถ สมาคตา ฯ

๑ ฉ. ตโตนุมาเนตฺวา ฯ ๒. ตโตนุชาเนตฺวา ฯ ๓ ฉ. ปิฏฺเ ฯ

ข้าพเจ้าได้เกิดในสกุลช่างหูกในกรุงสาวัตถี ได้ทำบาปกรรมไว้ในกาลก่อนครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุนั้นแต่นั้นมา นามของข้าพเจ้าจึงได้ชื่อว่าปุณณา ๑๐ ชาติในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของเศรษฐี ๕ คน ต่อมาไม่นานนัก ข้าพเจ้าได้ถึงความเป็นอรหันต์ ๒ ครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระเสาตชาดุ ด้วยเหตุนั้นแต่นั้นมา ข้าพเจ้าจึงได้เป็นข้าทาสีของพระมหามุนี ๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๒๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๓๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๔๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๕๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๖๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๗๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๘๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๙๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๐๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๑๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๒๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๓ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๔ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๕ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๖ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๗ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๘ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๓๙ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๔๐ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๔๑ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ ๓ รูป ในกาลก่อน ๓ ชาติ ในชาตินั้น ได้เป็นข้าทาสีของพระขีณาสพ ๓ รูป ๑๔๒ ข้าพเจ้าได้ถวายน้ำข้าวแก่พระขีณาสพ

ខ្ញុំមានប្រាថ្នាច្រើន ព្រោះការអប់រំ ជាអ្នកចេះដឹង ព្រោះ
ការស្តាប់ ជាអ្នកកំចាត់ក្នុងត្រកូលតាប ព្រោះមានវេ ព្រោះចរ
កម្មរបស់ខ្ញុំ មិនបានខានសោះឡើយ ។ កាលសព៌ាន្តរាយ ខ្ញុំ
ផុតចំជាក្បាហើយ កតព៌ាន្តអស់ ខ្ញុំផុតចាលរចេញហើយ ខ្ញុំជា
ស្រីមិនមានតាសោះ ព្រោះបានតាត់ចំណង ដូចជាមេដំរីកាត់
ផ្តាច់ខ្សែចង្វាន់ ។ ខ្ញុំមកល្អះហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ
ជាព្រះសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨
ឥទ្ធិអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ព៌ាន
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
បានឮថា ព្រះនាងបុណ្ណិកាកំព្នី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
ព៌ាននេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ภาเวตฺวา มหาปญฺญา สุเตเนว สุสาวิโต
มาเตน ปิตุคุตฺตาย ยมหา ตาย ชเนสฺสติ(๑) ฯ
ตาเลสา ฉาปิตา ตายฺหิ ภวา สพฺเพ สมูหตา
ชาตีว ขีณา เขตฺวา วิหรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ
ตาทิโย สุนิ อายสฺมา ปุณฺณิกา กิกฺกุนิ ภิมา
คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปุณฺณิกาเถริยาปทานํ สตฺตมํ ฯ

---

๑ ม. วิสฺสุตา ฯ

ឥមំ អម្ពបាលិវេរិយាបទានំ

(៣៨) ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមវិបស្សីណា មានជួរនៃ
រស្មីដ៏រុងរឿង ខ្ញុំបានកើតក្នុងទត្តិយត្រកូល ជាបួនស្រីនៃព្រះ
មហាមុនីនោះ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះធម៌ នៃព្រះមហាមុនីនោះ
ហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយមហាទាន ហើយប្រាថ្នា
នូវប្រយោជន៍ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រះ
ជិនស្រីព្រះនាមសិទ្ធិ ជានាយកដ៏ប្រសើរក្នុងលោក ជាភក្ខី
នៃលោក ជាទីពឹងនៃត្រៃភព កើតឡើង ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
កើតក្នុងត្រកូលនៃព្រាហ្មណ៍ ក្នុងអរុណបុរី ជាទីក្រុងដ៏រីកចម្រើន
បានទំនឹងជេរជ្ជាសាកិត្តន៍ ដែលមានចិត្តរួចស្រឡះចាកកិលេស
ហើយ ។ មួយទៀត ខ្ញុំបានកើតជាស្រីជាតិទាស ឥតមាន
នាយ: ជាអ្នកប្រុងប្រៀងចំពោះសាសនា នៃព្រះជិនស្រីសម្តែង
បានជេរជ្ជាកិត្តន៍ តាមទំនងដ៏ជួនគ្នា ព្រោះដែលបាបកម្មនោះឯង

ឥមំ អម្ពបាលិវេរិយាបទានំ

(៣៨) យោ វិសិដ្ឋំ តាវេឡ្យោ(១) ទុស្សេ ជាម មហាមុនិ
តស្សាហំ កតិធំ អាសិំ អជាយិំ ទត្តិយេ កុលេ ។
តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាហំ វិប្បសន្នេន ចេតសា
មហាទានំ ឧបដ្ឋាសិំ បត្ថយិំ វុបសម្បទំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ សិទ្ធិ លោកគ្គនាយកោ
ឧប្បជ្ជោ លោកបជ្ជោតោ តិលោកស្សរណោ ជិនោ ។
តទា អរុណបុរេ រម្មេ ព្រហ្មញ្ញកុលសម្ភវា
វិមុត្តចិត្តំ ឥសិនំ កិបិតា កំក្ខុធំ អកិសាបយិំ ។
វេសិកា ច អនាថាហ ជិនសាសនទូសិកា
ឯវំ អក្កោសយិត្វាន តេន ចាបេន កម្មុនា ។

---

១ ម. ម. វិសិដ្ឋំ តាវេឡោ ។

ឧរុណាំ ឥរយំ កត្វា　　មហាពុទ្ធស្សមប្បិតា
តតោ ពុតា មនុស្សេសុ　　ឧបបជ្ជា តបស្សិនី ។
ឧសជាតិសហស្សន្តេ　　កណិការត្តំ អការយើ
តតោ ចាហំ ន មនុទ្ធិស្សុ(១)　　កុត្វា ពុទ្ធវិសំ យថា ។
ត្រហ្មវេសមសេវិស្សុ(២)　　កស្សបេ ជិនសាសនេ
តេន កម្មវិបាកេន　　អជាយិ តិទសេ បុរេ ។
ឯកូនមេ កវិសម្បត្តេ　　អហោសិ ទិបចាតិកា
អម្ពសាខន្តរេ ជាតា　　អម្ពចាលីតិ តេនហំ ។
បរិវុតា ចាណកោដីហិ　　បព្វជិ ជិនសាសនេ
បត្តាហំ អចលំ ឋានំ　　ឥតា ពុទ្ធស្ស ឱរសា ។
ឥត្ថីសុ ន វសិ ហោមិ　　ឥត្ថាយ សោតជាតុយា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស　　វសី ហោមិ មហាមុនេ។
បុព្ពេនិវាសំ ជានាមិ　　ឥព្វធក្ខិំ វិសោធិតំ
សព្វាសវបរិក្ខីណា　　ឧត្តិណ្ណា បុនព្ភវេ ។

១ ម. ន មនុទ្ធិស្សុ ។ ខ. តតោ ចាហ ន តុទ្ធិស្សុ ។ ២ ម. ព្រហ្មចរមសេវិស្សុ ។
ន. ព្រហ្មចរមសេវិស្សុ ។

ខ្ញុំបានទៅកើត ក្នុងនាគដ៏ឥតក្រក់ ក្នែតឆ្ពស់ដោយសេចក្តីខ្ពស់
យ៉ាងខ្លាំង លុះខ្ញុំច្យុតចាកនាគនោះ បានមកកើត ក្នុងមនុស្ស
ជាស្រីមានតបៈ ។ ខ្ញុំកើតជាស្រីដ៏ឆ្ងាស អស់ ១០ ពាន់ជាតិ
ខ្ញុំមិនច្យុតចាកជាតិឡើយ ដូចបុគ្គលបរិភោគថ្នាំគ្រឿង ដ៏ឥតឧត្តម-
ក្រក់ ។ ខ្ញុំបានសេពគប់នូវកេរដំប្រៃរស៊ើ កើតក្នុងសាសនានៃ
ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមកស្សប ដោយគំណាចនៃផលកម្មនោះ
ខ្ញុំបានទៅកើត ក្នុងប៉ារិហានវត្តត្រង់ ។ លុះមកដល់បច្ឆិមភព
ខ្ញុំជាឧបបាតិកកំណើត បានកើតក្នុងដើមខ្នុរ នៃមកស្វាយ
ព្រៃរហេតុនោះ បានជាខ្ញុំឈ្មោះថាអម្ពចាលី ។ ខ្ញុំមានពួក
សត្វមួយកោដិហែមកមកហើយ ចូលក្នុងសាសនា ព្រះជិនស្រី
បានជាធីតា ជាទាសនៃព្រះពុទ្ធ ហើយបានដល់ឋានដ៏មិនច
ករម្រែក ។ បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំជាអ្នកស្ទាត់ដឹងញាណក្នុងចិត្ត
ពាន់ឥព្វាយធាតុ ជាអ្នកស្ទាត់ដឹងញាណ ក្នុងសោតធាតុដ៏ជាទិព្វធាតុ
ជាអ្នកស្ទាត់ដឹងញាណក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណផង ។ ខ្ញុំដឹងច្បាស់
នូវបុព្វជាតិកំណើត ទិព្វចក្ខុខ្ញុំបានជម្រះស្អាតហើយ អាសវៈពាន់ក្បាល
របស់ខ្ញុំ អស់ហើយ ឥឡូវនេះ កាយថ្មីទៀតមិនមានឡើយ ។

អត្ថជម្មនិរុត្តីសុ បដិភានេសោ តថេវ ច

ញាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស តាទិនោ ។

តេនាហំ ឈានចិតេន មយ្ហំ តេ សព្ពេ សមុហតា

ជាតិវ ពន្ធនំ ឆេត្វា វិហរាមិ អនាសវោ ។

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អម្ពដ្ឋាលី ឥមា គា-

ថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ខ្ញុំមានវេសចក្តីដ៏ធំក្លាស់ ក្នុងអត្ថប្បដិសម្ភិទា ធម្មប្បដិសម្ភិទា និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា និងបដិភាណប្បដិសម្ភិទា ជាញាណស្អាត ឥតមានមន្ទិល ព្រោះចាកុនៃព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ ។ កាលសព៌ាន្ធឆាយ ខ្ញុំបានដុតចំថ្នាំញាណអស់ហើយ អាសវៈទាំងពួង ខ្ញុំដកចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់ចំណងជ្រួចជាមេដាវ កាត់ផ្តាច់ខ្សែទ្វេទ្វីន ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធជាប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនឹងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពដ្ឋាលីភិក្ខុនី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាចាំនេះ រៀងប្រការដូច្នេះ ។

សេលោបើរិយាបទាន ទី ៩០

(៨០) ព្រះដ៏មានស្រី ព្រះនាមកស្សប មានរៀបពីព្រះសរីរៈ ទ្រង់មានយសធំ ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងពួង ទ្រង់កើតឡើង ក្នុងកប្បនេះ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូល នៃទេវតាក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាប៉ុរោហិតប្រសើរ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ទ្រព្យ បានឃើញព្រះដ៏មានស្រីជាព្រះសាស្តានោះផង បានស្តាប់នូវទេសនាផង ។ ខ្ញុំដល់នូវព្រះពុទ្ធ ទ្រង់មានសេចក្តីព្យាយាមខ្លះ ជាទីពឹងផង សមាទាននូវសីលទាំងពួងផង ជួនកាល ព្រះពុទ្ធមានព្យាយាមធំខ្លះ ប្រសើរជាងពួកជន ទ្រង់ប្រកាសនូវគតិសម្បត្តិ ញាណរបស់ព្រះអង្គ ក្នុងទីប្រជុំមហាជន ក្នុងសន្និបាតទាំងពួង មានខុទ្ទកនិកាយជាដើម ជាធម៌ដែលព្រះអង្គមិនទាន់បំពេ ក្នុងកាលមុន ។ បទុក្តី ញាណក្តី បញ្ញាក្តី វិជ្ជាក្តី ឥទ្ធីក្តី កើតមានដល់ខ្ញុំ បពិត្រកិក្ខុទាំងពួង ខ្ញុំបានស្តាប់ បានរៀននូវរឿងនោះ ហើយសាកសួរ ។ ដោយកុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះផង ដោយការតម្កល់នូវចេតនានោះផង លុះខ្ញុំលះបង់កាយជារបស់នៃមនុស្ស កំបានទៅកើតក្នុងឋានតាវត្តឹង្ស ។

ទសមំ សេលោបើរិយាបទានំ

(៨០) ឥមម្ហិ កប្បេ ព្រហ្មពន្ធុ មហាយសោ
កស្សបោ នាម នាមេន ឧប្បជ្ជិ វទតំ វរោ ។
សាវត្ថិយំ បុរោហេ ឧទាសក្តកុលេ អហំ
បសុតា តំ ជិនវរំ ឯនិស្វា សុត្វា ច នេសតំ។
តំ វីរំ សរណំ គច្ឆា សិលាឯ ឧសមាឧយឹ
កាឆាឯ សោ មហាវីរោ មហាជនសមាគមេ ។
អត្តនោ អភិសម្ពោធិំ បកាសេសិ ឧភាសកោ
អនុបុព្វំ ធុតង្គានិ កោសុ ច ។
ឧត្តុ ញាណាញ្ច បញ្ញា ច វិជ្ជាលោកាំ ច អាសិ មេ
តំ សុត្វា ឧត្តហេត្វាន បវិចុជ្ជាមិ កិត្តកេ ។
តេន កម្មេន សុតេន ចេតនាយសាំធីហិ ច
ជហិត្វា មានុសំ ទេហំ តាវត្តឹសំ អគញ្ឆហំ ។

បច្ចូមេ ច ភវេនាគិ ជាតា សេដ្ឋិមហាកុលេ
ឧបេច្ច ពុទ្ធំ សទ្ធម្មំ សុត្វា មគ្គផលំ(๑) ហិតំ ។
បព្វជិត្វា ន(๒) ចិរេនេវ សព្វគ្គន្ថេ(๓) វិចិន្តយិំ
ទេវបេត្វា អាសវេ សព្វេ អរហត្តំ អថាបុណិំ ។
ឥទ្ធីសុ ច វសី ហោមិ ឥទ្ធាយ សោតធាតុយា
ចេតោបរិយញាណស្ស វសី ហោមិ មហាមុនេ។
បុព្វេនិវាសំ ជានាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ
សព្វាសវបរិក្ខីណា ឧត្តិណាគិ បុនព្ភវេ ។
អក្ខរបទនិរុត្តីសុ បដិភាណេ ភវេ ច
ញាណំ មេ វិមលំ សុទ្ធំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ភាសតា ។

๑ ម. សច្ចុបសំហិតំ ។ ๒ ម. បច្ចុបសំហិតំ ។ ๓ ម. ឧសព្ភេ ឧត្តំ ។ ๓ ម. សច្ចគ្គតំ ។

ส่วนข้อนี้ ตั้งแต่ชาติปางก่อนมา ข้าพเจ้าเกิดในตระกูลมหาเศรษฐี ได้ถวายบังคมพระพุทธเจ้า แล้วได้ฟังพระสัทธรรมอันประกอบด้วยประโยชน์เกื้อกูล ๆ ข้าพเจ้าฟังแล้ว ได้บวชในพระศาสนานี้ ไม่นานนักหนอ ก็ได้ทำให้แจ้งซึ่งอาสวะทั้งหลาย ได้บรรลุพระอรหัตผล ๆ ข้าพเจ้าเป็นผู้ชำนาญในอิทธิวิธี ในทิพโสตธาตุ ในเจโตปริยญาณ ในมหามุนี ข้าพเจ้าเป็นผู้ชำนาญ ในปุพเพนิวาสญาณ ข้าพเจ้าทำทิพจักษุให้หมดจดแล้ว ข้าพเจ้าข้ามพ้นแล้วซึ่งอาสวะทั้งปวง ไม่มีการเกิดในภพต่อไป ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอรรถ ในบท ในนิรุตติ ในปฏิภาณ ญาณของข้าพเจ้าบริสุทธิ์ ปราศจากมลทิน ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วโดยพระพุทธดำรัสอันประเสริฐ ๆ

กสิเลสา ฌาเปตา ตยฺหิ ตโต สตฺเต สมุทฺธตา

ชาตึ ตตฺถ เขตฺวา วิหรามิ อหาสกา ฯ

สาตกตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก

ตีเณว วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏิสมฺภิทา จตสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อฏฺฐเม

ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

ตสฺสิทํ สุตฺวา ภายสฺมา เสลา(๑) กิกฺกุลี ฯเปฯ ตาทิ-

ยเย อกาสิ ตาตเ ฯ

เสลเถรีคาถาปทานํ สมตฺตํ ฯ

---

๑ ม. เถรเสลา ฯ

កំលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញហើយ ភពទាំងពួង ខ្ញុំដក

ចោលចេញហើយ ខ្ញុំជាស្រីមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានកាត់

ចំណង ដូចជាមេដំរី កាត់ផ្តាច់នូវខ្នែងធ្ងន់ ។ ខ្ញុំមកល្អ

ហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបាន

សម្រេចហើយ សាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ ទិព្វអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ចាំនឹងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរសេលាកិក្កុលី មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ចាំនឹងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ រសេលាថេរីគាថាបទាន ។

ទុទ្ធាន

ទត្តិយព្រាហ្មណ៉ ជេវ៉ តថា ទប្ឆលធាយិកា
សិន្ធាលមាតា សុក្ការ ច អភ៉ូបនន្ទា ជេវ(๑)
អន្ឆ្យកាសិកា ជេវ៉ បុណ្ណា ច អម្ពបាលី សេលា
ភិក្ខុនីតិ(๒) ។

ទត្តិយកញ្ញាវត្ថោ ចតុត្ថោ ។
អបទាន៉ ន៉ត្ថិតិ ។

---

๑ ទ. ម. អភ៉ូបា អន្ឆ្យកាសិកា ។ ២ ទ. ធណិកា ជៅ បុណ្ណា ច អម្ពបាលី ច ភិក្ខុនីតីតិ ទ៉ស្សន្តិ ។ ម. បុណ្ណា ច អម្ពបាលី ច ឆេសណតិ ច ឆា ទ៉ស ឆាថាយោ ទ៉ូសតានេត្ថ ទ៉ូចត្ថាឡ៉ិស ចុត្ថវ៉ីតិ ចាហ ទ៉ស្សន្តិ ។

ទុទ្ធាន

អន្ធាសេសហស្សទត្តិយកញ្ញាវ៉ីនមបទាន ១ ចតុរាសីតិ-
សហស្សព្រាហ្មណកញ្ញាវ៉ីនមបទាន ១ ទប្ឆលទាយិកា-
ថ៉ៀយាបទាន ១ សិន្ធាលមាតាថ៉ៀយាបទាន ១ សុក្ការថ៉ៀ-
យាបទាន ១ អភ៉ូបនន្ទាថ៉ៀយាបទាន ១ អន្ឆ្យកាស៉ីថ៉ៀយា-
បទាន ១ បុណ្ណិកាថ៉ៀយាបទាន ១ អម្ពបាលីថ៉ៀយាបទាន ១
សេលាថ៉ៀយាបទាន ១ ។

ចប៉ ទត្តិយកញ្ញាវត្ថ ទី ៤ ។
ចប៉ អបទាន ។